zšarménská

Základní škola Brno, Arménská 21, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

č.j. ZSA – 361/2021

účinný od 1. 9. 2021

Nahrazuje školní vzdělávací program pro základní vzdělávání účinný od 1. 9. 2019.

V Brně dne 1. 9. 2021

Mgr. Petr Holánek

ředitel školy

OBSAH

1. Identifikační údaje …… **4**

2. Charakteristika školy …… **5**

- Úplnost a velikost školy
- Vybavení školy
- Charakteristika pedagogického sboru
- Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce
- Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

3. Charakteristika ŠVP ……. **8**

- Zaměření školy
- Výchovné a vzdělávací strategie
- Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných
- Začlenění průřezových témat

4. Učební plán …….. **23**

5. Učební osnovy ……. **31**

5.0 Učební osnovy vyučovacích předmětů – obsah ……... **31**

5.1 Jazyk a jazyková komunikace ……. **33**

5.2 Matematika a její aplikace …… **115**

5.3 Informační a komunikační technologie ……..... **146**

5.4 Člověk a jeho svět …… **156**

5.5 Člověk a společnost …….. **189**

5.6 Člověk a příroda …… **213**

5.7 Umění a kultura ……. **268**

5.8 Člověk a zdraví ……. **395**

5.9 Člověk a svět práce …… **325**

5.10 Volitelné předměty……. **340**

5.10.1 Cvičení z matematiky …… **341**

5.10.2 Plavání …… **344**

5.10.3 Kolektivní a vodní sporty…… **349**

5.10.4 Sportovní hry ……. **355**

5.10.5 Etická výchova …… **360**

5.10.6 Estetická výchova …… **364**

5.10.7 Informatika a výpočetní technika …… **369**

5.10.7 Vaření ……..…… **373**

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy …….. **378**

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název programu:	**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

Předkladatel:

Název:	Základní škola Brno, Arménská 21, příspěvková organizace
Adresa školy:	Arménská 21, 625 00 Brno
Ředitel:	Mgr. Petr Holánek
Koordinátor tvorby ŠVP ZV:	Mgr. Roman Juránek

Kontakty:

Telefon:	547 211 667
E-mail:	reditel@zsarmenska.cz
Web:	https://www.zsarmenska.cz
IZO:	049466241
REDIZO:	600108104
IČO:	49466241

Zřizovatel:

Název:	Statutární město Brno, Městská část Brno – Bohunice
Sídlo:	Dominikánské nám. 1, 601 69 Brno
Starosta:	Ing. Antonín Crha
Kontakty:	
Telefon:	547 423 810-13
Fax:	547 352 946
E-mail:	info@bohunice.brno.cz

Platnost dokumentu:	1. 9. 2021
Číslo jednací:	229/2021

Podpis ředitele školy

Razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Úplnost a velikost školy

Základní škola Brno, Arménská 21, příspěvková organizace je škola plně organizovaná, poskytuje vzdělání od 1. do 9. ročníku.

Podle platného rozhodnutí sdružuje základní škola s kapacitou 950 žáků, školní družinu s kapacitou 250 žáků a školní jídelnu s kapacitou 700 jídel.

Na prvním stupni (1. až 5. ročník) je zpravidla po dvou až třech paralelních třídách, na 2. stupni (6. až 9. ročník) je zpravidla taktéž o dvou až třech paralelních třídách.

Škola se ve spolupráci s KPSP Kometa Brno zaměřuje na výuku plavání, která je realizovaná prostřednictvím hodin povinně volitelného předmětu.

Základní škola poskytuje základní vzdělání. Směřuje k naplnění klíčových kompetencí stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Kompetence představují soubory znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v učení i životě a umožňují žákům efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. O konkrétních prostředcích a postupech, jak toho dosahovat, budou hovořit další oddíly tohoto dokumentu.

Vybavení školy

Budova školy je tvořena dvěma vzájemně propojenými pavilony s odděleným vchodem pro žáky 1. a 2. stupně. Škola má k dispozici školní družinu.

Velmi dobré podmínky mají žáci k všestrannému pohybovému vyžití při výuce i mimo ni. Využívají školní hřiště s víceúčelovou hrací plochou, běžeckou dráhou s umělým povrchem, doskočištěm pro skok daleký i vysoký, prostorem pro vrh koulí, velkou tělocvičnu, plavecký bazén, a to vše s vhodným sociálním vybavením. Tělocvična, bazén a hřiště jsou využívány veřejností, tělovýchovnými jednotami a okolními školami.

K rozvoji výtvarných dovedností, zejména v rámci činností školní družiny, slouží keramická dílna s pecí a hrnčířským kruhem.

K vybavení školy patří také odborné učebny hudební výchovy, výtvarné výchovy, fyziky, chemie, přírodopisu, cvičná kuchyňka, dílny a třídy s možností využití audiovizuální techniky. Pro výuku žáků je dostupná učebna výpočetní techniky s připojením k síti internet, kde je pro práci žáků k dispozici dostatečný počet počítačů. Výuka je zajištěna ucelenými řadami učebnic, vhodnými pracovními sešity, drobnými pomůckami a didaktickou technikou.

Učitelé mají k dispozici následující odborné kabinety: biologie, cizí jazyky, dějepis, fyzika, hudební výchova, chemie, ICT, praktické vyučování, tělesná výchova, výtvarná výchova, zeměpis, knihovna se studovnou.

Stav a vybavenost budovy jsou pravidelně kontrolovány a dle finančních možností podle potřeby opravovány. Rekonstrukce a úpravy školního areálu, včetně postupného, ale systematického vybavování školy, jsou plánovány a realizovány ve spolupráci se zřizovatelem.

Dle kontrol pracovníků Krajské hygienické stanice Jihomoravského kraje objekt základní školy plně vyhovuje vyhlášce č.410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitel, dva zástupci ředitele (pro 1. a 2. stupeň), učitelé včetně výchovné poradkyně, metodičky prevence sociálně patologických jevů, asistentů pedagoga, školního psychologa a metodika prevence pro 1. stupeň a dále vychovatelek školní družiny.

Ve škole pracuje pedagogická rada (kolegium) jako poradní orgán ředitele, pravidelně probíhají porady vedení a operativně jsou svolávány porady pedagogických pracovníků. Na škole pracují na 1. stupni i na 2. stupni předmětové komise, které se také výrazně podílejí na plnění výchovně-vzdělávacích cílů.

Prioritními oblastmi DVPP jsou psychologie, pedagogika, moderní metody v didaktice předmětů, digitální kompetence, inkluze a rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Téma projektů volí vyučující podle věkových skupin, podle náplně učiva nebo reagují na aktuální dění ve společnosti. Některé projekty jsou třídní, jiné ročníkové či školní.

Vzhledem k tomu, že škola je zaměřena na výuku plavání, pořádá plavecké soutěže pro brněnské školy, dále spoluorganizuje soutěž Pohár rozhlasu a OVOV

Škola pořádá výstavy výtvarných prací žáků ve veřejných prostorách města Brna, účastní se ve spolupráci s Knihovnou Jiřího Mahena v Brně mezinárodní akce Noc s Andersenem, pořádá dobrovolné sbírky na dětskou onkologii Krtek a Fond Sidus.

Škola je zapojena do rozvojového programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v rámci Státní informační politiky ve vzdělávání pro zajišťování standardních informačních a komunikačních technologií ve školách.

Škola se zapojila do projektu Erasmus+, součástí kterého je spolupráce se základní školou ve slovinské obci Naklo a výjezdy pedagogů a žáků do Slovinska a naopak.

Škola se dále zapojila do projektu Jedlá zahrada, a to zřízením školní zahrady.

Škola je v síti brněnských Otevřených škol. Je zapojena do městských projektů Sportovci do škol a Spolek pro podporu partnerství Brno - Stuttgart.

Škola je fakultní školou Pedagogické a Přírodovědecké a fakulty Sportovních studií Masarykovy univerzity, která na škole zabezpečuje pedagogickou praxi svých studentů.

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

Při základní škole je zřízena Školská rada, kterou tvoří devět členů. 3 členové jsou zvoleni z řad zákonných zástupců žáků, 3 členové za pedagogické pracovníky a 3 jsou jmenováni zřizovatelem.

O výsledcích vzdělávání jsou zákonní zástupci žáků informováni prostřednictvím webového školního informačního systému Škola OnLine, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, případně osobně či telefonicky dle přání zákonných zástupců.

Výchovný poradenský systém na škole zajišťuje ŠPP (školské poradenské pracoviště), ve kterém působí výchovná poradkyně, školní psycholog a dvě metodičky prevence sociálně patologických jevů, které v této oblasti velmi úzce spolupracují s Pedagogicko-psychologickou poradnou Brno, Zachova a Brno Voroněžská, Kppp Brno, SPC Štolcova, Veslařská s Úřadem práce ČR - Krajská pobočka v Brně.

Výchovu k volbě povolání zajišťuje škola společně s Úřadem práce města Brna a středními školami, účastní se každoročně veletrhu středních škol. Dlouhodobě dobrá spolupráce na různých vzdělávacích akcích probíhá s Centry volného času Lány, Labyrint a Domeček a Knihovnou Jiřího

Mahena v Brně pobočka Lány. Ve sportovní oblasti se konají různé akce ve spolupráci s KPSP Kometa Brno, Orel Bohunice a TJ Tatran Bohunice.

Problematika prevence žáků je již dlouho spojena se společnými aktivitami školy a zejména se sborem dobrovolných hasičů Brno – Bohunice, Revírem – západ Městské policie Brno a Policií ČR.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Zaměření školy

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby na úrovni školy (dále ročníku, předmětu) vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a které tvoří jeho základní strategii. ŠVP je inspirován třemi pilíři: kvalitní, bezpečná a otevřená škola. Navazuje na současné směřování a výsledky školy a má za cíl zajištění kvalitní výuky pro žáky, jejich motivace, vytvoření příjemného a bezpečného prostředí, kde vládne spravedlnost, tým výborných učitelů, spolupracujících rodičů a dobrých vztahů se zřizovatelem.

K osvojování kompetencí směruje každodenní činnost školy, tj. vyučování, ale i mnohé další činnosti a akce, které se školou souvisejí.

Škola je zaměřena na:

- sportovní výchovu
- nabídku volitelných předmětů

Priority:

- učit žáky znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě
- učit méně encyklopedických poznatků a více se orientovat na učení se zaměřením na praxi
- zavádět takové metody výuky, které povedou žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu – např. skupinové vyučování, projektové vyučování
- preferovat sportovní výchovu, vést žáky ke zdravému životnímu stylu
- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií
- zavádět užívání výpočetní techniky při výuce všech předmětů, podporovat výuku na počítačích
- podporovat žáky s různými druhy nadání - hudební, pohybové, manuální, estetické apod.
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel
- provádět integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- rozvíjet silné stránky školy a napravovat to, co považujeme za nedostatky

Výchovné a vzdělávací strategie

Společné postupy na úrovni školy, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáku. V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problému; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • čtení s porozuměním • práci s textem • vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů **Zařazujeme** • zajímavé úkoly • výukové programy na počítači • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast v soutěžích a olympiádách • ve vhodných případech realizaci nápadů žáků
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problému	**Klademe důraz na** • rozpoznání problémové situace • hledání různých metod řešení problémových úloh • vyhledávání informací k řešení problému • výběr vhodného způsobu řešení problému • samostatnost při řešení problému • ověření správnosti řešení **Zařazujeme** • problémové úlohy vycházející z reálného života • netradiční problémové úkoly **Umožňujeme** • používání internetu při vyhledávání informací • účast v soutěžích
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • vhodnou komunikaci se spolužáky, s učiteli • a ostatními dospělými ve škole i mimo školu • správnou formulaci a vyjadřování vlastního názoru • naslouchání názoru druhých • kultivovaný písemný i ústní projev **Zařazujeme** • práci ve skupinách **Umožňujeme** • používaní různých komunikačních prostředků • účast v žákovském parlamentu
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáku schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • dodržování stanovených pravidel slušného chování • účinnou spolupráci ve skupině • střídání rolí ve skupině • vzájemnou pomoc při učení **Zařazujeme** • skupinovou práci žáku **Umožňujeme** • žákům podílet se na formulaci pravidel chování

KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • dodržování školního rádu • zodpovědnost a spolehlivost • ekologické myšlení **Zařazujeme** • úlohy s ekologickou tématikou **Umožňujeme** • stanovit pravidla chování ve třídních kolektivech • účast v žákovském parlamentu • sebehodnocení žáku na základě daných pravidel
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • bezpečnou manipulaci s učebními pomůckami • nástroji a vybavením • ochranu zdraví a životního prostředí • sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci **Zařazujeme** • praktické exkurze **Umožňujeme** • volbu vhodného volitelného předmětu • pracovat v zájmových útvarech

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

K zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami slouží bezplatné poskytování podpůrných opatření prvního až pátého stupně.

Podpůrná opatření prvního stupně

Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách nebo zapojení do kolektivu.

Podpůrná opatření prvního stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáků, u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení.

Podpůrná opatření v prvním stupni jsou zahrnuta v upravených metodách výuky, v organizaci výuky, individuálním přístupu, přiměřeném hodnocení a v používaných pomůckách.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Podpůrná opatření, plán pedagogické podpory

Před zahájením poskytování podpůrných opatření zpracovává škola individuálně prostřednictvím třídního učitele ve spolupráci s výchovnou poradkyní a dalšími pedagogy písemně plán pedagogické podpory žáka (PLPP). S plánem pedagogické podpory je následovně seznámen žák, jeho zákonní zástupci a jeho vyučující. PLPP, jehož forma je písemná, obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a podpůrných opatření ve škole, ke kterým patří organizace výuky, hodnocení žáka, pomůcky a další opatření, například v rámci domácí přípravy. Realizace PLPP je v průběhu roku průběžně kontrolována a konzultována se zákonnými zástupci žáka, pedagogy a výchovnou poradkyní. Škola vyhodnocuje realizaci a naplňování cílů nejpozději 3 měsíce od zahájení poskytování PLPP. Na konci stanoveného období je pak PLPP písemně vyhodnocen třídním učitelem. Za tvorbu PLPP výchovný poradce.

Shledá-li školské poradenské zařízení, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb žáka, doručí škola zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci poradenského zařízení.

Péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťují pedagogové školy, popřípadě asistenti pedagoga v čele s výchovnou poradkyní a metodičkou prevence. Osobou zodpovědnou za vzdělávání těchto žáků je výchovný poradce.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně, individuální vzdělávací plán

Podpůrná opatření škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Škola zpracovává individuální vzdělávací plán na základě doporučení školského poradenského zařízení prostřednictvím třídního učitele ve spolupráci s výchovnou poradkyní a dalšími pedagogy. Škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením, s žákem a zákonným zástupcem žáka průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrného opatření. Individuální vzdělávací plán zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka.

Individuální vzdělávací plán škola zpracovává nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. Jeho forma je písemná. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, přičemž vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace žáka. Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán zpracuje třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a vyučujícími jednotlivých předmětů. Třídní učitel seznámí s IVP všechny zainteresované osoby a zajistí jejich podpisy. IVP obsahuje údaje školského poradenského zařízení a popis vzdělávacích potřeb žáka na základě doporučení ŠPZ. Dále obsahuje údaje o skladbě druhů podpůrných opatření pro jednotlivé předměty.

Realizace IVP je v průběhu roku průběžně kontrolována a konzultována se zákonnými zástupci žáka, pedagogy a výchovnou poradkyní. Na konci stanoveného období je pak IVP písemně vyhodnocen třídním učitelem. Za tvorbu IVP zodpovídá výchovný poradce.

Při vzdělávání některých žáků podle povahy speciálních vzdělávacích potřeb poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi i asistent pedagoga. Asistent pedagoga pomáhá jinému pedagogickému pracovníkovi při organizaci a realizaci vzdělávání, podporuje samostatnost a aktivní zapojení žáka do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání.

Pro žáky s lehkým mentálním postižením škola upravuje výstupy ŠVP v rámci stanovené minimální doporučené úrovně očekávaných výstupů dle RVP ZV.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů:

Naše škola úzce spolupracuje se školským poradenským zařízením, speciálním pedagogickým centrem, střediskem výchovné péče, lékaři, sociálními pracovníky, policií a s krizovými centry. Spolupráci koordinuje výchovná poradkyně. Školu pravidelně navštěvuje psycholožka a speciální pedagog z PPP, kteří chodí na náslechy do tříd a konzultují a vyhodnocují s pedagogy a výchovnou poradkyní podpůrná opatření, jejich nastavení a účinnost.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

Péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťuje škola, a to prostřednictvím výchovné poradkyně a metodičkou prevence. Plány PLPP a IVP zpracovává třídní učitel. Osobou zodpovědnou za vzdělávání těchto žáků je výchovný poradce.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- *v oblasti organizace výuky*:
    - Individuální přístup, v rámci možností individuální tempo výuky
- *v oblasti metod výuky*:
    - Projektová výuka, aktivizační metody, samostatná práce žáků, spolupráce s vyučujícím nebo asistenty pedagoga
- *v oblasti úpravy obsahu vzdělávání*:
    - V souladu s RVP, na základě doporučení a pokynů školského poradenského zařízení (PPP)
- *v oblasti hodnocení:*
    - Hodnocení známkou dle školního řádu, ústní hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení**.**

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Výuka těchto žáků probíhá tak, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a rozvíjet.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Výuka těchto žáků probíhá tak, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a rozvíjet.

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

Plán pedagogické podpory

U nadaných a mimořádně nadaných žáků škola zavádí na podnět zákonných zástupců nebo vyučujících plán pedagogické podpory (PLPP) s podpůrnými opatřeními prvního stupně. Jsou to úpravy ve vzdělávání s úpravou metod výuky, hodnocením žáka a s požadavky na organizaci práce vyučujících předmětů, ve kterých žák vyniká. V plánu pedagogické podpory jsou stanoveny cíle,

kterých chceme u žáka dosáhnout. Plán pedagogické podpory stanovuje třídní učitel ve spolupráci s výchovnou poradkyní školy a dalšími vyučujícími zpravidla na období jednoho školního roku.

S tímto plánem jsou seznámeni zákonní zástupci žáka. Jeho forma je písemná. Realizace PLPP je v průběhu roku průběžně kontrolována a konzultována se zákonnými zástupci žáka, pedagogy a výchovnou poradkyní. Na konci stanoveného období je pak PLPP písemně vyhodnocen třídním učitelem. Za tvorbu PLPP zodpovídá výchovný poradce.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:

Individuální vzdělávací plán

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka. Na podnět školského poradenského zařízení ŠPZ vypracovává třídní učitel nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka, ve spolupráci s výchovnou poradkyní a dalšími vyučujícími Individuální vzdělávací plán (IVP) na období jednoho školního roku. Písemný plán obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem.

Realizace IVP je v průběhu roku průběžně kontrolována a konzultována se zákonnými zástupci žáka, pedagogy a výchovnou poradkyní. Na konci stanoveného období je pak IVP písemně vyhodnocen třídním učitelem. Za tvorbu IVP zodpovídá výchovný poradce.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů:

Škola vyhledává a podporuje nadané a talentované žáky. Tito žáci se účastní nejrůznějších soutěží, olympiád, reprezentují školu na těchto akcích. Při samotné výuce plní náročnější úkoly, jsou vůdčí osobou ve skupině. Na druhém stupni si pak volí vhodné volitelné předměty, související s jejich nadáním.

Pokud se žák jeví jako mimořádně nadaný, doporučíme ho se souhlasem zákonných zástupců do školského poradenského zařízení (PPP, SPC), se kterým pak společně vytvoříme individuální vzdělávací plán. Jeho forma je písemná.

Ředitel školy může přeřadit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušek vykonaných před komisí, kterou jmenuje ředitel školy.

Zodpovědné osoby a jejich role:

Péči o žáky nadané a mimořádně nadané zajišťuje škola, a to prostřednictvím pedagogů a výchovné poradkyně. Plány PLPP a IVP zpracovává třídní učitel. Osobou zodpovědnou za vzdělávání těchto žáků je výchovný poradce.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

- *obohacování vzdělávacího obsahu*:

- Spolupráce s vyučujícím, individuální přístup

- *zadávání specifických úkolů, projektů*:
  - Projektová výuka, zadávání specifických úkolů
- *příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol*:
  - Příprava a účast ve vědomostních soutěžích, na sportovních závodech a olympiádách
- *nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit*:
  - Nabídka volitelných předmětů a zájmových kroužků.

Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a zákonným zástupcům žáků formou individuálních konzultací a ve spolupráci s vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce.

Ve spolupráci se školním poradenským zařízením je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání. K dispozici žákům jsou informační materiály o středním školství a trhu práce a také odkazy na webové stránky středních škol.

Výchovný poradce pravidelně informuje žáky o možnostech výběru vhodného oboru a případných změnách, zajišťuje pro žáky besedy a exkurze. Spolupracuje s Informačním a poradenským střediskem pro volbu povolání při Úřadu práce v Brně a také s pracovníky pro informace jednotlivých středních škol.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována integrací obsahu tematických okruhu průřezových témat do vzdělávacího obsahu povinných vyučovacích předmětů. Blíže je integrace vyjádřena v učebních osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:	**zkratka**
Osobnostní a sociální výchova	**OSV**
Výchova demokratického občana	**VDO**
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	**EGS**
Multikulturní výchova	**MKV**
Environmentální výchova	**EV**
Mediální výchova	**MDV**

- **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	M	AJ	M
	M	M	AJ	M	AJ	AJ		D	PŘ
			M		M	M	Z	VO	
			PR		INF	INF	PVČ	F	
					PŘ	PŘ		CH	
					VL	PV		Z	
	VV. PČ			PČ		RJ			
Sebepoznání a sebepojetí	PRV				PŘ	ČJ	ČJ	VO	M
						NJ	AJ	F	VO
							M	PŘ	VZ
							VO	VZ	
							F	PV	
								RJ	
	HV. VV. TV					VV. TV			
Seberegulace a sebeorganizace	M		ČJ	VL	AJ	AJ	M	AJ	ČJ
	PRV		M		PŘ	VO	F	F	AJ
						F	PVČ	CH	VO
						PŘ	RJ	PŘ	F
						Z	NJ		CH
						PVČ			PŘ
									RJ
	TV			TV. PČ		HV. TV			
Psychohygiena	PRV		M	PŘ	INF	INF	ČJ	VO	VO
					PŘ	F		PŘ	VZ
						Z		VZ	
	VV			HV. PČ		HV			

Tematické okruhy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kreativita		ČJ	M	M	ČJ	M	ČJ	ČJ	ČJ
		M		PŘ	INF	INF	AJ		M
				VL	PŘ	D	M		VO
						F			
						PŘ	D		
						PV	F		
						NJ	PVČ		
	HV, PV, PČ			HV, PV, PČ		TV			

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí				AJ	AJ		VO	M	PŘ
					M				
					PŘ				
				TV, PČ		HV, TV			
Mezilidské vztahy			PRV	M	M	ČJ	VO	AJ	VO
				PŘ	PŘ	VO	PVČ	PŘ	VZ
						PV	NJ	VZ	
	TV, PČ			TV, PČ		HV, TV			
Komunikace	ČJ	ČJ	ČJ	AJ	ČJ	ČJ	AJ	AJ	ČJ
	M	M			AJ	AJ		CH	AJ
					M	M		PŘ	M
					INF	INF	RJ	VZ	F
					PŘ	D		RJ	VZ
						F			PV
						Z			RJ
						PV			NJ
						RJ			
	HV, VV, TV			PČ		HV, VV, TV			
Kooperace a kompetice		M	M	M	M	AJ	M	AJ	M
			PRV		PŘ	M	PVČ	NJ	
						D	RJ		
						Z			
						PV			
	TV, PČ			TV, PČ		HV, VV, TV			

MORÁLNÍ ROZVOJ	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Řešení problému a rozhodovací dovednosti	PRV	ČJ	M		PŘ	M	M	M	M
	VV					HV			
Hodnoty, postoje, praktická etika	PRV			PŘ	INF		ČJ	CH	
					PŘ				
	PČ			PČ		TV			

- **VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA**

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	ČJ	Prv	Prv		Př	VO	VO	M	
	Prv								
				TV		VV			
Občan, občanská společnost a stát			Prv	VI	Inf	Inf		M	ČJ
					Př	D	VO	F	VO
						VO	F		F
						F	Př		Ch
									PV
Formy participace občanů v politickém životě				VI		OV	M	M	
							VO	HV	
						HV			
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VI	D	Z	D	ČJ
						VO		VO	D
				TV					

- **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH**

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá		ČJ	AJ	ČJ	M	ČJ	AJ	ČJ	ČJ
				M	Inf	Př	M	AJ	F
					Inf	NJ	VO	M	Ch
					Př		Z	Ch	
					VI		PVČ	Z	
							RJ		
	HV,VV			HV		HV, VV			
Objevujeme Evropu a svět			ČJ		ČJ	Inf	AJ	AJ	ČJ
					Př	F	Inf	M	F
					VI	Z	VO	F	Př
						PV	F	Př	Z
							Př	Z	NJ
							Z	RJ	
							NJ		
	VV, TV					HV, VV, TV			
Jsme Evropané	VV				ČJ	F	D	ČJ	ČJ
					VI		VO	M	VO
							F	F	Z
						HV, V			

- **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA**

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference		ČJ	Prv	VI	ČJ	ČJ	D	M	VO
		Prv				OV	VO	Př	Př
				HV, VV, PČ			Z		Z
							PVČ		

Lidské vztahy	Prv	Prv	AJ	VI	Př		ČJ	ČJ	Z
							VO	Př	PV
							Z		
				HV, TV, VV		VV, TV			
Etnický původ		ČJ			VI		VO	VO	Z
		Prv					Z	Př	PV
				HV, VV		VV, TV			
Multikulturalita			AJ		AJ	M	ČJ	ČJ	NJ
					Inf	Inf		Z	RJ
						VO	Z	PV	
						NJ			
	VV, TV			TV		TV, VV, HV			
Princip sociálního smíru a solidarity			Prv				VO		D
							Z		Př
									Z

- **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA**

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	Prv	ČJ	Prv	ČJ	ČJ	Př	ČJ	M	F
				AJ	Př	Z	F	F	Ch
				Př	VI		Př	Ch	Př
							Z	Př	
	VV			VV, PČ		VV			
Základní podmínky života	Prv	Prv	Prv	Př	Př	Př	Př	M	ČJ
						Z	Z	Ch	F
						PV		Př	Ch
				HV				Z	Př
									Z

Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Prv	Prv	ČJ	Inf	Z	AJ	M	AJ
				Př		PV	M	D	VO
				VI		RJ	D	F	F
							VO	Ch	Ch
							F		Př
							Př		Z
							PV		RJ
				VV		VV, TV			
Vztah člověka k prostředí	ČJ	Prv	Prv	Př	AJ	ČJ	INF	M	VO
	Prv				Př	Inf	Př	VO	Ch
						Př	PČ	Ch	Př
						Z		Př	
								RJ	
	VV, TV, PČ			VV, PČ		HV, VV, TV			

- **MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RECEPTIVNÍ CINNOSTI									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Prv	ČJ	ČJ	F		ČJ	Ch
						Př	Z	F	Př
						Z		Ch	
							PV	Z	
								VZ	
	VV			HV, VV, TV		HV, VV			
Interpretace vztahu					ČJ	Z			
					Inf	VV			
Stavba mediálních sdělení						Z			Př
									VZ
Vnímání autora mediálních					ČJ				ČJ
	HV, VV			HV		VV			

Fungování a vliv médií ve společnosti	**VV**			**ČJ**	**M**	**ČJ**	**Př**	**AJ**	**D**
				M	**Př**	**M**	**NJ**	**Ch**	**F**
								RJ	**Ch**
									Př
						HV			
PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI									
Tvorba mediálního sdělení			**ČJ**		**AJ**	**OV**	**ČJ**	**NJ**	**AJ**
						NJ	**INF**		**Př**
							RJ		**Z**
						HV			
Práce v realizačním týmu	**VV, PČ**			**M**		**OV**			**Př**
				VI					**Z**
				PČ		**VV, HV**			

4. UČEBNÍ PLÁN

Rámcový učební plán 1. – 9. ročník základního vzdělávání

<table>
<tr><th rowspan="2">Vzdělávací oblasti</th><th rowspan="2">Vzdělávací obory</th><th colspan="2">Minimální časová dotace</th></tr>
<tr><th>1. - 5. ročník</th><th>6. – 9. ročník</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Jazyk a jazyková komunikace</td><td>Český jazyk a literatura</td><td>33</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Cizí jazyk</td><td>9</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Další cizí jazyk</td><td></td><td>6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Matematika a její aplikace</td><td>20</td><td>15</td></tr>
<tr><td colspan="2">Informační a komunikační technologie</td><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td colspan="2">Člověk a jeho svět</td><td>12</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Člověk a společnost</td><td>Dějepis</td><td rowspan="2">-</td><td rowspan="2">11</td></tr>
<tr><td>Výchova k občanství</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Člověk a příroda</td><td>Fyzika</td><td>-</td><td rowspan="4">21</td></tr>
<tr><td>Chemie</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Přírodopis</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Zeměpis</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Umění a kultura</td><td>Hudební výchova</td><td rowspan="2">12</td><td rowspan="2">10</td></tr>
<tr><td>Výtvarná výchova</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Člověk a zdraví</td><td>Výchova ke zdraví</td><td>-</td><td rowspan="2">10</td></tr>
<tr><td>Tělesná výchova</td><td>10</td></tr>
<tr><td colspan="2">Člověk a svět práce</td><td>5</td><td>3</td></tr>
<tr><td colspan="2">Průřezová témata</td><td>P</td><td>P</td></tr>
<tr><td colspan="2">Disponibilní časová dotace</td><td>16</td><td>18</td></tr>
<tr><td colspan="2">Celková povinná časová dotace</td><td>118</td><td>122</td></tr>
</table>

P Povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky v průběhu vzdělávání na daném stupni, časovou dotaci lze čerpat z disponibilní časové dotace

***** Škola zařazuje **Další cizí jazyk** od 6. ročníku do 9. ročníku v celkovém rozsahu 8 hodin. Pro výuku **Dalšího cizího jazyka** využívá 6 povinných a 2 disponibilní hodiny

Rámcový učební plán 1. – 9. ročník základního vzdělávání pro třídu nebo skupinu žáků s rozšířenou výukou tělesné výchovy (plavání)

<table>
<tr><th rowspan="2">Vzdělávací oblasti</th><th rowspan="2">Vzdělávací obory</th><th colspan="2">Minimální časová dotace</th></tr>
<tr><th>1. - 5. ročník</th><th>6. – 9. ročník</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Jazyk a jazyková komunikace</td><td>Český jazyk a literatura</td><td>33</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Cizí jazyk</td><td>9</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Další cizí jazyk</td><td></td><td>6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Matematika a její aplikace</td><td>20</td><td>15</td></tr>
<tr><td colspan="2">Informační a komunikační technologie</td><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td colspan="2">Člověk a jeho svět</td><td>12</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Člověk a společnost</td><td>Dějepis</td><td rowspan="2">-</td><td rowspan="2">11</td></tr>
<tr><td>Výchova k občanství</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Člověk a příroda</td><td>Fyzika</td><td>-</td><td rowspan="4">21</td></tr>
<tr><td>Chemie</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Přírodopis</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Zeměpis</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Umění a kultura</td><td>Hudební výchova</td><td rowspan="2">12</td><td rowspan="2">10</td></tr>
<tr><td>Výtvarná výchova</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Člověk a zdraví</td><td>Výchova ke zdraví</td><td>-</td><td rowspan="2">10</td></tr>
<tr><td>Tělesná výchova</td><td>10</td></tr>
<tr><td colspan="2">Člověk a svět práce</td><td>5</td><td>3</td></tr>
<tr><td colspan="2">Průřezová témata</td><td>P</td><td>P</td></tr>
<tr><td colspan="2">Disponibilní časová dotace</td><td>16</td><td>18</td></tr>
<tr><td colspan="2">Celková povinná časová dotace</td><td>118</td><td>122</td></tr>
</table>

P Povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky v průběhu vzdělávání na daném stupni, časovou dotaci lze čerpat z disponibilní časové dotace

Školní učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět	Ročník					Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace
		1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	**8+2**	**7+3**	**5+3**	**7**	**6+1**	**33**	**9**
	Anglický jazyk			**3**	**3**	**3**	**9**	
Matematika a její aplikace	Matematika	**4**	**3+2**	**3+2**	**5**	**5**	**20**	**4**
Informační a komunikační technologie	Informatika					**1**	**1**	
Člověk a jeho svět	Prvouka	**2**	**2**	**2+1**			**12**	**3**
	Přírodověda				**1+1**	**1+1**		
	Vlastivěda				**2**	**2**		
Umění a kultura	Hudební výchova	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**12**	
	Výtvarná výchova	**1**	**1**	**1**	**2**	**2**		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**10**	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**5**	
Disponibilní časová dotace – celkový počet hodin týdně (využití disponibilní časové dotace označeno +)		**2**	**5**	**6**	**1**	**2**	**102**	**16**
Týdenní hodinová dotace		**21**	**22**	**24**	**25**	**26**		
Celková povinná časová dotace		**118**						

Školní učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání pro třídu nebo skupinu žáků s rozšířenou výukou tělesné výchovy (plavání)

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět	Ročník					Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	8+2	7+3	5+3	7	6	33	8
	Anglický jazyk			3	3	3	9	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+2	3+2	5	5	20	4
Informační a komunikační technologie	Informatika					1	1	
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2+1			12	2
	Přírodověda				1+1	1		
	Vlastivěda				2	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2+2	10	2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
Disponibilní časová dotace – celkový počet hodin týdně (využití disponibilní časové dotace označeno +)		2	5	6	1	2	102	16
Týdenní hodinová dotace		21	22	24	25	26		
Celková povinná časová dotace		118						

Školní učební plán pro 6. – 9. ročník základního vzdělávání

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předmět	**Ročník**				**Minimální časová dotace**	**Disponibilní časová dotace**
		6.	**7.**	**8.**	**9.**		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	**4**	**4**	**3+2**	**4**	**15**	**2**
	Anglický jazyk	**3**	**3**	**3**	**3**	**12**	
	Druhý cizí jazyk *	**+ 2**	**2**	**2**	**2**	**6**	**2**
Matematika a její aplikace	Matematika	**4**	**4**	**4+1**	**3+2**	**15**	**3**
Informační a komunikační technologie	Informatika	**1**	+1			**1**	**1**
Člověk a společnost	Dějepis	**2**	**2**	**2**	**1+1**	**11**	**1**
	Výchova k občanství	**1**	**1**	**1**	**1**		
Člověk a příroda	Fyzika	**1**	**2**	**1+1**	**2**	**21**	**4**
	Chemie			**2**	**1+1**		
	Přírodopis	**2**	**1**	**2**	**1+1**		
	Zeměpis	**2**	**1+1**	**1**	**2**		
Umění a kultura	Hudební výchova	**1**	**1**	**1**	**1**	**10**	
	Výtvarná výchova	**2**	**2**	**1**	**1**		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví			**1**	**1**	**10**	
	Tělesná výchova	**2**	**2**	**2**	**2**		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	**1**	**1**		**1**	**3**	
Volitelný předmět		**+1**	**+2**	**+1**	**+1**		**5**
Disponibilní časová dotace – celkový počet hodin týdně (využití disponibilní časové dotace označeno +)		**3**	**4**	**5**	**6**	**104**	**18**
Týdenní hodinová dotace		**29**	**30**	**31**	**32**		
Celková povinná časová dotace		**122**					

Poznámky k učebnímu plánu

1. – 5. ročník základního vzdělávání

Školní učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání má dvě tabulky. Vychází z faktu, že v pátém ročníku existují dva učební plány. Škola vytváří třídu (popřípadě skupinu žáků) s rozšířenou výukou tělesné výchovy – plavání. Právě druhá tabulka zahrnuje změny v týdenní dotaci u 5. ročníku třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy (plavání). Jedná se o vyučovací předmět Český jazyk a literatura s týdenní dotací 6 hodin, dále o vyučovací předmět Přírodověda s týdenní dotací 1 hodiny a konečně o vyučovací předmět Tělesná výchova s týdenní dotací 4 hodin. U každého z těchto vyučovacích předmětů jsou v jednotlivých vzdělávacích oblastech uvedeny z tohoto důvodu dvě tabulky.

Český jazyk a literatura

- v 1. ročníku má předmět komplexní charakter, ve 2. až 5. ročníku má složky specifického charakteru: čtení a literární výchova, jazykové vyučování – mluvnice, slohový výcvik a psaní
- ve 2. až 5. ročníku se psaní vyučuje zpravidla v menších časových úsecích

Matematika a její aplikace

- 1. ročník – první poznatky geometrie jsou součástí matematiky
- ve 2. až 5. ročníku je pro geometrii vymezena 1 hodina týdně v rámci matematiky

Člověk a jeho svět

- 1. až 3. ročník – jedná se o předmět Prvouka
- 4. a 5. ročník zahrnuje předměty Přírodověda a Vlastivěda

Umění a kultura

- zahrnuje předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova

Člověk a zdraví

- zahrnuje předmět Tělesná výchova, z nichž 1 hodinu týdně tvoří plavání, ve třídě s rozšířenou výukou tělesné výchovy (plavání) jsou v 5. ročníku 3 hodiny plavání. Výchova ke zdraví je realizována ve 4. a 5. ročníku v rámci předmětu Přírodověda

Člověk a svět práce

- tato oblast zahrnuje ve všech ročnících předmět pracovní činnosti

6. – 9. ročník základního vzdělávání

Český jazyk a literatura

- má tři složky specifického charakteru: 2 hodiny jazykového vyučování, 1 hodina literatury, 1 hodina slohového výcviku
- v 8. ročníku je přidána disponibilní časová dotace využitá na výuku „O Čj trochu jinak“

Další cizí jazyk

- Pro žáky standardních tříd škola zařazuje Další cizí jazyk od 6. ročníku do 9. ročníku v celkovém rozsahu 8 hodin (6 povinných a 2 disponibilní hodiny).

Tělesná výchova

- výuka předmětu je rozdělena na 1 hodinu TV a 1 hodinu plavání

Pracovní činnosti

- v 6. a 7. ročníku – technické práce, pěstitelské práce, o pololetí je výměna témat
- v 9. ročníku – Svět práce - volba povolání

Volitelné předměty

- jsou zavedeny pro žáky standardních tříd, a to v rozsahu 1 hodiny týdně pro zvolený předmět v 6. 8. a 9. ročníku. V 7 ročníku pak 2 hodiny týdně.
- žáci mají možnost vybrat si z těchto povinně volitelných předmětů, jejichž nabídka se může měnit podle stávající aktuální nabídky a možnostech školy.

Seznam volitelných předmětů:

- Seminář z anglického jazyka, Cvičení z matematiky, Přírodovědná praktika, Plavání, Vodní sporty, Kolektivní sporty, Sportovní hry, Etická výchova, Estetická výchova, Vaření, Domácnost, Praktické činnosti, Dopravní výchova, Informatika a výpočetní technika, Etická a estetická výchova, Kolektivní a vodní sporty, Vaření
- Pro třídy nebo skupiny žáků s rozšířenou výukou tělesné výchovy (plavání) nabízí škola volitelný předmět plavání, a to v rozsahu 1 hodiny týdně v 6., 8. a 9. ročníku a 2 hodin týdně v 7. ročníku

5. UČEBNÍ OSNOVY

- vzdělávací obsah základního vzdělání je rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory.
- z jednoho vzdělávacího oboru je vytvořen jeden vyučovací předmět nebo více vyučovacích předmětů.

Vzdělávací oblasti		Vzdělávací obory	Vyučovací předměty
1.	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Druhý cizí jazyk	Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Německý jazyk nebo Ruský jazyk
2.	Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika
3.	Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika
4.	Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda
5.	Člověk a společnost	Dějepis Výchova k občanství	Dějepis Výchova k občanství
6.	Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis
7.	Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	Hudební výchova Výtvarná výchova
8.	Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova	Výchova ke zdraví Tělesná výchova
9.	Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti Pracovní činnosti
Volitelné předměty		Cvičení z matematiky Plavání Sportovní hry Etická výchova Estetická výchova Informatika a výpočetní technika Kolektivní a vodní sporty Vaření	

5.1 Učební osnovy vyučovacích předmětů – obsah:

5.2 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE....34

Český jazyk a literatura 1. stupeň....35

Český jazyk a literatura 2. stupeň....60

Anglický jazyk 1. stupeň....76

Anglický jazyk 2. stupeň....87

Německý jazyk....98

Ruský jazyk....105

5.3 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE....115

Matematika 1. stupeň....116

Matematika 2. stupeň....127

5.4 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE....146

Informatika 1. stupeň....147

Informatika 2. stupeň....152

5.5 ČLOVĚK A JEHO SVĚT....156

Prvouka....158

Přírodověda....166

Vlastivěda....181

5.6 ČLOVĚKA SPOLEČNOST....189

Dějepis....190

Výchova k občanství....201

5.7 ČLOVĚK A PŘÍRODA....213

Fyzika....214

Chemie....226

Přírodopis....239

Zeměpis....251

5.8 UMĚNÍ A KULTURA....268

Hudební výchova 1. stupeň....269

Hudební výchova 2. stupeň....275

Výtvarná výchova 1. stupeň....283

Výtvarná výchova 2. stupeň....289

5.9 ČLOVĚK A ZDRAVÍ....295

Tělesná výchova 1. stupeň....297

Tělesná výchova 2. stupeň....309

Výchova ke zdraví....316

5.10 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE....325

Pracovní činnosti 1. stupeň....326

Pracovní činnosti 2. stupeň....333

5.1 Vzdělávací oblast: *JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE*

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Jazyková výuka, jejíž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech: Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Vzdělávání v cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 vzdělávání, v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1.

Úroveň A2:

Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají. Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým

způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast: **JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**

Vyučovací předmět: **ČESKÝ JAZYK A LITERATURA** **1. stupeň**

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení						Formy realizace
Vzdělávací obsah	Komunikační a slohová výchova	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Vyučovací hodina
	Jazyková výchova							
	Literární výchova	Počet hodin týdně	10	10	8	7	7	Soutěže

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • čtení s porozuměním • zdokonalování čtení • čtení textů z různých zdrojů (učebnice, čítanka, dětské časopisy, dětská literatura) • spisovnou podobu ČJ **Zařazujeme** • zajímavé jazykovědné úkoly, hádanky, rébusy, doplňovačky • jazykové hry • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • realizaci „dětského představení“ ve třídě • účast žáků na „Noci s Andersenem“ (čtení pohádek, vyprávění)
KOMPETENCE K ŘEŠENÍPROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozpoznání problému na základě přečteného nebo slyšeného textu (např. příběh ze života) • hledání různých metod řešení problému (samostatné dokončení příběhu) • vyhledávání potřebných informací k vyřešení problému z různých zdrojů:(např. encyklopedie) • ověření správnosti řešení reálného problému (příběh se šťastným koncem) **Zařazujeme** • problémové úlohy vycházející z reálného života **Umožňujeme** • propojení reality s praxí (např. řešení problémové situace předvést formou „scénky“ ve třídě) • vyhledávání informací na internetu - přiměřeně věku

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí • přesné a logické myšlení, které vede k srozumitelnému vyjadřování • užívání vhodného písemného projevu • získávání sebedůvěry při vystupování před ostatními • neverbální komunikaci • na kultivovaný písemný a ústní projev i spisovnou ČJ • na formulaci vlastních názorů **Zařazujeme** • práci ve skupinách (např. rozhovor) **Umožňujeme** • vyjadřování prožitků a sdělování dojmů z literárního textu
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • na respektování názoru druhých • dodržování pravidel slušného chování • vzájemnou pomoc při učení • účinnou spolupráci ve skupině • střídání rolí ve skupině **Zařazujeme** • skupinovou práci žáků formou her **Umožňujeme** • žákům podílet se na formulaci pravidel chování
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku • zodpovědnost při práci v hodině i při domácí přípravě na výuku • spolehlivost při zadaných úkolech **Zařazujeme** • texty s historickou, ekologickou tematikou • vhodné literární texty , které umožní poznat i jiné kultury **Umožňujeme** • sebehodnocení žáků • žákům utvářet pravidla hodnocení
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • hygienické návyky při čtení a psaní • správné držení psacího náčiní • udržování pořádku svého pracovního místa **Zařazujeme** • tělovýchovné chvilky s ohledem na hygienu čtení a psaní **Umožňujeme** • návštěvu knihovny

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA		Ročník: 1.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák zvládá základní hygienické návyky spojené se čtením rozumí základním pojmům nezbytným k orientaci v prostoru orientuje se na stránce a v textu reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA** **Předčtenářské stadium** průpravná diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání vyslechnutí sdělení a reprodukování jeho smyslu správné sezení a zásady správného zacházení s knihou rozlišování pojmů důležitých k orientaci v prostoru určování změn, postihování rozdílů orientace na stránce orientace na řádku čtení zleva doprava	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; didaktické hry* ***VDO*** *Občanská společnost a škola; komunikace v různých situacích* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí; texty s přírodní tématikou*
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk porozumí mluveným pokynům a velmi jednoduchým písemným pokynům zná všechna probíraná písmena tiskací a psací, malá a velká, dokáže je správné přečíst,vyslovit zvládá čtení krátkého textu a orientaci v něm vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu čte s porozuměním přiměřeně náročné texty nahlas vybere z nabídky vhodný nadpis	**Čtení a naslouchání** analyticko-syntetické činnosti – věta, slovo, slabika vyvození hlásek a písmen (malých i velkých) abecedy rozlišování délky samohlásek hlasité a pozorné čtení jednoduchých vět a krátkého textu se správnou intonací čtení psacího písma reakce na otázky zaměřené k pochopení obsahu čteného praktické a věcné naslouchání	***VDO*** *Občanská společnost a škola; sebedůvěra a samostatnost*

pečlivé vyslovuje, opravuje svoji nesprávnou nebo nedbalou výslovnost v krátkých mluvených projevech volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev, vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa, zpráva, vzkaz) seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a sestaví z krátkých vět příběh dle obrázkové osnovy vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	**Mluvený projev** technika mluveného projevu – nácvik správného dýchání, správná výslovnost, slovní přízvuk, intonace, rytmizace, tvoření hlasu a melodie věty rozvoj fonematického sluchu rozvoj slovní zásoby mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta, reprodukování obsahu přiměřeně složitého sdělení osvojení základních komunikačních pravidel (oslovení, zdvořilé vystupování, zahájení, vedení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače) komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, zanechání vzkazu na záznamníku, zpráva vyprávění podle obrázků, vytvoření obrázkové osnovy k zadanému textu přiměřené délky zařazení nabízeného textu do přečtené ukázky vyprávění na správné místo	***OSV*** *Komunikace; komunikace v různých situacích (pozdrav, prosba, omluva)*
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním rozlišuje psací a tiskací písmena píše psací písmena velké a malé abecedy píše slabiky, jednoduchá slova a věty píše správné tvary číslic opisuje a přepisuje slabiky, slova a věty píše podle diktátu kontroluje vlastní písemný projev	**Písemný projev** hry a motivované přípravné cviky pro rozvoj psychomotorických schopností a jemné pohybové koordinace nutné k výuce psaní prvky psacích písmen prvky správných hygienických, pracovních a estetických návyků při psaní správné sezení a zacházení s psacím náčiním psaní písmen velké a malé abecedy procvičování naučených písmen ve slabikách spojování písmen ve slabiky spojování slabik ve slova psaní jednoduchých vět psaní číslic opis a přepis slabik, slov a jednoduchých vět nácvik diktátu slabik, slov a jednoduchých vět	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; cvičení dovednosti zapamatování (písmena)*

rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky má přiměřenou slovní zásobu rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Zvuková stránka jazyka** sluchové rozlišení hlásek výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin analyticko – syntetická sluchová cvičení rozvoj slovní zásoby	
čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku přednáší zpaměti básničku (min. 4 verše) reprodukuje jednoduchou pohádku či krátký příběh dramatizuje jednoduchou pohádku či krátký příběh řeší jednoduché hádanky vyjadřuje své pocity z přečteného textu rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností projevuje zájem a poznává dětské časopisy a knihy dokáže zacházet s knihou	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** **Poslech literárních textů** poslech známých jednoduchých pohádek, krátkých říkanek, básniček, hádanek **Zážitkové čtení a naslouchání** reakce na obsah čteného – porozumění **Tvořivé činnosti s literárním textem** přednes říkanek, básniček volná reprodukce přečteného či slyšeného textu dramatizace jednoduché pohádky či krátkého příběhu vlastní výtvarný doprovod k literárnímu text **Základní literární pojmy** rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka spisovatel, básník, kniha, čtenář divadelní představení, herec verš, rým přirovnání seznámení s druhy tiskovin – kniha, časopis, noviny zásady správného zacházení s knihami	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; hry s rytmem, rýmem, intonací* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí; ukázky z encyklopedií* ***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; cvičení dovednosti zapamatování (báseň, říkanka)*

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA		Ročník: 2.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas rozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti dbá na správnou intonaci a přízvuk zná všechna probraná písmena orientuje se na stránce a v textu chápe obsah čteného, rozhodne, ¨ které informace v textu jsou nepodstatné pro smysl textu rozhodne, zda ukázka je poezie nebo próza upevňuje základní hygienické návyky spojené se čtením čte dětské knihy, vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamená je (ilustrace ke knížce)	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA **Čtení a naslouchání** správné, pozorné a plynulé čtení krátkých i delších vět automatizace čtení objasňování významu slov zachování intonace při opakovaném čtení posouzení pravdivosti/nepravdi-vosti tvrzení na základě přečteného textu orientace na stránce a v textu, věcné čtení praktické čtení praktické a věcné naslouchání hygienické návyky při čtení zpracování stručného sdělení o přečtené knize, prezentace spolužákům, zakládání portfolia či čtenářského deníku	***OSV*** *Kreativita;* *hry – povolání* *Komunikace;* *komunikace* *v různých situacích* *MKV Etnický původ;* *romské a orientální pohádky* ***EV*** *Ekosystémy; doplňková četba, dětské encyklopedie*

posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení seřazuje ilustrace podle dějové posloupnosti, sestaví dle nich osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený projev naslouchá druhému reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta orientuje se a používá základní pravidla společenského styku vyjadřuje se samostatně krátkými větami, volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru má přiměřenou slovní zásobu a používá ji vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku sestaví jednoduchý slohový útvar volí vhodné verbální a neverbální prostředky řeči pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou a nedbalou výslovnost rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	**Mluvený projev** rozvoj slovní zásoby správné používání významu slov při reprodukování vyslechnutého sdělení porovnání významu slov stejného nebo podobného a slov vícevýznamových tvorba krátkých vět při reprodukování obsahu přiměřeně složitého sdělení, zapamatování podstatných faktů krátké samostatné vypravování sestavování příběhu z krátkých vět na základě časové a příčinné souvislosti (obrázková osnova) popis obrázků, předmětů upevnění komunikačních žánrů (vyjádření poděkování,prosba, omluva, blahopřání, pozdrav, zahájení a ukončení dialogu, střídání role mluvčího a posluchače, vyslechnutí vzkazu a jeho reprodukce další osobě, oslovení, zdvořilé vystupování) vyslechnutí sdělení a reprodukce jeho obsahu / smyslu - mimojazykové prostředky řeči vytvoření osnovy k zadanému textu přiměřené délky zařazení nabízeného textu na vhodné místo do přečtené ukázky základy techniky mluveného projevu (intonace, přízvuk, tempo řeči) při předvádění různých sdělení (oznámení, příkaz, prosba, omluva..)	***OSV*** *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; mezilidské vztahy, výraz řeči, vedení dialogu*

píše probraná písmena a číslice podle normy psaní píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře a dodržuje sklon písma spojuje písmena, zachovává rozestupy písmen píše správně po stránce obsahové i formální komunikační žánry používá velká písmena ve slovech i ve větě používá diakritická znaménka dodržuje požadavky na čitelnost, celkovou úpravu projevu, hygienické a pracovní návyky napíše adresu, přání, krátký dopis, pozdrav, vzkaz opíše a přepíše slova a krátký text zvládá psát slova, věty a krátká souvětí podle diktátu kontroluje vlastní písemný projev vypráví děj podle obrázkové osnovy zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	**Písemný projev** nácvik psaní tiskacích písmen pro výuku geometrie psaní psacích písmen podle tvarových skupin s důrazem na štíhlost písmen, zvláště oválných s oblouky a kličkami dodržování stejnoměrné výšky písmen tvarově si podobných rozestupy ve slovech procvičování spojování písmen umístění diakritic. znamének dodržování jednotlivých tvarů písmen aplikační cvičení (adresa, blahopřání, pozdrav, vzkaz, soukromý dopis se všemi náležitostmi, v ukázce dopisu doplnit, co chybí) úprava písemností (nadpis, odstavec) opis psacího písma přepis písma tiskacího nácvik diktátů slov, vět, krátkých souvětí estetická úprava sešitů hygienické návyky u psaní vyjadřovací schopnosti	
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova,čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Zvuková stránka jazyka** sluchové rozlišení hlásek výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin modulace souvislé řeči	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; cvičení smyslového vnímání i-y, í-ý*
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu, slova vícevýznamová a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost orientuje se v rozdělení hlásek, tvoření slabik	**Slovní zásoba a tvoření slov** věta, slovo význam slov, vybrat slovo z nabídky, které je danému slovu významem nejblíže slova jednoznačná, mnohoznačná vyhledání v textu slov vicevýznamových, vysvětlení jejich dalších významů, rozhodnutí, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita) význam slabiky pro dělení slov	***MKV*** *Kulturní diference; spisovná čeština a nářečí*

určuje slovní druhy plnovýznamových slov v základním tvaru podstatná jména slovesa předložky spojky s ostatními se seznamuje (přídav- ná jména, zájmena) rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (vokno, sme..) - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary (podstatná jména, přídavná jména a slovesa)	**Tvarosloví** určování slovního druhu u slova, které je vyznačeno ve větě vybrat z krátkého textu větu, která obsahuje/ neobsahuje určený slovní druh vyhledat v textu nespisovné tvary daných slovních druhů a nahradit je tvary spisovnými (podstatná, přídavná jména a slovesa)	
odlišuje větu jednod. a souvětí užívá vhodných spojovacích Výrazů, dle potřeby je proměňuje rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	**Skladba** rozlišení věty jednoduché a souvětí spojování vět v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu pořádek slov ve větě druhy vět podle postoje mluvčího slovo, slabika, hláska, písmeno, samohlásky, souhlásky, dvojhlásky rozdělení hlásek čeština – abeceda a písmo	
odůvodňuje a píše správně: i / y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev pozná velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost respektuje základní formy společenského styku	**Pravopis** psaní ú / ů psaní i / í, y / ý po tvrdých a měkkých souhláskách psaní samohlásek krátkých a dlouhých vlastní jména psaní dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě psaní slov s párovými souhláskami p – b, t – d, ť – ď, ch – h, f – v, s – z, š – ž psaní velkých písmen procvičování srozumitelného samostatného vyjadřování	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímají; velká písmena v zeměpisných názvech*

rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů vyjadřuje své dojmy z četby recituje báseň domýšlí jednoduché příběhy dokáže převyprávět příběh orientuje se v textu čítanky a jiném textu pro děti všímá si spojitosti textu s ilustrací poznává dětské časopisy, knihy a učí se s nimi zacházet soustředí se na text zná některá rozpočitadla, říkanky	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** **Poslech literárních textů,** rozhodnutí, z kterého druhu, žánru je úryvek (úryvek poezie, komiksu, z naučného textu – encyklopedie, z návodu k použití, z pohádky) **Zážitkové čtení a naslouchaní** **Tvořivé činnosti s literárním textem** přednes vhodných literárních textů vyslechnutí textu a reprodukce jeho smyslu dramatizace vlastní výtvarný doprovod prezentace stručného sdělení o přečtené knize	
při přednesu používá vhodné frázování a tempo vyjadřuje své pocity z přečteného textu rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	**Základní literární pojmy** rozpočitadlo, hádanka, říkanka rozhodnutí, zda ukázka textu je pohádka, pověst nebo bajka, poezie či próza spisovatel, básník, čtenář kniha, časopis, noviny divadelní představení, herec, režisér verš, rým přirovnání zásady správného zacházení s knihou ilustrace, ilustrátor	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA		Ročník: 3.
Očekávané výstupy	**Učiv o**	**Průřezová témata**
Žák plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA** **Čtení a naslouchání** četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků uplatnění přiměřené intonace komunikační žánry: omluva, žádost, vzkaz, zpráva, dialog, mluvčí a posluchač praktické a věcné naslouchání výběr podstatné informace z textu	***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení;* *zpráva ze školní akce* ***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; Kimova hra,* *báje a pověsti* ***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *práce s mapou*
pravidla rozhovoru pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	**Mluvený projev** výběr vhodných komunikačních výrazů a prostředků zdvořilostní obraty správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace rozvíjení znělého hlasu nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání členění jazykového projevu souvislé jazykové projevy využívání jednoduché osnovy komunikační žánry: pozvánka, pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog	***OSV*** *Komunikace; různé modelové situace*
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení, posoudí úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	**Písemný projev** dodržování hygienických návyků správného psaní automatizace psacího pohybu odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu plynulý a úhledný písemný projev vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav, omluvenka, zpráva, vzkaz, pozvánka, dopis	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace;* *cvičení pro rozvoj sebekontroly*

porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová vyhledává v textu slova příbuzná	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Slovní zásoba a tvoření slov** slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; cvičení dovednosti zapamatování (slovní druhy)*
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost rozlišuje slovní druhy v základním tvaru užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných	**Tvarosloví** třídění slov seznamování se s některými slovními druhy ohebné a neohebné slovní druhy souvislý mluvený projev význam slov	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	**Skladba** věta a souvětí spojky a jejich funkce, spojovací výrazy druhy vět podle postoje mluvčího výběr vhodných jazykových prostředků	
odůvodňuje a píše správně: i, í/y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě slova s ú/ů velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	**Pravopis** znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	
čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku vyjadřuje své pocity z přečteného textu	LITERÁRNÍ VÝCHOVA **Poslech literárních textů** reprodukce textu přednes básně nebo úryvku prózy líčení atmosféry příběhu	
rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	**Základní literární pojmy** základy literatury - poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí)	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	**Tvořivé činnosti s literárním textem** volná reprodukce textu dramatizace pohádky, povídky nebo básně	
orientuje se v neznámém textu	**Zážitkové čtení a naslouchání** mimočítanková četba	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA		Ročník: 4.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas orientuje se ve čteném textu a dokáže vybrat podstatné informace reprodukuje text přiměřeně věku ovládá věcné a praktické čtení žák utřídí přečtené informace, vybere podstatná fakta	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA** **Čtení a naslouchání** čtení krátkých textů s porozuměním důraz na správnou výslovnost tiché čtení, orientace v textu správný slovní přízvuk, intonace věcné čtení praktické a věcné naslouchání	***EV*** *Ekosystémy; diskuse na základě článků v čítance Lidské aktivity a problémy životního prostředí; dětské encyklopedie – chráníme přírodu, doprava a globalizace – cestování – diskuze* ***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; zážitky z prázdnin - cestování*
zvládá techniku telefonování popíše různé věci rozpozná reklamu, chápe její význam i možnost jejího zneužívání vybírá vhodná slova ke komunikaci vhodně intonuje, dodržuje tempo řeči, zařadí pauzu rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace	**Mluvený projev** žák při veřejné komunikaci situaci využívá spisovnou výslovnost rozvoj komunikačních žánrů (vypravování, popis, oznámení, reklama) základní komunikační pravidla (telefonování, vzkaz na záznamníku) rozvoj slovní zásoby prohlubování neverbální komunikace přízvuk, intonace	***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; reklama – diskuse o její funkci* *Fungování a vliv médií ve společnosti; vliv médií na uspořádání dne – denní režim*
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry dbá na úpravný a písemný projev sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché žánry písemného projevu	**Písemný projev** upevňování správných návyků psaní technika psaní formální úprava textu různé žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, vypravování, dopis…) jednoduché tiskopisy (podací lístek, složenka) osnova vypravování	

porovnává významy slov najde ve slově kořen, část předponovou a příponovou žák vybere z nabídky slovo, které má významem nejblíže k zadanému slovu pozná rozdíly mezi předložkou a předponou rozlišuje slova citově zabarvená, slova spisovná a nespisovná porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova citově zabarvená	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Slovní zásoba a tvoření slov** opakování významu slov (slova mnohoznačná, jednoznačná, protikladná, souznačná) opakování slov nadřazených, podřazených a souřadných slova citově zabarvená, spisovná a nespisovná slabika, hláska, písmeno, abeceda stavba slova: kořen slova, předponová a příponová část rozlišení předpony a předložky	
rozlišuje ohebné a neohebné slovní druhy u sloves určí osobu, číslo, čas pozná zvratné sloveso a neurčitek časuje slovesa ve všech časech zná vzory podstatných jmen a používá je u ostatních podstatných jmen rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	**Tvarosloví** opakování ohebných a neohebných slovních druhů opakování: slovesa (osoba, číslo) pojem neurčitek: infinitiv jednoduché a složené tvary sloves časování sloves: čas přítomný, minulý a budoucí opakování: rody podstatných jmen vzory podstatných jmen	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; cvičení pozornosti a soustředění (druhy slov*)
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty najde podmět a přísudek graficky znázorní základní skladební dvojici užívá správné spojovací výrazy odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	**Skladba** opakování: věta x souvětí základní skladební dvojice podmět (holý, rozvitý) přísudek (holý, rozvitý) grafické znázornění základní skladební dvojice souvětí a spojky grafické znázornění souvětí žák nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován	
píše správně – I - y po obojetných souhláskách rozlišuje správné koncovky podstatných jmen zvládá základy syntaktického pravopisu žák píše správně z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického	**Pravopis** opakování: vyjmenovaná slova vzory podstatných jmen skloňování podstatných jmen: koncovky shoda podmětu s přísudkem	

sleduje, posoudí a hodnotí úroveň čtenářských dovedností svých i ostatních spolužáků	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** **Poslech literárních textů**	

orientuje se v neznámém textu	**Zážitkové čtení a naslouchání** mimočítanková četba	
přednáší vhodné literární texty zpaměti volně reprodukuje text tvoří vlastní literární text na dané téma vyjadřuje dojmy z četby a zaznamenává je	**Tvořivé činnosti s literárním textem** přednes textu volná reprodukce textu dramatizace vlastní výtvarný doprovod vlastní tvorba básně žák řekne, jak na něj vyslechnutá/ přečtená ukázka působí	
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů porozumí základním literárním pojmům při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	**Základní literární pojmy** literární druhy a žánry: hádanka, říkanka, verš, rým, báseň, pohádka, povídka, pověst žák napíše pohádku, bajku žák rozhodne, zda ukázka je poezie nebo próza žák rozhodne, zda je ukázka pohádka, pověst nebo bajka	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA		Ročník 5.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas orientuje se ve čtení textu vybírá z něj podstatné informace reprodukuje přečtený text ovládá věcné a praktické čtení utřídí přečtené informace, vybere podstatná fakta	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA** **Čtení a naslouchání** plynulé čtení textu se správnou intonací věcné čtení tiché čtení orientace ve čteném textu reprodukce čteného textu praktické a věcné naslouchání	***MDV*** *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; rozbor čteného textu*
vede správně dialogy s použitím přiměřených gest a mimiky vypravuje souvisle vlastní zážitky nebo jednoduchý příběh s odpovídající slovní zásobou popíše přiměřeně složité předměty, činnosti a děje volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený projev s dodržením časové posloupnost reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	**Mluvený projev** upevnění techniky mluveného projevu rozvoj komunikačních žánrů: popis, zpráva, oznámení, vypravování, základní komunikační pravidla rozvoj slovní zásoby upevňování neverbální komunikace vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s kamarádem, s dospělým), zanechá vzkaz na záznamníku posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, telefonického rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná změní dialog na vzkaz apod.	***OSV*** *Komunikace; vyprávění vlastních zážitků- jednoduchý příběh* ***EV*** *Ekosystémy; popis krajiny*

sestaví osnovu základních slohových útvarů píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché žánry písemného projevu využívá znalosti z pravopisu sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký písemný projev s dodržením časové posloupnosti posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení rozpozná reklamu, chápe její význam i možnost jejího zneužívání vytváří jednoduchou reklamu rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyť vo tom apod.) -při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost	**Písemný projev** upevňování správných návyků při psaní zdokonalování techniky psaní formální úprava textu žánry písemného projevu: článek do časopisu, popis předmětu a pracovního postupu, zpráva, oznámení, dopis, telegram, jednoduchý tiskopis, výpisek z učebnice, písemné zážitků, referát, inzerát osnova vypravování tvorba reklamy vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka vybere z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení – oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta vhodně se představí ostatním dětem, dospělému rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyť vo tom apod.) při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost	***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; hledání rozdílů mezi zábavným a reklamním sdělením, zprávou a oznámením*

porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová rozlišuje ve slově část příponovou, předponovou, kořen a koncovku rozliší předponu od předložky porovnává významy slov rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy **Slovní zásoba a tvoření slov** -opakování stavby slova (předpona, kořen, přípona) a nově koncovka slovotvorný základ slova příbuzná předpony roz-, bez-, od-, nad-, pod-, před-, ob-, v-, z-, s-, vz- opakování významu slov- jednoznačná a mnohoznačná, slova s citovým zabarvením, antonyma a homonyma, slova souřadná, nadřazená a podřazená	***MKV*** *Kulturní diference; spisovná čeština a nářečí*
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných spráných tvarech určuje základní mluvnické kategorie u sloves určí slovesný způsob určuje základní mluvnické kategorie u podstatných jmen zná vzory podstatných jmen skloňuje podstatná jména pozná druhy přídavných jmen vyskloňuje přídavná jména pozná druhy zájmen vyskloňuje základní osobní, ukazovací a přivlastňovací zájmena pozná druhy číslovek vyskloňuje základní číslovky určí neohebné slovní druhy	**Tvarosloví** slovní druhy – opakování slovesa: opakování slovesných kategorií (osoba, číslo, čas), slovesný způsob (oznamovací, rozkazovací, podmiňovací) podstatná jména: opakování základních mluvnických kategorií (rod, číslo, pád, vzor), vzory rodu mužského, vzory rodu ženského, vzory rodu středního přídavná jména: druhy přídavných jmen, skloňování přídavných jmen tvrdých, měkkých zájmena: poznávání zájmen, druhy zájmen, skloňování zájmen já, ty, se, my, vy, skloňování zájmen ten, náš, on, ona, ono, zájmena Ty, Vy, Tvůj, Váš v dopisech číslovky: význam číslovek, druhy číslovek, skloňování číslovek slovní druhy neohebné: příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět* *velká písmena v zeměpisných názvech*

vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označí základ věty odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí tvoří složitější souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	**Skladba** stavba věty a základní skladební dvojice – opakování podmět holý, rozvitý a několikanásobný přísudek holý, rozvitý a několikanásobný shoda přísudku s podmětem v jednotlivých rodech a v množném čísle základní a rozvíjející větné členy souvětí věta hlavní a vedlejší rozdělování vět v souvětí	***OSV*** *Kreativita; převést text z jednoduchých vět do souvětí*
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách píše správně i/y v koncovkách podstatných a přídavných jmen ovládá pravopis slovesných koncovek ve shodě přísudku s podmětem zvládá základní příklady syntaktického pravopisu najde v textu přímou řeč a upraví přímou řeč na nepřímou a naopak	**Pravopis** koncovky podstatných jmen rodu mužského, ženského a středního koncovky přídavných jmen tvrdých, měkkých a přivlastňovacích shoda přísudku s podmětem oddělování vět v souvětí čárkou psaní ě a je, mě a mně v kořenech slov správné psaní předpon ve slovech psaní uvozovek v přímé řeči	
sleduje divadelní nebo hudební představení přiměřené jeho věku	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** **Poslech literárních textů** **Zážitkové čtení a naslouchání** mimočítanková četba pochopení obsahu děje	***EGS*** *Jsme Evropané; čtení řeckých bájí a pověstí*
volně reprodukuje text tvoří vlastní literární text na dané téma vnímá text, vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	**Tvořivé činnosti s literárním textem** volná reprodukce přečteného textu dramatizace textu výtvarný doprovod přednes textu vlastní četba – čtenářský deník	***MDV*** *Vnímání autora mediálních sdělení; hodnotit text v novinovém článku* ***OSV*** *Kreativita; dramatizace literárních textů*
rozlišuje různé typy uměleckých i neuměleckých textů při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	**Základní literární pojmy** báseň, pohádka, pověst, báj, bajka, hádanka, říkanka, povídka, verš, rým	***OSV*** *Rozvoj schopnosti poznávání; báseň Polednice*

Pro třídu nebo skupinu žáků s rozšířenou výukou tělesné výchovy (plavání)

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení						Formy realizace
Vzdělávací obsah	Komunikační a slohová výchova	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Vyučovací hodina
	Jazyková výchova							
	Literární výchova	Počet hodin týdně	10	10	8	7	6	Soutěže

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • čtení s porozuměním • zdokonalování čtení • čtení textů z různých zdrojů (učebnice, čítanka, dětské • časopisy, dětská literatura) • spisovnou podobu ČJ **Zařazujeme** • zajímavé jazykovědné úkoly, hádanky, rébusy, doplňovačky • jazykové hry • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • realizaci „dětského představení“ ve třídě • účast žáků na „Noci s Andersenem“ (čtení pohádek, vyprávění)
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozpoznání problému na základě přečteného nebo slyšeného textu (např. příběh ze života) • hledání různých metod řešení problému (samostatné dokončení příběhu) • vyhledávání potřebných informací k vyřešení problému z různých zdrojů:(např. encyklopedie) • ověření správnosti řešení reálného problému (příběh se šťastným koncem) **Zařazujeme** • problémové úlohy vycházející z reálného života **Umožňujeme** • propojení reality s praxí (např. řešení problémové situace předvést formou „scénky“ ve třídě) • vyhledávání informací na internetu - přiměřeně věku

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí • přesné a logické myšlení, které vede k srozumitelnému vyjadřování • užívání vhodného písemného projevu • získávání sebedůvěry při vystupování před ostatními • neverbální komunikaci • na kultivovaný písemný a ústní projev i spisovnou ČJ • na formulaci vlastních názorů **Zařazujeme** • práci ve skupinách (např. rozhovor) **Umožňujeme** • vyjadřování prožitků a sdělování dojmů z literárního textu
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • na respektování názoru druhých • dodržování pravidel slušného chování • vzájemnou pomoc při učení • účinnou spolupráci ve skupině • střídání rolí ve skupině **Zařazujeme** • skupinovou práci žáků formou her **Umožňujeme** • žákům podílet se na formulaci pravidel chování
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku • zodpovědnost při práci v hodině i při domácí přípravě na výuku • spolehlivost při zadaných úkolech **Zařazujeme** • texty s historickou, ekologickou tematikou • vhodné literární texty , které umožní poznat i jiné kultury **Umožňujeme** • sebehodnocení žáků • žákům utvářet pravidla hodnocení
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • hygienické návyky při čtení a psaní • správné držení psacího náčiní • udržování pořádku svého pracovního místa **Zařazujeme** • tělovýchovné chvilky s ohledem na hygienu čtení a psaní **Umožňujeme** • návštěvu knihovny

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	**Ročník 5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas orientuje se ve čtení textu vybírá z něj podstatné informace reprodukuje přečtený text ovládá věcné a praktické čtení utřídí přečtené informace, vybere podstatná fakta	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA** **Čtení a naslouchání** plynulé čtení textu se správnou intonací věcné čtení tiché čtení orientace ve čteném textu reprodukce čteného textu praktické a věcné naslouchání	***MDV*** *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; rozbor čteného textu*
vede správně dialogy s použitím přiměřených gest a mimiky vypravuje souvisle vlastní zážitky nebo jednoduchý příběh s odpovídající slovní zásobou popíše přiměřeně složité předměty, činnosti a děje volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený projev s dodržením časové posloupnost reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	**Mluvený projev** upevnění techniky mluveného projevu rozvoj komunikačních žánrů: popis, zpráva, oznámení, vypravování, základní komunikační pravidla rozvoj slovní zásoby upevňování neverbální komunikace vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s kamarádem, s dospělým), zanechá vzkaz na záznamníku posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, telefonického rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná změní dialog na vzkaz apod.	***OSV*** *Komunikace; vyprávění vlastních zážitků- jednoduchý příběh* ***EV*** *Ekosystémy; popis krajiny*

sestaví osnovu základních slohových útvarů píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché žánry písemného projevu využívá znalosti z pravopisu sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký písemný projev s dodržením časové posloupnosti posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení rozpozná reklamu, chápe její význam i možnost jejího zneužívání vytváří jednoduchou reklamu rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyť vo tom apod.) při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost	**Písemný projev** upevňování správných návyků při psaní zdokonalování techniky psaní formální úprava textu žánry písemného projevu: článek do časopisu, popis předmětu a pracovního postupu, zpráva, oznámení, dopis, telegram, jednoduchý tiskopis, výpisek z učebnice, písemné zážitků, referát, inzerát osnova vypravování tvorba reklamy vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka vybere z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení – oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta vhodně se představí ostatním dětem, dospělému rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyť vo tom apod.) při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost	***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; hledání rozdílů mezi zábavným a reklamním sdělením, zprávou a oznámením*
vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označí základ věty odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí tvoří složitější souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	**Skladba** stavba věty a základní skladební dvojice – opakování podmět holý, rozvitý a několikanásobný přísudek holý, rozvitý a několikanásobný shoda přísudku s podmětem v jednotlivých rodech a v množném čísle základní a rozvíjející větné členy souvětí věta hlavní a vedlejší rozdělování vět v souvětí	***OSV*** *Kreativita; převést text z jednoduchých vět do souvětí*

porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová rozlišuje ve slově část příponovou, předponovou, kořen a koncovku rozliší předponu od předložky porovnává významy slov rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy **Slovní zásoba a tvoření slov** opakování stavby slova (předpona, kořen, přípona) a nově koncovka slovotvorný základ slova příbuzná předpony roz-, bez-, od-, nad-, pod-, před-, ob-, v-, z-, s-, vz- opakování významu slov- jednoznačná a mnohoznačná, slova s citovým zabarvením, antonyma a homonyma, slova souřadná, nadřazená a podřazená	***MKV*** *Kulturní diference; spisovná čeština a nářečí*
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných spráných tvarech určuje základní mluvnické kategorie u sloves určí slovesný způsob určuje základní mluvnické kategorie u podstatných jmen zná vzory podstatných jmen skloňuje podstatná jména pozná druhy přídavných jmen vyskloňuje přídavná jména pozná druhy zájmen vyskloňuje základní osobní, ukazovací a přivlastňovací zájmena pozná druhy číslovek vyskloňuje základní číslovky určí neohebné slovní druhy	**Tvarosloví** slovní druhy – opakování slovesa: opakování slovesných kategorií (osoba, číslo, čas), slovesný způsob (oznamovací, rozkazovací, podmiňovací) podstatná jména: opakování základních mluvnických kategorií (rod, číslo, pád, vzor), vzory rodu mužského, vzory rodu ženského, vzory rodu středního přídavná jména: druhy přídavných jmen, skloňování přídavných jmen tvrdých, měkkých zájmena: poznávání zájmen, druhy zájmen, skloňování zájmen já, ty, se, my, vy, skloňování zájmen ten, náš, on, ona, ono, zájmena Ty, Vy, Tvůj, Váš v dopisech číslovky: význam číslovek, druhy číslovek, skloňování číslovek slovní druhy neohebné: příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět* *velká písmena v zeměpisných názvech*

píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách píše správně i/y v koncovkách podstatných a přídavných jmen ovládá pravopis slovesných koncovek ve shodě přísudku s podmětem zvládá základní příklady syntaktického pravopisu najde v textu přímou řeč a upraví přímou řeč na nepřímou a naopak	**Pravopis** koncovky podstatných jmen rodu mužského, ženského a středního koncovky přídavných jmen tvrdých, měkkých a přivlastňovacích shoda přísudku s podmětem oddělování vět v souvětí čárkou psaní ě a je, mě a mně v kořenech slov správné psaní předpon ve slovech psaní uvozovek v přímé řeči	
sleduje divadelní nebo hudební představení přiměřené jeho věku	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** **Poslech literárních textů** **Zážitkové čtení a naslouchání** mimočítanková četba pochopení obsahu děje	***EGS*** *Jsme Evropané; čtení řeckých bájí a pověstí*
volně reprodukuje text tvoří vlastní literární text na dané téma vnímá text, vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	**Tvořivé činnosti s literárním textem** volná reprodukce přečteného textu výtvarný doprovod přednes textu vlastní četba – čtenářský deník	***MDV*** *Vnímání autora mediálních sdělení; hodnotit text v novinovém článku* ***OSV*** *Kreativita; dramatizace literárních textů*
rozlišuje různé typy uměleckých i neuměleckých textů při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	**Základní literární pojmy** báseň, pohádka, pověst, báj, bajka, hádanka, říkanka, povídka, verš, rým	***OSV*** *Rozvoj schopnosti poznávání; báseň Polednice*

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení					Formy realizace
Vzdělávací obsah	Komunikační a slohová výchova	Ročník	6.	7.	8.	9.	Vyučovací hodina
	Jazyková výchova						Filmové představení
	Literární výchova	Počet hodin týdně	4	4	5	4	Soutěže

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • na správné čtení textu, porozumění obsahu, popřípadě reprodukce textu • schopnost vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů (učebnice, literární díla, příručky…) • zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků **Zařazujeme** • výukové programy na počítači „Škola za školou“ • zajímavé úkoly, hádanky, rébusy, tajenky • didaktické hry zaměřené na tvoření slov a pojmy v ČJ pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast v soutěžích (Olympiáda ČJ, popřípadě recitační soutěž) • poslech úryvků a ukázek filmové tvorby z české a světové literatury

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • předkládání problémových situací souvisejících s učivem ČJ • hledání metod a volbu postupu při řešení problému • samostatné vyřešení problémové situace • ověření správnosti řešení **Zařazujeme** • krátké referáty o nejnovějším dění v kultuře, literatuře (film, divadlo) na podkladě různých sdělovacích prostředků nebo informací z internetu • samostatné prostudování příslušné části učebnice na základě cílených otázek a tím soustředění pozornosti na určité problémy • referáty z vlastní četby **Umožňujeme** • konzultace s vyučujícím mimo vyučovací hodinu • práci s médii • využití informačních technologií
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • správné používání terminologie v ČJ • schopnost diskutovat k vybranému tématu ve slohu, literatuře i mluvnici • na správnou formulaci myšlenek a názorů jejich adekvátní vyjádření • na správnou stavbu věty a její uplatnění v různých slohových útvarech • schopnost vyjádřit vlastní názor při sporných tématech (úvaha, diskuze…) **Zařazujeme** • práci ve dvojicích, popřípadě skupinovou práci při náročnějších referátech, projektech literární výchovy • přesné vymezení a motivující úkoly pro mluvní cvičení (žáci mají možnost ukázat své získané znalosti a dovednosti, ale také schopnost ukázněně naslouchat ostatním) **Umožňujeme** • práci s audiovizuální technikou • žákům diskutovat nad významem a využitím věcného literárního textu • žákům ve vhodných případech prezentovat vlastní názor • vytváření relací do školního rozhlasu na daná témata • prezentovat kolektivní názor na schůzkách školního parlamentu následně ve třídě

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • dodržování stanovených pravidel slušného chování • umění naslouchat druhým a respektovat jejich názory • vzájemnou spolupráci mezi výbornými a slabšími žáky při zadaných pracích • zdravé sebevědomí a sebekritiku **Zařazujeme** • úkoly vyžadující skupinovou práci (projekty, mluvnické a literární soutěže, slohové práce) **Umožňujeme** • podílet se na organizaci akcí školy, třídy • účinnou spolupráci při plnění zadaných úkolů • střídání rolí ve skupině
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • dodržování zásad slušného chování • projev úcty ke kulturnímu a historickému dědictví • pozitivní postoj k uměleckým dílům • na tradice školy, města, sídliště • zájem o veřejné dění v okolí školy, ochranu životního prostředí **Zařazujeme** • úlohy vedoucí k zamyšlení nad ekologickými problémy lidstva • témata odmítající fyzické a psychické násilí • náměty zdravého způsobu života a ochrany zvířat **Umožňujeme** • účast žáků na hodnocení svých výsledků dle předem daných pravidel • vzájemné porovnávání slohových prací, mluvních cvičení, skupinových úkolů a podíl na jejich hodnocení
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • šetrné zacházení s učebními pomůckami • dodržování čistoty a hygieny práce • bezpečnou manipulaci s audiovizuální technikou • grafický projev **Zařazujeme** • diktáty a slohová cvičení s profesní tematikou • exkurze, návštěvy knihoven, filmového a divadelního představení **Umožňujeme** • práci s odbornými pomůckami (slovníky, encyklopedie, odborné učebnice, jazykové příručky, obrazové materiály) • používat nástěnné pomůcky k mluvnickým pravidlům, portréty spisovatelů, ukázky děl • používání audiotechniky, videotechniky • žákům manipulovat s audio a video technikou • práci na PC (vyhledávání potřebných informací k ČJ)

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA		Ročník: 6.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák pracuje se základními jazykovými příručkami	JAZYKOVÁ VÝCHOVA **Obecné poučení o jazyce** jazykové příručky a doplňkové materiály k ČJ	***OSV*** *Rozvoj schopností, poznávání (dovednosti pro učení a studium); práce s příručkami, hry, soutěže a slovní jazykolamy*
odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky využívá znalosti pravopisných jevů lexikálních i morfologických spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	**Zvuková stránka jazyka** spisovná a nespisovná výslovnost pravopis lexikální a morfologický	
správně třídí slovní druhy, rozpozná ohebné slovní druhy a zvládá některé odchylky od pravidelného skloňování a časování	**Tvarosloví** druhy slov, ohebné slovní druhy jména obecná, vlastní odchylky od pravidelného skloňování podstatných jmen	
uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy rozpoznává rozvíjející větné členy rozpoznává větu jednoduchou a souvětí zvládá pravopis shody podmětu a přísudku využívá znalostí o jazykové normě v tvorbě jazyk. projevů Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	**Skladba** základní větné členy rozvíjející větné členy věta jednoduchá a souvětí shoda přísudku s podmětem přímá a nepřímá řeč	
rozlišuje útvary národního jazyka a jeho rozvrstvení, nářečí Odlišuje spisovný a nespisovný projev	**Rozvrstvení národního jazyka** dělení slovanských jazyků národní jazyk, jeho spisovné a nespisovné útvary	
rozpoznává jednoduché komunikační žánry zvládá základní normy písemného vyjadřování, jednoduchou grafickou úpravu textu dorozumívá se kultivovaně, výstižně a vhodnými jazykovými prostředky	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA** **Komunikace** vzkaz, inzerát, objednávka, zpráva, oznámení, SMS dopis osobní a úřední pohled, e-mailu	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí (moje vztahy k druhým lidem); zpracování jednotlivých forem písemné komunikace*

odlišuje a používá přímou a nepřímou řeč vypracuje stavbu vypravování vyjadřuje vlastní postoje, pocity a prožitky tvoří výtah a výpisky z textu s ohledem na jeho účel komunikuje pohotově a přiměřeně v běžných komunikačních situacích Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného	**Vypravování, popis, charakteristika** jazykové prostředky vypravování osnova vypravování druhy popisu, jeho jazykové prostředky a postupy popis budovy, postavy, pracovního postupu výtah a výpisky dialog a monolog v životě řečnictví	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy a zkušenosti z Evropy a život dětí v jiných zemích); slohová a mluvní cvičení o osobních zážitcích při zahraniční turistice*
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších dramatizuje jednoduchý text vyjadřuje své pocity z přečteného textu, jednoduše popisuje strukturu a jazyk díla volně reprodukuje podle svých schopností text, případně tvoří vlastní literární text podle svých schopností na dané téma formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** Literatura - lidová slovesnost pohádky, pověsti próza, poezie (téma Vánoce, biblické náměty…) řecké báje a pověsti, římské báje, mýty indiánských bohů, drama a Lyrika báje a mýty starověkého Egypta,	***OSV*** *Komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální); přednes básně, hry, soutěže, pohádky a mluvní cvičení* ***MDV*** *Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu); výběr knihy, filmu a divadelního představení* ***OSV*** *Mezilidské vztahy (dobré vztahy a pohled na svět očima druhého); příběhy, ukázky, video, vlastní četba a referáty*
poznává příběhy vytvářené na základě skutečných paleontologický nálezů a osobních poznatků z výprav	Příběhy odvahy a dobrodružství (společný motiv cesta, výprava, minulost), humoristická literatura	***MKV*** *Kulturní diference (poznávání vlastního kulturního zakotvení); ukázky děl, referáty a čtenářský deník* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí (příroda a její ochrana); besedy, návštěva knihovny a její využití pro vzdělávání*

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA		Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák rozlišuje věcný a mluvnický význam slova používá výkladové a jiné slovníky pro určení významu slova určuje přenášení pojmenování používá odborných názvů v odborném vyjadřování	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Nauka o významu slov** význam slova lexikální a gramatický slova jednoznačná, mnohoznačná synonyma, homonyma, obrazný význam slova, rčení, přísloví termíny jednoslovné, sousloví	***MKV*** *Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich porovnávání); soutěže a skupinové práce*
využívá slovní zásobu, používá neologismy i přejatá slova, rozpoznává přenesená pojmenování zvláště ve frazémech	**Nauka o tvoření slov** obohacování slovní zásoby způsoby tvoření slov (odvozování, skládání, zkracování)	
určuje mluvnické kategorie ohebných slovních druhů, slovesný rod správně třídí slovní druhy rozpozná neohebné slovní druhy užívá příslovce, příslovečné spřežky stupňuje některá příslovce	**Tvarosloví** ohebné slovní druhy, důraz na slovesa, slovesný rod neohebné slovní druhy, důraz na příslovce, stupňování příslovcí příslovečné spřežky	
určuje druhy vět podle postoje mluvčího rozlišuje větné členy rozlišuje věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty určuje druhy vedlejších vět	**Skladba** věty oznamovací, tázací, žádací základní a rozvíjející větné členy stavba věty věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty, druhy vedlejších vět	
zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí procvičuje psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech	**Pravopis** procvičování pravopisu i/y velká písmena ve vlastních jménech a názvech	
popisuje věci, prostředí na základě výsledků svého pozorování, vlastní tvorby rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby, popisuje své city, pocity, nálady vystihuje charakteristické rysy popisované osoby, její schopnosti, zájmy	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA** **Popis** popis statický, dynamický popis výrobku, pracovního postupu popis uměleckého díla subjektivní popis charakteristika přímá, nepřímá	***OSV*** *Kreativita (nápady, originalita, citlivost); umělecká díla, výstava prací* ***EV*** *Ekosystémy (vztahy k okolí); mluvní cvičení, vlastní tvorba, obrazová předloha*

formuluje hlavní myšlenky odborného textu využívá základy studijního čtení vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky	**Výtah, výpisky**	
užívá obvyklé formy žádosti	**Žádost**	
sepíše svůj životopis i životopis známé osobnosti V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	**Životopis**	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí (já a druzí jako zdroj informací); významné osobnosti a vzory*
reprodukuje ukázky z knih, filmu, scény ze hry tvoří vlastní literární texty	**Vypravování**	***OSV*** *Psychohygiena (dovednosti zvládání stresových situací); slohová práce, příklady z knih, filmů, scénky, hry*
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikativní záměr partnera v hovoru rozpoznává manipulativní působení projevu nachází v literárním textu zdroj informací a prožitků v mluveném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči	**Referát, projev, reklama, plakát, oznámení**	***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků); soutěže, časopisy, tvorba na počítači*

charakterizuje a rozlišuje hlavní druhy a žánry literatury tvoří bajku na dané téma přiřazuje jména autorů k dílům charakterizuje pojem drama vysvětluje citáty formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadla apod.	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** **Literatura** poezie, próza, román, drama, cestopisy vývoj literatury (starověk, středověk, renesance, baroko)	***MKV*** *Lidské vztahy (vztahy mezi kulturami); vlastní četba, čtenářský deník, referáty* ***OSV*** *Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza postojů, hodnot a jejich projevů v chování vzpomínky, příklady, ukázky hrdinských činů*
charakterizuje lyriku diskutuje o formách lidové slovesnosti seznamuje se s představiteli poezie reprodukuje vybrané úryvky	Tvorba limeriku (E. Lear) Kulturní deník	
poznává dávné příběhy minulosti formuluje hlavní myšlenku reprodukuje příběh charakterizuje hlavní postavy zařazuje do časové souvislosti formuluje dojmy ze své četby	**Staré příběhy,** hrdinský epos a román legendy a kroniky romány a cestopisy	

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA		Ročník: 8.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitějšími způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném a běžně užívaná cizí slova samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny, dalšími slovníky a příručkami zvládá pravopis lexikální a slovotvorný využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Nauka o tvoření slov** obohacování slovní zásoby tvoření slov pravopis a výslovnost slov přejatých Pravidla, SSČ, příručky v ČJ, slovníky cizích slov, Slovník neologismů správné psaní a výslovnost frekventovaných obecných jmen a cizích jmen vlastních	***MKV*** *Multikulturalita (prostředek vzájemného obohacování);* *správné užívání cizích slov*
třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a používá je ve vhodné komunikační situaci zvládá v písemném projevu pravopis morfologicky tvoří vidové dvojice sloves	**Tvarosloví** skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen užití cizích vlastních jmen v textu slovesný vid	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí aplikuje zásady interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí ve vlastních textech v písemném projevu zvládá syntaktický pravopis ve větě jednoduché i v souvětí	**Skladba** věty podle členitosti větné členy druhy vedlejších vět významové poměry mezi větami hlavními, větnými členy a vedlejšími větami souvětí souřadné, podřadné interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí jazykové rozbory, složitější souvětí	
charakterizuje útvary národního jazyka, jazykovou kulturu rozlišuje spisovný jazyk od nářečí a obecné češtiny	**Obecné výklady o českém jazyce** slovanské jazyky útvary českého jazyka a jazyková kultura	***EGS*** *Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace);* *úryvky starší české a cizí tvorby*

používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu, podstatné informace zaznamenává formuluje hlavní myšlenky textu rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení používá správně citaci a bibliografii	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA** **Výtah** formulování hlavních myšlenek v textu odstavce, osnova, výpisky užití citátů, odborných názvů	***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikování orientačních prvků v textu);* *zdroje informací, význam argumentů a jejich správné užití*
připravuje a přednáší jednoduchý výklad (ústní i písemný projev) využívá jazykových prostředků výkladu formuluje myšlenky a názory v logickém sledu volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá dle komunikační situace	**Výklad** výklad mluvený a psaný termíny, slova citově neutrální, větná stavba, spisovný jazyk osnova, členění na odstavce, poučení zásady techniky mluveného projevu	
rozpozná charakteristiku vnější a vnitřní rozpozná charakteristiku přímou a nepřímou respektuje přesvědčení druhých lidí, schopnost vcítit se do situace ostatních lidí	**Charakteristika literární postavy** vnější a vnitřní charakteristika přímá a nepřímá charakteristiky jazykové prostředky charakteristiky	
zvládá kompozici, jazykové prostředky a osnovu líčení využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru najde v textu prvky naznačující co chtěl partner svou promluvou říct	**Líčení** jazykové prostředky líčení vlastní tvorba s využitím jazykových prostředků líčení subjektivní sdělení skutečnosti rozlišování názoru autora od faktů v jednoduchém textu	

charakterizuje úvahový slohový postup používá vhodné jazykové prostředky v jednoduché úvaze volí vhodné citáty oceňuje zkušenosti druhých lidí, čerpá poučení z toho, co si myslí, říkají a dělají	**Úvaha** slohový útvar postupu úvahového druhy úvahy (odborná, publicistická, umělecká, prosté uvažování, esej) citace v úvaze vlastní tvořivé psaní, vyjádření vlastního postoje ke sdělovanému obsahu	***OSV*** *Kreativita (nápady, originalita, schopnost vidět věci jinak); mluvní cvičení a vlastní tvořivost*
rozpozná různé slohové útvary v literárních ukázkách využívá získané informace v procesu učení, při tvůrčích činnostech i v praktickém životě	**Souhrnné poučení o slohu** jazykové projevy slohové postupy a útvary hodnocení výsledků své práce	
charakterizuje bibli formuluje ústně i písemně dojmy z četby rozlišuje starší a moderní literaturu pozná bajku a její typické znaky	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** Od romantismu k moderně romantismus, realismus naturalismus, moderní směry, česká moderna a buřiči ukázky starší světové literatury	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá (lidová slovesnost, zvyky, tradice); význam překladů evropské literatury*
rozlišuje znaky romantismu recituje úryvek z Máje chápe český romantismus jako součást světového romantismu pozná hlavní hrdiny romantických děl charakterizuje tyto hrdiny rozlišuje rým, rytmus poznává básnické výrazové prostředky	K. H. Mácha, K. J. Erben	
zamýšlí se nad podobností literárních děl porovnává dobu popisovanou v díle se současností přiřazuje daná díla k jejich autorům recituje vybrané básnické dílo chápe problematiku soužití s handicapovanými lidmi poznává formu scénáře a dramatizuje podle něj rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora	**Literatura přelomu 19. a 20. století a Meziválečná literatura** Dostojevský, Hašek, Čapek, Němcová, Neruda, Wilde, Poe, Dyk, Voskovec a Werich	***MKV*** *Lidské vztahy (tolerance a umět se vžít do role druhého); ukázky soužití s handicapovanými lidmi*
poznává proud science fiction rozlišuje jeho hlavní znaky	**Science fiction** L. Souček, K.Čapek, J.Nesvadba, A.C.Clarke. H.Harrison Literatura a filmová tvorba dle vlastního výběru (referáty, literární deníky)	***OSV*** *Kreativita (originalita a tvořivost); vlastní tvorba a četba*

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák ovládá významy slov, sousloví, slovní zásobu a její rozvrstvení rozlišuje významové vztahy mezi slovy tvoří nová slova	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Slovní zásoba a význam slova** slovo, sousloví, věcné významy slov slovní zásoba rozvrstvení slovní zásoby synonyma, antonyma, homonyma, termíny stavba slova, odvozování, skládání, zkracování slov	***OSV*** *Komunikace (otevřená a pozitivní komunikace); hry se slovy, soutěže a práce s počítačem*
určuje v textu slovní druhy používá mluvnické kategorie jmen zvládá pravopis vlastních jmen a názvů určuje mluvnické kategorie sloves vyhledává přechodníky a určuje jejich druh rozlišuje druhy příslovcí, stupňuje příslovce rozlišuje předložky vlastní, nevlastní, předložkové vazby	**Tvarosloví** slovní druhy (slova ohebná a neohebná) podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky vlastní jména, názvy tvary slovesa být, slovesné třídy přechodníky příslovce předložky	***EGS*** *Jsme Evropané (co Evropu spojuje); nová pojmenování v ČJ převzatá z cizích jazyků, skupinová práce*
zvládá stavbu věty a souvětí rozpozná věty podle postoje mluvčího rozlišuje věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty tvoří věty a souvětí z pohledu valenční vazby slovesa rozliší skladební vztahy mezi členy skladební dvojice určuje souvětí souřadné a podřadné, druhy vedlejších vět rozlišuje významové poměry mezi souřadně spojenými větnými členy, vedlejšími větami nebo hlavními větami v písemném projevu zvládá syntaktický pravopis ve větě jednoduché i v souvětí tvoří složité souvětí podle grafu a téma pozná samostatný větný člen, oslovení, vsuvku, větu neúplnou zvládá slovosled v české větě pracuje se zvukovými prostředky věty	**Skladba** věta jednoduchá a souvětí věty podle postoje mluvčího věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty tvoření věty a souvětí, valence formální prostředky vyjádření skladebních vztahů (shoda, řízenost, přimykání) souvětí souřadné a podřadné, druhy vedlejších vět významové poměry složité souvětí odchylky od větné stavby, elipsa pořádek slov ve větě zvuková podoba věty (důraz, intonace) pravopis a jazykové rozbory v průběhu celého školního roku	***EV*** *Základní podmínky života (voda, ovzduší, význam pro život na Zemi); mluvnická cvičení, diktáty, větné rozbory*

rozlišuje jednotlivé fáze postupu při tvoření výkladu	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA** **Výklad** postup při vytváření složitějších výkladů	
popisuje pracovní postup konkrétního zadání, popřípadě doplnění nákresem vypracuje popis na základě fotografie, uměleckého obrazu nebo sochařského díla	**Popis** popis pracovního postupu popis uměleckého díla	
vyjadřuje povahu, schopnosti a zájmy spolužáka, osobnosti, idolu	**Charakteristika** charakteristika osoby	**OSV** Kreativita (cvičení pro rozvoj citlivosti, originality); mluvní cvičení, slohová práce
vyvozuje obecné závěry nepoučuje, vede k zamyšlení napíše úvahu na aktuální jevy, obecné otázky	**Úvaha** vlastní úvaha na dané téma	
napíše proslov podle vytvořeného návrhu osnovy v mluveném projevu užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči zpětně hodnotí svůj projev pronese souvislou převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli věnovat pozornost zná rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak na veřejnosti	**Proslov** řečnické útvary (projev, proslov, přednáška)	**MDV** Vnímání autora mediálních sdělení (určování postojů a názorů v meditovaném sdělení); zaujímá kritický postoj k důvodům vedoucím k manipulaci; téma diskuse, veřejné vystupování
formuluje svůj názor a přijímá názor ostatních usměrňuje (řídí) diskusi na dané téma zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu zapojuje se bez konfliktů do řízené diskuse formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu	**Diskuse** sdělovací prostředky řízení diskuse	
charakterizuje fejeton	**Fejeton** znaky fejetonu	

napíše svůj životopis pozná rozdíl úředního, soukromého dopisu a otevřeného dopisu	**Úřední písemnosti¨** dopis, žádost, životopis otevřený dopis, milostný dopis	***OSV*** *Seberegulace* *a sebeorganizace* *(stanovení osobních* *cílů); sepsat* *životopis, zájmy,* *výběr dalšího studia* ***VDO*** *Občan, občanská* *společnost a stát* *(občan jako* *odpovědný člen* *společnosti);* *úřední dopis,* *žádost, vyplnění* *dotazníku* *a přihlášky*
zařazuje slohový útvar k jednotlivým funkčním stylům dokáže znalosti o funkčních stylech tvůrčím způsobem použít	**Funkční styly** slohové útvary reportáž cestopis	
zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění zvládá základní normy písemného vyjadřování a grafickou úpravu textu vyjadřuje ústně či písemně své zážitky, názory, nálady pokouší se o vlastní literární texty chápe roli mluvčího a posluchače rozpozná různé slohové útvary v literárních ukázkách využívá získané informace v procesu učení, při tvůrčích činnostech i v praktickém životě	**Výstavba a členění textu** způsoby členění textu grafická úprava textu vlastní tvorba (báseň, píseň, povídka, pohádka, bajka)	

vytváří jednodušší literární text odpovídající tematicky i formálně zadání (v nabídce báseň, bajka, pohádka) zařadí vybrané autory do uvedených literárních směrů popíše základní znaky literárního směru na vybrané ukázce vyhledává informace ke splnění určitého úkolu v různých typech katalogů v knihovně na základně internetových zdrojů vypracuje určitý úkol (např. ceny Magnesia Litera)	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** **Literární teorie a historie** základní přehled vlastní tvorba textu na základě osvojených znalostí základů teorie orientace v knihovně, různých typech katalogů literární ceny	
charakterizuje vypravování odlišuje vypravěče a řeč postav hledá společné prvky porovnává jednotlivá díla přiřazuje autory k jejich dílům popisuje jazyk zpracovává osnovu popíše v dopise ve 150–180 slovech film, který vznikl na základě literárního díla zformuluje alespoň tři důvody, proč se mu určitá kniha nelíbila	**Česká literatura 20. století** J. Werich K. Čapek J. Hašek B. Hrabal P. Kohout O. Pavel I. Vyskočil M. Kundera V. Páral J. Škvorecký	
pozná formy humoru v literatuře formuluje hlavní myšlenku díla poznává jednotlivé ukázky podle námětu pozná základní údaje o autorech reprodukuje přečtený text diskutuje o přečtené knize	**Světová literatura 20. století** B. Brecht E. Frinta S. Leacock R. Fulghum G. Orwell, J. Kerouac J.R.R. Tolkien J. Heller	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenost z Evropy a světa); videoprogram a diskuse o ukázce*

rozlišuje čtenou a dramatickou formu literárního díla dramatizuje danou ukázku orientuje se ve jménech a dílech autorů rozlišuje typy individuálního humoru a stylu tvoří vlastní písňový text charakterizuje divadlo ve 20. století diskutuje o divadle, filmu na základě návštěvy divadelního představení v dopise sdělí dojmy ze zhlédnutého představení převede úryvek literárního díla do podoby divadelního scénáře porovná film a jeho literární předlohu a popíše základní shody a rozdíly v obsahu obou um. děl	**Divadlo a písňové texty** J.Voskovec + J.Werich – **Osvobozené divadlo** J.Suchý + J.Šlitr – Semafor Z.Svěrák + L.Smoljak – Divadlo J.Cimrmana J.Burian J.Dědeček K.Kryl M.Lasica + J.Satinský B.Okudžava	***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti); demokratické zásady v dílech spisovatelů a písničkářů*
rozlišuje lyriku, epiku rozlišuje rytmus, rým správně určí básnické prostředky ozvláštňující literární dílo (jednoduché příklady personifikace, metafory, metonymie) recituje báseň dle vlastního výběru charakterizuje hlavní myšlenku básně zaujímá kritický postoj k literárním dílům	**Básnická tvorba 20. století** F.Gellner J.Wolker V.Nezval J.Kainar V.Hrabě J.Skácel J.Seifert J.Prévert aj. J. Zahradníček I. Blatný E. Hostovský	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět (Evropa a svět); ukázky české, evropské a světové literatury, recitace, dramatizace a vlastní tvorba*
rozlišuje sci – fi rozeznává jeho specifické znaky tvoří samostatné krátké texty sci – fi diskutuje na téma sci - fi	**Vize a fantazie** K. Čapek G. Orwell D. Keyes	
chápe jednotu specifického prostředí a děje hledá společné znaky příběhů porovnává osudy hrdinů	**Česká literatura po roce 1989** V. Havel M. Viewegh K. Legátová	

Vzdělávací oblast: **JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**

Vyučovací předmět: **ANGLICKÝ JAZYK** **1. stupeň**

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení						Formy realizace
Vzdělávací obsah	Řečové dovednosti	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Vyučovací hodina
	Poslech s porozuměním							Divadelní představení
	Mluvení	Počet hodin týdně			3	3	3	Soutěže
	Čtení s porozuměním							
	Psaní							

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • vytváření a rozvoj slovní zásoby • nácvik porozumění mluvenému a čtenému slovu • nácvik schopnosti práce s textem **Zařazujeme** • seznamování s dětem blízkými reáliemi anglicky mluvících zemí (svátky a oslavy, hry dětí, jídlo) • zajímavé úkoly, jazykové hry, kvízy • písničky a říkanky dle věku a úrovně žáků • výukové programy na počítači • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast v jazykových soutěžích a olympiádách AJ
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • předkládání jednoduchých problémových situací souvisejících s učivem AJ • rozpoznání problému a výběr vhodných informací k jeho řešení • hledání různých metod řešení • ověřování správnosti řešení **Zařazujeme** • problémové úlohy vycházející z reálného života • jednoduché modelové situace „role play“ • zajímavé krátkodobé projekty **Umožňujeme** • používání internetu při vyhledávání informací - dle věku žáků

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • postupné rozšiřování aktivní i pasivní slovní zásoby • nacvičování jednoduchých dialogů z přirozeného prostředí • rozvíjení dovednosti konverzace na dané úrovni • nácvik a rozvoj schopnosti práce se slovníkem **Zařazujeme** • práci s audiovizuální technikou • práci ve dvojicích a ve skupinách **Umožňujeme** • návštěvu divadelního představení v anglickém jazyce • práci s internetem - dle jazykové úrovně žáků
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • účinnou spolupráci ve skupině • střídání rolí ve skupině • vzájemnou pomoc při učení • sebehodnocení a hodnocení druhých **Zařazujeme** • skupinovou práci žáků **Umožňujeme** • žákům spolupracovat při plnění předem daných úkolů • žákům podílet se na vytváření pravidel práce ve skupině
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • srovnání způsobu života u nás a v cizích zemích • toleranci k cizím kulturám • péči o životní prostředí **Zařazujeme** • texty a úkoly s ekologickou tématikou **Umožňujeme** • sebehodnocení žáků na základě daných pravidel
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • šetrnou manipulaci s učebními pomůckami • schopnost porozumět návodu a pracovat podle něj • zdokonalování grafického projevu **Zařazujeme** • krátkodobé tématické projekty - výroba podle návodu apod. **Umožňujeme** • prezentaci vlastní práce ve společných prostorách školy

ANGLICKÝ JAZYK		Ročník: 3.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák zdraví, loučí se představuje sebe i ostatní	**Pozdravy** pozdrav a rozloučení dotaz na jméno představování sebe i druhých zájmena my/ your prosba a poděkování	***MKV*** *Lidské vztahy (principy slušného chování, tolerance, empatie); utváří se průběžně po celý rok*
vyjmenuje anglickou abecedu hláskuje svoje jméno rozlišuje zvukovou a grafickou podobu jazyka a vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova nebo slovního spojení píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy základní výslovnostní návyky fonetické znaky (pasivně)	**Abeceda**	
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně rozumí krátkým pokynům v učebnici	**Základní povely a příkazy**	***MKV*** *Multikulturalita (význam cizího jazyka jako nástroje dorozumění); motivační hry v úvodu do učiva*
pojmenovává školní potřeby, běžné hračky a předměty denní potřeby Škola, školní potřeby, věci kolem nás názvy běžných předmětů používání členu a/an		***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti, soustředění, zapamatování); jazyk. hry a soutěže*
počítá do dvanácti ptá se na věk a informuje o svém věku předává i přijímá běžná tel. čísla, zahajuje i ukončuje tel. rozhovor	**Číslovky 0 – 12** udávání věku telefonní číslo	
užívá tvary slovesa to be a odpovídající zájmena žádá o poskytnutí informací pomocí slovesa to be odpovídá kladně i záporně používá vhodná zájmena pomocí vhodných adjektiv vyjadřuje své pocity a nálady	**Sloveso to be** kladné tvary otázka krátká odpověď **Pocity a nálady** I´m, he is, she is + adjektivum	
doplňuje popis věcí vhodnými adjektivy	**Adjektiva big/little** postavení adjektiv a členu užití adjektiv ve vhodných příkladech	

užívá tvary slovesa to have žádá o poskytnutí informací pomocí slovesa to have odpovídá kladně i záporně	**Sloveso to have** tvoření – tvar I have got otázka krátká odpověď	

pojmenovává členy rodiny popisuje svůj i cizí obličej popisuje postavu doplňuje popis osob vhodnými adjektivy ptá se na počet a poskytuje žádaný početní údaj rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	**Rodina** členové rodiny popis osoby, postavy části obličeje a vlasy popis postavy - adjektiva short/long a další otázka how many	***OSV*** *Poznávání lidí, osobní údaje, rodina, rozhovory*
pojmenovává běžná zvířata vyjadřuje vlastnictví pomocí přivlastňovacího tvaru podstatných jmen	**Zvířata** názvy zvířat domácí mazlíčci přivlastňovací tvar *Nick´s, Pirate´s*	
pojmenovává barvy a vhodně je přiřazuje k předmětům zná běžné části oblečení rozvíjí slovní zásobu a zvyšuje schopnost rozlišování grafické a mluvené podoby slova	**Oblečení a barvy** základní barevná škála obuv a oblečení	
pojmenovává základní potraviny a nápoje	**Jídlo** základní potraviny a nápoje	
užívá tvary slovesa to like pomocí slovesa to like vyjadřuje svůj postoj žádá o poskytnutí informací pomocí slovesa to like odpovídá kladně i záporně	**Sloveso like** kladná věta záporná věta otázka, krátká odpověď	***OSV*** *Komunikace (vedení dialogu)* *role-play*
pojmenovává volně žijící zvířata užívá vazbu there is, there are ptá se odpovídá kladně i záporně	**Zvířata na safari** názvy volně žijících zvířat **Vazba there is, there are** kladná věta záporná věta otázka, krátká odpověď	
pojmenovává oblíbené věci i věci denní potřeby ptá se a odpovídá vhodně užívá předložky in, on	**Moje oblíbená věc** základní věci běžné potřeby, oblíbené věci předložky in, on	
pojmenovává dny v týdnu pojmenovává měsíce v roce	**Dny v týdnu** **Měsíce v roce**	
seznamuje se tradičními oslavami svátků zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	**Halloween, Cristmas, Easter** základní slovní zásoba	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;zvyky a tradice anglicky mluvícíchnárodů* *MKV Multikulturalita*

		(prostředek vzájemného obohacování), svátky v anglicky mluvících zemích

ANGLICKÝ JAZYK		Ročník: 4.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák pojmenovává běžné hudební nástroje užívá tvary slovesa can žádá o poskytnutí informací vytvoří otázku a krátkou kladnou i zápornou odpověď	**Hudební nástroje** běžné hudební nástroje **Sloveco can** použití slovesa tvoření kladných tvarů otázka a krátká odpověď	
pojmenovává základní sporty diskutuje o svých sportovních zájmech ptá se a odpovídá	**Sporty** názvy základních sportů užití slovesa can + play, swim...	***OSV*** *Zdravý životní styl*
počítá do sta zná fonetickou i grafickou podobu jednotlivých číslovek počítá předměty, odpovídá na otázku how many rozumí jednoduchým číselným údajům určí datum hovoří o svátcích a narozeninách	**Číslovky 13 – 100** číslovky 13 – 19 číslovky 20 – 100 změny v kořenu při tvoření číslovek **Řadové číslovky** číslovky 1. – 31.	
Město a obchody, dopravní prostředky - pojmenovává místnosti v domě základní názvy popis cesty (turn left, go straight past...) předložky next to, opposite pojmenuje základní městské budovy a některé obchody pojmenuje dopravní prostředky při jednoduché konverzaci využívá otázku is there?/are there? jednoduchým způsobem popisuje cestu používá vhodné místní předložky rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu pojmenovává základní nábytek rozlišuje vhodné místní předložky a pracuje s nimi při popisu místa používá vazbu there is, there are, ptá se i odpovídá	**Domov, bydliště** místnosti v domě/ bytě nábytek **Místní předložky** předložky on, in, near, next to, behind, between, under **Vazba there is, there are** kladná věta záporná věta otázka, krátká odpověď	***EV*** *Ekosystémy (město – umělý ekosystém)*

tvoří a užívá přítomný čas průběhový formuluje otázku a krátkou odpověď rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu zapojí se do jednoduchých rozhovorů	**Přítomný čas průběhový** užití tvoření kladných tvarů otázka a krátká odpověď	***OSV*** *Komunikace (vedení dialogu); nácvik dialogu, role-plays* ***OSV*** *Psychohygiena, ochrana zdraví, péče o zdraví, zdravý životní styl*
popisuje typy počasí, rozvíjí slovní zásobu tématického okruhu počasí používá zeměpisné a krajinné názvy rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	**Počasí, příroda** typy počasí vazba *It´s raining* místní názvy, krajina **The UK and Ireland** seznámení s městy v UK a Irsku	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; seznamování se s cizími zeměmi*
ptá se na čas a poskytuje časový údaj v celých hodinách a v půl rozlišuje části dne používá správně části dne při pozdravu i při poskytování informací pojmenuje dny v týdnu užívá předložky on + day, at + time pojmenuje školní předměty orientuje se v rozvrhu hodin určuje své oblíbené školní předměty	**Čas** určování času – celá hodina, půl části dne pozdravy **Týden** dny v týdnu časové předložky on + day, at + time rozvrh hodin školní předměty	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace, sestavování rozvrhu*
orientuje se v televizním programu rozlišuje běžné typy televizních pořadů orientuje se v časových údajích, ptá se na ně a odpovídá hovoří o svých zájmech	**Televizní program** typy televizních pořadů časové údaje *It´s eight fifteen* sloveso like	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace, smysluplné využití volného času*

hovoří o svém volném čase tvoří a užívá přítomný čas prostý sloves formuluje otázku a krátkou odpověď poznává zvířata žijící ve volné přírodě rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	**Volný čas** **Přítomný čas prostý** tvoření a užití u vybraných sloves otázka a krátká odpověď **Zvířata** zvířata ve volné přírodě	***OSV*** *Poznávání lidí; záliby a přání – rozhovor, dotazník* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí, prostředí a zdraví*

v textu rozpoznává kladné tvary minulého času sloves být a mít v textu rozpoznává časová příslovce yesterday, ago	**Minulý čas – úvod do učiva** neprav. sloveso být – kladné tvary was, were neprav. sloveso mít – kladný tvar had časová příslovce yesterday, ago	
seznamuje se s oslavami tradičních anglosaských svátků pojmenovává tradiční sváteční předměty a zvyky seznamuje se s rozdíly oslav u nás a v jiných zemích	**Svátky v anglicky mluvících zemích** Halloween Christmas New Year St.Valentine´s Day Easter Pancake Tuesday	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;* ***MKV*** *Multikulturalita (prostředek vzájemného obohacování)*
osvojuje si čtenářské dovednosti pracuje s autentickými materiály, využívá získané informace pracuje se slovníkem	**Práce s doplňkovými materiály** osvojování čtenářských dovedností zvyšování zájmu	

ANGLICKÝ JAZYK		Ročník 5.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák rozumí jednoduchým pokynům, plní i zadává pokyny s použitím rozkazovacího způsobu sloves zeptá se na adresu a poskytne informaci o svém bydlišti vyplní osobní údaje do formuláře odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá formuluje ústní omluvu nebo jednoduchou žádost píše jednoduché písemné sdělení formou blahopřání, pohlednice nebo krátkého dopisu používá anglickou abecedu a spelling zapojí se do jednoduchých rozhovorů zná názvy světových stran poskytuje údaje o sobě, své rodině, oblíbených věcech udává i zjišťuje věk, poblahopřeje k narozeninám v rozhovoru poskytuje požadované informace sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho, rodiny, školy, volného času a dalších témat; napíše krátký text	**1 People and places** At home třídní pokyny a povely sloveso live žít, bydlet místnosti v domě/ bytě předložky místa vazba There is, there are adresa, pohlednice abeceda, spelling My place English-speaking countries Where do they live světové strany present simple questions Families členové rodiny sloveso like 3. osoba singuláru present simple	***OSV*** *Komunikace (vedení dialogu, komunikace v různých situacích); dialogy, role-plays* ***MKV*** *Multikulturalita (prostředek vzájemného obohacování)* ***OSV*** *Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě); osobní údaje, rodina, oblíbené věci a činnosti – rozhovory, srovnávání*
používá sloveso can – umět, moci v kladném tvaru, otázce, krátké odpovědi a se slovesy smyslového vnímání pojmenuje dny v týdnu určuje čas, užívá předložky on, at pojmenuje školní předměty orientuje se v rozvrhu hodin rozumí známým slovům a větám v rámci osvojovaných témat užívá členy a tvary množného čísla napíše stručný mail, pozvánku, sms, vzkaz, odpověď na sdělení	**2 Computer zone** Cyber world sloveso can – umět, moci can / can´t + sense verbs In class dny v týdnu čas časové předložky on + day, at + time rozvrh hodin, školní předměty Computer world počítač, internet, sms, mail množné číslo podstatných jmen	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; sestavení rozvrhu*

popisy doplňuje vhodnými adjektivy používá tvary slovesa to have používá wh- otázky používá tvary přítomného času prostého obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu, svými slovy vyjádří smysl textu pomocí obrázků nebo osnovy převypráví jednoduchý obsah textu nebo konverzace používá minulý čas slovesa být popisuje části těla počítá do sta rozpoznává minulý čas	**3 Monster corner** **At the movies** adjektiva sloveso to have Wh- questions present simple **Mystery monsters** re-telling a story části dne + předložky in, at neprav. sloveso být – minulý čas **Dino power** části těla číslovky 1 – 100 minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (řešení problémů, paměť, soustředění, dovednosti pro učení a studium)*
zná názvy běžných sportů používá přítomný čas průběhový používá základní gramatické struktury a typy vět (s tolerancí elementárních chyb nenarušujících smysl sdělení a porozumění) porovnává prostřednictvím stupňování adjektiv v textu vyhledává informace, odpovídá na otázky, seznamuje se s danou slovní zásobou	**4 World of sport** **Sports centre** názvy sportů present continuous – kladné tvary, otázka, zápor **Star spot** druhý stupeň adjektiv **Ball sports**	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; jazykové hry a soutěže*
pojmenovává zvířata vhodně doplňuje věty pomocí způsobových příslovcí rozšiřuje slovní zásobu osvojí si a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat	**5 Animal action** **On the move!** názvy zvířat – rozšíření zásoby příslovce způsobu **Help!** slovesa – rozšíření zásoby **Animal records** třetí stupeň přídavných jmen writing a story about animals	

vhodně používá tvary must/n´t seznamuje se se slovní zásobou z okruhu ekologie pojmenuje roční období a měsíce v roce, používá správnou předložku in + month rozlišuje příslovce frekvence a zná jejich postavení ve větě, dbá na pořádek slov ve větě rozlišuje správné koncovky přít. času prostého	**6 Natural Earth** **Earth Savers** must / mustn´t minulý čas – rozšíření učiva Earth Saver words **Four seasons** měsíce v roce časová předložka in + month roční období příslovce, pořádek slov ve větě **Volcanoes** pres. simple 3. os. sg. -s/ -es/ -ies	***EV*** *Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví); ochrana přírody*
srovnává pomocí vhodných adjektiv využívá vazbu going to pojmenovává hry a hračky tvoří zápor a otázku v minulém čase pojmenovává hudební nástroje zeptá se na datum a poskytne informaci o datu používá řadové číslovky	**7 Fun zone** **Water parks** adjektiva – srovnávání vazba going to **At play** hračky a hry minulý čas – zápor **Music time** hudební nástroje řadové číslovky, datum minulý čas – otázka	
počítá s velkými čísly pojmenovává vybrané prostředky transportu pracuje jazykem dle zadání rozšiřuje slovní zásobu	**8 World adventure** **Round the world** velká čísla 100, 1000, 1000000 prostředky transportu **Alabama Smith** slovesa – rozšíření zásoby mluvní aktivity - dokončení příběhu **Discoveries** jídlo – rozšíření zásoby A holiday diary	***EV*** *Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví); volný čas*
v textu vyhledává informace a srovnává způsob oslav u nás a v jiných zemích	**Svátky a významné dny** Halloween, Christmas, Easter	***MKV*** *Multikulturalita svátky v anglicky mluvících zemích*
pracuje podle návodu	**Make-and-do activities**	
osvojuje si čtenářské dovednosti pracuje s autentickými materiály (časopis, web), využívá získané informace, pracuje se slovníkem	**Práce s doplňkovými materiály** osvojování čtenářských dovedností zvyšování zájmu	

Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení					Formy realizace
Vzdělávací obsah	Receptivní řečové dovednosti	Ročník	6.	7.	8.	9.	Vyučovací hodina
	Produktivní řečové dovednosti						Divadelní představení
	Interaktivní řečové dovednosti	Počet hodin týdně	3	3	3	3	Soutěže

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení a porozumění textu v anglickém jazyce • z různých zdrojů • schopnost třídit a vyhledávat informace • využití znalosti jazyka v praktickém životě • schopnost použít různé informační zdroje (PC, slovník, atd.) **Zařazujeme** • přiměřené informace o reáliích anglicky mluvicích zemí • úkoly vycházející z životních situací • jazykové hry a kvízy • výukové programy na PC • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • realizaci vhodných nápadů žáků v projektech
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozpoznání reálného problému na základě přečteného • nebo slyšeného textu • využití získaných vědomostí a dovedností k hledání • různých způsobů řešení problému • schopnost poradit si v problémové situaci • určení správného postupu řešení problému **Zařazujeme** • modelové situace „role-play“ • práci ve skupinách • úkoly založené na práci s časopisem • logické úlohy v anglickém jazyce, soutěže, křížovky **Umožňujeme** • práci s medii • využití informačních technologií

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • Ústní komunikaci a vytvoření základu pro další osvojování jazyka • rozšiřování slovní zásoby • uplatnění získaných znalostí v podmínkách reálné • komunikace • správnou formulaci myšlenek a názorů v anglickém • jazyce • kultivovaný projev(ústní i písemný) **Zařazujeme** • práci se slovníkem • práci s audiovizuální technikou **Umožňujeme** • práci s internetem • návštěvu divadelního představení v anglickém jazyce • využití anglického jazyka při komunikaci různými • komunikačními prostředky (chat, elektronická pošta)
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • účinnou spolupráci pří řešení úloh ve skupinách • respektování názorů druhých • sebehodnocení a hodnocení druhých **Zařazujeme** • úkoly, na jejichž řešení je potřeba spolupracovat • s ostatními spolužáky • seznamování se zvyky a kulturou anglicky mluvících zemí **Umožňujeme** • vzájemnou pomoc při zadané práci
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • odpovědný přístup ke studiu anglického jazyka • rozvoj ekologického myšlení • respektování názorových rozdílů při řešení zadaných úkolů **Zařazujeme** • úkoly na téma moje povinnosti, moje koníčky apod. • texty s ekologickou tématikou **Umožňujeme** • seberealizaci žáků v projektech a samostatných úkolech • předložit nepovinné referáty zaměřené na ekologii a • životní prostředí

KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • šetrné zacházení s učebními pomůckami • dodržování zásad bezpečnosti při hodinách anglického • jazyka • **s**ebekritický přístup k vlastním schopnostem • vytváření efektivního pracovního postupu • uvědomění si důležitosti znalosti anglického jazyka pro • budoucí studium, povolání **Zařazujeme** • úkoly na téma moje budoucí kariéra • specifikaci různých povolání v anglickém jazyce • diskuze o možnosti studia v zahraničí (se zdůrazněním • na nutnost znalosti cizího-nejlépe anglického jazyka) **Umožňujeme** • práci s internetem • používání slovníků

ANGLICKÝ JAZYK		Ročník: 6.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák používá přítomný čas prostý tvoří otázku a zápor užívá přítomný čas prostý ve správném tvaru používá správné předložkové vazby a časové údaje popíše osoby a věci ze svého každodenního života napíše o svém způsobu života jednoduché texty vyplní základní údaje o sobě ve formuláři popíše svůj den zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných situacích zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy rozumí informacím o škole, rodině, domácnosti, o městě zeptá se na základní osobní informace, časové údaje, školní předměty, dokáže reagovat na dotazy při seznamování mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	**My Life** přítomný čas prostý, forma a užití časové údaje řadové číslovky předložkové vazby každodenní činnosti a volnočasové aktivity rodina a přátelé domov, části domu, domácí práce popis osob a oblečení popis třídy a školy naše město, plán města	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; popis režimu dne+návrhy na zlepšení*
vyhledává v textu základní informace pracuje s abecedním slovníkem rozumí smyslu a obsahu krátkých jednoduchých textů, konverzace a doplňkových materiálů seznamuje se s nejjednodušším vyhledáváním informace na internetu učí se využívat autentické materiály při své práci vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Práce s doplňkovými materiály práce s časopisem a dalšími texty práce s poslechovými a vizuálními doplňkovými materiály seznámení s internetem formulář	***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení;* *pokus o reklamní plakát, diskuse*

rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných základních témat	**Číslovky** neurčitý člen a/an a jeho užití množné číslo a jeho nepravidelné tvary pomocná vazba There is/There are sloveso to be přivlastňování pomocí „s“ sloveso have got, kladné věty, zápory a otázky postavení přídavných slov ve větě přítomný čas prostý, oznamovací věty, zápory sloveso can (otázky, záporné věty, krátké odpovědi)	
tvoří přítomný čas průběhový rozlišuje otázku a zápor v tomto čase uvědomuje si rozdíl mezi časem přítomným průběhovým a prostým popisuje různá zvířata rozlišuje druhy zvířat užívá vhodnou slovní zásobu během popisu pracuje s cizojazyčným slovníkem napíše jednoduchý text o svém oblíbeném zvířeti, kde uvede jeho popis, zvyky a popíše jeho životní prostředí rozlišuje a používá anglické hlásky	**Přítomné časy** přít. průběhový čas- věta kladná, zápor a otázka porovnání času přítomného prostého a průběhového předmětná a podmětná zájmena popis zvířat rozvíjení dostačující slovní zásoby týkající se probíraných okruhů	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; popis zvířat na základě vizuálních materiálů*
tvoří otázky pomocí tázacího slova How a přídavného jména s vizuální podporou rozumí textu o běžných potravinách, které pocházejí z různých částí světa pojmenuje jednotlivé země a popíše geografické útvary užívá vhodnou slovní zásobu v modelovém dialogu používá přídavná jména	**Přídavná jména** otázky s How + přídavné jméno geografické názvy a pojmenování anglická města přídavná jména nakupování-dialogy	***OSV*** *Kooperace a kompetice; popis povinností v dělbě práce v domácnosti* ***OSV*** *Komunikace; modelové situace a dialogy*

ANGLICKÝ JAZYK		Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák užívá oba přítomné časy ve správném kontextu vysloví jednotlivé hlásky a samohlásky rozpozná a v anglickém jazyce popisuje každodenní činnosti popisuje životní etapy pozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	**Opakování – přítomné časy** přítomné časy-forma, užití srovnání přítomných časů každodenní činnosti a volnočasové aktivity fonetická abeceda	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; představí a uvedou svoje koníčky a zájmy*
vyjadřuje budoucí čas rozlišuje mezi budoucím časem pomocí will a pomocí going to určí přízvuk sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací související s budoucím životem zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	**Budoucí časy** budoucí čas pomocí will budoucí čas pomocí going to modální sloveso have to domluva schůzky, návrhy vesmír přízvuk slov	***OSV*** *Kreativita; tvorba projektu o libovolné planetě*
popisuje událostí pomocí minulého času rozlišuje mezi přítomným a minulým časem používá tvary vybraných nepravidelných sloves rozlišuje mezi krátkými a dlouhými samohláskami vyjádří co má a nemá rád	**Koloběh života** sloveso“to be“ v minulém čase otázka a zápor minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves otázka zápor v minulém čase výslovnost samohlásek vyjádření libosti a nelibosti	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; ohrožení biotopů*
používá minulý čas v jednoduchých sděleních rozlišuje kladné a záporné věty, tvoří otázku minulém čase a uvědomuje si časové vztahy popisuje režim dne během dovolené používá správný tvar pravidelných i nepravidelných sloves	**Minulý čas prostý** sloveso to be v minulém čase minulý čas pravidelných i nepravidelných sloves zápor a otázka v minulém čase cestování, dopravní prostředky prázdniny, dovolená výslovnost minulého příčestí	
používá minulý čas průběhový vytváří otázky a zápory uvědomuje si rozdíly mezi minulým časem prostým a průběhovým rozumí popisu činnosti v minulosti popisuje zařízení pokojů poznává zvyklosti jiných zemí zvládá jednoduchou konverzaci simuluje rozhovor mezi reportérem a svědkem přírodní katastrofy vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého života	**Minulé časy** minulý čas průběhový rozdíly mezi minulým časem prostým a průběhovým přírodní katastrofy zvyky ČR a anglicky mluvících zemí bydlení, domy, nábytek volnočasové aktivity	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; zvyky anglicky mluvících zemí bydlení* ***OSV*** *Komunikace; modelové situace rozhovor o koníčcích*

rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména rozlišuje člen určitý a neurčitý používá some, any a no popíše své stravovací návyky ptá se na množství pomocí tázacích otázek s how popíše pracovní postup přípravy jídla objedná si v restauraci	**Počitatelnost a nepočitatelnost** počitatelná a nepočitatelná podstatná jména some, any člen určitý a neurčitý otázky s how, how much, how many jídlo, stravovací návyky příprava jídla – recept, pracovní postup v restauraci	
rozlišuje mezičlenem určitým a neurčitým Používá neurčitá zájmena zeptá se na cestu, rozumí popisu cesty a popíše cestu orientuje se v základních reáliích Velké Británie používá dvojjazyčný slovník (i výkladový) adekvátně reaguje v běžných každodenních neformálních situacích, sdělí, co bude dělat, a navrhne kamarádovi, co mohou podniknout ve volném čase	**Členy** člen určitý a neurčitý místa a budovy ve městě popis cesty neurčitá zájmena every-/some-/ any-/ no- +body/thing základní reálie Londýna a New Yorku domluvení schůzky a návrhy reálie angl. mluvících zemí	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *státní symboly Velké Britanie a jejích částí*
vystupňuje přídavná jména srovnává osoby, zvířata, věci atd. pomocí vazby as….as tvoří samostatně věty v za pomocí přídavných jmen na dané téma pracuje s anglickými texty vhodné úrovně z časopisu rozumí obsahu konverzace, která se týká osvojovaných témat	**Počasí** stupňování přídavných jmen přirovnání as….as geografické názvy počasí – slovní zásoba rozvíjení dostačující slovní zásoby týkající se probíraných okruhů	
používá sloveso „have to“ ve všech tvarech přítomného času rozlišuje modální slovesa a jejich pozici ve větě konverzuje na téma „Můj volný čas/koníčky“ rozumí a reprodukuje obsah jednoduchých článku navrhuje zákazy a pravidla pomocí vhodných vazeb používá frázová slovesa	**Modální slovesa** předpřítomný čas výrazy just, ever, never sloveso „have to“+ zápor a otázka modální sloveso should modální sloveso must výslovnost pomocných sloves v záporu pravidla a jejich vyjádření ambice zákaz	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;* *referát o anglicky mluvících zemích+ hrdinové anglicky mluvících zemí - základní přehled*

ANGLICKÝ JAZYK		Ročník: 8.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák odlišuje gramaticky přítomnost od minulosti a budoucnosti modifikuje texty podle zadání z jednoho času na druhý napíše e-mail související s tématy, které jsou mu blízké	Opakování – slovesné časy minulý a přítomný čas vyjadřování budoucnosti dopis – formální a neformální	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; další možnosti práce se slovníkem - jak využít slovník k samostudiu*
formuluje žádosti reaguje na žádosti ostatních cíleně klade otázky k získání informací používá vazby s výrazem „ago“ při práci se slovníkem samostatně odvozuje výslovnost rozumí důležitým informacím v krátkých a jednoduchých nahrávkách	Žádosti + výraz „ago“ formulace žádosti zájmena získávání informací o ostatních lidech minulý čas s výrazem „ago“ seznámení s fonetickými symboly	***OSV*** *Komunikace; pomocí modelových situací formulují žádost a reagují na žádost ostatních*
používá gerundium charakterizuje různé sporty popisuje plány pro budoucnost výrazem going to zjišťuje pomocí vhodných otázek názory jiných diskutuje o životním stylu v jednotlivých textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	Podstatné jméno slovesné použití gerundia v anglické větě a po slovese „like“ vyjadřování budoucího plánu pomocí výrazu „going to“ sporty – charakteristika, slovní zásoba životní styl – porovnání ČR a Anglie referát	***OSV*** *Mezilidské vztahy; diskutují o životě v ČR a ve Velké Británii a porovnávají rozdíly*
používá budoucí čas s will pro vyjádření budoucích událostí, pro nabídku a rozhodnutí uvědomuje si rozdíl v užití předložek in a on uvědomuje si rozdíl mezi vazbou going to a budoucím časem s will komunikuje na téma budoucnost formuluje své plány pro budoucnost	Budoucí čas - will budoucí čas s will + otázka a zápor vazba going to + otázka a zápor will pro nabídku a rozhodnutí předložky on a in – porovnání will agoing to – porovnání technologie a média	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; diskutují o svých plánech do budoucna a kriticky zvažují své možnosti a předpoklady (studium, povolání)*
používá minulý průběhový čas pro popis událostí probíhajících v určitém okamžiku rozeznává rozdíl mezi časem minulým průběhovým a prostým orientuje se v základních reáliích Kanady písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	Minulý čas průběhový minulý průběhový čas + otázka a zápor popis události v minulém čase reálie anglicky mluvících zemí	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *diskutuje na téma Kanada+kolonizace amerického kontinentu Evropany a její dopady*

používá přítomný čas průběhový pro budoucnost udává směr a popisuje cestu a získá sám podobné informace orientuje se v základních reáliích Londýna písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky	**Přítomný čas průběhový pro vyjádření budoucnosti** další užití přítomného průběhového času směry a základní orientace – slovní zásoba, dialogy reálie Londýna referát, komiksy, cestování	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;* *projekty na téma Londýn*
Tvoří a používá předpřítomný čas uvědomuje si rozdíl mezi minulým a předpřítomným časem formuluje omluvu a reaguje na ni popisuje děj filmu nebo knihy rozlišuje důležité informace na základě poslechu odvozuje význam nových slov z kontextu orientuje se v základních reáliích New Yorku Pracuje s autentickými materiály pro vyhledávání a zpracování svých informací, např. S internetem, encyklopedií	**Předpřítomný čas** příčestí trpné pravidelných a nepravidelných sloves předpřítomný čas - + otázka a zápor popis děje filmu, knihy odmítnutí požadavku omluva reálie New Yorku, cestování	***MDV*** *Fungování a vliv médií ve společnosti;* *diskuse o vlivu medií na člověka, nové typy médií a jejich dopad na společenský život*
používá vhodná modální slovesa v dané situaci nahrazuje běžná slovesa vhodnými frázovými komunikuje na téma „škola v ČR a v cizině“ - uvědomuje si odlišnosti a porovnává je formuluje radu a poděkování a sám na ně reaguje	**Modální slovesa** použití modálních sloves „have to“ a „should“, otázka a zápor frázová slovesa poskytnutí rady a pomoci školní systém v ČR a v anglicky mluvících zemích zákaz a rada pocity a nálady	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *porovnání školního systému v ČR a ve Velké Británii*
používá vazbu s never, ever pro předpřítomný čas komunikuje na téma „známé osobnosti anglicky mluvících zemí“ užívá a zapisuje složitější číslovky rozlišuje slovní zápor zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích má plynulou promluvu a správně frázuje	**Ever, never + mnohociferné číslovky** předpřítomný čas s ever, never víceciferné číslovky známé osobnosti anglicky mluvících zemí fiktivní rozhovor se slavnou osobností slovní zápor zákaz	***OSV*** *Kooperace a kompetice;* *v týmech tvoří projekty o známých osobnostech anglicky mluvících zemí*

ANGLICKÝ JAZYK		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák používá časy v daném kontextu užívá vhodné fráze při vyjádření libosti a nelibosti vyslovuje a foneticky správně čte anglické hlásky popíše sporty, které zná a vybavení, které potřebuje	**Opakování – slovesné časy** souhrn časů frazeologické obraty výslovnost problémových hlásek	
rozlišuje minulé časy popíše, co dělal o víkendu pojmenuje různé časové okamžiky a intervaly hovoří na téma – charakteristika oblíbené osobnosti zapíše informace, které získal ze slyšeného a čteného textu vypráví jednoduchý příběh v minulosti	**Zaměstnání, povolání** přítomné časy – rozšířené použití statická a stavová slovesa popis a stručná charakteristika povolání inzerát, žádost, dopis formální dopis – forma, slovní zásoba	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; volba budoucího povolání - diskuze*
rozlišuje užití předpřítomného času prostého a minulého času prostého domluví se na to, co udělá, pokud nastane určitá situace formuluje vhodné fráze k argumentaci hovoří na téma oblíbený zpěvák uvědomuje si a nevyslovuje takzvaná silent letters mluví o svém volném čase a dalších osvojovaných tématech	**Předpřítomný čas – since, for** užití předložek since, for příslovce míry – too, enough móda, oblečení – slovní zásoba, dialogy přesvědčování, argumentace volný čas – popis problémy mládeže	
rozlišuje formu budoucích časů užívá správné budoucí časy pro konkrétní budoucí události pojmenuje různé časové okamžiky a intervaly chronologicky seřadí obrázky představí své plány do budoucna, sdělí, zda a co by chtěl studovat, čím by chtěl být shrne myšlenky jednoduchého a krátkého textu	**Minulý čas modálních sloves, could, had to** minulé časy had to, could – užití, otázka a zápor různé typy materiálů – slovní zásoba formy pochvaly	
používá první i druhý kondicionál spekuluje o budoucí i přítomné události sdělí co by dělal, nedělal v rozhovoru varuje před následky konkrétního jednání sdělí, jak by jednal v ohrožení vizuální podporou odvodí význam neznámých slov a slovních spojení týkajících se umění a lidského těla určuje znělé a neznělé souhlásky	**Modální sloveso should** should – použí, zápor a otázka výraz will be able to opakování sloves can a must zdravá výživa zdraví a nemoci – slovní zásoba, dialog části těla – detailní popis Velká Británie - geografie	***OSV*** *Komunikace; modelové situace - u lékaře*

vytvoří otázku za pomoci tázacích slov a pomocných sloves používá gerundium vyjadřuje gerundium za použití vhodných vazeb zeptá se na potřebné informace vztahující se k textu vyjmenuje povahové vlastnosti, které jsou vhodné pro určitá povolání při neporozumění klade doplňovací otázky nahrazuje běžná slovesa vybranými frázovými slovesy	**Gerundium** použití vazby there is/there are...ing koncovka ing po slovesech smyslového vnímání vyjádření lítosti – vazby tvorba příběhu – forma, slovní zásoba	
používá trpný rod rozlišuje mezi trpným a činným rodem orientuje se a rozumí jízdním řádům s kamarády se domluví na společné cestě připraví fiktivní rozhovor se známou osobností vyjmenuje širší slovní zásobu týkající se cestování dopravními prostředky	**Předpřítomný čas – been, gone** rozdíly v použití slovesných tvarů been a gone slavné osobnosti interview se slavnou osobou Austrálie – základní informace	***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení;* *fiktivní rozhovor se známou osobností*
tvoří vztažné věty napíše souvětí nevztažnými větami vedlejšími napíše projekt o tom, jak lidé utrácejí své peníze, a jaké mají zvyky při nakupování a na co obvykle šetří peníze připraví rozhovor- nákup v obchodě	**Podmínkové věty** podmínkové věty – forma a užití psaní e-mailu – forma, slovní zásoba vyjadřování souhlasu a nesouhlasu frázová slovesa vyjádření přání a snů	
tvoří nepřímou řeč rozlišuje mezi nepřímou a přímou řečí diskutuje na téma životní prostředí a jeho ohrožení vyjmenuje místa ve městě a okolí vytvoří nepřímou otázku reprodukuje něčí promluvu, názor či vzkaz používá say a tell v kontextu	**Trpný rod** modální sloveso might trpný rod – forma a užití počasí, klima – slovní zásoba životní prostředí, ohrožení živočišných druhů – slovní zásoba, diskuze	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; ohrožení ekosystémů, vymírání rostlin a živočichů, dopady lidské činnosti na přírodu- diskuse*

Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení					Formy realizace
Vzdělávací obsah	Receptivní řečové dovednosti	Ročník	6.	7.	8.	9.	Vyučovací hodina
	Produktivní řečové dovednosti						
	Interaktivní řečové dovednosti	Počet hodin týdně	2	2	2	2	Soutěže, hry

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení a porozumění textu v německém jazyce z různých zdrojů • schopnost třídit a vyhledávat informace • využití znalosti jazyka v praktickém životě • schopnost použít různé informační zdroje (PC, slovník atd.) **Zařazujeme** • přiměřené informace o reáliích německy mluvicích zemí • úkoly vycházející z životních situací • jazykové hry a kvízy • výukové programy na PC • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • realizaci vhodných nápadů žáků v projektech
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozpoznání reálného problému na základě přečteného nebo slyšeného textu • využití získaných vědomostí a dovedností k hledání různých způsobů řešení problému • schopnost poradit si v problémové situaci • určení správného postupu řešení problému **Zařazujeme** • modelové situace • práci ve skupinách • úkoly založené na práci s časopisem • logické úlohy v německém jazyce, soutěže, křížovky **Umožňujeme** • práci s medii • využití informačních technologií

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • rozšiřování slovní zásoby • uplatnění získaných znalostí v podmínkách reálné komunikace • správnou formulaci myšlenek a názorů v německém jazyce • kultivovaný projev (ústní i písemný) **Zařazujeme** • práci se slovníkem • práci s audiovizuální technikou **Umožňujeme** • práci s internetem • využití německého jazyka při komunikaci různými komunikačními prostředky (chat, elektronická pošta)
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • účinnou spolupráci pří řešení úloh ve skupinách • respektování názorů druhých • sebehodnocení a hodnocení druhých **Zařazujeme** • úkoly, na jejichž řešení je potřeba spolupracovat s ostatními spolužáky • seznamování se zvyky a kulturou německy mluvících zemí **Umožňujeme** • vzájemnou pomoc při zadané práci
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • odpovědný přístup ke studiu německého jazyka • rozvoj ekologického myšlení • respektování názorových rozdílů při řešení zadaných úkolů **Zařazujeme** • úkoly na téma moje povinnosti, moje koníčky apod. • texty s ekologickou tématikou **Umožňujeme** • seberealizaci žáků v projektech a samostatných úkolech
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • šetrné zacházení s učebními pomůckami • dodržování zásad bezpečnosti při hodinách německého jazyka • sebekritický přístup k vlastním schopnostem • vytváření efektivního pracovního postupu • uvědomění si důležitosti znalosti německého jazyka pro budoucí studium, povolání **Zařazujeme** • úkoly na téma moje budoucí kariéra • specifikaci různých povolání v německém jazyce • diskuze o možnosti studia v zahraničí (se zdůrazněním na nutnost znalosti cizího) **Umožňujeme** • práci s internetem • používání slovníků

NĚMECKÝ JAZYK		Ročník: 6.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák vyjmenuje německou abecedu zdraví se a loučí rozlišuje dny v týdnu počítá do dvaceti předává a přijímá běžná tel. čísla zahajuje a ukončuje tel. rozhovor	**Erste Schritte – první kroky** abeceda, pozdravy, dny v týdnu, čísla 0 – 20, barvy, jména	***EGS*** *Multikulturalita; cizí jazyk jako,prostředek komunikace*
představí se užívá tvarů 2.os.j.č. při tykání spolužákům poděkuje, ve větě užívá slovosled oznamovacich vět klade jednoduché otázky a odpovídá na ně vyplňuje základní údaje o sobě ve formulářích při vykání užívá tvaru 3.os.mn.č. udává základní údaje o sbě, klade jednoduché zjišťovací otázky, zapojuje se do jednoduchých rozhovorů rozumí slovům a jednoduchým větám poznává německy mluvící země	**.Ich hei3e, ich wohne in... - jmenuji se, bydlím v...** představení se, tykání (1.,2.os.j.č. pravidelných sloves), poděkování, slovosled oznamovací věty, otázky a odpovědi, slovosled W-otázek,vyplnění formuláře,vykání,prosba o opakování sdělení, základní údaje o sobě, zjišťovací otázky Deutschland, Österreich, Schweiz	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; já a moje okolí* ***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení; první formulace základních údajů o sobě*
pojmenovává členy rodiny poslouchá vyprávění o rodině a odpovídá na jednodoché otázky popisuje základní prostorové údaje rozumí jednoduchému textu s vizuální oporou čte a jednoduše vypravuje příběh podle obrázku sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho a rodiny	.**Meine Familie – moje rodina** představení členů rodiny, zájmeno mein, dein,poslach textu a odvozování pravděpodobného významu nových slov v kontextu textu, základní prostorová orientace, přídavné jméno v přísudku,vazba von, Pamelas Mutter, čtení a reprodukce textu s využitím vizuální opory	***OSV*** *Kreativita; já a moje rodina – tvorba projektu*

určuje časové údaje popisuje známou osobu vede rozhovor se spolužákem o svých zájmech čte jednoduchý text, rozumí mu a snaží se odpovědět na otázky k textu rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledává v něm požadovanou informaci	**.Freunde – přátelé** časové údaje s předložkou um, popis osoby, poslech textu a vyhledávání známých výrazů a frází, sestavuje jednoduché sdělení o zájmech, gern – am liebsten, nepřímý pořádek slov v oznamovací větě, čtení s porozuměním	***MKV*** *Tolerance odlišných etnických a kulturních skupin; odlišných názorů a zájmů*
pojmenovává školní potřeby rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a týkají se osvojovaných témat klade otázku na německý překlad popisuje předměty přikazuje jednoduché činnosti učí se porozumět základním pokynům učitele rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, pronášených pomalu a reaguje na ně seznamuje se s mapou Německa	**Schule – škola** školní potřeby (člen určitý a neurčitý), jednoduché rozhovory, otázka Wie hei3t das auf Deutsch?, zápor kein, jednoduché příkazy, mapa a některé pamětihodnosti Německa	***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení; komunikace v menších skupinách, formulace jednoduchých otázek a odpovědí*

NĚMECKÝ JAZYK		Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák časuje pravidelná slovesa a sloveso sein popisuje svůj týdenní rozvrh telefonuje, po telefonu se domlouvá, odmítne návrh vypravuje o svých koníčcích, odpovídá na jednoduché otázky komunikuje prostřednictvím dopisu, chatu, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se volného času	Mein Hobby – moje hoby časování pravidelných sloves v přítomném čase, časování slovesa sein, popis činnosti během týdne (předložka am v časových údajích), telefonování, domluva, odmítnutí, vzprávění o koníčcích, dopis, odpověď na dopis, chatování	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; využití volného času, koníček*
popisuje časti počítače, rozumí základním informacím v poslechových textech komunikuje prostřednictvím počítače časuje sloveso haben, užívá 4.pád jed.č. podstatných jmen pojmenovává a popisuje zvířata, odpovídá na jednoduché otázky seznamuje se se zajímavostmi Vídně	Ich habe einen Computer – mám počítač E- mail, chatování, časování slovesa haben, 4.pád podst.jmen s určitým a neurčitým členem, zápor kein ve 4.pádě podst.jmen,názvy zvířat a jejich popis, Videň a její zajímavosti	***MDV*** *Fungování a vliv médií ve společnosti; počítač (internet) jako nezbytná součást komunikace člověka*
píše jednoduchý text – pozvánku, zve přátele na oslavu, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení počítá do sta rozlišuje tvary množného čísla některých podstatných jmen určuje hodiny, měsíce, roční období, zapojí se do jednoduchých rozhovorů kdy a kde se nachází čte text, rozumí krátkému textu, odpovídá na otázky k textu s pomocí vizuální opory	Wo und wann ? - Kde a kdy ? pozvání na oslavu (předložka in) – píemné i ústní, počítání do 100, množné číslo některých podstatných jmen, určování času, měsíců a ročních období (předložka im v časových údajích), popis času a místa	***OSV*** *Mezilidské vztahy; blahopřá ní, vztahy v rodině, vstřícnost, vzájemná pomoc*
pojmenovává země EU,používá vazbu ich möchte popisuje plán cesty, nakupuje jízdenku zjišťuje a sděluje jednoduchým způsobem údaje o ubytování píše jednoduchý text – pozdrav z dovolené rozumí jednoduchým informačním nápisům vyplňuje základní údaje o sobě ve fofmuláři	Ferien – prázdniny země EU- jejich názvy, přání(vazba ich möchte, jednoduchý popis plánu cesty(předložka nach, časování slovesa fahren),nákup jízdenky, údaje o ubytování – jednoduché rozhovory, vyplnení formuláře, psaní pozdravu z dovolené	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět; cestování a vzájemná propojenost států EU*

NĚMECKÝ JAZYK		Ročník: 8.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák: popisuje místo, kde bydlí svůj byt a pokoj rozumí slovům a jednoduchým větám týkajícím se tématu napíše jednoduchý text o bydlení, sdělí jednoduchým způsobem základní informace časuje slovesa v přítomném čase seznamuje se s předložkami se 3. a 4. pádem	**Wohnung, wohnen – byt, bydlení** popis místa, kde bydlím, rozhavory o bydlení, představy, krátký text, opakování časování sloves, časování nepravidelných sloves slovesa sloves s odlučitelnou předponou (přítomný čas), předložky se 3. a 4. Pádem (3. pád)	***OSV*** *Komunikace; modelové situace bydlení*
orientuje se v jednoduchém plánu města sdělí jednoduchým způsobem základní informace o popisu cesty používá předložky se 3. a 4. pádem užívá tvary osobních zájmen zapojuje se do jednoduchých rozhovorů s reakcí na popis cesty rozumí jednoduchým informačním nápisům ve městě seznamuje se s městem Salzburg	**Meine Stadt – moje město** telefonický rozhovor, plán města a jednoduchá orientace, podání informace a reakce na popis cesty, osobní zájmena, předložky se 3. a 4. Pádem (4.pád), Salzburg - Mozart	***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení; rozvoj komunikačních schopností při stylizaci mluveného i psaného textu*
sděluje informace o svém denním programu používá časové údaje a některá způsobová slovesa počítá do sto tisíců rozumí základním informacím a pojmenuje základní potraviny zapojuje se do jednoduchých rozhovorů, odpovídá na jednoduché otázky na téma nákup	**Tagesprogram – program dne** průběh dne, povinnosti, koníčky (časové údaje), některá způsobová slovesa, číslovky do 100 000, přivlastňovací zájmena, názvy některých potravin, nákupy, rozhovory na tém jídlo, obchod	***OSV*** *Kooperace a koompetice; popis povinností v dělbě práce v domácnosti*
rozumí slovům a jednoduchým větám na dané téma sdělí základní informace o rozvrhu hodin, vyučování a aktivitách ve volném čase odpovídá na jednoduché otázky týkající se tématu a podobné otázky pokládá používá další způsobová slovesa, zájmeno man a předložky čte a rozumí krátkému textu, vyhledává informaci	**Stundenplan, Freizeit, Sport – rozvrh hodin, volný čas, sport** informace a rozhovory o škole i mimo ni, další způsobová slovesa, předložka in ve 4. pádě, zájmeno man, čtení textu, porozumění obsahu a odppovědi na otázky	***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení; rozhovor, informace pro ostatní*

NĚMECKÝ JAZYK		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák popisuje lidské tělo a jeho části zapojuje se do jednoduchých rozhovorů v tématu u lékaře seznamuje se s tvořením préterita sloves sein a haben učí se rozkazovací způsob rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně	**Was tut dir weh? - Co tě bolí?** Popis lidského těla a jeho částí, jednoduchá konverzace na téma u lékaře, popis elementární situace kde jsem byl a co jsem dělal, vyjádření bolesti, sloveso sein a haben v préteritu, rozkazovací způsob, čtení a porozumění textu a odpovědi na otázky	***OSV*** *Komunikace; řešení různých situací – bolest, nemoc, pomoc druhým*
pojmenovává základní městské budovy a obchody, rozumí slovům a jednoduchým větám rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům sdělí základní informace, zapojí se do jednoduchých rozhovorů, odpovídá na jednotlivé otázky žádá informaci a děkuje za ni poznává předložky se 3. pádem poznává Berlín – hlavní město SRN	**In der Stadt – ve městě** situace a rozhovory v obchodě, na poště, na nádraží, ve vlaku, názvy dopravních prostředků, porozumění zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci, žádost o informaci a poděkování, předložky se 3. pádem, výrazy ich möchte, ich hätte gern	***EGS*** *Multikulturalita; orientace v jednotlivých situacích*
popisuje počasí v jednotlivých ročních obdobích, odvozuje pravděpodobný význam nových slov z kontextu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, odpovídá na jednoduché otázky pojmenovává oblečení s využitím osobních a přivlastňovacích zájmen píše jedoduchý text – blahopřání odpovídá na jednoduché otázky a podobné otázky pokládá stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Das Wetter heute – počasí dnes** popis počasí a ročních období, názvy oblečení, blahopřání v ústní i písemné formě, osobní a přivlastňovací zájmena, poslech a čtení textu, odpovědi na otázky, jednoduchý popis události	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí*
rozumí slovům a jednoduchým větám a základním informacím v poslechových textech pomoci stupňování vyjadřuje, co se mu líbí, nelíbí učí se vyjadřovat v minulém čase sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se cestování rozumí některým zeměpisným názvům	**Urlaub, Ferien – dovolená, prázdniny** plány na dovolenou, stupňování přídavných jmen a příslovcí, zeměpisné názvy, poslech a čtení textu, perfektum pravidelných sloves	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět; cestování a setkávání se s lidmi jiných zemí*

Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení					Formy realizace
Vzdělávací obsah	Receptivní řečové dovednosti	Ročník	6.	7.	8.	9.	Vyučovací hodina
	Produktivní řečové dovednosti						
	Interaktivní řečové dovednosti	Počet hodin týdně	2	2	2	2	Soutěže, hry

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • schopnost třídit a vyhledávat informace z učebnic, • časopisů • využití znalosti ruského jazyka v praktickém životě • schopnost použít různé informační zdroje **Zařazujeme** • přiměřené informace o reáliích Ruska • úkoly vycházející z životních situací • jazykové hry a kvízy • výukové programy na PC • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • realizaci vhodných nápadů žáků v projektech
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozpoznání reálného problému na základě přečteného nebo slyšeného textu • využití získaných vědomostí a dovedností k hledání různých způsobů řešení problému • schopnost poradit si v problémové situaci • určení správného postupu řešení problému **Zařazujeme** • modelové situace • práci ve skupinách • úkoly založené na práci s časopisem • logické úlohy v ruském jazyce, soutěže, křížovky **Umožňujeme** • práci s médii • využití informační technologie

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • rozšiřování slovní zásoby • správnou formulaci myšlenek a názorů v ruském jazyce • kultivovaný projev (ústní i písemný) **Zařazujeme** • práci se slovníkem • práci s audiovizuální technikou **Umožňujeme** • práci s internetem • využití ruského jazyka při komunikaci různými komunikačními prostředky
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • účinnou spolupráci při řešení úloh ve skupinách • respektování názorů druhých • sebehodnocení a hodnocení druhých **Zařazujeme** • úkoly, na jejichž řešení je potřeba spolupracovat s ostatními spolužáky • seznamování se zvyky a kulturou Ruska **Umožňujeme** • vzájemnou pomoc při zadané práci
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • odpovědný přístup ke studiu ruského jazyka • rozvoj ekologického myšlení • respektování názorových rozdílů při řešení zadaných úkolů **Zařazujeme** • úkoly na téma moje povinnosti, moje koníčky apod. • texty s ekologickou tématikou **Umožňujeme** • seberealizaci žáků v projektech a samostatných úkolech
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • šetrné zacházení s učebními pomůckami • dodržování zásad bezpečnosti při hodinách ruského jazyka • sebekritický přístup k vlastním schopnostem • vytváření efektivního pracovního postupu **Zařazujeme** • úkoly na téma moje budoucí kariéra • specifikaci různých povolání v ruském jazyce • diskuze o možnosti studia v zahraničí **Umožňujeme** • práci s internetem • používání slovníků

Ruský jazyk		Ročník: 6.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák zdraví, loučí se představuje sebe i ostatní	**Pozdravy** pozdrav a rozloučení dotaz na jméno představování sebe i druhých osobní zájmena základní výslovnostní návyky	
čte a vyjmenuje azbuku píše malá a velká písmena azbuky srovnává písmena azbuky a české abecedy opisuje a přepisuje slova a jednoduché věty zvládá zvukovou a grafickou podobu azbuky osvojuje si základní výslovnostní návyky	**Azbuka** Písmena azbuky – tiskací a psací Psaní písmen azbuky Fonetické znaky - pasivně	
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, reaguje na ně verbálně i neverbálně rozumí jednoduchým orientačním pokynům	**Základní povely a příkazy**	
pojmenovává domácí zvířata pojmenovává zvířata žijící v ZOO a volné přírodě srovnává chov zvířat v ZOO a doma komunikuje na téma chov zvířat napodobuje hlasy zvířat	**Domácí zvířata** názvy zvířat domácí zvířata chov domácích zvířat zvířata v ZOO a volné přírodě	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; ohrožená zvířata, problém pašování zvířat*
pojmenovává školní potřeby, běžné hračky a předměty denní potřeby	**Školní potřeby, hračky, věci kolem nás** názvy běžných předmětů používání slov ve větě	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; Kimova hra*
tvoří jednoduché větné konstrukce vyjmenuje co má a nemá rád na jídlo rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k tématu jídlo	**Co mám rád – jídlo** názvy jídel sloveso ljubit tvoření otázky, odpověď základní výslovnostní návyky	

pojmenovává členy rodiny popisuje svůj i cizí obličej v rozsahu dané slovní zásoby správně čte a vyslovuje sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se rodiny odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho rodiny a podobné otázky pokládá	**Rodina** členové rodiny části obličeje, vlasy upevňování vztahu mezi grafickou a zvukovou podobou slov	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; popis osob na základě vizuálních materiálů*
hledá na mapě města, státy a pojmenovává je v ruštině oslovuje správně spolužáky vyslovuje správně názvy měst a států čte jednoduchý text a snaží se odpovědět na otázky k textu zapojí se do jednoduchých rozhovorů rozumí krátkému jednoduchému textu, má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v textu požadovanou informaci	**Odkud kdo je** názvy měst, států věty typu – Já jsem z…… 1.pád v oslovení v ruštině čtení s porozuměním	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, co kdo dělá a podobné otázky pokládá užívá správných tvarů vypravuje, co kdo dělá osvojuje si tvary některých sloves v jednotném čísle osvojuje si slovní zásobu základních tematických okruhů stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Co on/ona dělá?** používání sloves ve 3. os. j. č. osvojení tvarů sloves jednotného čísla – čitať,dělať, igrať, risovať, tancevať, Ljubit	***OSV*** *Komunikace; modelové situace a dialogy co kdo dělá, co dělá rád*
počítá do dvaceti ptá se na věk, a informuje o svém věku předává i přijímá běžná telefonní čísla napíše jednoduchý text o sobě	**Číslovky 0-20** udávání věku, počtu členů rodiny telefonní čísla základní výslovnostní návyky	

Ruský jazyk		Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák pojmenovává tradiční vánoční předměty seznamuje se s rozdíly oslav Vánoc u nás a v Rusku pracuje se slovníkem dokáže krátce povídat o Vánocích vyjadřuje hlavní myšlenky textu rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaného tématu, využívá vizuální oporu rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledává v něm požadovanou informaci	**Vánoce** základní slovní zásoba srovnávání tradičních zvyků přednes básně hry, soutěže s vánoční tematikou povídání o Vánocích čtení pohádky	***OSV*** *Komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální); přednes básně, hry, soutěže, pohádky a mluvní cvičení k tématu*
užívá tvary sloves chtít a žít vyjadřuje svá přání popisuje, kdo kde bydlí stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Tvary slovesa chotěť a žiť** použití sloves časování tvoření otázky a záporu vyjádření přání kde chci bydlet	
rozvíjí a osvojuje si slovní zásobu na téma škola tvoří jednoduché otázky používá jednotky času a uvědomuje si časové vztahy popisuje režim dne sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se tématu škola rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k tématu škola	**Škola, rozvrh hodin** tvoření otázek na činnost ve škole procvičování slovesa ljubiť nová slovní zásoba – používání v komunikačních situacích časové údaje režim dne, slovní zásoba, popis upevňování vztahu mezi zvukovou a grafickou podobou slov	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; popis režimu dne+návrhy na zlepšení*
zpívá jednoduché ruské lidové písně vyhledává města, pohoří a řeky na mapě Ruska a pojmenovává je čte jednoduchý text a snaží se odpovědět na otázky k textu orientuje se v základních reáliích vybraných ruských měst rozumí základním informacím v krátkém poslechovém textu týkající se Ruské federace	**Ruská federace** zpěv ruských písní vyhledávání měst, pohoří a řek na mapě ruské tradice a zvyky reálie Moskvy a některých významných měst	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; projekty na téma města v Rusku*
rozlišuje slovesa 1. a 2. časování časuje vybraná slovesa ve všech pádech používá správné tvary sloves ve větě	**Časování sloves** slovesa 1. a 2. časování, přít. čas	

ptá se na čas a poskytuje časový údaj rozlišuje části dne a používá je správně při pozdravu i poskytování informací určuje měsíce, roční období žádá informaci a děkuje za ni používá správně předložky umí napsat datum odpovídá na otázky Kakoj	**Čas** určování času, měsíců a ročních období části dne dny v týdnu popis času a místa předložky datum kakoj – používání pro všechny rody	
počítá do sta zná fonetickou i grafickou podobu jednotlivých číslovek počítá předměty, odpovídá na otázku Skolko používá číslovky k určování data narození	**Číslovky 20 - 100** skloňování základních číslovek od 20 do 100 používání číslovek – datum narození, datum dne, kolik je komu let	
osvojuje si novou slovní zásobu na téma domov, byt, můj pokoj pojmenovává předměty ve svém pokoji, bytě kreslí plánek pokoje a popisuje jej popisuje domácí práce osvojuje si správné používání osobních zájmen skloňuje podst. jména v 1. – 3. pádu zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se tématu Můj domov	**Můj domov** popis bytu a pokojů, vybavení bytu, pokoje procvičování slovní zásoby rodina domácí práce, pomoc rodičům zájmena osobní - skloňování podstatná jména v 1., 2., 3. pádu	***OSV*** *Kooperace a kompetice; popis povinností v dělbě práce v domácnosti*
dává správné otázky na dané téma reaguje na otázky kladené v rozhovoru umí povídat o svém volném čase, o svých zálibách umí si domluvit schůzku používá tvary min. času ve větě	**Domluvení si schůzky** kdy se setkáme volný čas, záliby telefonování dopis na internetu minulý čas intonace tázací věty	
vyhledává v textu základní informace pracuje s abecedním slovníkem rozumí smyslu a obsahu jednoduchých doplňkových materiálů seznamuje se s nejjednodušším vyhledáváním informace na internetu učí se využívat autentické materiály při své práci	**Práce s doplňkovými materiály** práce s časopisem a dalšími texty práce s poslechovými a vizuálními doplňkovými materiály seznámení s internetem	***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení;* *pokus o reklamní plakát, diskuse*

Ruský Jazyk		Ročník: 8.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák píše pozvánku na narozeniny zve přátele na návštěvu, na oslavu klade jednoduché otázky a odpovídá na ně vede rozhovor s přáteli srovnává způsob oslav narozenin u nás a v Rusku užívá slovesa v minulém čase počítá do tisíce rozumí základním informacím v krátkém poslechovém textu týkající se oslavy narozenin, návštěvy rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k danému tématu napíše jednoduchý text – pozvánku na oslavu narozenin	**Na návštěvě, narozeniny** pozvání na narozeniny, na návštěvu slovní zásoba na dané téma a její používání v komunikačních situacích konverzace s přáteli slovesa kupiť, esť, échať, byť ve tvarech minulého času číslovky 100 – 1000	
pojmenovává části lidského těla a používá je při popisu osoby doplňuje popis vhodnými přídavnými jmény popisuje sebe, členy rodiny, kamarády stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Části těla** popis lidského těla a jeho částí popis členů rodiny, kamarádů popis slavné ruské osobnosti přídavná jména vhodná pro popis osoby přirovnání, komu kdo je podobný zájmeno Čí? práce se slovníkem	***MDV*** *Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu), výběr oblíbené populární osobnosti- herec, zpěvák*
pojmenovává základní městské budovy a některé obchody využívá pojmy v tématických rozhovorech žádá informaci a děkuje za ni skloňuje vzory podstatných jmen rodu mužského kreslí plánek města, popisuje místa napíše jednoduchý text na dané téma orientuje se na mapě města rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně zapojí se do jednoduchých rozhovorů rozumí jednoduchým informačním nápisům	**Město a obchody** základní názvy budov a obchodů ve městě situace a rozhovory v obchodě, na poště, na nádraží žádost o informaci a poděkování za ni vzory podstatných jmen rodu mužského oblíbená místa ve městě, plánek města	***OSV*** *Komunikace; modelové situace a dialogy v obchodě*

vyhledává státy, pohoří, řeky, města na mapě Evropy pojmenovává vlajky umí přiřadit ke státu národnost a jazyk používá slovesa ve větách zapojuje se do jednoduchých rozhovorů na téma „škola v ČR a v cizině“- uvědomuje si odlišnosti a porovnává je	**Žijeme v Evropě** státy Evropy, vlajky, jazyk, národnosti, zeměpisné názvy kam chceme jet na dovolenou slovesa echať, znať, ponímat školní systém v ČR a v Rusku - porovnání, diskuse práce se slovníkem	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět; porovnání školního systému v ČR a v Rusku*
pojmenovává některé druhy sportů vede rozhovor o svých zálibách, o sportu v rozhovoru používá správné tvary sloves informuje o rozvrhu hodin, školních předmětech čte jednoduchý text, odpovídá na otázkyk textu sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se tématu sport, volný čas, škola odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, volného času a podobné otázky pokládá vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	**Sport, rozvrh hodin, volný čas** zimní a letní sporty – slovní zásoba zvratná slovesa volný čas, záliby předměty ve škole, rozvrh hodin slovesa v 1. osobě jed. čísla čtení s porozuměním rozšíření slovní zásoby o sobě a rodině vyplňování formulářů	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; představí a uvedou svoje koníčky a zájmy*
zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se daného tématu rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledává v něm požadovanou informaci, má k dispozici vizuální oporu napíše jednoduchý text týkající se tématu dopravní prostředky	**Dopravní prostředky** vzory podstatných jmen rodu ženského názvy dopravních prostředků používání slovesa echať na .. slovní zásoba cestování práce se slovníkem	***EV*** *Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví); dopravní prostředky, zplodiny, cestování*

Ruský jazyk		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
pojmenuje běžné části oblečení porozumí a připojí se k jednoduché konverzaci na dané téma skloňuje vzory podstatných jmen rodu ženského	**Oblečení** obuv a oblečení základní slovní zásoba Co mám na sobě? Co rád nosím. vzory podstatných jmen rodu středního	
popisuje počasí v jednotlivých ročních obdobích používá správné tvary sloves při popisu počasí zná základní tvary způsobových sloves formuluje plány na dovolenou pojmenovává zeměpisné názvy v ruštině píše pozdrav z dovolené, prázdnin zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými, se v průběhu výuky setkal napíše jednoduchý text na téma dovolená, prázdniny	**Počasí, dovolená, prázdniny** osvojení nové slovní zásoby a její používání v komunikačních situacích popis počasí a ročních období slovesa popisující počasí způsobová slovesa – seznámení s jejich základními tvary plány na dovolenou zeměpisné názvy národnosti žijící v rusky mluvících zemích pozdrav z dovolené budoucí čas	***MKV*** *Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich porovnávání); soutěže a skupinové práce*
pojmenovává věci související s jednotlivými svátky rozšiřuje si slovní zásobu na dané téma vypravuje o svátcích u nás a v Rusku užívá sloves ve správném tvaru a čase pracuje se slovníkem zazpívá některé ruské novoroční písně stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Svátky v Rusku – Vánoce, Velikonoce** rozšíření slovní zásoby vyprávění o zvycích a tradicích v Rusku a v ČR zpěv ruských písní slovesa nado, nužno	
pojmenovává některá zvířata pojmenovává některé základní rostliny a stromy rozšiřuje si slovní zásobu na téma ekologie a ochrana přírody diskutuje na téma životní prostředí a jeho ohrožení popisuje typy počasí napíše jednoduchý text na dané téma	**Příroda, rostliny, zvířata, ekologie, ochrana přírody** osvojení si nové slovní zásoby a její používání v běžných komunikačních situacích zvířata rostliny svět kolem nás, ekologie životní prostředí, ohrožení živočišných druhů-slovní zásoba diskuse práce se slovníkem	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; ohrožení ekosystémů, vymírání rostlin a živočichů, dopady lidské činnosti na přírodu- diskuse*

rozlišuje používání časování sloves v přítomném čase charakterizuje jednotlivá povolání a hovoří o nich tvoří inzerát a formální dopis hovoří na téma – moje budoucí povolání odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, povolání rodičů, jeho budoucí povolání a podobné otázky pokládá	**Zaměstnání, povolání** přítomné časy-rozšíření použití popis a stručná charakteristika povolání inzerát formální dopis-forma, slovní zásoba	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizac e; volba budoucího povolání- diskuse*
hovoří na téma „zdravý životní styl“ popisuje zdravotní problémy- modelová situace u lékaře- rozhovor popisuje části těla napíše jednoduchý text na dané téma stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Zdraví člověka** rozšíření slovní zásoby – zdravé jídlo, zdravý životní styl, trávení volného času podrobný popis částí těla recepty na zdravou potravu cvičíme s hudbou	***OSV*** *Komunikace; modelové situace - návštěva u lékaře*

5.2 Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vyučovací předmět: MATEMATIKA 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="6">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Vzdělávací obsah</td><td>Číslo a početní operace</td><td rowspan="2">Ročník</td><td rowspan="2">1.</td><td rowspan="2">2.</td><td rowspan="2">3.</td><td rowspan="2">4.</td><td rowspan="2">5.</td><td rowspan="2">Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Závislosti, vztahy a práce s daty</td></tr>
<tr><td>Geometrie v rovině a v prostoru</td><td rowspan="2">Počet hodin týdně</td><td rowspan="2">4</td><td rowspan="2">5</td><td rowspan="2">5</td><td rowspan="2">5</td><td rowspan="2">5</td><td rowspan="2">Matematické soutěže</td></tr>
<tr><td>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení a osvojování základních matematických pojmů a vztahů • výběr vhodných metod a plánování postupů při řešení matematických úkolů • vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů • rozvoj logického a abstraktního myšlení • samostatnou práci a sebehodnocení **Zařazujeme** • zajímavé úkoly, matematické hádanky, rébusy, matematické • rozcvičky • matematické výukové programy na počítači přiměřeně k věku • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast žáků v matematických soutěžích • využití prostředků výpočetní techniky přiměřeně k věku
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozbor matematického problému a plán řešení • hledání různých metod řešení a volbu správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů • odhad výsledků, vyřešení úlohy, ověření správného postupu a kontrolu výsledků • rozbor a opravu chybného řešení • samostatné uvažování při řešení zadaných úloh **Zařazujeme** • úkoly umožňující samostatné řešení • příklady vycházející z reálného života **Umožňujeme** • účast žáků v matematické soutěži KLOKAN, MO

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • správné používání matematické terminologie a symboliky • správnou formulaci a vyjadřování při ústním řešení jednoduchých matematických příkladů • slovní odpověď při řešení slovní úlohy • zapojení do diskuse při návrhu řešení matematické úlohy **Zařazujeme** • vhodné slovní úlohy • jednoduché matematické příklady umožňující ústní řešení, matematické rozcvičky **Umožňujeme** • používat komunikační prostředky při přípravě na výuku nebo při řešení domácích úkolů
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • slušné chování a dodržování stanovených pravidel při práci v hodině matematiky • účinnou spolupráci při týmovém řešení zadaného úkolu **Zařazujeme** • úkoly, které mohou žáci řešit ve skupinách **Umožňujeme** • práci ve skupině při kontrole a ověřování výsledků matematických příkladů
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • zodpovědnost a spolehlivost při práci v hodině matematiky i při domácí přípravě na vyučování • respektování názoru ostatních v diskusích k řešení matematických příkladů a úloh **Zařazujeme** • příklady s ekologickou tématikou **Umožňujeme** • hodnotit žákům na základě daných pravidel výsledky jejich • práce - sebehodnocení při kontrole samostatných prací
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • kultivovaný písemný projev zápisů do sešitu matematiky • bezpečnost při práci s rýsovacími potřebami • zdokonalování grafického projevu při řešení geometrických • úloh • správnou manipulaci s učebními pomůckami • čistotu a hygienu při práci s pomůckami **Zařazujeme** • matematické úlohy zaměřené na volbu povolání **Umožňujeme** • používání kalkulátorů • používání sešity se čtvercovou sítí • výrobu a modelování geometrických těles • používání školních matematických pomůcek: modely • geometrických těles, matematické stavebnice, žákovské demonstrační soubory, …

MATEMATIKA		Ročník: 1.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák počítá předměty v daných souborech užívá a zapisuje přirozená čísla užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti provádí zpaměti jednotlivé početní operace s přirozenými čísly orientuje se v prostoru využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání	**Obor přirozených čísel do 20** posloupnost přirozených čísel vidění počtu věcí porovnávání čísel bez zápisu namének nerovnosti i s jejich zápisem pamětné sčítání a odčítání sčítání a odčítání s přechodem přes 10 automatizace spojů vztahy o několik více, méně rozklady čísel orientace v prostoru výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek komutativnost sčítání při řešení úloh a při provádění zkoušky výpočtu asociativnost sčítání při řešení úloh s užitím závorek	***OSV*** *Komunikace; hry s přirozenými čísly* *Rozvoj schopností poznávání; pohybové hry ve třídě* ***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; práce s různými předměty ve třídě* ***OSV*** *Kreativita* *hry s přirozenými čísly*
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru do 20 zformuluje odpověď k získanému výsledku vyhledává, sbírá a třídí data	**Slovní úlohy** porozumění textu úlohy (rozlišování důležitých informací pro řešení úloh) přiřazování správných matematických vyjádření s využitím osvojených početních operací slovním úlohám formování odpovědí tvoření slovních úloh k matematickým vyjádřením jednoduchá pozorování a jejich zápis slovní úlohy ze života	***OSV*** *Kreativita; názorné tvoření slovních úloh*
pozná a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice a kruh) rýsuje přímé čáry rozpozná jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	**Základní tvary v rovině** poznávání geometrických tvarů rýsování přímých čar základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čára křivá a přímá; bod, úsečka) Základní útvary v prostoru poznávání základních těles Osově souměrné útvary poznávání osově souměrných útvarů (i v reálném životě) určování osy souměrnosti překládáním papíru útvaru	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; časová organizace vyučovací hodiny*

MATEMATIKA		Ročník: 2.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák počítá předměty v daných souborech užívá a zapisuje přirozená čísla užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti provádí zpaměti jednotlivé početní operace s přirozenými čísly orientuje se v prostoru využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání užívá lineární uspořádání a zobrazí čísla na číselné ose pomocí číselné osy zakreslí číslo zaokrouhluje přirozená čísla rozeznává základní jednotky délky a převádí je orientuje se v čase provádí jednoduché převody jednotek času	**Obor přirozených čísel do 100** posloupnost přirozených čísel čtení a zápis čísel, číselná osa porovnávání čísel se zápisem znamének nerovnosti počítání po desítkách, jednotkách v různých desítkách pamětné sčítání a odčítání jednociferných i dvojciferných čísel automatizace spojů vztahy o několik více, méně rozklady čísel orientace v prostoru výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců komutativnost sčítání při řešení úloh a při provádění zkoušky výpočtu asociativnost sčítání při řešení úloh s užitím závorek zaokrouhlování čísel na 10, na základě práce s číselnou osou **Převod jednotek** měření délek, jednotky délky (cm, m) jednotky času (min, hod)	***OSV*** *Kreativita, komunikace; hry s přirozenými čísly* ***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; hry na cvičení pozornosti a zapamatování si* ***OSV*** *Kooperace a kompetice; skupinová práce při řešení slovních úloh*
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru do 100 zformuluje odpověď k získanému výsledku vyhledává, sbírá a třídí data	**Slovní úlohy** porozumění textu úlohy (rozlišování důležitých informací pro řešení úloh) přiřazování správných matematických vyjádření s využitím osvojených početních operací slovním úlohám formování odpovědí tvoření slovních úloh k matematickým vyjádřením jednoduchá pozorování a zápis slovní úlohy ze života	***OSV*** *Kreativita; názorné tvoření slovních úloh* ***OSV*** *Kooperace a kompetice; skupinová práce při řešení slovních úloh*

zná násobky 1, 2, 3, 4, 5,10 a používá je veslovních úlohách	**Násobení a dělení** názorné zavedení násobků 1 – 5 a 10, které je odvozeno z opakovaného přičítání stejných čísel slovní úlohy - několikrát více, méně	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování); kritéria násobení*
pozná a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice a kruh) rýsuje přímé čáry rozpozná jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru rýsuje a měří a odhaduje délku úsečky	**Základní tvary v rovině** poznávání geometrických tvarů rýsování přímých čar, úseček základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čára křivá a přímá; bod, úsečka) **Základní útvary v prostoru** poznávání základních těles **Osově souměrné útvary** poznávání osově souměrných útvarů (i v reálném životě) určování osy souměrnosti	***OSV*** *Kreativita; modelování*

MATEMATIKA		**Ročník: 3.**
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák počítá předměty v daných souborech užívá a zapisuje přirozená čísla užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti provádí zpaměti jednotlivé početní operace s přirozenými čísly provádí písemné početní operace využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení užívá lineární uspořádání a zobrazí čísla na číselné ose pomocí číselné osy zakreslí číslo zaokrouhluje přirozená čísla odhaduje a následně ověřuje výsledky používá základní jednotky délky, hmotnosti, času a objemu provádí jednoduché převody jednotek	**Obor přirozených čísel do 1000** posloupnost přirozených čísel čtení a zápis čísel, číselná osa porovnávání čísel se zápisem znamének nerovnosti pamětné sčítání a odčítání písemné sčítání a odčítání, správný zápis pod sebe, kontrola výpočtu přechod mezi číselnými řády při písemném výpočtu pravidla pořadí početních operací vztahy o několik více, méně rozklady čísel, rozvinutý zápis výhodné sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek komutativnost sčítání a násobení při řešení úloh a při provádění zkoušky výpočtu asociativnost sčítání a násobení při řešení úloh s užitím závorek zaokrouhlování čísel na 100, na základě práce s číselnou osou, odhady výsledků a jejich kontrola **Převod jednotek** délky, hmotnosti, času a objemu	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností); kartičky s příklady, fólie* ***OSV*** *Kooperace a kompetice; práce ve skupinách* ***OSV*** *Kreativita; názorné cvičení posloupnosti čísel s využitím číselné osy* *Rozvoj schopností poznávání; hry s přirozenými čísly*

rozumí textu úlohy přiřadí správné mat. vyjádření k dané úloze a naopak zformuluje odpověď řeší složené slovní úlohy řeší slovní úlohy s využíváním osvojených početních operací s následnou kontrolou	**Slovní úlohy** slovní úlohy (o několik více, o několik méně) slovní úlohy (několikrát více, několikrát méně) slovní úlohy (porovnávání rozdílem slovní úlohy se dvěma početními úkony slovní úlohy ze života	***OSV*** *Kooperace a kompetice; práce ve skupinách*

provádí operace násobení a dělení v oboru malé násobilky řeší složené příklady i slovní úlohy se závorkami doplňuje tabulky	**Násobení a dělení** násobení a dělení v oboru tzv. malé násobilky, násobení a dělení 10 písemné násobení trojciferných čísel jednociferným číslem, správný zápis pod sebe dělení se zbytkem	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti; práce s kartičkami*
rýsuje přímku, polopřímku, úsečku, kružnici a kolmici rozlišuje a pojmenuje vzájemnou polohu přímek určuje polohu bodu rozezná polopřímku a polopřímku opačnou určuje čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh a kružnici pozná osově souměrný útvar určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru	**Základní útvary v rovině a v prostoru** rýsování přímek-vzájemná poloha rýsování úseček a jejich porovnávání bod ležící na přímce i mimo ní polopřímka, polopřímka opačná a jejich rýsování čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh a kružnice rýsování kružnice rýsování kolmice osově souměrné útvary	***OSV*** *Kreativita; Modelování Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena; relaxační chvilky*

MATEMATIKA		**Ročník: 4.**
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák čte, zapisuje, porovnává přirozená čísla do 1000 zobrazuje čísla na číselné ose zaokrouhluje na 10, 100, 1000 řeší slovní úlohy provádí zpaměti početní operace	**Obor přirozených čísel** číselný obor do 1000 čtení, psaní čísel desítková soustava porovnávání čísel číselná osa zaokrouhlování pamětné početní úkony slovní úlohy	***OSV*** *Rozvoj schopnosti poznávání; hry, soutěže*
provádí základní spoje násobení a dělení násobí 10 a 100 řeší složené slovní úlohy dle názoru u dělení se zbytkem provádí kontrolu výsledku násobení provádí odhady s následnou kontrolou počtů	**Násobilka** základní spoje násobení a dělení násobení a dělení 10 a 100 písemné sčítání a odčítání se zkouškou složené slovní úlohy dělení se zbytkem násobení a dělení jednociferným číslem, odhady výsledků, zkouška	***OSV*** *Mezilidské vztahy; respektování názoru ostatních při dialogu*

čte, zapisuje, porovnává přirozená čísla do 10 000 zaokrouhluje na 10, 100, 1000 provádí písemné násobení a dělení jednociferných čísel čte, zapisuje, porovnává přirozená čísla do 1000 provádí početní operace v oboru 10000-100000	**Zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa** číselný obor do 10 000 čtení, psaní čísel desítková soustava porovnávání čísel číselná osa násobení a dělení 10, 100, 1000 čísla větší než 100 000 čtení, psaní čísel desítková soustava porovnávání čísel číselná osa zaokrouhlování na 10, 100, 1000, 10 000, 100 000 paměťové a písemné sčítání a odčítání od 10 000 do 100 000	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování); hry, soutěže* ***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;* *počty obyvatel evropských metropolí*

násobí písemně dvojciferným činitelem, provádí zkoušku používá vztah přímé úměrnosti-doplňuje do tabulky doplňuje do tabulky násobky 10, 100, 1000 čte, zapisuje, porovnává přirozená čísla do 1 000000 písemně dělí a provádí zkoušku násobením	**Násobilka** paměťové násobení 10, 100, 1000 písemné násobení dvojciferným číslem, zkouška přímá úměrnost obor do 1 000000 čtení a psaní, porovnávání čísel číselná osa zaokrouhlování 10, 100, 1000, 10000, 100 000 písemné dělení jednociferným dělitelem+zkouška	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;* *počty obyvatel evropských metropolí*
provádí početní operace s přirozenými čísly řeší slovní úlohy provádí písemně dvojciferními činiteli, provádí zkoušku	**Obor přirozených čísel** písemné početní úkony s přirozenými čísly slovní úlohy do 1 000000 písemné násobení dvojciferných čísel v oboru do 1 000000 písemné násobení dvojciferným činitelem+zkouška	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; počty obyvatel evropských metropolí*
znázorňuje a určí část celku, zapisuje celek, část, zlomek používá pojmy čitatel, jmenovatel, zlomková čára názorně vyznačuje a zapisuje½… porovnává a sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem a řeší jednoduché slovní úlohy na určení ½… daného počtu v oboru kladných čísel	**Zlomky** zlomky pojmy čtení zlomků názorné vyznačení zlomky s různým čitatelem od 1 řešení jednoduchých nerovnic sčítání zlomků se stejným jmenovatelem	***MDV*** *Fungování a vliv médií ve společnosti;* *sledování TV stanic* *Práce v realizačním týmu;* *porovnávání časových údajů*
rýsuje přímky, úsečky, poloměr, lomené čáry, rovnoběžky, různoběžek, kolmice rozlišuje a znázorňuje polohy bodů v rovině, popisuje písmeny používá a převádí jednotky délky narýsuje a znázorní základní rovinné útvary užívá jednoduché konstrukce kružnic a trojúhelníků dotváří obrazce podle osy souměrnosti vypočítá obvody obdélníku, čtverce, trojúhelníku používá vzorec pro výpočet obsahu rovinných útvarů rozpozná a popíše tělesa	**Základní útvary v rovině i v prostoru** přímky, body, úsečky, polopřímky, různoběžky střed, osa, úsečky rýsování trojúhelníku pravý úhel převod jednotek kolmé přímky rovnoběžky rovinné geometrické tvary obdélník, kružnice-kruh, čtverec, trojúhelník souměrná osa obvod obdélníku, čtverce, trojúhelníku obsah obdélníku, čtverce jednotky obsahu grafický součet, rozdíl a násobek úsečky tělesa	***OSV*** *Kreativita;* *modelování* ***OSV*** *Kooperace* *a kompetice; obvod učebny, lavice*
MATEMATIKA		**Ročník: 5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák čte, zapisuje, porovnává přirozená čísla provádí početní operace s přirozenými čísly do 1000000 a přes 1000000 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikují obyčejné početní operace užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti provádí početní operace trojciferným činitelem čte a zapisuje římské číslice	**Obor přirozených čísel** numerace do 1000000 a přes 1000000 pamětné a písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení zaokrouhlování čísel jednoduché a složité slovní úlohy rovnice a nerovnosti písemné násobení trojciferným činitelem římské číslice písemné dělení dvojciferným činitelem	**OSV** Komunikace; hry s přirozenými čísly Mezilidské vztahy; respektování názoru ostatních při vedení dialogu
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, pětiny, desetiny,…. využívá názorné obrázky k určování zlomků porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel i pomocí názorných obrázků čte a zapisuje desetinné číslo, číslo vyznačí na číselné ose vysvětlí vztah mezi celkem a jeho desetinou částí na příkladech ze života čte a zapisuje desetinné číslo na číselné ose a jejich úsecích ve čtvercové síti a v kruhovém diagramu porovnává desetinná čísla v řádu desetin zaokrouhluje desetinné číslo provádí odhady kontroluje výsledky porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose znázorní na číselné ose, přečte zapíše a porovná celá čísla	**Zlomky, desetinná čísla, záporná čísla** zlomky určování části celku sčítání a odčítání zlomků čtení a zápis desetinných čísel, vyznačování na číselné ose čtení a psaní desetinných čísel pomocí diagramů porovnávání desetinných čísel desetinná čísla (násobení, dělení, sčítání, odčítání) zaokrouhlování desetinných čísel uspořádání, porovnávání, zaokrouhlování početní výkony pamětně i písemně zápis a čtení záporného čísla vyznačování záporného čísle na číselné ose porovnávání záporných čísel	**MDV** Fungování a vliv médií ve společnosti; sledování TV stanic **OSV** Rozvoj schopnosti poznávání; zaokrouhlování ceny nákupu Poznávání lidí; hledání rozdílu v odlišnostech

vyhledává a třídí data čte a sestavuje jednoduché diagramy a tabulky	**Čtení tabulek a grafů** čtení tabulek, grafů a diagramů	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; počty obyvatel našich sousedů*
řeší jednoduché problémové úlohy	**Slovní úlohy** problémové slovní úlohy číselné a obrázkové kódy	***OSV*** *Kooperace a kompetice; práce ve skupinách*
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary užívá jednoduché konstrukce sestrojí rovnoběžky a kolmice sčítá a odčítá graficky úsečky určí délku lomené čáry určí obvod mnohoúhelníku sečtením délky stran určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě užívá základní jednotky obsahu rozezná a vymodeluje, pojmenuje a popíše jednoduchá tělesa užívá vzorce na výpočet obsahu (čtverec, obdélník) rýsuje kružnice, vyznačuje kruh zná pojmy průměr, poloměr kružnice rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary	**Základní útvary v rovině a v prostoru** bod, přímka, úsečka kolmice, rovnoběžky rovina geometrické obrazce jednotky a převody úhel čtverec, obdélník úhlopříčky trojúhelník obvody obrazců kruh, kružnice obsah obrazců jednotky obsahu převody jednotek tělesa osově souměrné útvary	

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vyučovací předmět: MATEMATIKA 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Vzdělávací obsah</td><td>Číslo a proměnná</td><td rowspan="2">Ročník</td><td rowspan="2">6.</td><td rowspan="2">7.</td><td rowspan="2">8.</td><td rowspan="2">9.</td><td rowspan="2">Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Závislosti, vztahy a práce s daty</td></tr>
<tr><td>Geometrie v rovině a v prostoru</td><td rowspan="2">Počet hodin týdně</td><td rowspan="2">4</td><td rowspan="2">4</td><td rowspan="2">5</td><td rowspan="2">5</td><td rowspan="2">Matematické soutěže</td></tr>
<tr><td>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení a osvojování základních matematických pojmů a vztahů • výběr vhodných metod a plánování postupů při řešení matematických úkolů • vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů • rozvoj logického a abstraktního myšlení • samostatnou práci a sebehodnocení **Zařazujeme** • zajímavé úkoly, matematické hádanky, rébusy, matematické rozcvičky • matematické výukové programy na počítači přiměřeně k věku • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast žáků v matematických soutěžích • využití prostředků výpočetní techniky přiměřeně k věku
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozbor matematického problému a plán řešení • hledání různých metod řešení a volbu správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů • odhad výsledků, vyřešení úlohy, ověření správného postupu a kontrolu výsledků • rozbor a opravu chybného řešení • samostatné uvažování při řešení zadaných úloh **Zařazujeme** • úkoly umožňující samostatné řešení • příklady vycházející z reálného života **Umožňujeme** • účast žáků v matematické soutěži KLOKAN, MO

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • správné používání matematické terminologie a symboliky • správnou formulaci a vyjadřování při ústním řešení jednoduchých matematických příkladů • slovní odpověď při řešení slovní úlohy • zapojení do diskuse při návrhu řešení matematické úlohy **Zařazujeme** • vhodné slovní úlohy • jednoduché matematické příklady umožňující ústní řešení, matematické rozcvičky **Umožňujeme** • používat komunikační prostředky při přípravě na výuku nebo při řešení domácích úkolů
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • slušné chování a dodržování stanovených pravidel při práci v hodině matematiky • účinnou spolupráci při týmovém řešení zadaného úkolu **Zařazujeme** • úkoly, které mohou žáci řešit ve skupinách **Umožňujeme** • práci ve skupině při kontrole a ověřování výsledků matematických příkladů
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • zodpovědnost a spolehlivost při práci v hodině matematiky i při domácí přípravě na vyučování • respektování názoru ostatních v diskusích k řešení matematických příkladů a úloh **Zařazujeme** • příklady s ekologickou tématikou **Umožňujeme** • hodnotit žákům na základě daných pravidel výsledky jejich práce - sebehodnocení při kontrole samostatných prací

KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • kultivovaný písemný projev zápisů do sešitu matematiky • bezpečnost při práci s rýsovacími potřebami • zdokonalování grafického projevu při řešení geometrických úloh • správnou manipulaci s učebními pomůckami • čistotu a hygienu při práci s pomůckam **Zařazujeme** • matematické úlohy zaměřené na volbu povolání **Umožňujeme** • používání kalkulátorů • používání sešitů se čtvercovou sítí • výrobu a modelování geometrických těles

MATEMATIKA		Ročník: 6.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák čte a zapisuje přirozené číslo v desítkové soustavě zobrazuje přirozené číslo a nulu na číselné ose porovnává přirozená čísla podle velikosti zaokrouhluje přirozené číslo na daný řád a provádí odhady s danou přesností provádí jednoduché početní operace v oboru celých a přirozených čísel přirozená čísla sčítá, odčítá, násobí a dělí jednociferným a dvouciferným dělitelem řeší slovní úlohy s užitím početních úkonů s přirozenými čísly	**OPAKOVÁNÍ Z ARITMETIKY A GEOMETRIE** **Opakování z aritmetiky – přirozená čísla** přirozená čísla a jejich znázorňování na číselné ose zápis přirozených čísel v desítkové soustavě porovnávání a zaokrouhlování přirozených čísel početní operace v oboru přirozených čísel vlastnosti početních operací	***OSV*** *Komunikace; hry s přirozenými čísly* ***MKV*** *Multikulturalita; zápis čísel v různých kulturách*
čte, zapisuje a popisuje zlomek znázorňuje zlomek pomocí diagramů čte a zapisuje desetinné číslo zobrazuje desetinné číslo na číselné ose porovnává desetinná čísla podle velikosti zaokrouhluje desetinné číslo na jednotky určuje vztah mezi desetinným číslem a zlomkem řeší slovní úlohy s užitím početních úkonů s desetinnými čísly (sčítání a odčítání desetinných čísel) užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření celek-část	**Opakování z aritmetiky – desetinná čísla a zlomky** zlomky a jejich znázorňování desetinná čísla a jejich znázorňování porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel sčítání a odčítání desetinných čísel	***MDV*** *Fungování a vliv médií ve společnosti; „koláče“ sledovanosti TV stanic*

používá a převádí jednotky délky, obsahu počítá obvody mnohoúhelníků odhaduje a počítá obvod a obsah čtverce a obdélníku určuje obsahy a obvody obrazců ve čtvercové síti řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým výpočtům obvodů a obsahů obdélníku a čtverce	**Opakování z geometrie: obvody a obsahy geometrických útvarů** jednotky délky a obsahu převody jednotek délky a obsahu obvody mnohoúhelníků obvod, obsah obdélníku a čtverce	***OSV*** *Kooperace a kompetice; obvod učebny, plošná výměra učebny*
pozná a pojmenuje krychli, kvádr, hranol, jehlan, kužel, válec, kouli charakterizuje tělesa, analyzuje jejich vlastnosti načrtne obraz krychle a kvádru v rovině načrtne a sestrojí síť krychle a kvádru určuje povrch krychle a kvádru jako obsah jejich sítě řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým výpočtům povrchu krychle a kvádru	**Opakování z geometrie - geometrická tělesa** krychle, kvádr, hranol, jehlan, kužel, válec, koule síť kvádru a krychle povrch kvádru a krychle	***OSV*** *Kreativita; modelování v prostoru*
sestrojí body, úsečky, polopřímky, přímky a rozhoduje o jejich vzájemné poloze rozhoduje o vzájemné poloze dvou přímek v rovině (rovnoběžky, různoběžky, kolmice) měří délku, sestrojí úsečku dané délky sestrojí střed a osu úsečky pomocí kružítka načrtne a sestrojí trojúhelník, čtyřúhelník, čtverec a obdélník narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem charakterizuje a třídí základní rovinné útvary používá matematickou symboliku při zápisu	**Opakování z geometrie – rovinné útvary** črtání a rýsování bodů, přímek, polopřímek, úseček a kružnic vzájemná poloha bodu, přímky a dvou přímek v rovině vzdálenost bodu od přímky délka úsečky, střed úsečky, osa úsečky měření délek a přenášení úseček obdélníky, čtverce, trojúhelníky, kruh, kružnice matematická symbolika v geometrii	***OSV*** *Kreativita; modelování v rovině*

používá desetiny, setiny, tisíciny, desítitisíciny, … znázorňuje desetinná čísla na číselné ose a porovnává je podle velikosti používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě zaokrouhluje desetinná čísla na daný řád	**Desetinná čísla** rozšíření pojmu desetinné číslo rozvinutý zápis desetinného čísla porovnávání desetinných čísel zaokrouhlování desetinných čísel	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (dovednost pro učení); zaokrouhlení ceny nákupu*
násobí a dělí desetinná čísla deseti, stem, tisícem sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla písemně i na kalkulačce, odhaduje výsledek řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtům s desetinnými čísly	**Počítání s desetinnými čísly** sčítání a odčítání desetinných čísel násobení a dělení desetinného čísla deseti, stem, tisícem násobení a dělení desetinného čísla přirozeným i desetinným číslem	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (dovednost pro učení); odhad ceny nákupu*
používá a převádí jednotky délky, hmotnosti a obsahu používá a převádí jednotky délky, hmotnosti a obsahu z menší jednotky na větší s použitím desetinného čísla řeší geometrické slovní úlohy z praxe vedoucí k převodům jednotek délky, hmotnosti i obsahu	**Jednotky délky, hmotnosti obsahu** jednotky délky převody délkových jednotek jednotky hmotnosti převody jednotek hmotnosti jednotky obsahu převody jednotek obsahu	***OSV*** *Kooperace a kompetice; obsah školního hřiště, pozemku v hektarech a arech*
určuje dělitel a násobek daného čísla používá znaky dělitelnosti rozlišuje prvočíslo a číslo složené rozkládá číslo složené na součin prvočísel určuje společné násobky a dělitele rozpozná čísla soudělná a nesoudělná určí největšího společného dělitele dvou až tří čísel určí nejmenší společný násobek dvou až tří čísel užívá znalosti dělitelnosti přirozených čísel k řešení úloh z praxe tvoří slovní úlohy s využitím dělitelnosti modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	**Dělitelnost přirozených čísel** dělitel, násobek znaky dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 9, 10, 25, 50, 100) sudé číslo, liché číslo prvočísla a složená čísla společní dělitelé, největší společný dělitel čísla soudělná a nesoudělná společné násobky, nejmenší společný násobek	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování); kritéria dělitelnosti* *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; matematické hádanky*

určuje a charakterizuje úhel, analyzuje jeho vlastnosti sestrojí úhel dané velikosti sestrojí osu úhlu přenese úhel ke zvolené polopřímce odhadne a změří velikost úhlu pomocí úhloměru užívá jednotky stupeň, minuta pozná úhel ostrý, pravý, tupý, přímý rozpozná a vyznačí dvojice úhlů vedlejších, vrcholových, střídavých, souhlasných, určí jejich velikosti a využívá jejich vlastnosti graficky sčítá a odčítá úhly násobí a dělí úhel a jeho velikost dvěma provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách)	**Úhel a jeho vlastnosti** úhel jako část roviny úhel a jeho osa přenášení úhlů velikost úhlu ve stupních a minutách druhy úhlů úhel ostrý, tupý, pravý, přímý úhly vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné početní operace s velikostmi úhlů	
určí příklady osově souměrných útvarů ze života rýsuje body a úsečky souměrně sdružené podle osy souměrnosti načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti určí osově souměrný útvar určí osu souměrnosti osově souměrného útvaru užívá osovou souměrnosti v praxi	**Osová souměrnost** shodnost geometrických útvarů osa souměrnosti konstrukce bodů a úseček souměrně sdružených podle osy souměrnosti samodružné body konstrukce obrazu v osové souměrnosti osově souměrné útvary, osa souměrnosti osově souměrných útvarů	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání, kreativita; hry, puzzle, skládačky, origami, vystřihovánky* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; dopravní situace, dopravní značky*
užívá logickou úvahu a úsudek při řešení úloh řeší netradiční úlohy řeší úlohy na prostorovou představivost, uplatňuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Nestandardní aplikační úlohy a problémy číselné řady, magické čtverce, zajímavé, logické, netradiční úlohy	

určuje a charakterizuje trojúhelník, analyzuje jeho vlastnosti načrtne a sestrojí trojúhelník zadaný sss, sus, usu pojmenuje, znázorňuje a správně užívá základní pojmy (strana, vnitřní úhel, vnější úhel) vypočítá ze známé velikosti dvou vnitřních úhlů trojúhelníku velikost jeho třetího vnitřního úhlu třídí trojúhelníky podle velikosti vnitřních úhlů a podle délek stran pozná a popíše trojúhelník ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný sestrojí výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku odhaduje a určuje obvod a obsah trojúhelníku převádí jednotky obsahu řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým výpočtům obvodů a obsahů trojúhelníků sestrojí kružnici opsanou a kružnici vepsanou trojúhelníku	**Trojúhelník** trojúhelníková nerovnost konstrukce trojúhelníku podle věty sss, sus, usu druhy trojúhelníků: ostroúhlý, tupoúhlý, pravoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník vnitřní a vnější úhly trojúhelníku součet velikostí vnitřních úhlů trojúhelníku výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku obvod a obsah trojúhelníku kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	
načrtne a narýsuje obraz krychle a kvádru, analyzuje jejich vlastnosti používá pravidla pro volné rovnoběžné promítání načrtne a narýsuje síť krychle a kvádru odhaduje a vypočítá povrch, objem krychle a kvádru převádí jednotky objemu včetně jednotek odvozených od litru aplikuje uvedené znalosti v jednoduchých úlohách z praxe	**Krychle a kvádr** zobrazení krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání síť krychle a kvádru stěnová a tělesová úhlopříčka povrch a objem krychle a kvádru převody jednotek objemu jednotky objemu odvozené od litru	

MATEMATIKA		Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák určuje vztah mezi celkem a zlomkem zobrazí zlomek na číselné ose rozšiřuje a krátí zlomky uvádí zlomky na základní tvar porovnává zlomky uspořádá zlomky podle velikosti určuje vztah mezi desetinným číslem a desetinným zlomkem převádí zlomek na desetinné číslo a naopak převádí smíšené číslo na zlomek a naopak využívá zlomky při řešení jednoduchých úloh z praxe	**Zlomky** zlomek jako část celku zobrazování zlomků na číselné ose rozšiřování a krácení zlomků zlomek v základním tvaru rovnost a porovnávání zlomků desetinné zlomky desetinná čísla smíšená čísla	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; (plánování učení a organizace vlastního času) sestavení režimu dne, rozvrh domácí přípravy na výuku podle rozvrhu hodin*
určuje společného jmenovatele zlomků sčítá a odčítá zlomky násobí zlomky určí převrácené číslo k danému zlomku dělí zlomky upravuje složené zlomky počítá se smíšenými čísly užívá početní operace se zlomky při řešení praktických situací řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky	**Početní operace se zlomky** společný jmenovatel sčítání a odčítání zlomků násobení zlomků převrácené číslo, převrácený zlomek dělení zlomků složený zlomek poočetní operace se smíšenými čísly	
rozlišuje kladné a záporné celé číslo zobrazuje celé číslo na číselné ose určí absolutní hodnotu celého čísla znázorňuje absolutní hodnotu celého čísla na číselné ose určuje opačné číslo k danému celému číslu porovnává celá čísla podle velikosti rozlišuje číslo opačné a převrácené provádí početní operace v oboru celých čísel dodržuje pravidla pro pořadí operací využívá vlastností operací užívá početní úkony s celými čísly v praxi vyhodnotí výsledek řešení úlohy	**Celá čísla** celá čísla jejich znázorňování absolutní hodnota celého čísla opačné číslo porovnávání celých čísel početní operace v oboru celých čísel (sčítání, odčítání, násobení, dělení celých čísel)	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání); sledování teploty vzduchu, předpověď počasí* ***EGS*** *Evropa a svět nás zajímají; sledování teploty vzduchu v některých městech Evropy*

zobrazí racionální číslo na číselné ose a číslo opačné porovnává racionální čísla podle velikosti určí absolutní hodnotu racionálního čísla provádí početní operace v oboru racionálních čísel (sčítá, odčítá, násobí a dělí racionální čísla) dodržuje pravidla pro pořadí operací využívá vlastností operací užívá početní úkony s racionálními čísly v praxi vyhodnotí výsledek řešení úlohy účelně využívá kalkulátor analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace	**Racionální čísla** záporná desetinná čísla a záporné zlomky racionální číslo zobrazení racionálního čísla na číselné ose porovnávání racionálních čísel početní operace v oboru racionálních čísel	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí (rozvoj ekologického cítění); vyčerpatelnost přírodních zdrojů*
určuje vztah mezi celkem a částí porovnává dvě veličiny poměrem určí převrácený poměr poměr rozšiřuje a zjednodušuje krácením určí poměr v základním tvaru změní danou hodnotu v daném poměru rozdělí celek na části v daném poměru rozšiřuje a krátí postupný poměr řeší úlohy na využití poměru v praxi řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; postupným poměrem	**Poměr** poměr a převrácený poměr rovnost, krácení a rozšiřování poměru poměr v základním tvaru změna čísla v daném poměru dělení celku na části v daném poměru počítání s poměry postupný poměr, rozšiřování a krácení postupného poměru	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení);* *praktické využití poměru - míchání barev,* *vaření - porce, předpisy pro určitý počet osob*
užívá dané měřítko při čtení map a při konstrukci jednoduchých plánků určuje a odhaduje skutečnou vzdálenost dvou míst na mapě s určitým měřítkem určuje a odhaduje délku úsečky, kterou je znázorněna vzdálenost dvou míst ve skutečnosti na mapě s určitým měřítkem využívá měřítko mapy a plánu k výpočtu odvodí měřítko mapy, plánu ze zadaných údajů používá při řešení úměru a trojčlenku	**Měřítko plánu a mapy** určování měřítka plánů a map rýsování jednoduchých plánků vzdálenost ve skutečnosti a vzdálenost na mapě s určitým měřítkem	***OSV*** *Kreativita; práce s mapou* *Sebepoznání a sebepojetí; plánek bytu, plánek dětského pokoje - rozmístění nábytku v pokoji* ***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; zážitky z cest po Evropě s využitím automapy Evropy*

rozhodne, z textu úlohy, z tabulky, z grafu, z rovnice, zda je daná závislost přímá, resp. nepřímá úměrnost sestaví tabulku úměrnosti určí rovnici úměrnosti vyznačí bod s danými souřadnicemi do pravoúhlé soustavy souřadnic určí souřadnice bodu vyznačeného v pravoúhlé soustavě souřadnic načrtne a sestrojí graf úměrnosti řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky (i měřítko plánu, mapy)	**Přímá a nepřímá úměrnost** přímá a nepřímá úměrnost pravoúhlá soustava souřadnic v rovině graf přímé a nepřímé úměrnosti trojčlenka	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí (rozvoj ekologického cítění); spotřeba pohonných hmot, snižování spotřeby pohonných hmot, ekologicky čisté zdroje energií*
vyjadřuje část celku procentem, desetinným číslem, zlomkem, přirozeným číslem, poměrem navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek část vypočítá velikost části odpovídající danému počtu procent vypočítá, kolik procent z celku představuje daná část určí celek z dané části odpovídající známému počtu procent vypočítá základ, procentovou část a počet procent přechodem přes jedno procento i trojčlenkou vyhledá v textu úlohy údaje a vztahy potřebné k výpočtu řeší aplikační úlohy na procenta (i v případě, že procentová část je větší než celek) ověří správnost výsledku vypočítá úrok z půjčky nebo vkladu vypočítá daň z úroku a úrok po zdanění řeší úlohy na jednoduché úrokování určí rozdíl a vztah: procento – promile porovnává soubory dat	**Procenta** procento jako část celku (základu) vztah procenta, zlomku a desetinného čísla základ, procentová část, počet procent úroková míra a úrok vklad, úvěr, daň z úroku jednoduché úrokování promile diagramy, grafy	***VDO*** *Formy participace občanů v politickém životě; demokratické volební systémy, účast ve volbách, volby parlamentní, senátní, komunální* ***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání, kreativita; slevy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; storno poplatky* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; škodlivé látky v ovzduší*
využívá matematickou symboliku odhaduje, zda jsou dva předložené obrazce shodné rozhoduje o shodnosti obrazců užívá věty o shodnosti trojúhelníků (při výpočtech) poznává shodná zobrazení	**Shodnost** shodnost geometrických útvarů shodnost trojúhelníků věty o shodnosti trojúhelníků sss, sus, usu	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání a kreativita; hry, puzzle, skládačky, vystřihovánky*

využívá matematickou symboliku rýsuje body a úsečky souměrně sdružené podle středu souměrnosti načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti určí středově souměrný útvar určí střed souměrnosti středově souměrného útvaru užívá středovou souměrnosti v praxi	**Středová souměrnost** střed souměrnosti konstrukce bodů a úseček souměrně sdružených podle středu souměrnosti konstrukce obrazu ve středové souměrnosti středově souměrné útvary, střed souměrnosti středově souměrných útvarů	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání, kreativita; hry, puzzle, skládačky, origami, vystřihovánky* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; dopravní situace, dopravní značky*
využívá matematickou symboliku charakterizuje a třídí jednotlivé druhy rovnoběžníků, analyzuje jejich vlastnosti načrtne a sestrojí rovnoběžník odhaduje a počítá obvod a obsah rovnoběžníku charakterizuje a třídí lichoběžníky, analyzuje jejich vlastnosti načrtne a sestrojí lichoběžník odhaduje a počítá obvod a obsah lichoběžníku aplikuje uvedené znalosti v úlohách z praxe	**Čtyřúhelníky** čtyřúhelníky a rovnoběžníky vzdálenost rovnoběžek výšky a úhlopříčky rovnoběžníku obdélník, čtverec, kosodélník, kosočtverec konstrukce rovnoběžníku obvod a obsah rovnoběžníku lichoběžník a jeho konstrukce pravoúhlý a rovnoramenný lichoběžník obvod a obsah lichoběžníku	***OSV*** *Kreativita; modelování v rovině*
pravidelné mnohoúhelníky určí a charakterizuje n-boké hranoly, určí jejich podstavu a plášť načrtne a sestrojí síť hranolu odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu řeší úlohy na prostorovou představivost (pracuje s půdorysem a nárysem mnohostěnů)	**Hranoly** n-boké hranoly a jejich části plášť a síť hranolu povrch a objem hranolu	***OSV*** *Kooperace a kompetice; obvod učebny, plošná výměra učebny*
užívá logickou úvahu a úsudek při řešení úloh řeší netradiční úlohy řeší úlohy na prostorovou představivost, uplatňuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** číselné řady, magické čtverce, zajímavé, logické, netradiční úlohy	

MATEMATIKA		Ročník: 8.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák určí základ mocniny a mocnitele odhaduje druhou mocninu určuje zpaměti druhou mocninu přirozených čísel od 0 do 20 určí druhou mocninu pomocí tabulek a kapesního kalkulátoru řeší úlohy vedoucí k výpočtu druhé mocniny účelně využívá kalkulátor	**Druhá mocnina** druhá mocnina umocňování zpaměti odhad a výpočet druhé mocniny určování druhé mocniny pomocí tabulek a kapesního kalkulátoru	
určuje zpaměti druhou odmocninu některých čtvercových čísel odhaduje druhou odmocninu určí druhou odmocninu pomocí tabulek a kapesního kalkulátoru řeší úlohy vedoucí k výpočtu druhé odmocniny účelně využívá kalkulátor	**Druhá odmocnina** pojem druhá odmocnina, čtvercové číslo odmocňování zpaměti odhad a výpočet druhé odmocniny určování druhé odmocniny pomocí tabulek a kapesního kalkulátoru	
rozlišuje odvěsny a přeponu v pravoúhlém trojúhelníku odvozuje vzorce pro výpočet délky strany pravoúhlého trojúhelníku vypočítá délku třetí strany pravoúhlého trojúhelníku při známé délce dvou stran pomocí převrácené Pythagorovy věty určí, zda je daný trojúhelník pravoúhlý řeší geometrické úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty v rovině a v prostoru řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti trojúhelníku při řešení úloh	**Pythagorova věta** výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku věta obrácená k Pythagorově větě užití Pythagorovy věty v rovině a v prostoru	
určí základ mocniny a mocnitele zapisuje a určuje mocniny s přirozeným mocnitelem provádí početní operace s mocninami zapisuje čísla v desítkové soustavě s užitím mocnin o základu deset	**Mocniny s přirozeným mocnitelem** mocnina s přirozeným mocnitelem pravidla pro počítání s mocninami zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti	

vypočítá hodnotu číselného výrazu určí hodnotu výrazu s proměnnou zapisuje slovní vyjádření výrazem vyjadřuje výraz slovně sestaví vzorec pomocí výrazů s proměnnými matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných tvoří slovní úlohy, které lze řešit užitím proměnných	**Výrazy** číselný výraz a jeho hodnota proměnná výrazy s proměnnými výrazy a vzorce	
určuje a zapisuje jednočleny a mnohočleny sčítá a odčítá mnohočleny násobí jednočleny násobí mnohočlen jednočlenem násobí dvojčlen dvojčlenem, trojčlenem užívá vzorce pro druhé mocniny dvojčlenů a pro rozdíl druhých mocnin jednočlenů provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním před závorku	**Mnohočleny** jednočlen, dvojčlen, trojčlen, čtyřčlen mnohočlen, člen mnohočlenu koeficient jednočlenu (mnohočlenu) sčítání a odčítání mnohočlenů násobení mnohočlenu jednočlenem a mnohočlenem rozklad mnohočlenu na součin vzorce pro druhé mocniny dvojčlenů vzorec pro rozdíl druhých mocnin jednočlenů	
řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav řeší lineární rovnice převodem jednočlenů mezi stranami rovnice upravuje rovnice zjednoduší strany rovnice provádí zkoušku dosazením rozhodne, zda má rovnice či soustava řešení, které patří do zadaného číselného oboru	**Lineární rovnice** rovnost, vlastnosti rovnosti lineární rovnice s jednou neznámou levá a pravá strana rovnice kořen a řešení lineární rovnice ekvivalentní úpravy lineárních rovnic řešení lineárních rovnic zkouška dosazením	
formuluje a řeší reálné situace pomocí rovnic pozorně čte text úlohy zvolí neznámou vyjadřuje všechny údaje z textu pomocí zvolené neznámé a zadaných podmínek sestavuje rovnici a řeší ji ověřuje, že získané výsledky vyhovují všem podmínkám úlohy píše slovní odpovědi na otázky ze zadané úlohy po dosazení do vzorce vypočítá zbývající neznámou přiřadí k rovnici odpovídající slovní úlohu	**Slovní úlohy** řešení slovních úloh pomocí lineární rovnice s jednou neznámou zkouška slovní úlohy slovní úlohy o pohybu slovní úlohy o společné práci výpočet neznámé ze vzorce	

vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data čte výsledky statistického šetření zaznamenané tabulkou porovnává soubory dat určuje četnost a relativní četnost, nejmenší a největší hodnotu čte a sestrojuje diagramy a grafy počítá aritmetický průměr provádí jednoduchá statistická šetření a zapisuje jeho výsledky formou tabulky nebo je vyjadřuje sloupkovým (kruhovým) diagramem převádí údaje mezi tabulkou, grafem a diagramem vyhledá data v literatuře, denním tisku či internetu a zhodnotí jejich reálnost vyčte potřebná data z tabulky, diagramu, grafu a interpretuje je	**Základy statistiky** statistické šetření statistická jednotka znak a jeho hodnota četnost, relativní četnost aritmetický průměr modus, medián sloupkový, kruhový diagram	***EGS*** *Jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět; TIMSS* *Český statistický úřad, statistické údaje: počty obyvatel, obcí, …* *Statistické ročenky v ČR* *Evropa a svět nás zajímá; ČR a její sousedé – diagramy* ***VDO*** *Občanská společnost a škola; statistická šetření ve škole* *Občan, občanská společnost a stát; statistická šetření Českého statistického úřadu, diagramy ČSÚ, vzdělanost obyvatelstva, strom života* *Formy participace občanů v politickém životě; volební systémy, volby* ***OSV*** *Poznávání lidí; statistická šetření ve skupině, ve třídě* ***EV*** *Ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí; statistická šetření, diagramy* ***MKV*** *Kulturní diference-jedinečnost každého člověka; aritmetický průměr známek*

určuje a charakterizuje kruh a kružnici, analyzuje jejich vlastnosti zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti kruhu a a kružnice určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice, dvou kružnic použije Thaletovu větu při konstrukci pravoúhlého trojúhelníku sestrojí tečnu z bodu ke kružnici používá matematickou symboliku při zápisu odhaduje a vypočítá obvod a obsah kruhu, délku kružnice řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice	**Kruh, kružnice** kružnice a kruh; střed, poloměr průměr vzájemná poloha kružnice a přímky: tečna, sečna, vnější přímka tětiva vzájemná poloha dvou kružnic vnitřní a vnější dotyk dvou kružnic; středná Thaletova věta číslo π délka kružnice, obvod kruhu, obsah kruhu	***OSV*** *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; výpočet ceny za dovoz zboží-cenová pásma v soustředných kružnicích*
určuje a charakterizuje válec, analyzuje jeho vlastnosti načrtne a sestrojí obraz válce v rovině načrtne a sestrojí síť válce odhaduje a vypočítá objem a povrch válce řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům objemu a povrchu válce	**Válec** podstava, výška a poloměr válce síť, plášť a povrch válce konstrukce sítě válce objem válce a jednotky objemu	
užívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh provádí náčrty a rozbory konstrukcí zapisuje postup konstrukce provede konstrukci načrtne a sestrojí osu úhlu, osu úsečky, soustředné kružnice sestrojí trojúhelník s využitím výšky nebo těžnice sestrojí rovnoběžník, lichoběžník s využitím výšky užívá základní pravidla přesného rýsování	**Konstrukční úlohy** množina všech bodů dané vlastnosti osa úsečky, osa úhlu konstrukce trojúhelníků z daných stran, úhlů, výšky, těžnic konstrukce čtyřúhelníku, rovnoběžníku, lichoběžníku	
užívá logickou úvahu a úsudek při řešení úloh řeší netradiční úlohy řeší úlohy na prostorovou představivost, uplatňuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** číselné řady, magické čtverce, zajímavé, logické, netradiční úlohy	

MATEMATIKA		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací metodou, sčítací metodou provádí zkoušky správnosti řešení formuluje a řeší reálné situace pomocí soustavy rovnic přiřadí k rovnici odpovídající slovní úlohu rozhodne, zda má soustava řešení a ověří, zda patří do daného číselného oboru	**Soustavy lineárních rovnic** uspořádaná dvojice lineární rovnice se dvěma neznámými soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací metoda, sčítací metoda úlohy o směsích a roztocích úlohy o pohybu	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace; matematické hádanky*
rozhoduje, zda závislost daná textem, grafem, rovnicí nebo tabulkou je funkcí rozeznává funkční vztah od jiných vztahů vyjadřuje funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem užívá logickou úvahu a kombinační úsudek přiřadí funkci vyjádřenou rovnicí k příslušnému grafu a naopak vyčte z grafu hodnoty na základě porozumění vztahů mezi proměnnými charakterizuje funkce a analyzuje jejich vlastnosti určí definiční obor a obor hodnot funkce určí k danému číslu z definičního oboru přirazenou hodnotu funkce určí k dané hodnotě funkce číslo, kterému je tato hodnota přiřazena načrtne a sestrojí graf funkce matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	**Funkce** závislost, přiřazování, předpisy funkce daná textem, rovnicí, grafem či tabulkou definiční obor funkce hodnota funkce, obor hodnot funkce	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; Body Mass Index, diáře, plánovací záznamníky* *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; analýzy grafů, jízdní řády, věčný kalendář*
vyjádří lineární funkci tabulkou, rovnicí, grafem sestrojí graf lineární funkce graficky řeší soustavu rovnic užívá lineární funkce při řešení úloh z praxe	**Lineární funkce** konstantní funkce, přímá úměrnost a ostatní lineární funkce lineární funkce a její graf funkce rostoucí a klesající lineární funkce v praxi grafické řešení soustavy rovnic	
vyjádří nelineární funkci tabulkou, rovnicí, grafem sestrojí graf kvadratické funkce sestrojí graf nepřímé úměrnosti užívá nelineární funkce při řešení úloh z praxe	**Nelineární funkce** kvadratická funkce graf kvadratické funkce nepřímá úměrnost graf nepřímé úměrnosti	

využívá matematickou symboliku pozná podobné obrazce určí a užívá poměr podobnosti sestrojí obrazec podobný danému obrazci při zvoleném poměru podobnosti užívá věty o podobnosti trojúhelníků rozdělí úsečku v daném poměru využívá podobnost v jednoduchých úlohách z praxe užívá poměr podobnosti při práci s mapou a plánem	**Podobnost** podobnost geometrických útvarů podobné útvary poměr podobnosti konstrukce podobných útvarů podobnost trojúhelníků věty o podobnosti trojúhelníků dělení úsečky užití podobnosti zvětšení, zmenšení rovinných obrazců v daném poměru užití podobnosti při konstrukci plánů a při výpočtu délky trasy z mapy	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání, kreativita, kooperace a kompetice; plány školy, modely staveb*
popíše zavedení funkcí sinus, kosinus a tangens pomocí poměru stran v pravoúhlém trojúhelníku určí hodnoty goniometrických funkcí z tabulek nebo pomocí kalkulátoru určuje pomocí goniometrických funkcí prvky v pravoúhlém trojúhelníku (velikost úhlu a strany měřením a výpočtem) užívá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe	**Goniometrické funkce** odvěsna přilehlá a odvěsna protilehlá k úhlu v pravoúhlém trojúhelníku goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku funkce sinus, kosinus, tangens hodnoty goniometrických funkcí v tabulkách a na kalkulačce užití goniometrických funkcí v praktických úlohách	
určuje a charakterizuje jehlan, kužel, kouli, analyzuje jejich vlastnosti načrtne a sestrojí obraz jehlanu, kužele a koule v rovině načrtne a sestrojí síť jehlanu, kužele a koule odhaduje a vypočítá povrch a objem jehlanu, kužele a koule řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtu povrchu a objemu jehlanu, kužele a koule řeší geometrické úlohy na prostorovou představivost	**Jehlan, kužel, koule** jehlan, n-boký jehlan, pravidelný n-boký jehlan plášť, síť a povrch jehlanu objem jehlanu rotační kužel plášť, síť a povrch kužele objem kužele koule povrch a objem koule úlohy z praxe	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání, kreativita, kooperace a kompetice; modelování těles*

užívá s porozuměním finanční terminologii vypočítá pro vložený či zapůjčený kapitál a pro danou úrokovou míru odpovídající úrok vypočítá daň z úroku a úrok po zdanění řeší úlohy na jednoduché úrokování vázané na běžné účty, termínované vklady, dluhopisy, úvěry s využitím procent	**Finanční matematika** základy finanční matematiky dlužník, věřitel, kapitál, jistina, úrok, úroková míra, daň z úroku běžný účet, termínovaný vklad půjčka, úvěr cenné papíry: dluhopisy (obligace), vkladový (depozitní) certifikát jednoduché úrokování	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti; plat, úroky, spoření, půjčky, splátky, hypotéky, certifikáty, vkladní knížka*
chápe nutnost určit definiční obor u každého lomeného výrazu krátí a rozšíří lomený výraz rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) provádí početní operace s lomenými výrazy řeší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	**Lomené výrazy a jejich užití** lomený výraz, společný násobek a společný dělitel výrazu základní početní výkony s lomenými výrazy lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	
užívá logickou úvahu a úsudek při řešení úloh řeší netradiční úlohy řeší úlohy na prostorovou představivost, uplatňuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** číselné řady, magické čtverce, zajímavé, logické, netradiční úlohy	

5.3 Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu "učení kdekoliv a kdykoliv", vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Vyučovací předmět: INFORMATIKA 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení						Formy realizace
Vzdělávací obsah	Základy práce s počítačem	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Vyučovací hodina
	Vyhledávání informací a komunikace							
	Zpracování a využití informací	Počet hodin týdně					1	Exkurze

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení základních pojmů souvisejících • s informačními a komunikačními technologiemi • podnícení zájmu o techniku, práci s počítačem • vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů • samostatné objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě • porozumění toku informací počínaje jejich vznikem, uložením, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím • využití informačních a komunikačních technologií pro sebevzdělávání **Zařazujeme** • logické hry a výukové programy na počítači • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • využití výpočetní techniky v mezipředmětových vztazích • využití odborných časopisů (Abc, Level…)

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů • a procesů • používání jednoduchých a vhodných cest při vyhledávání na internetu • samostatné rozhodování při hledání optimálních řešení **Zařazujeme** • předkládání problémů souvisejících s výpočetní technikou • řešení možných problémů při práci s počítačem: základními funkcemi, softwarem, operačním systémem, počítačovými viry **Umožňujeme** • používání internetu při řešení problémů v běžném životě: hledání v jízdním řádu, otevírací doba…
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • schopnost formulovat svůj požadavek a využívat při práci s počítačem algoritmické myšlení • využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce • výběr vhodného způsobu a formy komunikace podle dané situace **Zařazujeme** • úkoly, v nich žáci obhajují zvolenou formu komunikace **Umožňujeme** • předvádět výsledky práce na počítači i v jiných předmětech • komunikaci pomocí e-mailu
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • získání dovednosti komunikovat pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení • schopnost formulovat svůj požadavek, požádat o pomoc v případě problému při práci s počítačem nebo sám pomoc nabídnout a poskytnout • dodržování vnitřního řádu učebny informatiky a pravidel slušného chování **Zařazujeme** • práci ve skupinách při vyhledávání informací • na internetu a plnění společných projektů v hodinách • informatiky **Umožňujeme** • komunikovat pomocí e-mailu, chatu …

KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • obecné morální zákony, respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru • zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se ne internetu i jiných médiích • respektování a pochopení smyslu utajení hesla **Zařazujeme** • počítačové programy s ekologickou tematikou, dopravní výchovou • informace o ekologické likvidaci vyřazené techniky **Umožňujeme** • pracovat s denním tiskem na stránkách internetu • podporování zájmu o dění ve škole, městě, regionu sledováním příslušných www stránek
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • šetrné zacházení s výpočetní technikou i ostatním vybavením počítačové učebny • ochranu zdraví při bezpečné manipulaci s počítačem • sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci **Zařazujeme** • exkurze (technické muzeum, výstavy…) **Umožňujeme** • používání elektronické pošty, počítače při vypracovávání úkolů

INFORMATIKA		Ročník: 5.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	**Základní části PC** • Části PC sestavy • Další připojitelná zařízení **Základní práce s PC** • Zapnutí x vypnutí počítače • Pracovní plocha • Ovládání oken • Adresářová struktura • Jednoduché nastavení PC • Základní programy OS Windows	***OSV*** *Psychohygiena; hledání pomoci při potížích, prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky Hodnoty, postoje, praktická etika; odpovědnost za svěřený počítač*
respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	**Bezpečnost práce s PC** • Pojmy hardware, software • Nejčastější chyby při práci s PC	***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; SW pirátství* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; ekologická likvidace techniky*
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	**Ukládání dat** • Bezpečnost dat • Zálohování	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; cvičení pozornosti a soustředění při výkladu nového učiva*
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduhé a vhodné cesty	**Internet** • Připojení k internetu • Pevné x wifi • Služby internetu	

vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru
	Práce s internetem
	• Internetové portály
	Komunikace na internetu
	• Email
	  ○ Pravidla
	  ○ Etika
	  ○ Ovládání e-mailové schránky
	  ○ Připojování souborů a příloh
	• Sociální sítě
	  Nebezpečí
		OSV
		Komunikace; pravidla komunikace na internetu
		EGS
		Evropa a svět nás zajímá; získávání informací o světě, komunikace s ostatními uživateli internetu
		MKV
		Multikulturalita; komunikace s lidmi různých kultur

pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	**Základy textového editoru** • Jednoduché formátování textu • Typografická pravidla **Základní práce s obrazem** • Oříznutí • Vložení • Otočení • Zrcadlení	***OSV*** *Kreativita; originalita a pružnost nápadů při tvorbě obrázků i textu* ***MDV*** *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; kritický přístup k informacím*

Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Vyučovací předmět: INFORMATIKA 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení					Formy realizace
Vzdělávací obsah	Vyhledávání informací a komunikace	Ročník	6.	7.	8.	9.	Vyučovací hodina
	Zpracování a využití informací	Počet hodin týdně	1	1			Exkurze

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • osvojení základních pojmů oblasti výpočetní techniky • ovládání osobního počítače a práci s vybranými programy • schopnost samostatného řešení úkolů • vyhledávání, třídění a využívání informací z různých zdrojů **Zařazujeme** • praktické úkoly v jednotlivých programech (word, excel, powerpoint) • výukové programy • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast na akcích týkajících se výpočetní techniky a informačních technologií
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • různé způsoby obsluhy operačních systémů a počítačových programů (aplikací) • výběr nejoptimálnějšího způsobu řešení problémů vycházejícího z vlastních schopností a zkušeností • ověření správnosti řešení úkolů vyplývajících ze specifikací jednotlivých počítačových programů (aplikací) • samostatnost optimálního vyhledání informací na internetu, jejich zpracování a využití **Zařazujeme** • úkoly umožňující samostatné řešení (zpracování tabulek laboratorních prací, tvorba a úprava konkrétních textových dokumentů a prezentací, grafika, fotografie, vyhledání informací) **Umožňujeme** • použití různých způsobu řešení daného problému

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • dodržování zásad slušného chování ve výuce • vyjadřování a správnou formulaci vlastního názoru • vhodnou komunikaci mezi učitelem a žákem včetně využití zpětné vazby žák - učitel • využití elektronické komunikace **Zařazujeme** • úkoly vyžadující využití e-mailu a internetu • spolupráci dvojic a skupin **Umožňujeme** • aktivní roli žáka při organizaci náplně a průběhu vyučovací hodiny
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • dodržování „Řádu učebny VT“, zejména co se týče chování a vztahu k vybavení učebny • práce ve skupině, předávání zkušeností a dovedností spolužákům • vzájemnou pomoc při plnění úkolů **Zařazujeme** • účast na společných projektech • práci ve skupinách **Umožňujeme** • zažít žákům pocit úspěchu formou pozitivního hodnocení a povzbuzení
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • respektování školního řádu a zásad chování a jednání • pochopení smyslu vzdělání pro životní uplatnění • spolehlivost a zodpovědnost při jednání i plnění povinností • estetické cítění při plnění konkrétních úkolů **Zařazujeme** • zpracování témat se společenskou a aktuální tématikou (prezentace, grafika) **Umožňujeme** • zapojení žáků do akcí souvisejících s činností školy (školní časopis, výzdoba, prezentace na webu) • účast žáků na hodnocení výsledků své práce
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • dodržování zásad bezpečnosti a hygieny • vytváření správných pracovních návyků • ochranu zdraví a životního prostředí • pochopení potřeby soustavného vzdělávání a získávání praktických dovedností • komplexní využívání výpočetní techniky ve vyučovacím procesu **Zařazujeme** • praktické úkoly při využívání jednotlivých programů **Umožňujeme** • počítačové zpracování výsledků praktik v příslušných předmětech

INFORMATIKA	**6. ROČNÍK**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	**Internet** • Zásady práce na internetu • Vyhledávání na internetu • Ověřování dat **PC Viry** • Typy virů • Antivirové programy	***OSV*** *zapamatování částí počítače* *Psychohygiena; uvolnění-relaxace prostřednictvím PC* *Kreativita; tvořivost práce s PC* *Komunikace; využívání komunikačních nástrojů* ***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; prevence SW pirátství* ***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět; využívání informaci z internetu* ***MKV*** *Multikulturalita; prostředek vzájemného obohacování informacemi z internetu, význam znalosti cizích jazyků při práci s PC a při využívání elektronické komunikace* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí; odpadové hospodářství-likvidace technických zařízení*
Žák Ovládá práci s textovým editorem a využívá vhodných aplikací Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	**Textové editory** • Formát stránky • Formátování textu • Vkládání objektů • Použití stylů **Zdroje informací** • Uvádění zdrojů • Copyright	
Žák Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové formě	**Prezentace** • Zásady tvorby prezentace • Formát prezentací • Animace v prezentacích	
Žák rozpozná zakódované informace kolem sebe zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer zakóduje v obrázku barvy více způsoby zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ke kódování využívá i binární čísla	**Přenos informací** • Standardizované kódy **Znakové sady** • Přenos dat • Symetrická šifra • Identifikace barev • Barevný model **Vektorová grafika** • Zjednodušení zápisu • Kontrolní součet **Binární kód** • Logické A a NEBO	

INFORMATIKA		7. ROČNÍK
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**

Žák • Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s tabulkami	**Tabulkové editory** • Formát buňky • Jednoduché početní operace • Grafy	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; Kreativita; tvořivost práce s PC Komunikace; využívání komunikačních nástrojů* ***MKV*** *Multikulturalita; prostředek vzájemného obohacování informacemi z internetu, význam znalosti cizích jazyků při práci s PC a při využívání elektronické komunikace*
Žák • Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s obrazem	**Grafika – základní pojmy** • Vektorová grafika • Rastrová grafika	
Žák: • Najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) • Odpoví na otázky na základě dat v tabulce • Popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • Doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • Navrhne tabulku pro záznam dat propojí data z více tabulek či grafů	**Data v grafu a tabulce** • Evidence dat ○ Názvy a hodnoty v tabulce • Kontrola hodnot v tabulce • Filtrování, řazení a třídění dat • Porovnání dat v tabulce a grafu • Řešení problémů s daty	
Žák: • Popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • Pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	**Školní informační systém** • Uživatelé • Činnosti • Práva • Databázové relace	

5.4 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, **bezpečí** a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do *pěti tematických okruhů.* Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (například v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět: PRVOUKA 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení						Formy realizace
Vzdělávací obsah	Místo, kde žijeme	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Vyučovací hodina
	Lidé kolem nás							
	Lidé a čas							
	Rozmanitost přírody	Počet hodin týdně	2	2	3			Exkurze a vycházky
	Člověk a jeho zdraví							

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pozorování přírody a zaznamenávání svých poznatků • získávání různých informací o přírodě • pochopení, základních pojmů, které souvisí s přírodními jevy **Zařazujeme** • práci s přírodninami, obrazovým materiálem • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • získané znalosti ověřit jednoduchými pokusy • použití vhodných odborných pomůcek – encyklopedie
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • výběr vhodného způsobu řešení reálných problémů • vyhledávání informací vhodných k řešení problémů • samostatný přístup k řešení úkolů **Zařazujeme** • praktické ověřování teoretických poznatků • netradiční problémové úkoly **Umožňujeme** • vyhledávání informací v různých doplňkových materiálech • žákům orientaci v běžných životních situacích a jejich zdárné překonávání

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • rozšíření slovní zásoby • pojmenování pozorovaných skutečností • používání správné terminologie **Zařazujeme** • skupinovou práci • různé hry a soutěže **Umožňujeme** • používání komunikačních prostředků při výuce (přiměřeně k věku)
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • vytváření zdravého sebevědomí žáka • respektování názoru druhých i jejich zkušeností • efektivní spolupráci na řešení problémů • posilování sebevědomí na základu lepšího poznání a pochopení vlastní osoby **Zařazujeme** • skupinovou práci žáků, založenou na spolupráci s druhými • metody, při kterých žák hodnotí různé názory a způsoby řešení problémových situací s vlastními postoji a názory **Umožňujeme** • žákům podílet se na formulaci pravidel chování
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • vytváření ohleduplného vztahu žáka k životnímu prostředí • dodržování základních pravidel slušného chování • ochranu zdraví žáka • zdraví životní styl **Zařazujeme** • vycházky s ekologickou tématikou • vhodné mimoškolní aktivity **Umožňujeme** • poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi • žákům podílet se na vytváření příjemného pracovního klimatu třídy, školy a jejího okolí
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • bezpečnou manipulaci s pomůckami a nástroji • vytváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti • dodržování vymezených i obecných pravidel bezpečnosti **Zařazujeme** • exkurze a praktické vycházky **Umožňujeme** • práci s nástroji a pomůckami • využití znalostí a zkušeností ve škole v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy pro budoucnost

PRVOUKA		**Ročník: 1.**
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**

Žák zná název školy, cestu do školy a zpět vyznačí v jednoduchém plánu místo své školy zná jméno třídního učitele, ředitele školy, orientuje se ve škole chová se ukázněně ve škole i mimo rozlišuje nežádoucí formy chování	**Škola** prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	***VDO*** *Občanská společnost a škola; rozhovory, besedy, prohlídka školy*
určí roční doby pozoruje a popíše změny ve svém okolí v jednotlivých ročních obdobích	**Rok** roční období	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; scénky ve třídě z běžného života*
vyjmenuje podzimní měsíce rozlišuje ovoce od zeleniny charakterizuje podzimní počasí rozlišuje listnaté a jehličnaté stromy	**Podzim**	***EV*** *Ekosystémy; les, vycházky*
vyjmenuje členy rodiny rozlišuje vztahy mezi rodinnými příslušníky vypráví o své rodině a domově zná spojení na rodiče (telefon, adresa) respektuje silniční provoz projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí	**Rodina** domov prostředí domova orientace v místě bydliště	***OSV*** *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika; ukázky konkrétních situací ze života rodiny*
vyjmenuje zimní měsíce uplatňuje elementární poznatky o zvycích	**Zima**	***MKV*** *Lidské vztahy; spolupráce v rodině, vztahy mezi různými kulturami*

využívá časové údaje při řešení různých situací ve škole i v životě dokáže vytvořit režim dne rozlišuje čas k práci a odpočinku jmenuje dny v týdnu určuje čas podle hodin – celá hodina, půlhodina	**Orientace v čase**	

pojmenuje části lidského těla zná názvy běžných onemocnění pečuje o své zdraví a chrup rozezná úraz od nemoci dbá o správné držení těla	**Naše tělo**	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena; názorné pomůcky, zdravé zuby-projekt*
zná základy zdravé výživy dodržuje pitný režim a uplatňuje základní hygienické návyky	**Správná výživa**	
použije důležitá čísla při nebezpečí, ohrožení zdraví nebo života dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své ani jiných chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci uplatňuje základní pravidla silničního provozu reaguje adekvátně na pokyny dospělých v mimořádných situacích	**Osobní bezpečí**	***VDO*** *Občanská společnost a škola; aktivní zapojení žáků do třídní samosprávy*
vyjmenuje jarní měsíce rozlišuje jarní práce (pole, zahrada) charakterizuje jarní počasí rozlišuje setí a sázení pozná nejméně pět druhů jarních rostlin	**Jaro**	***EV*** *Základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, ekosystémy; vycházky, besedy*
rozlišuje volně žijící zvířata od domácích a hospodářských zvířat pojmenuje názvy zvířat a jejich mláďat ví, jak se starat o hospodářská zvířata a ví jaký je z nich užitek	**Živočichové**	
vyjmenuje letní měsíce pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě (roční doby) vyjmenuje letní plody, houby, které nejsou životu nebezpečné chová se bezpečně při hrách	**Léto** prázdniny	

PRVOUKA		**Ročník: 2.**
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**

Žák: zná název školy cestu do školy orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí školy vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště	**Škola** třída nejbližší okolí	***VDO*** *Občanská společnost a škola; demokratické vztahy ve třídě- samospráva, volba*
zná rozmanitost přírody, přírodních jevů a zákonitostí pozoruje proměny přírody vede kalendář přírody rozezná druhy ovoce, zeleniny (zařazování do skupin) ví jak se správně chovat v lese	**Podzim**	
vyznačí jednoduchý plán svého bydliště, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí zná postavení jedince v rodině, rozlišuje příbuzenské a mezigenerační vztahy zná pravidla slušného chování a mezilidských vztahů dovede se zapojit do zájmové činnosti ve škole i mimo ní použije důležitá čísla při nebezpečí, rozpoznává varovné signály, zná zásady pro opuštění ohroženého prostoru	**Domov** rodina riziková místa a situace - osobní bezpečí	***MKV*** *Lidské vztahy; harmonické vztahy v rodině*
zná název vlasti, ve které žije zná jméno prezidenta a státní symboly, hlavní město vyjmenuje významné památky v regionu	**Naše vlast** báje, mýty, pověsti Armáda ČR	***MKV*** *Kulturní diference, etnický původ; pověsti, besedy, vycházky, exkurze*
provozuje zimní sporty	**Zima**	***EV*** *Ekosystémy, vztah člověka k prostředí; vycházky*

ví, kdy končí a začíná kalendářní i školní rok vyjmenuje měsíce v roce, dny v týdnu umí hledat v kalendáři orientuje se podle hodin – hodina, půlhodina, čtvrthodina, minuty rozlišuje minulost, přítomnost a budoucnost	**Orientace v čase a časový řád**	
zná základy zdravé výživy uplatňuje základní režimové hygienické návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle dodržuje zásady bezpečného chování chová se obezřetně, při setkání s neznámými jedinci uplatňuje základní pravidla silničního provozu zná jméno, adresu ošetřujícího lékaře	**Člověk a jeho zdraví**	***EV*** *Základní podmínky života;* *lidské aktivity a problémy životního prostředí;* *třídění odpadu*
zná běžně pěstované pokojové rostliny chápe potřebu pravidelné péče o pokojové rostliny (zalévání, teplo, světlo) roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	**Rostliny, houby, živočichové**	

PRVOUKA		Ročník: 3.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák orientuje se v místě svého bydliště, okolí školy, místní krajině zná základní údaje z historie a současnost obce zná některé lidové místní zvyky a tradice interpretuje některé pověsti začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR vyznačí na jednoduchém plánu cestu na určené místo	**Domov** škola obec, místní krajina kultura, současnost a minulost v našem životě báje, mýty, pověsti	***VDO*** *Občanská společnost a škola, občan, společnost a stát;* *besedy, exkurze, výstavy*
orientuje se v plánku obce vyhledá kde je muzeum, divadlo, radnice, nádraží a podobně určí hlavní a vedlejší světové strany orientuje se podle světových stran pojmenuje některé rodáky, památky v regionu	**Obec** místní a okolní krajina současnost a minulost v našem životě regionální památky	***MKV*** *Kulturní diference, princip sociálního smíru a solidarity;* *besedy,exkurze, vycházky*
pozoruje, rozlišuje a popisuje některé vlastnosti a změny látek-barva, chuť, rozpustnost, hořlavost a podobně	**Vlastnosti a změny látek** voda a vzduch nerosty a horniny, půda	***EV*** *Ekosystémy, základní podmínky života;* *pokusy, akce, Den Země...*
užívá vhodné pomůcky a umí změřit délku, čas, hmotnost, objem, teplotu využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek	**Vážení a měření, časové údaje**	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání, kooperace a kom petice; pokusy soutěže*
rozlišuje přírodniny a lidské výtvory v krajině , suroviny vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	**Živá a neživá příroda** životní podmínky	

rozděluje živočichy, savce, ptáky, obojživelníky, ryby, hmyz uvádí hlavní rozlišovací znaky a popíše stavbu těla rozlišuje rozmnožování jednotlivých skupin rozlišuje domácí a hospodářská zvířata zná vybraná zvířata volně žijící v určitých přírodních společenstvích (pole, louky, les a podobně) zařazuje vybrané živočichy do příslušného přírodního společenství	**Živočichové** životní podmínky rovnováha v přírodě ohleduplné chování k přírodě ochrana přírody	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí; sběr odpadových materiálů*
pojmenuje části rostlin, popisuje projevy života rostlin, vyjmenuje vybrané druhy plodů a semen charakterizuje vybrané kvetoucí a nekvetoucí rostliny a dřeviny (na zahrádkách, loukách, v lese) vyjmenuje vybrané = hospodářské a léčivé rostliny pozná běžně se vyskytující jedlé a jedovaté houby a umí je pojmenovat	**Rostliny** životní podmínky rovnováha v přírodě ohleduplné chování k přírodě ochrana přírody rizika v přírodě spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; čtení a posouzení konkrétních článků s tématikou přírody*
chápe význam životního prostředí uplatňuje zásady bezpečného chování v přírodě a na silnici (chodec, cyklista) projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků i jiných lidí	**Člověk** Rodina soužití lidí chování lidí	***OSV*** *Mezilidské vztahy; práce s přirozenou dynamikou třídy, třídnické hodiny*
reaguje adekvátně na pokyny při mimořádných událostech stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	**Právo a spravedlnost** lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, osobní bezpečí	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení						Formy realizace
Vzdělávací obsah	Rozmanitost přírody	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Vyučovací hodina
	Člověk a jeho zdraví	Počet hodin týdně				2	2	Tématické vycházky
								Exkurze

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení základních pojmů souvisejících s přírodními jevy • získávání informací o přírodě • pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků svého pozorování • vyhledávání informací z různých zdrojů a využití v praxi **Zařazujeme** • práci s obrazovým materiálem • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu • ověřit si získané znalosti pozorováním v přírodě a jednoduchými pokusy
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • vnímání reálného problému (přírodovědné objevy, pokusy, experimenty) • samostatné uvažování při řešení reálných problémů • vyhledávání informací vhodných k řešení problémů • řešení zadaných úkolů • správné rozhodování v různých situacích • vyhledávání informací vhodných k řešení problémů **Zařazujeme** • praktické ověřování teoretických poznatků • metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami **Umožňujeme** • vyhledávání informací z různých doplňkových materiálů • žákům řešit samostatně běžné životní situace • a přiměřeně ke svým možnostem překonávat životní • překážky

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • kultivovaný ústní projev • používání správné terminologie • rozšíření slovní zásoby v osvojovaných tématech • pojmenování pozorovaných skutečností **Zařazujeme** • diskuzi, hry, soutěže • úkoly, při nichž žáci pracují ve skupinách a komunikují mezi sebou (např. pokus, pozorování) **Umožňujeme** • používání komunikačních prostředků při výuce i při přípravě • (přiměřeně k věku – mob. tel., internet…) na výuku
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • kultivovaný ústní projev • používání správné terminologie • rozšíření slovní zásoby v osvojovaných tématech • pojmenování pozorovaných skutečností **Zařazujeme** • diskuzi, hry, soutěže • úkoly, při nichž žáci pracují ve skupinách a komunikují mezi sebou (např. pokus, pozorování) **Umožňujeme** • používání komunikačních prostředků při výuce i při přípravě • (přiměřeně k věku - mob. tel., internet…) na výuku
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • kultivovaný ústní projev • používání správné terminologie • rozšíření slovní zásoby v osvojovaných tématech • pojmenování pozorovaných skutečností **Zařazujeme** • diskuzi, hry, soutěže • úkoly, při nichž žáci pracují ve skupinách a komunikují mezi sebou (např. pokus, pozorování) **Umožňujeme** • používání komunikačních prostředků při výuce i při přípravě • (přiměřeně k věku - mob. tel., internet…) na výuku

KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • kultivovaný ústní projev • používání správné terminologie • rozšíření slovní zásoby v osvojovaných tématech • pojmenování pozorovaných skutečností **Zařazujeme** • diskuzi, hry, soutěže • úkoly, při nichž žáci pracují ve skupinách a komunikují mezi sebou (např. pokus, pozorování) **Umožňujeme** • používání komunikačních prostředků při výuce i při přípravě • (přiměřeně k věku - mob. tel., internet…) na výuku

PŘÍRODOVĚDA		Ročník: 4.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák charakterizuje některá společenstva - les, louka, voda u lidských obydlí pojmenuje běžně se vyskytující živočichy, popíše jejich stavbu, výživu, průběh a způsob života rozpozná a pojmenuje běžně se vyskytující rostliny a houby v jednotlivých společenstvech rozlišuje vybrané jedlé a jedovaté houby pozná běžné listnaté a jehličnaté stromy pojmenuje základní orgány rostlin (kořen, stonek, listy) uvědomuje si souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka objevuje propojenost prvků živé a neživé přírody zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách	**Rostliny, houby, živočichové** znaky života životní potřeby a projevy průběh a způsob života výživa stavba těla u nejznámějších druhů živočichů význam rostlin, hub a živočichů v přírodě a pro člověka	***EV*** *Vztah člověka k prostředí; podle atlasu hub určit houbu a vymyslet recept vhodný do kuchyně*
porovnává základní podmínky života na konkrétních organismech prakticky třídí organismy do skupin s využitím klíčů a atlasů v různých ročních obdobích pozoruje přírodu kolem sebe	**Rovnováha v přírodě** význam rovnováhy v přírodě vzájemné vztahy mezi organismy základní společenstva	***EV*** *Ekosystémy; návštěva přír. muzea* ***OSV*** *Kreativita; práce ve skupině: popis různých společenství a hádání podle popisu*
založí jednoduchý pokus naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu zvládne měření vlastností látek (délka a šířka, čas, hmotnost, objem a teplota) zná základní jednotky a měřidla látek ví, co je magnetická síla manipuluje s buzolou	**Látky a jejich vlastnosti** třídění látek změny látek a skupenství vlastnosti látek porovnání látek měření veličin (základní jednotky)	***OSV*** *Kreativita; soutěž o zhotovení nejlepšího a nejoriginálnějšího měřícího přístroje, diskuse*
chápe význam vody a vzduchu pro život rozliší vlastnosti vody a vzduchu rozezná skupenství vody	**Voda a vzduch** výskyt, vlastnosti a formy vody oběh vody v přírodě vlastnosti vzduchu složení a proudění vzduchu	***EV*** *Základní podmínky života; tematický výlet: znečišťování vody na Brněnské*

pozná a porovná některé významné horniny (žula, pískovec) a nerosty (sůl kamenná, křemen) a jejichvyužití vysvětluje pojem zvětrávání, vznik půdy a její význam zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě	Nerosty, horniny, půda horniny a nerosty zvětrávání vznik půdy a jejich význam	
vyhledává v encyklopedii různé poznatky o Slunci objasní zákonitosti střídání dne a noci, ročních období	Vesmír a Země Slunce - sluneční soustava den a noc roční období	
dodržuje základní pravidla hygieny, pitný režim, návyky související s podporou zdraví orientuje se v pojmech: aktivní pohyb, zdravá strava uplatňuje základní pravidla při stolování plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek přivolá lékařskou pomoc ošetří drobná poranění pomůže dospělému při poskytování první pomoci rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu	Péče o zdraví, zdravá výživa zdraví a jeho ochrana osobní hygiena hygiena odívání režim dne, duševní hygiena výživa a zdraví drobné úrazy a poranění první pomoc	***OSV*** *Psychohygiena; děti si samy vypracují vlastní představu ideálního režimu dne a pak porovnávají* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí; alergici ve třídě a znečišťující se prostředí*
ví, jaké má postavení v rodině vysvětlí pojem rodina a partnerství chápe význam dobrého soužití v rodině - vzájemná pomoc, důvěra a úcta rozlišuje jednotlivé etapy lidského života	Partnerství, rodičovství základy rodinné výchovy rodina a partnerství	***OSV*** *Mezilidské vztahy; diskuse: kdo je skutečný kamarád*

zná zásady bezpečného chování v různém prostředí - škola, domov, okolí školy a domova řídí se zásadami bezpečného chování v silničním provozu, chová se v silničním provozu tak, aby neohrozil sebe ani druhé zná zásady bezpečného chování při styku s cizími osobami zjistí tel. číslo linky důvěry, krizového centra a zvládne telefonování na tyto instituce vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista stručně charakterizuje některé přírodní jevy a z nich vyplývající rizika mimořádných událostí	**Osobní bezpečí** bezpečné chování v rizikovém prostředí bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	***OSV*** *Kreativita; soutěž:* *nejoriginálnější* *ochranná vesta pro* *cyklistu*
ví, jaký vliv má na člověka kouření, užívání drog a alkohol, gamblerství	Návykové látky a zdraví hrací automaty a počítače	***OSV*** *Psychohygiena; aktivní* *nácvik relaxace s* *využitím hudby* *Hodnoty, postoje,* *praktická etika; práce* *s encyklopedií: hledání* *pojmů vůle, chtění,* *snaha, dokumentovat* *na vlastních* *příkladech, diskuse na* *téma silná a slabá vůle*
uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, rostlin a živočichů chápe pojem ekologie řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody ochrana rostlin a živočichů odpovědnost lidí ochrana a tvorba životního prostředí	***EV*** *Vztah člověka k* *prostředí; tématický* *výlet: Kohoutovice,* *Nový Lískovec - CHKO* *Lidské aktivity a* *problémy životního* *prostředí; porovnání* *zalesněných ploch na* *sídlišti a ploch* *zastavěných* ***OSV*** *Hodnoty, postoje,* *praktická etika; domácí* *zvířátko: mazlíček dětí,* *pomoc druhým*

PŘÍRODOVĚDA		Ročník: 5.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák vysvětluje důležitosti základních podmínek pro život na Zemi objasní vznik života na Zemi charakterizuje jednotlivé podnebné pásy rozliší pojem počasí a podnebí zná rostliny a živočichy, kteří se dokáží přizpůsobit rozmanitým podmínkám v různých podnebných pásech vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z přírodního a historického, politického	**Životní podmínky** rozmanitost přírodních podmínek života na Zemi různé podmínky života na Zemi podnebné pásy počasí a podnebí přizpůsobivost rostlin a živočichů další podmínky pro život člověka	***EV*** *Základní podmínky života;* *tématické zaměření.* *různé oblasti světa, počasí, podnebí na zeměkouli*
třídí nejznámější druhy organismů do skupin a porovnává jejich přizpůsobení se prostředí rozděluje, třídí přírodniny (houby, rostliny, živočichové)	**Rostliny, houby, živočichové** třídění organismů třídění přírodnin	*EV* *Ekosystémy;* *obrázky různých zvířat - diskuse o jejich původu*
zajímá se o způsob likvidace odpadů v rámci svých možností se zapojuje do aktivit, které mohou ochranu životního prostředí podporovat zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka, které životní prostředí a přírodu poškozují objasní pojem chráněné území rozliší pojem botanická a zoologická zahrada, chápe jejich význam hodnotí ekologické problémy v celosvětovém měřítku a využije příkladů řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	**Ohleduplné chování k přírodě** **ochrana přírody** botanické zahrady úloha zoo v ochraně přírody člověk a příroda ochrana a tvorba životního prostředí likvidace odpadů živelné pohromy a ekologické katastrofy	***EV*** *Ekosystémy;* *návštěva botanické zahrady a SZŠ Lány* *Vztah člověka k prostředí; návštěva filmů s ekologickou tématikou* ***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; beseda o shlédnutých filmech na téma „Jak bych se zachoval, kdyby došlo v našem bydlišti k ekologické havárii"* *Kreativita; individualita zpracování problému, originalita* ***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; beseda o dopadu ekolog, katastrofy na Bohunice*

vyjmenuje složky zdravé výživy přemýšlí o zdravé stravě porovnává s reklamou popíše průběh běžné nemoci dodržuje léčebný režim zná zásady první pomoci (zlomeniny, zástava dýchání) dokáže telefonovat na tísňová volání (první pomoc, hasiči, policie)	**Péče o zdraví, zdravá výživa** složky výživy reklamní vlivy nemoci přenosné - nepřenosné drobné úrazy a poranění první pomoc zdravý životní styl správná výživa pitný režim	***MDV*** *Fungování a vliv médií ve společnosti; antireklama „Ať žijí tuky"* *OSV* *Kreativita; individualita zpracování daného úkolu*
popíše stavbu lidského těla ví, co je kostra, pojmenuje její hlavní části ví, co je svalstvo, zná jeho význam pojmenuje některé vnitřní orgány zná etapy lidského života od narození po smrt chápe rozdíly mezi mužem a ženou popisuje nervovou soustavu rozpozná základní smyslová ústrojí	**Lidské tělo** životní potřeby a projevy základní stavba a funkce pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou vývoj jedince	***OSV*** *Poznávání lidí; návštěva muzea J.G.Mendela- „Dědičnosť* ***MKV*** *Lidské vztahy; beseda na téma „jednotnost vývoje a jedinečnost individuality"*
popíše vlastnosti magnetu ví, co je magnetická síla a jak působí vysvětlí pojem gravitační síla měří pomocí siloměru některé předměty objasní pojem gravitační pole Země zná pojmy Země, Slunce, Měsíc, hvězdy, planety vyhodnotí naši planetu jako součást sluneční soustavy a vesmíru zdůvodní střídání dne a noci a ročních období	**Vesmír a Země** magnetická síla jak vypadá Země gravitační síla Země Měsíc Slunce, sluneční soustava střídání dne a noci střídání ročních období Vesmír	***EV*** *Základní podmínky života; návštěva hvězdárny M.Koperníka, beseda o mimozemšťanech* ***MKV*** *Lidské vztahy; návštěva hvězdárny, vztah lidí a mimozemšťané*
uplatňuje ohleduplné chování ke druhému pohlaví rozlišuje biologické a psychické změny v dospívání orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	**Základy sexuální výchovy** biologické a psychické změny v dospívání etická stránka sexuality - HIV / AIDS (cesty přenosu)	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; Komunikace; Hodnoty, postoje, praktická etika; besedy s odborníky*

dodržuje zdravý životní styl ví o škodlivém vlivu návykových látek na zdraví člověka a dokáže tyto látky odmítnout	Návykové látky a zdraví odmítání návykových látek ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)	***VDO*** *Občan, občanská společnost, stát; diskuse* ***OSV*** *Rozvoj schopnosti poznávání; Seberegulace a sebeorganizace; Psychohygiena; Kreativita; Mezilidské vztahy; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika; beseda: „Podané ruce"*
v případě krizové situace využívá služby odborné pomoci uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví	Osobní bezpečí krizové situace služby odborné pomoci brutalita a jiné formy násilí v médiích	***VDO*** *Občanská společnost a škola; diskuse* ***OSV*** *Mezilidské vztahy; Kooperace a kom petice; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; panelová diskuse spojená s besedou „ohrožení jedince, domácí násilí, šikana"*
uvede příklady živelných pohrom a ekologických katastrof$ je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení (požár…) na modelových situacích nacvičuje a následně zvládne situace hromadného ohrožení	Situace hromadného ohrožení živelné pohromy	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; záplavy, požáry*

Pro třídy nebo skupiny žáků s rozšířenou výukou tělesné výchovy (plavání)

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení						Formy realizace
Vzdělávací obsah	Rozmanitost přírody	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Vyučovací hodina
	Člověk a jeho zdraví	Počet hodin týdně				2	1	Tématické vycházky
								Exkurze

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení základních pojmů souvisejících s přírodními jevy • získávání informací o přírodě • pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení • výsledků svého pozorování • vyhledávání informací z různých zdrojů a využití v praxi **Zařazujeme** • práci s obrazovým materiálem • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu • ověřit si získané znalosti pozorováním v přírodě a jednoduchými pokusy
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • vnímání reálného problému (přírodovědné objevy, • pokusy, experimenty) • samostatné uvažování při řešení reálných problémů • vyhledávání informací vhodných k řešení problémů • řešení zadaných úkolů • správné rozhodování v různých situacích • vyhledávání informací vhodných k řešení problémů **Zařazujeme** • praktické ověřování teoretických poznatků • metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami **Umožňujeme** • vyhledávání informací z různých doplňkových materiálů • žákům řešit samostatně běžné životní situace a přiměřeně ke svým možnostem překonávat životní překážky

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • kultivovaný ústní projev • používání správné terminologie • rozšíření slovní zásoby v osvojovaných tématech • pojmenování pozorovaných skutečností **Zařazujeme** • diskuzi, hry, soutěže • úkoly, při nichž žáci pracují ve skupinách a komunikují mezi sebou (např. pokus, pozorování) **Umožňujeme** • používání komunikačních prostředků při výuce i při přípravě • (přiměřeně k věku – mob. tel., internet…) na výuku
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • kultivovaný ústní projev • používání správné terminologie • rozšíření slovní zásoby v osvojovaných tématech • pojmenování pozorovaných skutečností **Zařazujeme** • diskuzi, hry, soutěže • úkoly, při nichž žáci pracují ve skupinách a komunikují mezi sebou (např. pokus, pozorování) **Umožňujeme** • používání komunikačních prostředků při výuce i při přípravě • (přiměřeně k věku - mob. tel., internet…) na výuku
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • kultivovaný ústní projev • používání správné terminologie • rozšíření slovní zásoby v osvojovaných tématech • pojmenování pozorovaných skutečností **Zařazujeme** • diskuzi, hry, soutěže • úkoly, při nichž žáci pracují ve skupinách a komunikují mezi sebou (např. pokus, pozorování) **Umožňujeme** • používání komunikačních prostředků při výuce i při přípravě • (přiměřeně k věku - mob. tel., internet…) na výuku

KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • kultivovaný ústní projev • používání správné terminologie • rozšíření slovní zásoby v osvojovaných tématech • pojmenování pozorovaných skutečností **Zařazujeme** • diskuzi, hry, soutěže • úkoly, při nichž žáci pracují ve skupinách a komunikují mezi sebou (např. pokus, pozorování) **Umožňujeme** • používání komunikačních prostředků při výuce i při přípravě • (přiměřeně k věku - mob. tel., internet…) na výuku

PŘÍRODOVĚDA		Ročník: 5.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák vysvětluje důležitosti základních podmínek pro život na Zemi charakterizuje jednotlivé podnebné pásy rozliší pojem počasí a podnebí zná rostliny a živočichy, kteří se dokáží přizpůsobit rozmanitým podmínkám v různých podnebných pásech	**Životní podmínky** rozmanitost přírodních podmínek života na Zemi různé podmínky života na Zemi podnebné pásy počasí a podnebí přizpůsobivost rostlin a živočichů další podmínky pro život člověka	***EV*** *Základní podmínky života;* *tématické zaměření.* *různé oblasti světa,* *počasí, podnebí* *na zeměkouli*
třídí nejznámější druhy organismů do skupin a porovnává jejich přizpůsobení se prostředí rozděluje, třídí přírodniny (houby, rostliny, živočichové)	**Rostliny, houby, živočichové** třídění organismů třídění přírodnin	***EV*** *Ekosystémy;* *obrázky různých zvířat - diskuse o jejich původu*
zajímá se o způsob likvidace odpadů v rámci svých možností se zapojuje do aktivit, které mohou ochranu životního prostředí podporovat zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka, které životní prostředí a přírodu poškozují objasní pojem chráněné území rozliší pojem botanická a zoologická zahrada, chápe jejich význam hodnotí ekologické problémy v celosvětovém měřítku a využije příkladů	**Ohleduplné chování k přírodě ochrana přírody** botanické zahrady úloha zoo v ochraně přírody člověk a příroda ochrana a tvorba životního prostředí likvidace odpadů živelné pohromy a ekologické katastrofy	***EV*** *Ekosystémy;* *návštěva botanické zahrady a SZŠ Lány* *Vztah člověka k prostředí;* *návštěva filmů s ekologickou tématikou* ***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí;* *beseda o shlédnutých filmech na téma „Jak bych se zachoval, kdyby došlo v našem bydlišti k ekologické havárii"* *Kreativita; individualita zpracování problému, originalita* ***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; beseda o dopadu ekolog. katastrofy na Bohunice*

vyjmenuje složky zdravé výživy přemýšlí o zdravé stravě porovnává s reklamou popíše průběh běžné nemoci dodržuje léčebný režim zná zásady první pomoci (zlomeniny, zástava dýchání) dokáže telefonovat na tísňová volání (první pomoc, hasiči, policie)	**Péče o zdraví, zdravá výživa** složky výživy reklamní vlivy nemoc drobné úrazy a poranění první pomoc	***MDV*** *Fungování a vliv médií ve společnosti; antireklama „Ať žijí tuky"* ***OSV*** *Kreativita; individualita zpracování daného úkolu*
popíše stavbu lidského těla ví, co je kostra, pojmenuje hlavní její části ví, co je svalstvo, zná jeho význam pojmenuje některé vnitřní orgány zná etapy lidského života od narození po smrt chápe rozdíly mezi mužem a ženou popisuje nervovou soustavu rozpozná základní smyslová ústrojí	**Lidské tělo** životní potřeby a projevy základní stavba a funkce pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou vývoj jedince partnerství, manželství, vztahy v rodině, etická stránka sexuality a vztahů	***OSV*** *Poznávání lidí; návštěva muzea J.G.Mendela- „Dědičnosť* ***MKV*** *Lidské vztahy; beseda na téma „jednotnost vývoje a jedinečnost individuality"*
popíše vlastnosti magnetu ví, co je magnetická síla a jak působí vysvětlí pojem gravitační síla měří pomocí siloměru některé předměty objasní pojem gravitační pole Země zná pojmy Země, Slunce, Měsíc, hvězdy, planety vyhodnotí naši planetu jako součást sluneční soustavy a vesmíru zdůvodní střídání dne a noci a ročních období	**Vesmír a Země** magnetická síla jak vypadá Země gravitační síla Země Měsíc Slunce, sluneční soustava střídání dne a noci střídání ročních období Vesmír	***EV*** *Základní podmínky života; návštěva hvězdárny M.Koperníka, beseda o mimozemšťanech* ***MKV*** *Lidské vztahy; návštěva hvězdárny, vztah lidí a mimozemšťané*
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví rozlišuje biologické a psychické změny v dospívání orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	**Základy sexuální výchovy** biologické a psychické změny v dospívání etická stránka sexuality - HIV / AIDS (cesty přenosu)	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; Komunikace; Hodnoty, postoje, praktická etika; besedy s odborníky*

dodržuje zdravý životní styl ví o škodlivém vlivu návykových látek na zdraví člověka a dokáže tyto látky odmítnout	**Návykové látky a zdraví** odmítání návykových látek hrací automaty a počítače-závislost nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	***VDO*** *Občan, občanská společnost, stát; diskuse* ***OSV*** *Rozvoj schopnosti poznávání; Seberegulace a sebeorganizace; Psychohygiena; Kreativita; Mezilidské vztahy; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika; beseda: „Podané ruce"*
v případě krizové situace využívá služby odborné pomoci uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví	**Osobní bezpečí** krizové situace služby odborné pomoci brutalita a jiné formy násilí v médiích vhodná a nevhodná místa pro hru označování nebezpečných látek	***VDO*** *Občanská společnost a škola; diskuse* ***OSV*** *Mezilidské vztahy; Kooperace a kom petice; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; panelová diskuse spojená s besedou „ohrožení jedince, domácí násilí, šikana"*
uvede příklady živelných pohrom a ekologických katastrof je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení (požár…) na modelových situacích nacvičuje a následně zvládne situace hromadného ohrožení	**Situace hromadného ohrožení** živelné pohromy postup v případě ohrožení – varovný signál evakuace, zkouška sirén, požáry (příčiny a prevence vzniku požárů) integrovaný záchranný systém	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; záplavy, požáry*

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení						Formy realizace
Vzdělávací obsah	Místo, kde žijeme	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Vyučovací hodina
	Lidé kolem nás							
	Lidé a čas	Počet hodin týdně				2	2	Exkurze a vycházky

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení základních pojmů souvisejících s vývojem lidské • společnosti a společenskými jevy vyhledávání a získávání informací o historii a současnosti místa, kde žijeme, naší vlasti a Evropy prostřednictvím různých zdrojů umění orientovat se v dějích a v čase **Zařazujeme** • práci s obrazovým materiálem • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • používání vhodných učebních pomůcek, encyklopedií a odborné literatury
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • předkládání problémových situací souvisejících s historií i současností naší vlasti i světa a různých společenských problémů • hledání metod a volbu postupu při jejich řešení • samostatné řešení problémových situací • ověření správnosti na základě srovnávání s podobnými situacemi ve světě, v historii a ve společnosti **Zařazujeme** • metody, při kterých k objevům, řešením a závěrům žáci přicházejí sami **Umožňujeme** • vyhledávání informací z různých doplňkových materiálů žákům řešit samostatně běžné životní situace a přiměřeně • svým možnostem překonávat životní překážky konzultace s vyučujícím mimo vyučovací hodinu

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • kultivovaný ústní projev • používání správné terminologie • rozšíření slovní zásoby v osvojovaných oblastech **Zařazujeme** • diskuze, hry, soutěže • práce ve skupinách **Umožňujeme** • používání komunikačních prostředků při výuce i v rámci • domácí přípravy (internet)
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • dodržování pravidel slušného chování vytváření a posilování zdravého sebevědomí žáka obhajobu svého názoru a • respektování názorů druhých vzájemnou pomoc při učení **Zařazujeme** • diskuze, hry, soutěže • úkoly, při kterých žáci pracují společně • metody, ve kterých žák hodnotí různé názory, pohledy a způsoby řešení problémových situací ve srovnání • s vlastními postoji a názory **Umožňujeme** • žákům podílet se na formulaci pravidel chování
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • pochopení významu tolerance ve vzájemném soužití mezi • lidmi vedoucí k formování občana demokratického státu • ochranu zdraví žáka • dodržování pravidel slušného chování a respekt k druhým **Zařazujeme** • multikulturní výchovu • exkurze a vlastivědné vycházky • krátké referáty a aktuality ze světa i z naší vlasti **Umožňujeme** • podílet se na vytváření příjemného klimatu ve třídě a ve vztazích mezi spolužáky • učit se tolerantnímu chování a jednání v konkrétních situacích
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • bezpečnou manipulaci s věcmi kolem sebe vytváření • pracovních návyků v rámci učební činnosti dodržování • pravidel a správných pracovních postupů **Zařazujeme** • exkurze do muzeí a vlastivědné vycházky • samostatné zpracovávání různých společenských a historických témat formou referátů **Umožňujeme** • využití znalostí a zkušeností ze školy v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy pro budoucnost

VLASTIVĚDA	**Ročník: 4.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam uvede letopočet vzniku ČR uvádí některá památná místa v ČR najde na mapě jednotlivé oblasti ČR nachází významná města, řeky, pohoří, vrchoviny a nížiny v jednotlivých krajích, rozlišuje jednotlivá průmyslová odvětví v krajích zná významné zemědělské plodiny pěstované v jednotlivých krajích má přehled o zajímavých turistických místech v jednotlivých krajích	MÍSTO, KDE ŽIJEME **Naše vlast** domov, krajina, národ základy státního zřízení politický systém ČR státní správa a samospráva státní symboly a svátky památná místa ČR **Regiony ČR** Praha a české kraje Brno, moravské kraje a Slezsko	***VDO*** *Formy participace občanů v politickém životě* *(obec jako základní jednotka samosprávy státu); domov, krajina, zem, národ*
určuje polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu určuje světové strany v přírodě i podle mapy rozlišuje základní typy map, vyhledává jednoduché údaje v přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapě ČR používá základní geografické značky posuzuje význam regionálních zvláštností přírody, osídlení, hospodářství a kultury rozliší možné nebezpečí v nejbližším okolí	**Práce s mapou** světové strany glóbus, mapy, plány poledníky, rovnoběžky orientace na mapě měřítko mapy nadmořská výška	***MDV*** *Práce v realizačním týmu (komunikace a spolupráce v týmu); skupinová práce s mapou a buzolou, hledání na mapě*
ukazuje na mapě Čechy, Moravu a Slezsko, pojmenovává sousední státy rozčlení svou obec do příslušného kraje a regionálního centra ČR	**Poloha ČR** poloha ČR v Evropě historické země Čechy, Morava, Slezsko sousedé ČR	

najde na mapě ČR nejvýznamnější pohoří, vrchoviny a nížiny pojmenuje naše největší řeky, jezera a rybníky uvede rozdíly mezi podnebím a počasím užívá a definuje pojmy povodí, rozvodí a úmoří uvědomuje si působení lidí a průmyslu na okolní krajinu rozliší přírodní prvky v okolí krajiny a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Okolní krajina povrch vodstvo na pevnině rozšíření půd, rostlinstva a živočichů nerostné bohatství a průmysl počasí a podnebí působení lidí na krajinu a životní prostředí	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vlivy průmyslu na prostředí); srovnat životní prostředí průmyslových oblastí ČR s CHKO* ***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času); sestavit cestovní itinerář s použitím jízdních řádů*
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem občanů rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které je v rozporu se základními lidskými právy nebo principy demokracie odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností odhadne a zkontroluje cenu nákupu, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	*LIDÉ KOLEM NÁS* **Soužití lidí** obchod a firmy, finanční gramotnost rozpočet, příjmy a výdaje domácností hotovostní a bezhotovostní forma peněz, placení, úspory a půjčky zájmové spolky a politické strany církve pomoc nemocným a sociálně slabým mezilidské vztahy pravidla slušného chování	***MKV*** *Lidské vztahy (význam kvality mezilidských vztahů, lidská solidarita); možnosti a formy pomáhání slabším*
dodržuje pravidla soužití ve škole, v rodině a ve společnosti rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci obhajuje svůj názor připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu rozpozná ve svém okolí nevhodné chování, které se snaží napravit	**Právo a spravedlnost** základní lidská práva práva a povinnosti žáků školy právní ochrana občanů a majetku principy demokracie	***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát (práva a povinnosti občana); základní lidská práva a povinnosti občana v demokratickém státu*
orientuje se v základních formách vlastnictví	**Vlastnictví lidí** vlastnictví lidí soukromé, veřejné a osobní hmotný a nehmotný majetek peníze	

poznává základní podoby a projevy kultury poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce	**Kultura** podoby a projevy kultury kulturní instituce	***MKV*** *Kulturní diference (základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR); lidová kultura a kultura národnostních menšin v ČR*
pracuje s časovými údaji vyznačí na časové přímce důležité události a roky pojmenuje kulturní a historické události regionu a interpretuje některé pověsti nebo báje uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti na příkladech porovná současnost a minulost	*LIDÉ A ČAS* **Orientace v čase a časový řád** určování času dějiny jako časový sled událostí časová přímka	***OSV*** *Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity); dramatizace pověstí*
vypráví o životě našich předků v minulosti, v pravěku, středověku, ve městech i na venkově, rozeznává základní stavební slohy a uvádí některé známé stavby v Brně i v ČR objasní význam a obsah státních svátků	**Současnost a minulost v našem životě** státní svátky a významné dny proměny způsobu života, stavební slohy	
uvědomuje si význam archivů, knihoven, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti ví, kde se některé tyto instituce v Brně nacházejí uvědomuje si význam chráněných památek orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	**Péče o památky** knihovny, archivy, muzea a galerie v Brně archeologické památky - památky UNESCO	

vypráví o době lovců mamutů zná naše nejstarší státní útvary a chápe význam šíření křesťanství na Moravě na Moravě i v Čechách zná některé naše nejstarší pověsti uvede nejvýznamnější představitele Přemyslovců a Lucemburků charakterizuje základní myšlenky Jana Husa a ví, proč byl upálen popisuje taktiku husitů a zná jejich nejslavnější bitvy vypráví o období vlády Jagellonců vypráví o rozvoji vzdělanosti, kultury a umění v době renesance vypráví o třicetileté válce a o stavovském povstání proti Habsburkům vypráví o životě Jana Amose Komenského a chápe jeho základní myšlenky popisuje období vlády Marie Terezie a vypráví o reformách Josefa II.	**Dějiny českých zemí** nejstarší dějiny: pravěk, Sámo, Velká Morava, Konstantin a Metoděj Přemyslovci: Staré pověsti české, Bořivoj a sv. Ludmila, sv. Václav, Přemysl Otakar II., Václav II. a Václav III. Lucemburkové: Jan Lucemburský, Karel IV husitské války Jagellonci Habsburkové: Ferdinand I., Rudolf II., stavovské povstání, třicetiletá válka Jan Amos Komenský Marie Terezia a Josef II.	

VLASTIVĚDA		Ročník: 5.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák rozlišuje základní typy map seznamuje se s pojmem zeměpisná síť	**Mapy** glóbus zeměpisná síť- podnebné pásy časová pásma	***EV*** *Ekosystémy (les, tropický deštný les, moře); seznámení s jednotlivými podnebnými pásy a ekosystémy planety*
najde na mapě světa nebo na glóbusu jednotlivé světadíly hledá na mapě Evropy hlavní ostrovy, poloostrovy, moře a zálivy hledá na mapě Evropy nejdůležitější pohoří a nížiny hledá na mapě Evropy největší řeky a jezera ukazuje na mapě státy Evropy a u některých z nich zná jejich hlavní města a stručnou charakteristiku země stručně charakterizuje Evropskou unii a postavení ČR v rámci EU prostřednictvím svých zkušeností porovná způsob života a přírodu v naší vlasti s jinými evropskými zeměmi	**Evropa a svět** světadíly Evropa a její poloha na mapě světa, hranice Evropy povrch Evropy vodstvo Evropy počasí a podnebí Evropy rostlinstvo a živočišstvo Evropy evropské státy a jejich hlavní města Evropská unie	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá (rodinné zážitky z Evropy); zážitky z prázdnin* *Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, evropské krajiny) ;* *základní informace a zajímavosti některých evropských států* *Jsme Evropané (instituce EU a jejich fungování); seznámení s EU* ***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování); hlavní města evropských států*

charakterizuje základní globální problémy společnosti poznává problémy životního prostředí v kontextu Evropy	*LIDÉ KOLEM NÁS* **Základní globální problémy** významné problémy společnosti globální problémy životního prostředí	
charakterizuje význam ústavy seznamuje se s obsahem pojmu demokracie chápe rozdělení moci ve státě na zákonodárnou, výkonnou a soudní	**Soužití lidí** pojem demokracie ústava rozdělení moci ve státě na zákonodárnou, výkonnou a soudní	***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; principy demokracie, význam ústavy jako základního zákona země*
rozeznává rozdíly mezi životem našich předků a životem v současnosti poznává základní stavební a umělecké slohy, zná některé známé stavby v Brně a v ČR	*LIDÉ A ČAS* **Současnost a minulost v našem životě** proměny způsobu života a bydlení stavební a umělecké slohy	
charakterizuje osvícenství a zná základní reformy Josefa II. vypráví o významu národního obrození a pozná některé představitele zná některé důležité vynálezy a chápe, jak ovlivnily rozvoj průmyslu stručně charakterizuje společnost a kulturu 19. století charakterizuje stručně příčiny a průběh 1. světové války zná základní životopisné údaje T. G. Masaryka a seznamuje se s jeho základními myšlenkami popisuje život za 1. republiky charakterizuje stručně příčiny a přibližný průběh 2. světové války ve světě i u nás charakterizuje období vlády komunismu a zná příčiny okupace v roce 1968 charakterizuje stručně důvody a průběh sametové revoluce uvede základní příčiny rozpadu Československa a vzniku České republiky v roce 1993	**Dějiny českých zemí** osvícenství Josef Druhý a zrušení nevolnictví národní obrození a jeho nejvýznamnější představitelé vznik průmyslu a vynálezy 19. století život za Rakouska-Uherska I. světová válka vznik Československa T. G. Masaryk život v období 1. Republiky mnichovský diktát a druhá světová válka, obnovená poválečná ČSR období komunistické vlády pražské jaro 1968 a okupace, normalizace sametová revoluce a rozdělení Československa, vznik České republiky	***MKV*** *Etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin, kultur, postavení národnostních menšin); národnostní problémy za Rakouska-Uherska a 1. republiky* ***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokracie jako protiváha diktatury); obrana ČSR proti fašismu*

5.5 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů a včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vyučovací předmět: Dějepis 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="9">Vzdělávací obsah</td><td>Člověk v dějinách</td><td rowspan="3">Ročník</td><td rowspan="3">6.</td><td rowspan="3">7.</td><td rowspan="3">8.</td><td rowspan="3">9.</td><td rowspan="3">Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Počátky lidské společnosti</td></tr>
<tr><td>Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury</td></tr>
<tr><td>Křesťanství a středověká Evropa</td><td rowspan="6">Počet hodin týdně</td><td rowspan="6">2</td><td rowspan="6">2</td><td rowspan="6">2</td><td rowspan="6">2</td><td rowspan="2">Výstavy</td></tr>
<tr><td>Objevy a dobývání, počátky nové doby</td></tr>
<tr><td>Modernizace společnosti</td><td rowspan="4">Exkurze</td></tr>
<tr><td>Moderní doba</td></tr>
<tr><td>Rozdělený a integrující se svět</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • osvojení dějepisných poznatků • orientaci v historickém vývoji a na časové ose • vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů - internet, historická literatura, televize • samostatné vyhledávání historických událostí • propojení historie s ostatními vzdělávacími obory • a na základě toho vytváření komplexnějšího pohledu na • společenské a kulturní dění **Zařazujeme** • výukové programy na počítači • soutěže • výuku stylem „jsem člověk ze 17. století - ptejte se mě, co vás zajímá“ • ukázky z historické literatury • videoprojekce • „Pokusy“, „rekonstrukce historických událostí“ • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast v dějepisných soutěžích • žákům přednést referáty o historických událostech, postavách a zajímavostech

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • kultivovaný písemný a ústní projev • užívání správné terminologie při pojmenovávání historických událostí • vhodnou komunikaci se spolužáky, s učitelem • správnou formulaci svých názorů na historické události • naslouchání názorům a poznatkům druhých • účinné zapojení do diskuze **Zařazujeme** • práci ve skupinách při hledání příčin některých historických událostí • „rekonstrukci“ historických událostí formou krátkých scének **Umožňujeme** • používání různých komunikačních technologií • vhodné projevení svého názoru na danou historickou událost
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • dodržování stanovených pravidel slušného chování • vytváření příznivého klimatu při výuce • efektivní spolupráci při řešení úkolů s historickou tematikou • střídání rolí v pracovních týmech: role vedoucího a členů týmu • vzájemnou pomoc při učení **Zařazujeme** • úkoly s historickou tematikou, při nichž jsou žáci schopni spolupracovat **Umožňujeme** • žákům přispívat k diskusi v malé skupině i v třídním kolektivu • sebehodnocení žáků a hodnocení spolužáků na základě daných pravidel

KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • dodržování školního řádu • reflexi současného společenského dění a srovnání (je-li možno) s historickými událostmi • pěstování vztahu k tradicím národnímu, kulturnímu a historickému dědictví • chápání principů, na nichž spočívají základní společenské normy • kladný postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost **Zařazujeme** • úkoly při nichž se formuje světový názor • úkoly s historickou a sociální tematikou **Umožňujeme** • žákům podílet se na stanovení pravidel chování při hodinách dějepisu • sebehodnocení žáků na základě daných pravidel
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • bezpečnou manipulaci a šetrné zacházení s učebními • pomůckami, nástroji, dějepisnými mapami, historickými • atlasy apod. • ochranu životního prostředí a jeho srovnání • s historickými událostmi **Zařazujeme** • pracovní úkoly „jak se to dělalo v minulosti“ • návštěvy výstav zaměřených na pracovní tématiku **Umožňujeme** • žákům podílet se na manipulaci s audiovizuální technikou

DĚJEPIS		Ročník: 6.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák uvádí konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků uvádí konkrétní příklady zdrojů poznávání minulosti a pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány pracuje s pojmy prostor a čas pracuje s časovou přímkou řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	**Úvod do učiva** význam zkoumání dějin získávání informací o dějinách historické prameny, historický čas a prostor	
stručně charakterizuje současný vědecký názor na vznik světa a člověka rozpozná vývojová stádia člověka charakterizuje život a způsob obživy jednotlivých lidí v paleolitu popisuje způsoby soužití lidí v paleolitu uvádí příklady pravěkých nalezišť na našem území	**Starší doba kamenná** vznik a vývoj předků člověka člověk zručný člověk vzpřímený člověk rozumný člověk dnešního typu způsob života člověka dnešního typu	***OSV*** *Kreativita; pokus o rozděláni ohně pravěkým způsobem*
chápe podmínky a důsledky přechodu k zemědělství objasní význam zemědělství a dobytkářství pro lidskou společnost chápe podmínky a důvody vzniku řemesel uvádí příklad prvních řemesel uvádí příklady archeologických kultur na našem území	**Mladší a pozdní doba kamenná** vznik zemědělství a chovu dobytka rozvoj rodové společnosti vznik a rozvoj řemesel a obchodu vznik sousedských občin naše země v období pravěku	

rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států popisuje podstatu společenského uspořádání staroorientálních států popisuje náboženské představy ve staroorientálních státech objasní přínos staroorientálních států pro rozvoj světové civilizace uvádí nejvýznamnější památky, které se staly součástí světového kulturního dědictví	**Staroorientální státy** vznik a vývoj sumerských městských států Starobabylonská říše kultura staroorientální Mezopotámie Starověký Egypt	***OSV*** *Kooperace a kompetice (práce ve skupině); vznikající státy - orientace a lokalizace na mapě* ***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; Diskuse - principy demokracie*
objasní vliv přírodních poměrů na rozvoj řecké společnosti porovnává formy vlády a vysvětlí podstatu řecké demokracie chápe úlohu bájí, pověstí a náboženství v životě Řeků uvede příklady přínosu řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury uvádí nejvýznamnější typy památek Řecka uvádí osobnosti Řecka důležité pro evropskou civilizaci	**Starověké Řecko** kořeny řecké civilizace archaické a klasické období Makedonie Helenismus	***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; porovnání dnešní demokracie a demokracie starého Řecka* ***OSV*** *Komunikace; hra - Platónova škola - nové poznatky získávané formou diskuse „ v Lykeonu"*
objasní vliv přírodních poměrů na rozvoj římské společnosti chápe formy státní moci a jeji podstatu získá představu o životě a jednání společenských skupin pomocí mapy popíše územní vývoj římské říše popíše změnu evropské situace v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a porovná barbarské civilizace a státy se světem antiky uvědomuje si rozdílný vývoj v různých částech Evropy demonstruje na konkrétních příkladech přínos římské kultury a uvádí osobnosti Říma důležité pro evropskou kulturu posoudí vliv římské kultury na evropskou civilizaci uvádí nejvýznamnější římské památky, které se staly součástí světového kulturního dědictví	Starověký Řím počátky římského měst. státu - doba královská republika punské války krize římské republiky císařství krize římského císařství rozdělení a zánik Římské říše vliv Germánů a křesťanství římská kultura naše země v době římské	***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; hraná scénka na téma „Vývoj římské společnosti od království po císařství"*

DĚJEPIS	**Ročník: 7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák charakterizuje periodizaci středověku popisuje podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vniku států vymezí úlohu křesťanské víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství k jiným náboženstvím porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti objasní úlohu Velké Moravy, vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v Evropě popisuje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti vysvětlí příčiny bojů křesťanů s muslimy uvádí příklady románské a gotické kultury a nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí UNESCO	**Raný středověk** stěhování národů byzantská říše svět islámu rozvoj křesťanství Francká říše Sámova říše a Velká Morava Český stát formování států v Evropě Vikingové Křížové výpravy vrchol českého státu posledních Přemyslovců Románská kultura	***EGS*** *Jsme Evropané; kořeny a zdroje evropské civilizace - řízená diskuse o současných národech a jejich původu* ***MKV*** *Kulturní diference; četba úryvků z Koránu a Bible a srovnání rozdílů a shod obou náboženství*
popíše rozmach a význam českého státu v Evropě chápe rozdíly ve vývoji vesnické a městské komunity ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti posoudí historický rozměr pojmů tolerance a intolerance popíše problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v reformaci vymezí význam husitské tradice pro český národ, správně zhodnotí výsledky husitských bouří popíše příčiny oslabení královské moci a jejich důsledky popíše renesanci jako odraz hospodářské a společensko	**Vrcholný středověk** zemědělství vznik a vývoj měst poslední Přemyslovci stoletá válka gotická kultura Český stát za Lucemburků Husitství a vláda Jiřího z Poděbrad Osmanská říše Český stát pod vládou Jagellonců	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; vliv zemědělství a masivního odlesňování ve VS na životní prostředí* ***OSV*** *Kreativita; hra na „lokátora města"- vytvořit plánek nově zakládaného středověkého města a rozmístění jeho obyvatel podle profesí*

popíše průběh a objasní příčiny zámořských objevů objasní význam a důsledky zámořských objevů pro další politicky a hospodářský vývoj států vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve rozpozná základní znaky renesance, humanismu a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí	**Pozdní středověk, renesance a humanismus** zámořské objevy pokroky ve výrobě a obchodu v 16. století renesance a humanismus	
vysvětlí problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v reformaci objasní příčiny a důsledky třicetileté války a zhodnotí její výsledky vysvětlí postavení českých zem v habsburské monarchii a v podmínkách Evropy rozdělené do několika mocenských a politických center na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie a parlamentarismus	**Reformace a protireformace** reformace Evropa v období protireformace nástup Habsburků na český trůn Nizozemská revoluce Třicetiletá válka první období kolonialismu	

DĚJEPIS		Ročník: 8.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus vysvětlí postavení českých zemí v rámci habsburské monarchie objasní příčiny a důsledky třicetileté války rozpozná projevy barokní kultury zhodnotí význam osvícenství jako myšlenkového předělu, který ovlivnil politický a hospodářský vývoj v Evropě i na americkém kontinentu chápe pojem osvícenský absolutismus uvědomuje si rozpor mezi projevy absolutistické moci a snahami nastupující buržoazie charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezit význam kolonií uvědomuje si význam boje za svobodu vysvětluje rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa, včetně důsledků ke kterým tato nerovnoměrnost vedla objasní souvislosti mezi událostmi Velké francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a definitivním rozbitím středověkých politických, hospodářských a společenských struktur na straně druhé uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	**Novověk** anglická revoluce zrod moderní vědy průmyslová revoluce Francie v období Ludvíka XIV. - absolutismus vznik a vývoj pruského státu barokní kultura osvícenství Habsburská monarchie po třicetileté válce České země v období Marie Terezie a Josefa II. evropský kolonialismus a rozvoj světového obchodu zrod USA francouzská revoluce	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání;* *kviz - vědecké poznávání, objevitelé a vynálezci* ***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování;* *četba vybraných pasáží z americké ústavy pro ilustraci a pochopení principů moderní demokracie*

uvědomuje si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn a jeho dopad na životní prostředí posuzuje emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích na příkladech demonstruje základní politické proudy popisuje příčiny a průběh českého národního obrození popisuje české národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých národů porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa charakterizuje kulturní rozrůzněnost doby uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí UNESCO (barokní sloh, klasicismus a další slohy 19. století, secese) rozpozná znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrného vývoje jednotlivých částí Evropy a světa, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	**Modernizace společnosti** šíření průmyslové revoluce rozvoj vědy revoluční a národněosvobozenecké hnutí v Evropě Klasicismus a romantismus Habsburská monarchie v 1. pol. 19.stol. české národní obrození revoluce 1848 - 1849 sjednocení Itálie a Německa carské Rusko občanská válka v USA vznik Rakousko-Uherska česká politika v rámci Rakousko-Uherska česká a světová kultura na přelomu 19. a 20. stol. velmoci na přelomu 19. a 20. stol. svět a Evropa v předvečer 1. světové války	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; vliv průmyslové revoluce na životní prostředí*

DĚJEPIS		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák charakterizuje 1. pol. 20. stol. Jako období dvou nejničivějších světových válek na příkladech demonstruje zneužití vědy a techniky ve světových válkách a jeho důsledky chápe okolnosti vzniku samostatné Československa a její vnitřní a zahraniční situaci v období 1. republiky popíše vnitřní a zahraniční politiku Československa v období 2. republiky a protektorátu zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní, sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších politických a ekonomických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost uvědomuje si souvislosti mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby popíše historický rozměr pojmů nacionalismus, extremismus a agrese vnímá rozmanitost projevů kultury na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní, sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí UNESCO (funkcionalismus)	**Moderní doba** mezinárodní vztahy v předvečer 1. světové války první světová válka ruské revoluce vznik Československa svět po 1. světové válce zrod Československa dotvoření Československa Československo na vzestupu mezinárodní politická a hospodářská situace ve 20.a 30.letech kultura, věda a technika v 1. pol. 20. stol. ohrožené Československo příčiny a vznik 2. svět. války průběh 2. svět. války situace v českých zemích za 2. svět války domácí a zahraniční odboj, holocaust konec 2. světové války uspořádání světa po ukončení 2. svět. války mezinárodně politické změny ve světě po 2. sv. válce poválečné Československo v letech 1945 - 1948 nastolení komunistické moci v Československu fašismus, nacismus, komunismus a jejich důsledky pro svět a Československo	***MDV*** *Fungování a vliv médií ve společnosti;* *Hitler jako manipulátor davů - videoprojekce a posouzení vlivu médií v 2. sv. válce a dnes na lid* ***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování;* *První Československá ústava - četba úryvků a kolektivní vyzvednutí základních principů*

popisuje poválečný vývoj Československa, který vyústil v únorové události zná možnosti různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k nim objasní postavení Československa v mezinárodních souvislostech charakterizuje znaky totalitní společnosti objasní vznik a problémy existence bipolárního světa, uvede příklady střetávání dvou bloků vysvětluje a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce popisuje vývoj v 50. a 60. Letech v Československu objasňuje důvody rozpadu východního bloku popisuje vnitřní situaci našeho státu v roce 1989 charakterizuje rozvoj vědy, techniky, vzdělanosti a umění na přelomu 20. a 21. stol. posuzuje vliv médií na každodenní život a politické dění charakterizuje základní globální problémy lidstva vysvětluje sjednocovací snahy Evropy posuzuje postavení rozvojových zemí prokáže základní orientaci v problémech současného světa	**Rozdělený a integrující svět** mezinárodněpolitické změny ve světě po 2. svět. válce poválečné uspořádání světa po 2. svět. válce hlavní mezinárodněpolitické události ve 2. pol. 20. stol. hlavní vývojové rysy západních států a vývoj SSSR proces dekolonizace a postavení nově vzniklých států situace v zemích východního bloku výrazné politické změny ve světě a v Československu od poloviny 80. let do současnosti vývoj Československa do roku 1992, vznik České republiky úspěchy a objevy dosažené lidstvem závažné problémy ohrožující lidstvo integrace, globalizace technika, věda a kultura 2. pol. 20. stol. a současnosti	***MKV*** *Princip sociálního smíru a solidarity; videoprojekce - koloniální svět a dekolonizace v 60. letech 20. stol.*

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vyučovací předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="5">Vzdělávací obsah</td><td>Člověk ve společnosti</td><td rowspan="3">Ročník</td><td rowspan="3">6.</td><td rowspan="3">7.</td><td rowspan="3">8.</td><td rowspan="3">9.</td><td rowspan="2">Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Člověk jako jedinec</td></tr>
<tr><td>Stát a hospodářství</td><td>Exkurze</td></tr>
<tr><td>Stát a právo</td><td rowspan="2">Počet hodin týdně</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">Výstavy</td></tr>
<tr><td>Mezinárodní vztahy, globální svět</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • osvojení základních poznatků o našem státě, jeho symbolech, historii osvojení si základních pojmů z oblasti práva, hospodářství • vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů - internet, denní tisk, televize • samostatné sledování kulturního, politického a společenského dění • propojení předmětu s každodenním životem, ostatními vědními obory a na základě toho vytváření komplexnějšího pohledu na společenské a kulturní dění **Zařazujeme** • výukové programy na počítači • soutěže s výchovnou tematikou • videoprojekce • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • získávání informací o každodenním politickém a kulturním dění u nás i ve světě na internetu

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • samostatnost při řešení problému • různé metody řešení problému - řízená diskuze, brainstorming, vyhledání na internetu, odborná literatura • věcné argumentování při řešení problému • ověření správnosti řešení s pomocí učitele **Zařazujeme** • srovnání politických a kulturních jevů ve společnosti s obdobnými jevy jinde případně s obdobnými jevy v minulosti **Umožňujeme** • použití internetu při vyhledávání informací
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • kultivovaný písemný a ústní projev • užívání správné terminologie při pojmenovávání různých společenských jevů a událostí • vhodnou komunikaci se spolužáky, s učitelem • správnou formulaci svých názorů na společenské dění • naslouchání názorům a poznatkům druhých • účinné zapojení do diskuze • správnou formulaci svých názorů na současné dění • naslouchání názorům a poznatkům druhých **Zařazujeme** • práci ve skupinách při hledání příčin některých negativních společenských jevů • hrané scénky ze života, ve kterých se vyskytují mimořádné události pro nácvik chování v těchto situacích **Umožňujeme** • používání různých komunikačních technologií • vhodné projevení svého názoru na dané společenské jevy

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** ● dodržování stanovených pravidel slušného chování ● vytváření příznivého klimatu při výuce ● efektivní spolupráci při řešení úkolů s občanskoprávní tematikou ● střídání rolí v pracovních týmech: role vedoucího a členů týmu ● vzájemnou pomoc při učení ● spolupráci ve dvojicích, ve skupině ● vzájemnou pomoc při učení ● upevňování dobrých mezilidských vztahů **Zařazujeme** ● úkoly, při nichž jsou žáci schopni spolupracovat ve skupinách **Umožňujeme** ● žákům přispívat k diskusi v malé skupině i v třídním kolektivu ● sebehodnocení žáků na základě daných pravidel
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** ● dodržování školního řádu ● reflexi současného společenského dění a srovnání (jeli možno) s událostmi jinde ve světě ● pěstování vztahu k tradicím, národnímu a kulturnímu dědictví ● chápání principů, na nichž spočívají základní společenské normy ● kladný postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu **Zařazujeme** ● úkoly při nichž se formuje světový názor **Umožňujeme** ● žákům podílet se na stanovení pravidel chování při hodinách ● sebehodnocení žáků např. pomocí výukových programů

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ		Ročník: 6.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák vysvětlí měření času, letní čas, uvědomí si relativnost času charakterizuje člověka jako nedílnou součást přírody, vysvětluje pojmy rovnodennost, slunovrat zná nejvýznamnější společenské a státní svátky	**Člověk v rytmu času** čas nezastavíš cyklus přírody Kalendář Čas svátků	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; popis režimu dne, návrhy na zlepšení*
respektuje postavení rodiny v dnešní společnosti, typy rodiny, popisuje význam rolí v životě dnešního člověka, vytvoří jednoduchý rodokmen, váží si síly rodinných vazeb, citové funkce rodiny, charakterizuje funkci rodiny, vysvětlí biologickou funkci rodiny, váží si ochranné funkce rodiny, rozhoduje se, jak vhodně naloží se svými penězi (kapesným) rozpozná možné příčiny rodinných problémů a důležitost výchovné funkce rodiny	Život v rodině rodina rodinné a příbuzenské vztahy manželství rodina - místo návratů děti - pokračování našeho života rodina - ostrov bezpečí rodina dělá z domu domov když vlastní rodina chybí	***OSV*** *Mezilidské vztahy; modelová situace -vztahy v rodině*
má přehled o systému vzdělávání chápe vzdělávání jako celoživotní proces respektuje pravidla školního života, školní řád má osvojené metody učení a funkci odpočinku uplatňuje svá práva a zná své povinnosti respektuje práva druhých pozná protiprávní jednání uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace posoudí ana příkladech doloží přínos spolupráce při řešení konkrétních úkolů	**Život mezi lidmi** škola - základ života i ve škole s pravidly umění učit se lidská práva práva a povinnosti občana šikana a násilí na dětech	***VDO*** *Občanská společnost a škola; školní řád* ***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení* *Práce v realizačním týmu; příspěvky do školního rozhlasu* ***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; modelová situace demokratického rozhodování, základní kategorie fungování demokracie: zákon, lidská práva* ***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; práva a povinnosti občanů,* *Listina základních práv a svobod*
vyjmenuje významná místa a osoby své obce (města) chápe podíl občanů na životě své obce	**Domov - místo, kde žijeme** místo, kde žijeme obec	**MDV** Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu;

	obecní zřízení	příspěvky do místních novin, na internetové stránky **VDO** Formy participace občanů v politickém životě; zastupitelstvo obce, sídlo úřadu městské části Brno-Bohunice
popisuje odlišnosti života v regionech řídí se a používá důležitá pravidla českého jazyka rozlišuje spisovná a nespisovná slova pozná státní symboly ČR, objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání vysvětlí rozdíl mezi národností a státním občanstvím rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR, jejich orgánů a institucí	**Má vlast** život v obci a regionech kolik řečí znáš stát a státní symboly národnost a státní občanství	**MKV** Multikulturalita; specifické rysy českého jazyka, spisovná a nespisovná čeština, nářečí, hantýrka
Dovede vyjmenovat některé členské státy EU Zná poslání a význam OSN Uvede některé významné mezinár. organizace a společenství, k nímž má vztah ČR a posoudí jejich význam	**Evropská unie, OSN**	**EGS** Objevujeme Evropu a svět
Uvede příklady konzumního a ekologického způsobu života a vysvětlí rozdíl mezi nimi Uvede některé globální problémy současnosti	**Žiji na Zemi** konzumní způsob života ekologický způsob života	**EV** Vztah člověka k prostředí, konzumní a ekologický způsob života

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ		Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti pozitivně ovlivnit jeho rozhodování a vztahy s druhými lidmi rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají zdůvodní nepřijatelnost vandalismu	**Člověk a společnost, kam patřím** patříme k lidem dospívání vliv rodiny ve škole mezi vrstevníky, společenské skupiny komunikace média pravidla chování vandalismus	***VDO*** *Občanská společnost a škola; žákovská samospráva, žákovský parlament-zapojení žáků do dění ve škole* ***OSV*** *Mezilidské vztahy; zásady slušného chování- modelové situace ve třídě Poznávání lidí; vztahy ve třídě* *- anketa*
jmenuje některé kulturní instituce vnímá kulturní tradice na našem území popisuje některá kulturní a významná místa vnímá kulturní hodnoty respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy	**Já a okolní svět, kultura** kultura a masová kultura umění kulturní bohatství slušnost pro každý den kulturní bohatství, kam za kulturou historická tradice, slavní předkové	***EGS*** *Jsme Evropané; evropské kulturní kořeny* ***MKV*** *Etnický původ; rovnocennost všech etnických skupin a kultur, postavení národnostních menšin v ČR* *Lidské vztahy; vztahy mezi lidmi bez ohledu na jejich náboženskou příslušnost*
pozná potřebu duševního vlastnictví a tuto znalost uplatňuje ve svém jednání rozlišuje a dovede porovnat různé formy vlastnictví a jejich ochranu dodržuje zásady hospodárnosti	**Já a hospodaření** naše potřeby majetek a různé formy vlastnictví peníze zdraví – nejcennější bohatství rozpočet	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; sebepoznávací testy (na internetu)*

Uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých Dokáže stručně popsat, co je obsahem listiny základních práv a svobod v ČR Má přehled o postizích za porušování lidských práv Zaujímá tolerantní postoj k jiným národům a menšinám uvede příklady lidských práv a práv dítěte rozliší projevy šikany a diskriminace, vysvětlí škodlivost tohoto chování rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede příklady Dodržuje právní ustanovení Provádí jednoduché právní úkony Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání rozlišuje vlastenectví od nacionalismu rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR, jejich orgánů a institucí	**Společenský systém, stát a právo** Česká republika, demokratický stát Národnostní menšiny Vlastenectví Základní lidská práva Porušování lidských práv, antisemitismus a náboženská nesnášenlivost. Tolerance k národnostním menšinám jednoduché právní úkony, příklady jednoduchých smluv Orgány právní ochrany a jejich úkoly Korupce	***MKV*** *Kulturní diference; respektování cizince žijících v místě školy* *Lidské vztahy, Etnický původ; zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy* *Princip sociálního smíru a solidarity; postavení národnostních menšin v ČR, odstranění předsudků vůči národnostním menšinámObčan, občanskáspolečnost a stát;* *Listina základních práv a svobod*
Dokáže vysvětlit pojem branná povinnost zdůvodňuje význam ozbrojených sil ČR i NATO pro bezpečnost státu dokáže popsat, jak pomoci v situaci ohrožení a obrany státu	• **Obrana státu** povinnosti občana ozbrojené síly, armáda České republiky NATO Ochrana obyvatel za mimořádných událostí	***VDO*** *Občanská společnost a stát*
rozpoznává netolerantní, rasistické a extremistické projevy uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme k nim vlastní postoj zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti uvede některé mezinárodní organizace,posoudí jejich význam a popíše výhody spolupráce mezi státy charakterizuje činnost některých organizací a institucí pro ochranu životního prostředí uvede příklady globálních přírodních problémů	**Svět kolem nás** Globální ekologické a společenské problémy ochrana obyvatel za mimořádných událostí Války a terorismus	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;* *zkušenosti ze života,* *rodinné příběhy, zážitky z cestování po Evropě* *Objevujeme Evropu a svět;* *Den Evropy* *Jsme Evropané; instituce EU*

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ		**Ročník: 8.**
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**

Žák poznává rozdíly mezi lidmi, změny biologické, psychické a sociální rozeznává pojmy a na příkladu vysvětlí-osobnost, puberta, adolescence má představy o budoucnosti, dospělosti a stáří určuje temperamentové typy, charakter popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů	**Člověk jako osobnost** Co jsem já vlastnosti osobnosti potřeby, zájmy, hodnoty osobnosti naší země v umění, vědě a sportu	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; zdravá sebedůvěra - dotazník ke zjištění úrovně vlastní sebedůvěry, zařazení se k typu temperamentu pomocí „osobnostního kříže•* ***OSV*** *Kreativita; dotahovat nápady do konce, důslednost a tvořivost při domácí přípravě na vyučování Psychohygiena; Dovednosti pro pozitivní naladění mysli - nácvik relaxace*
objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek rozlišuje své city, jejich druhy a vlastnosti charakterizuje funkci pravé a levé hemisféry a chápe zásady učení se, důležitost opakování uvědomuje si význam smyslů pro náš život, zná základní lidské smysly popisuje rozdíly životního stylu v minulosti a dnes rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých	Psychické procesy a stavy jak poznávám a vnímám jak myslím a tvořím nové jak si pamatuji a soustředím se jak se učím smysly a paměť zdravý životní styl, nebezpečí návykových látek lidské city	*OSV* *Rozvoj schopností poznávání; schopnosti a dovednosti pro učení a studium - IQ testy cvičení dovednosti zapamatování - hry na zapamatování si předmětů, pojmů cvičení smyslového vnímání a soustředění - kvizy, hádanky Psychohygiena, modelové situace v prevenci drogové závislosti*

rozlišuje asertivní, pasivní a agresivní jednání - uvede příklady jednotlivých jednání pozná některé příčiny stresu na příkladu uvede, co je to konflikt na příkladu řeší možnou životní situaci charakterizuje tělesné a duševní zdraví, význam relaxace dodržuje pravidla společenského soužití osvojuje si tolerantní chování popisuje příklady zdravého životního stylu Zdůvodní a doloží význam solidarity mezi lidmi	**Člověk v sociálních vztazích** umím se přiměřeně prosazovat zvládnu i náročné životní situace umím žít zdravě společenské skupiny mezilidské vztahy autority a solidarita chování v konfliktních situacích	***OSV*** *Psychohygiena;* *praktické zásady* *zdravého životního* *stylu, zvládání* *stresových situací -* *modelové* *situaceformy relaxace* *-praktické využití ve* *vyučovací hodině*
respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou a morálkou, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování vysvětlí možná rizika při nechráněném styku a interupci zná některé pohlavní choroby a jejich příznaky definuje pojem manželství, rodiny	**Člověk, láska a manželství** zamilovanost a láska sex a antikoncepce sexuální minority manželství a rodina vznik lidského života	***OSV*** *Sebepoznání a* *sebepojetí; vlastní* *postoj k opačnému* *pohlaví, rozdíl mezi* *přátelstvím a láskou*

přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí posoudí význam ochrany lidských práv a svobod určí hlavní principy demokracie, kontrola moci Rozlišuje typy a formy států na příkladu uvede hlavní znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu v hlavních rysech má názor na způsob voleb do zastupitelstev, vyloží smysl voleb odsuzuje poškozování lidských práv Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy pozná některé orgány právní ochrany popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatnění Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje Prování jednoduché právní úkony a chápe jejich výsledky Dodržuje právní ustanovení a uvědomuje si rizika jejich porušování Rozlišuje úkoly orgánů právní ochrany Rozliší přestupek a trestný čin, uvede příklady Uvědomuje si riziko korupčního jednání	**Člověk ve státě** Stát, jeho funkce a typy demokracie, demokratické volby politické strany Ústava České republiky Právní řád České republiky moc zákonodárná moc výkonná moc soudní základní práva a svobody politika právo v Evropě	***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; rozbor konkrétních událostí z politického života, význam Ústavy jako základního zákona ČR (diskuse, referáty, vyhledávánína internetu*)

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák respektuje náboženská vyznání zná některá světová náboženství a dovede je stručně charakterizovat dovede rozpoznat příklady náboženského extremismu a fanatismu, netolerance	**Člověk a náboženství** Náboženství a náboženská tolerance Křesťanství, Bible Hlavní světová náboženství	***MKV*** *Etnické a náboženské skupiny v ČR - rozhovory o vlastních poznatcích v oblasti náboženství*
vysvětlí na příkladech druhy vlastnictví zná měnu ČR a EU, ví, co je to měnový kurz zná možnosti plateb hotovostních a bezhotovostních Vysvětlí funkce bank a popíše jejich služby přijímá odpovědnost za způsobené škody dokáže sestavit jednoduchý rozpočet domácnosti dovede stručně vysvětlit pojmy nabídka a poptávka popíše některé formy spoření Vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	**Finanční gramotnost** Peníze Hospodaření domácnosti Trh výrobků a služeb Úspory, úvěry a úroky	***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; získávání informací z interneteu (trh výrobků a služeb)*
sebekriticky zhodnotí předpoklady pro výkon zvoleného povolání sebepoznává vlastnosti, schopnosti, dovednosti chápe význam zodpovědné volby povolání pro další život orientuje se v potřebných informacích ke zvolené profesi napíše svůj životopis komunikuje se zaměstnavatelem při hledání první brigády v případě potřeby využije služeb úřadu práce pozná podle svých možností práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	**Moje budoucnost** správná volba povolání volba střední školy nástup do zaměstnání	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; plánování studia, volba povolání - vyhledávání a získávání informací v denním tisku, na internetu, v informačních brožurách, návštěva Úřadu práce* *Sebepoznání a sebepojetí; informace o sobě životopis*

rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané rozliší některé výhody a nevýhody zaměstnání a podnikání objasní pojmy živnostník a živnostenský list rozlišuje výrobní a nevýrobní odvětví rozlišuje ziskový a neziskový sektor objasní pojmy trh, nabídka, poptávka a inflace rozeznává, co určuje cenu zboží - jak funguje trh na příkladu chování kupujících a prodávajících zboží vyloží podstatu fungování trhu	**Stát a národní hospodářství** stát a národní hospodářství Struktura národního hospodářství Ukazatele národ. hospodářství státní rozpočet a daně záchytná sociální síť peněžní ústavy právní subjekty podnikání	***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; sociální dávky, příspěvky na dítě, studium, bydlení...získávání informací z internetu (internetové stránky MPSV -Informace o sociálních dávkách, ukázky žádostí o sociální dávky)*
Uvede příklady mezinárodní spolupráce pozná některé mezinárodní organizace popíše význam začlenění ČR do EU vyjmenuje některé státy EU uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva Uvede příklady mezinárodního terorismu	**Mezinárodní spolupráce a globální svět** mezinárodní spolupráce a světové organizace Evropská integrace, EU, ČR v EU problémy současného světa – globalizace, ohrožené životní prostředí mezinárodní terorismus a způsoby jeho potírání	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí Vztah člověka k prostředí; ochrana přírodních a kulturních památek - UNESCO, Den životního prostředí OSN, Den Země*

5.6 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovědní charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vyučovací předmět: FYZIKA 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="7">Vzdělávací obsah</td><td>Látky a tělesa</td><td rowspan="3">Ročník</td><td rowspan="3">6.</td><td rowspan="3">7.</td><td rowspan="3">8.</td><td rowspan="3">9.</td><td rowspan="3">Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Pohyb těles, síly</td></tr>
<tr><td>Mechanické vlastnosti tekutin</td></tr>
<tr><td>Energie</td><td rowspan="4">Počet hodin týdně</td><td rowspan="4">1</td><td rowspan="4">2</td><td rowspan="4">2</td><td rowspan="4">2</td><td rowspan="4">Exkurze</td></tr>
<tr><td>Zvukové děje</td></tr>
<tr><td>Elektromagnetické a světelné děje</td></tr>
<tr><td>Vesmír</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení a osvojování fyzikálních pojmů a vztahu • výběr vhodných metod a plánování postupů při řešení fyzikálních úkolů • vyhledávání informací z informačních zdrojů a učebních impulsů (nabídek) - učebnice, knihovna, Internet • rozvoj abstraktního a logického myšlení • samostatnost, organizace vlastní činnosti **Zařazujeme** • zajímavé fyzikální úlohy a pokusy • výukové programy z fyziky na počítači • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast žáků na fyzikálních olympiádách a soutěžích • využití prostředků výpočetní techniky
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozbor fyzikálního problému • hledání různých metod řešení reálných a teoretických fyzikálních úloh • předpoklad a odhad správného řešení fyzikální úlohy • ověření správnosti řešení s následnou opravou **Zařazujeme** • uplatňování mezipředmětových vztahů (chemie, zeměpis, přírodopis, tělesná výchova) • příklady z reálného života • praktická cvičení **Umožňujeme** • používání internetu při vyhledávání informací potřebných fyzikálních úloh

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • správnou formulaci fyzikálních pojmů, zákonů a symboliky • vhodnou formulaci při sestavování možného řešení úlohy • slovní odpověď při řešení úlohy • zpětnovazební komunikace při práci ve skupinách **Zařazujeme** • vhodné fyzikální úlohy • řešení fyzikálních úloh, laboratorních prací ve skupině **Umožňujeme** • používání různých komunikačních prostředků při osvojování fyzikální problematiky a při řešení úloh
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • dodržování slušného chování a stanovených pravidel během hodiny fyziky • účinnou skupinovou spolupráci při řešení daného úkolu • vzájemnou pomoc při učení **Zařazujeme** • pokusy, laboratorní práce a úlohy, které žáci mohou řešit ve skupinách **Umožňujeme** • konfrontaci jednotlivých skupin při řešení složitějších úloh
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • vhodné chování a dodržování vnitřního řádu odborné učebny fyziky při výuce • respektování různých názorů svých spolužáků při rozboru fyzikálního problému či úlohy **Zařazujeme** • úlohy s ekologickou tématikou **Umožňujeme** • žákům za předem daných pravidel hodnotit výsledky své práce
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • kultivovaný písemný projev při zápisu • bezpečnost při práci s fyzikálními pomůcky při různých pokusech • grafické znázorňování různých fyzikálních jevů, dějů • čistotu a hygienu při práci v hodině **Zařazujeme** • praktické exkurze zaměřené na profesní orientaci **Umožňujeme** • používání milimetrových papírů • práci s kalkulátory • výrobu jednoduchých pomůcek k fyzikálním pokusům • používání školních fyzikálních pomůcek, fyzikálních stavebnic

FYZIKA		Ročník: 6.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák dodržuje bezpečnostní pravidla a řád učebny fyziky	**Bezpečnost práce a řád** učebny fyziky	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; dodržování školního řádu i řádu učebny fyziky*
rozezná tělesa, látky určuje složení těles určuje skupenství a vlastnosti látek zkoumá vzájemné působení částic rozlišuje atom od molekuly určuje rozměry atomu a molekuly sleduje pohyb částic a uvede příklady jevů dokazujících pohyb částic	**Látka a těleso** složení těles skupenství látek atomy a molekuly Brownův pohyb, difúze	***OSV*** *Komunikace, kreativita; fyzikální jevy (diskuse, pokusy)*
určuje fyzikální veličiny a jejich hlavní a vedlejší jednotky převádí jednotky fyzikálních veličin odhaduje a měří fyzikální veličiny volí vhodná měřidla k měření fyzikálních veličin určuje odchylku měření počítá aritmetický průměr popíše změnu objemu tělesa při změně jeho teploty řeší praktické úlohy zkoumající vztah mezi hustotou, hmotností a objemem Měří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	**Veličiny a jejich měření** fyzikální veličiny rozměry těles přesnost, chyby měření měření délky, hmotnosti, času, rychlosti, objemu, teploty, hustoty, síly	***OSV*** *Psychohygiena; časové rozvržení práce* ***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět; mezinárodní jednotky SI*
• zelektrizuje tělesa • určuje druh náboje a jeho orientaci elektrického pole • rozeznává silové účinky zelektrizovaných těles • popisuje strukturu atomu • rozpozná elektrickou vodivost	**Elektrické vlastnosti těles** elektrování třením druhy elektrického náboje model atomu elektrické vodiče a nevodiče elektrické pole tělesa v elektrickém poli elektrická síla	***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; objevy v mikrosvětě (model atomu)*

rozpozná přírodní a umělé magnety rozeznává části magnetu vytvoří trvalý magnet rozezná silové účinky magnetického pole modeluje soustavu magnetických indukčních čar a určuje jejich směr pracuje s kompasem a určí severní (jižní) pól Země	**Magnetismus** magnety a jejich vlastnosti působení magnetu na tělesa z různých látek magnetická indukce a magnetování magnetické pole a magnetické indukční čáry magnetické pole Země, kompas magnetická síla	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *světové strany, kompas, buzola*
charakterizuje elektrický proud a elektrické napětí, zná jejich označení a jednotky rozlišuje druhy elektráren a elektrických zdrojů na příkladech ze života uvede jaké jsou účinky elektrického proudu rozezná různé spotřebiče, které pracují na elektrický proud rozeznává elektrické schématické značky sestavuje elektrické obvody experimentuje s vedením elektrického proudu v kapalinách a plynech uvádí příklady škodlivých důsledků elektrického proudu a ochrany před ním	**Elektrický proud** elektrický proud a napětí zdroje elektrického napětí účinky elektrického proudu elektrické spotřebiče elektrický obvod, jeho schéma jednoduchý a složitější elektrický obvod elektrický proud v kapalinách a plynech bezpečnost při práci s elektřinou	***EGS*** *Jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět; mezinárodní jednotky SI, normy pro značky v elektrických obvodech* ***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; předpisy a normy pro bezpečné zacházení s elektrickým proudem* ***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči*

FYZIKA		Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák: dodržuje bezpečnostní pravidla a řád učebny fyziky	**Bezpečnost práce a řád učebny**	***osv*** *Seberegulace a sebeorganizace; dodržování školního řádu i řádu učebny fyziky*
má představu o mechanickém pohybu a jeho relativnosti vyvozuje závěry, že pohyb je základní vlastnost všech těles ve vesmíru operuje s pojmy trajektorie, dráha, čas, rychlosti, používá jejich značky a jednotky rozlišuje různé druhy pohybu používá vztah mezi rychlostí, dráhou a časem pro výpočet rychlosti, dráhy a času u rovnoměrného pohybu výpočtem určuje průměrnou rychlost pohybu tělesa	**Pohyb a klid tělesa** posuvný a otáčivý pohyb průměrná rychlost okamžitá rychlost měření rychlosti rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb dráha rovnoměrného a nerovnoměrného pohybu výpočet doby rovnoměrného pohybu pohyb přímočarý, křivočarý	***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát ; dodržování pravidel silničního provozu, bezpečnost silničního provozu* ***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *různé způsoby dopravních prostředků - mezinárodní doprava, kosmická doprava*
určí druhy sil působících na těleso znázorňuje sílu pomocí orientované úsečky používá značku i jednotku síly měří velikost síly siloměrem skládá 2 síly působící stejným, opačným nebo různým směrem počítá velikost dvou složených sil grafický znázorňuje velikost dvou složených sil počítá gravitační sílu určuje vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa	**Síla a její měření, skládání sil** síla vzájemné působení sil skládaní sil gravitační pole gravitační síla a těžiště přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; vliv různých druhů sil na člověka při sportovních činnostech*
pokusem ověřuje příčiny atmosférického tlaku a tlakové síly popisuje Torricelliho pokus popisuje přístroje k měření atmosférického tlaku aplikuje platnost Archimedova zákona v atmosférickém tlaku rozlišuje pojmy přetlak, podtlak	**Mechanické vlastnosti plynů** vlastnosti plynu atmosférický tlak a jeho měření atmosféra Země základy meteorologie Archimédův zákon pro plyny přetlak, podtlak, vakuum proudění vzduchu	***EV*** *Ekosystémy; atmosféra, ozónová díra*

orientuje se ve vzájemném působení těles a polí rozlišuje účinky posuvné, otáčivé a deformační využívá poznatků Newtonových pohybových zákonů pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly používá pojem páka, rameno síly, moment síly a používá jeho jednotku při výpočtech uplatňuje podmínky pro rovnováhu na páce vysvětluje užití a účelnost páky v běžném životě, popisuje jednotlivá zařízení poznává kladku pevnou, volnou i kladkostroj sestavuje jednoduché soustavy řeší příklady z využitím poznatků o posuvných a otáčivých účincích síly	**Posuvné a otáčivé účinky sil** setrvačnost síla a změna pohybu akce a reakce otáčivý účinek síly, rovnováha tělesa Newtonovy zákony rovnováha na páce a pevné kladce	***EGS*** *Jsme Evropané; historické osobnosti, Isaac Newton - významný vědec, zakladatel moderní fyziky* ***OSV*** *Kreativita; fyzikální pokusy (rovnováha na páce)*
rozlišuje pojem tlaková a tahová síla měří velikost třecí síly zkoumá závislosti velikosti třecí síly na jakosti stykových ploch a na velikosti tlakové síly objasňuje význam třecí síly v praxi, účelnost jejího zmenšování nebo naopak zvětšování	**Deformační účinky, tření** tlak, tlaková síla třecí síla smykové a valivé tření odpor prostředí	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; vliv uvedených fyzikálních veličin při sportovních činnostech*
objasňuje účinky vnější tlakové síly na hladinu kapaliny charakterizuje účinek gravitační síly na kapalinu využívá Pascalova zákona kreslí jednoduchá schémata hydraulického zařízení, vysvětluje je a popisuje jejich užití v praxi popisuje tlakovou sílu kolmo na dno i hydrostatický tlak a vysvětluje jeho příčinu vysvětluje existenci a příčiny vztlakové síly vysvětluje Archimédův zákon vyvozuje podmínky pro plování těles v kapalině a určuje souvislost velikosti ponořeného objemu tělesa a hustotou kapaliny	**Mechanické vlastnosti kapalin** vlastnosti kapalin, povrchové napětí závislost hustoty kapalin na teplotě kapilární jevy hydrostatický tlak Pascalův zákon hydraulická zařízení Archimédův zákon vztlaková síla potápění vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	***EGS*** *Jsme Evropané; historické osobnosti Blaise Pascal - francouzský matematik a fyzik, Archimédes - řecký vynálezce, matematik a fyzik* ***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; vliv vlastností vody na člověka při vodních sportech, rizika při potápění (potápěčské přístroje)*

FYZIKA		Ročník: 8.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák: dodržuje bezpečnostní pravidla a řád učebny fyziky	**Bezpečnost práce a řád učebny**	***osv*** *Seberegulace a sebeorganizace; dodržování školního řádu i řádu učebny fyziky*
používá s porozuměním pojmy mechanická práce, výkon, účinnost, pohybová a polohová energie k objasnění fyzikálních dějů určuje, kdy těleso koná ve fyzice mechanickou práci, má větší výkon a jakou má účinnost řeší slovní úlohy pro výpočet mechanické práce, výkonu a účinnosti popisuje vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie v gravitačním poli Země využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	**Práce, výkon, energie** práce výkon energie polohová energie pohybová energie přeměna energie zákony zachování energie účinnost	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; působení uvedených fyzikálních veličin při sportovních činnostech*
vysvětluje změnu vnitřní energie při změně teploty určuje množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem vysvětluje co udává měrná tepelná kapacita orientuje se v matematicko - fyzikálních tabulkách při vyhledávání měrné tepelné kapacity rozpoznává v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny	**Vnitřní energie, teplo** vnitřní energie tělesa teplo změna vnitřní energie kalometrická rovnice vedení tepla	***EV*** *Ekosystémy; teplo, tepelné zdroje, výhřevnost paliv, sluneční energie, solární panely*
rozpoznává jednotlivé skupenské přeměny určuje skupenské teplo tání, měrné skupenské teplo tání orientuje se v tabulkách pro teplotu tání popisuje rozdíly mezi vypařováním a varem objasňuje jev - anomálie vody	**Změna skupenství** skupenské přeměny tání a tuhnutí vypařování a kapalnění var sublimace a desublimace skupenské teplo tání	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti; práce s fyzikálními tabulkami*

zelektrizuje tělesa určuje druh náboje a jeho orientaci elektrického pole rozeznává silové účinky zelektrizovaných těles popisuje strukturu atomu rozpozná elektrickou vodivost rozlišuje vodiče a izolanty	**Elektrické vlastnosti těles** elektrování třením druhy elektrického náboje model atomu elektrické vodiče a nevodiče elektrické pole tělesa v elektrickém poli	***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; objevy v mikrosvětě (model atomu)*
definuje elektrický proud jako usměrněný pohyb volných částic a to jak v kovech, tak v kapalinách popisuje zdroje stejnosměrného napětí - el. články aplikuje Ohmův zákon v jednotlivých výpočtech el.napětí, el.proudu i el. Odporu orientuje se v grafickém znázornění el. proudu na el. napětí a dovede jednoduchý graf sám sestavit sestaví podle schématu elektrický obvod a pomocí měřících přístrojů měří elektrický proud a napětí v jednotlivých částech obvodu používá zákonitostí při zapojení rezistorů za sebou i vedle sebe k výpočtům el. proudu, el. odporu i el. napětí v el. obvodech zapojuje el. obvod jako dělič el. proudu i el. napětí počítá el. práci i el. výkon a používá jejich jednotky	**Elektrický proud** elektrický náboj elektrický proud měření elektrického proudu Ohmův zákon elektrický odpor závislost odporu na teplotě zapojování rezistoru zapojování zdrojů elektrického proudu výkon elektrického proudu elektrická energie	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané; mezinárodní jednotky SI, normy pro značky v elektrických obvodech* ***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; předpisy a normy pro bezpečné zacházení s el. proudem* *EGS* *Jsme Evropané; historické osobnosti Georg Simon Ohm - německý fyzik*
definuje meteorologii vyjmenuje a měří základní meteorologické prvky vysvětluje, co to je podnebí nebo-li klima rozeznává jednotlivé vrstvy atmosféry a charakterizuje je popisuje meteorologické jevy popisuje jednoduchou meteorologickou stanici vysvětluje současné problémy znečišťování atmosféry	**Počasí kolem nás** atmosféra klimatické poměry meteorologie meteorologické prvky a jevy	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět; počasí v Evropě* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; klimatické změny*

FYZIKA		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák: dodržuje bezpečnostní pravidla a řád učebny fyziky	**Bezpečnost práce a řád učebny**	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; dodržování školního řádu i řádu učebny fyziky*
spojuje magnetické pole s usměrněným pohybem částic s el. nábojem v elektrickém poli používá Ampérovo pravidlo pravé ruky popisuje elektromagnet, zvonek, jistič a elektromagnetické relé pokusem ukazuje pohybové a otáčivé účinky magnetického pole na cívky, kterou prochází el. proud popisuje model elektromotoru	**Elektromagnetické jevy** magnetické pole cívky s proudem elektromagnet a jeho užití působení magnetického pole na cívku s proudem elektromotor elektromagnetická indukce	***EV*** *Ekosystémy; výroba a přenos elektrické energie*
popisuje základní principy vzniku střídavého proudu rozlišuje stejnoměrný a střídavý proud orientuje se v časovém grafickém znázornění střídavého proudu pracuje s pojmy perioda a kmitočet rozpoznává dynamo od alternátoru popisuje transformátor a rozvodnou síť dodržuje pravidla bezpečnosti práce s elektrickými přístroji a zařízeními	**Střídavý proud a polovodiče** vznik střídavého proudu měření střídavého proudu transformátory rozvodná elektrická síť výroba a přenos elektrické energie bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; předpisy a normy pro bezpečné zacházení s elektrickým proudem* ***EV*** *Ekosystémy; výroba a přenos elektrické energie* *Základní podmínky života; využívání elektrické energie a způsoby šetření elektrickou energií* ***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; bezpečné zacházení s elektrickými přístroji a zařízeními*

popisuje elektrolýzu pracuje s pojmy elektroda, elektrolyt popisuje pokovování, princip jiskrového elektrického výboje, elektrického oblouku a výboje ve zředěných plynech popisuje princip blesku a nebezpečí z toho plynoucí	**Vedení el. proudu v kapalinách a plynech** vedení elektrického proudu v kapalinách vedení elektrického proudu v plynech	**OSV** Seberegulace a sebeorganizace; *bezpečné chování v přírodě při bouřce, nebezpečí zásahu bleskem*
rozlišuje vodič, izolant a polovodič popisuje změnu odporu v polovodičích pojmenovává některé druhy polovodičů - fotorezistor, termistor popisuje vznik polovodiče typu P i polovodiče typu N popisuje princip polovodičové diody i způsob jejího zapojení zapojí správně polovodičovou diodu popisuje užití diody jako jednoduchého usměrňovače a vznik tepavého proudu řídí se základními bezpečnostními pravidly pro práci s elektrickým proudem	**Vedení el. Proudu v polovodičích** jak lze měnit odpor polovodičů polovodiče typu N a P polovodičová dioda dioda jako usměrňovač součástky s jedním přechodem PN	**EV** Ekosystémy; *fotodiody jako sluneční články, sluneční kolektory*
podává přehled elektromagnetických vln a jejich užití vysvětluje pojem vlnová délka pracuje s hodnotu rychlosti světla ve vakuu popisuje zdroje záření i jejich způsob užití	**Elektromagnetické záření** elektromagnetické vlny a záření zdroje záření	**EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí; *nebezpečné záření a ochrana před ním nejen ve vojenství, ale i ve zdravotnictví (rentgen apod.), využití některých druhů záření při diagnostice a léčení některých nemocí* **MDV** Fungování a vliv médií ve společnosti; *princip rádiových i televizních vln, satelitů, televizní obrazovky, radaru, mobilních telefonů, systému GPS*

popisuje příčiny světelných jevů, nikoliv jejich princip používá pojmy světelný zdroj, optické prostředí, šíření světla používá hodnotu rychlosti světla ve vakuu vysvětluje vznik stínu i polostínu formuluje zákon odrazu světla sleduje zobrazení tělesa rovinným zrcadlem a graficky ho znázorní pozoruje lom světla na rozhraní různých optických prostředí, popisuje ho na hranolu a čočce, znázorňuje ho graficky vysvětluje lom světla na čočce spojené i rozptylce a určuje, jaký obraz vznikne popisuje oko z fyzikálního hlediska určuje nápravu základních optických vad popisuje spojité spektrum	**Světelné jevy a jejich využití** zdroj světla přímočaré šíření světla, rychlost světla, stín, polostín odraz světla zrcadla (rovinná, kulová) lom světla čočky zobrazení předmětu čočkami oko, optické vlastnosti oka optické klamy optické přístroje; lupa, mikroskop, dalekohled rozklad světla hranolem	**EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí; *škodlivé optické jevy a ochrana zraku před nimi*
objasní oběh planet kolem Slunce a oběh měsíců planet kolem planet pomocí poznatků o gravitačních silách rozlišuje hvězdu a planetu na základě jejich vlastností vyjmenuje měsíční fáze popíše vznik zatmění Slunce i Měsíce	**Vesmír** sluneční soustava složky sluneční soustavy hvězdy a jejich složení fáze Měsíce zatmění Slunce a Měsíce	**MDV** Fungování a vliv médií ve společnosti; *informace o vesmíru*
popisuje stavbu atomu používá pojmy nukleony, nukleonová čísla vysvětluje pojem nuklidy prokazuje znalost podstaty 3 druhů záření - alfa, beta i gama, jejich nebezpečnost i způsob ochrany před nimi popisuje proces přeměny i užití radioaktivity v různých oborech činností popisuje řetězovou reakci i uvolňování jaderné energie pomocí obrázku popisuje jaderný reaktor rozpoznává možná nebezpečí jaderných reakcí i způsob ochrany hodnotí využívání různých zdrojů energie a posuzuje vliv jejich používání na životní prostředí	**Jaderná energie** atomová jádra radioaktivita využití jaderného záření jaderná reakce uvolňování jaderné energie jaderný reaktor jaderná energie ochrana před zářením štěpná reakce jaderná elektrárna obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	**EGS** Objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá; *jaderný výzkum ve světě a postoj států k jaderným programům* **EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí; *jaderný odpad, užití radionuklidů k defektoskopii a určování stáří organických látek*

rozpozná a popisuje zdroje a druhy zvuku, prostředí, kterým se zvuk šíří prokazuje znalost přibližné velikosti rychlosti zvuku ve vzduchu, ve vodě i v oceli určuje hranice slyšitelnosti podle kmitočtu používá pojmy ultrazvuk a infrazvuk vysvětluje vznik ozvěny a dozvuku určuje práh slyšení i práh bolesti posuzuje vliv nadměrného hluku na lidské zdraví a životní prostředí	**Zvukové jevy** vlastnosti pružných těles kmitavý pohyb vlnění zvuk, zdroje zvuku šíření a rychlost zvuku ultrazvuk, infrazvuk vnímání zvuku, hlasitost odraz zvuku ozvěna	**EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí; *škodlivost nadměrného hluku a jeho vliv na lidský organismus*

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vyučovací předmět: CHEMIE 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="7">Vzdělávací obsah</td><td>Pozorování, pokus a bezpečnost práce</td><td rowspan="3">Ročník</td><td rowspan="3">6.</td><td rowspan="3">7.</td><td rowspan="3">8.</td><td rowspan="3">9.</td><td rowspan="3">Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Směsi</td></tr>
<tr><td>Částicové složení látek a chemické prvky</td></tr>
<tr><td>Chemické reakce</td><td rowspan="4">Počet hodin týdně</td><td rowspan="4"></td><td rowspan="4"></td><td rowspan="4">2</td><td rowspan="4">2</td><td rowspan="4">Exkurze</td></tr>
<tr><td>Anorganické sloučeniny</td></tr>
<tr><td>Organické sloučeniny</td></tr>
<tr><td>Chemie a společnost</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • systematické pozorování jako základní formu zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek za kterých nastávají • hledání souvislostí mezi přírodními jevy a jejich vysvětlení • vyhledávání, zpracování a používání informací v literatuře a na internetu • zobecňování poznatků a jejich následnou aplikaci v různých oblastech života • základy logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů **Zařazujeme** • výukové programy na počítačích • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • pozorovat, experimentovat a porovnávat výsledky a vyvozovat závěry

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • předložení problémové situace související s učivem chemie a hledání různých variant pro jeho řešení • promyšlení pracovního postupu praktických cvičení • nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlení jejich chemické podstaty • aplikaci poznatků v praxi **Zařazujeme** • pokusy demonstrující některé přírodní a ekologické jevy • příklady pro rozvíjení samostatnosti, tvořivosti a logického myšlení **Umožňujeme** • volit různé způsoby řešení problému • obhajovat svá rozhodnutí • využívání moderní technologie při řešení problému
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • přesné a logicky uspořádané vyjadřování či argumentaci • stručné, přehledné i objektivní sdělení výsledků pozorování nebo experimentu • zprávné používání, psaní a čtení chemických značek, symbolů a vzorců • na přátelskou komunikaci mezi žáky a žákem a učitelem **Zařazujeme** • úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat **Umožňujeme** • používání komunikačních prostředků při přípravě na výuku, domácí úkoly a referáty
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • dodržování stanovených pravidel pro práci v hodinách chemie a vnitřního řádu učebny chemie • účinnou spolupráci ve skupinách • hledání společného závěru k danému problému **Zařazujeme** • úkoly, při kterých se žáci učí vyjádřit svůj názor a zároveň respektovat názory jiných • úkoly podněcující vzájemnou pomoc ostatních **Umožňujeme** • ve vhodných případech vzájemnou pomoc žáků při učení

KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • na možnosti rozvoje i zneužití chemie • zodpovědnost za aktivní ochranu vlastního zdraví a zachování životního prostředí • respektování pravidel pro práci s chemikáliemi • dodržování stanovených pravidel chování ve výuce chemie, obzvlášť pak při provádění experimentů • základy poskytnutí první pomocí při poranění různými chemikáliemi **Zařazujeme** • příklady předkládající správné jednání při ochraně člověka za mimořádných situací **Umožňujeme** • sebehodnocení při práci v hodinách chemie
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • bezpečné používání materiálů, nástrojů a vybavení v chemické učebně • dodržování pravidel pro práci s chemikáliemi (H- a P- věty, piktogramy) • správné používání ochranných pomůcek při práci s chemikáliemi **Zařazujeme** • úkoly pro jednoduché a bezpečné domácí experimenty a jejich vyhodnocení • úkoly pro práci s periodickou tabulkou prvků **Umožňujeme** • používání kalkulátorů pro chemické výpočty • práci s chemickými stavebnicemi pro objasnění stavby chemických molekul

CHEMIE		Ročník: 8.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák ovládá základní pravidla bezpečné práce s chemikáliemi zhodnotí rizikovost dané chemické látky pomocí piktogramů, R- a S-vět používá správné ochranné prostředky při práci chemikáliemi, hodnotí rizikovost chemických látek přivolává pomoc poskytne první pomoc při poranění vybranými chemikáliemi	**Bezpečnost práce** nebezpečné látky a přípravky bezpečnost práce v laboratoři a běžném životě H-věty a P-věty piktogramy a jejich význam ochranné prostředky první pomoc	**OSV** Seberegulace a sebeorganizace; *zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem* **EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí; *chemické látky používané v běžném životě (saponáty, barvy, rozpouštědla,...)*
rozeznává varovný signál při různých typech havárií objasňuje nejefektivnější jednání v modelových příkladech chování při při mimořádných událostech používá správné ochranné prostředky	**Mimořádné události** havárie s únikem nebezpečných látek radiační havárie	**OSV** Seberegulace a sebeorganizace; zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem **EV** Ekosystémy; bezpečnost provozu jaderných elektráren a ukládání radioaktivního odpadu **MDV** Fungování a vliv médií ve společnosti; vyhlášení poplachu, evakuace při haváriích a vojenských napadeních

pojmenovává základní chemické sklo a nádobí kreslí dané chemické sklo nebo nádobí	**Chemická laboratoř** chemické sklo a porcelán laboratorní pomůcky a potřeby	***OSV*** *Hodnoty, postoje, praktická etika; šetrné využívání chemických pomůcek, zařízení a chemických látek*
rozlišuje látky a tělesa určí společné a rozdílné vlastnosti látek popisuje vlastnosti těles na základě pozorování (barva, skupenství, rozpustnost ve vodě atd.) popisuje látkové složení tělesa popisuje rozdíl mezi fyzikálním a chemickým dějem uvádí příklady chemických a fyzikálních dějů	**Pozorování, pokus, vlastnosti látek** tělesa a látky fyzikální a chemický děj pozorování, měření a experiment	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; vyvozování závěrů z různých pokusů* *Řešení problému a rozhodovací dovednosti; ověřování hypotéz na základě provedeného pokusu*
definuje pojem směs uvádí příklady jednotlivých typů směsí ze života rozlišuje směsi a chemické látky používá správně pojmy zředěný, koncentrovaný, nasycený a nenasycený chápe pojem rozpustnost látky vypočítá hmotnostní zlomek dané látky ze slovní úlohy uvádí příklady oddělování složek směsí popisuje základní princip filtrace, destilace, krystalizace a sublimace navrhuje správnou metodu pro oddělení složek z dané směsi jmenuje faktory ovlivňující rozpouštění látek	**Směsi a roztoky** směsi stejnorodé směsi různorodé směsi roztoky koncentrace roztoků (zředěný, koncentrovaný, nasycený a nenasycený) rozpustnost látky faktory ovlivňující rozpustnost látky hmotnostní zlomek oddělování složek směsí (filtrace, destilace, sublimace, usazování, krystalizace)	***EV*** *Základní podmínky života;* *likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek* *MDV* *Fungování a vliv médií ve společnosti; informace o haváriích ropných tankerů*

vyjmenovává a rozlišuje druhy vod podle daných kritérií (pitná, užitková, odpadní, minerální, destilovaná) popisuje princip koloběhu vody na Zemi popisuje metodu výroby pitné vody ve vodárnách jmenuje příklady znečišťování vod	**Voda** vlastnosti vody dělení vod (podle obsahu minerálních látek a nečistot) koloběh vody na Zemi tvrdost vody čištění vody znečišťování vody	***EV*** *Základní podmínky života;* *zdroj pitné vody, úprava odpadních vod, význam vody jako základní podmínky života* *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; čistírny odpadních vod* ***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; zodpovědnost za stav čistoty vody* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; informace o problematice znečišťování vody*
jmenuje procentuální obsah jednotlivých složek vzduchu jmenuje hlavní příčiny a příklady znečišťování ovzduší popisuje vznik teplotní inverze vysvětluje vznik ozonu uvědomuje si důležitost ozonu pro naši Zemi definuje hoření uvádí příklady hasících přístrojů a jejich vhodné použití vysvětluje význam kyslíku v průmyslu	**Vzduch** složení vzduchu teplotní inverze znečišťování ovzduší ozon kyslík hoření látek hašení plamene	***EV*** *Základní podmínky života;* *význam vzduchu jako základní podmínky života, zdroje znečišťování ovzduší* *Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí; odsiřovací zařízení* ***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;* *význam ozonové vrstvy* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Informace o problematice znečišťování ovzduší a ozonové vrstvě*

odhaduje velikost atomu používá správně pojmy atom a molekula ve správných souvislostech popisuje strukturu a složení atomu uvádí správný náboj pro jednotlivé částice atomu popisuje význam valenčních elektronů	**Částicové složení látek** atom stavba atomu (jádro a obal) částice atomu (protony, elektrony a neutrony valenční elektrony molekula	***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; informace o nových objevech v mikrosvětě*
píše značky a názvy vybraných chemických prvků rozumí periodickému zákonu orientuje se v PSP používá vztah pro výpočet neutronů v atomu určuje pomocí PSP vše o daném atomu (počet vrstev, elektronů, protonů, neutronů, hmotnost atomu a elektronegativitu) zakresluje schéma struktury elektronového obalu pro daný atom odvozuje a zapisuje vznik kationů a anionů pro daný atom rozlišuje a popisuje vlastnosti kovů, nekovů a polokovů uvádí vlastnosti a využití vybraných prvků v PSP	**Prvky a periodická** soustava prvků značky a názvy vybraných prvků protonové číslo, hmotnostní číslo, elektronegativita vztah mezi počtem protonů, elektronů a neutronů periody a skupiny periodický zákon struktura elektronového obalu ionty a jejich vznik kovy, nekovy a polokovy vlastnosti a využití některých chemických prvků	***OSV*** *Komunikace; chemické zápisy jako prostředek k vysvětlení chemických jevů* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; nebezpečí poškození ŽP některými prvky a jejich sloučeninami (těžké kovy, baterie z mobilních telefonů, součástky z PC apod.)*
rozlišuje chemické látky a sloučeniny zapisuje vzorce chemických sloučenin vyjmenovává jednotlivé atomy tvořící sloučeniny vysvětluje pojem molární hmotnost počítá molární hmotnost libovolné chemické sloučeniny a přiřazuje správné jednotky pro tuto veličinu	**Chemické sloučeniny** zápis chemické sloučeniny složení chemické sloučeniny molární hmotnost sloučeniny a její výpočet	***OSV*** *Komunikace; chemické zápisy jako prostředek k vysvětlení chemických jevů*
vysvětluje vznik chemické vazby uvědomuje si důležitost elektronegativity pro vznik chemické vazby vyjmenovává typy chemických vazeb podle násobnosti a polarity počítá polaritu chemických vazeb	**Chemická vazba** elektronová pár, chemická vazba elektronegativita polarita chemické vazby typy chemických vazeb podle polarity (nepolární, polární, iontová) výpočet polarity vazby násobnost vazby	

rozlišuje v reakci reaktanty a produkty rozumí zápisu chemické reakce čte zápis chemické rovnice chápe princip zákona zachování hmotnosti aplikuje zákon zachování hmotnosti při výpočtu hmotnosti reaktantů a produktů aplikuje zákon zachování hmotnosti při vyrovnáváni reakcí jmenuje některé faktory ovlivňující rychlost chemické reakce rozlišuje v zápisu chemických reakcí slučování, rozklad či neutralizaci	**Chemické reakce** reaktanty, produkty zápis chemické reakce zákon zachování hmotnosti vyrovnávání rovnic klasifikace chemických reakcí faktory ovlivňující rychlost reakce	**OSV** Komunikace; *chemické zápisy jako prostředek k vysvětlení chemických jevů*
doplňuje oxidační čísla prvků do zadaných sloučenin používá pravidlo o součtu oxidačních čísel tvoří vzorce a názvy jednoduchých oxidů, sulfidů, halogenidů, hydroxidů a kyselin dle daného algoritmu	**Názvosloví anorganických sloučenin** oxidační čísla koncovky kationtů oxidační čísla aniontů pravidlo pro součet oxidačních čísel ve sloučenině pravidla pro tvorbu chemických vzorců vzorce oxidů, sulfidů, halogenidů, hydroxidů a kyselin	***OSV*** *Komunikace; chemické zápisy jako prostředek k vysvětlení chemických jevů*
vysvětluje pojem oxid, sulfid a halogenid uvádí význam a použití důležitých dvouprvkových sloučenin (CO, CO2, SO2, SO3, NO, NO2, NaCl, KCl) uvědomuje si nebezpečí oxidu uhelnatého pro člověka uvědomuje si škodlivost některých oxidů na ŽP	**Dvouprvkové anorganické sloučeniny** oxidy sulfidy halogenidy	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; zodpovědnost jedince za své zdraví (revize plynových spotřebičů - otrava oxidem uhelnatým)* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; kyselé deště, skleníkový efekt, teplotní inverze, jedovaté zplodiny automobilových motorů* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; informace o globálním oteplování a jeho příčinách a následcích*

vysvětluje rozdíl mezi kyslíkatou a bezkyslíkatou kyselinou ředí správně kyseliny s vodou poskytuje první pomoc při zasažení kyselinou popisuje princip vzniku kyselých dešťů a uvědomuje jejich dopad na ŽP uvádí význam a využití nejdůležitějších kyselin (HCl, H_2SO_4, HNO_3)	**Kyseliny** ředění kyselin kyslikaté a bezkyslikaté kyseliny bezpečnost práce při používání kyselin kyselé deště zástupci a jejich význam (kyselina sírová, dusičná, chlorovodíková)	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; zásady bezpečného zacházení s kyselinami, poskytnutí první pomoci* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; kyselé deště, nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin*
poskytuje první pomoc při zasažení hydroxidem uvádí nejdůležitější zástupce hydroxidů a jejich využití (NaOH, KOH, Ca $(OH)_2$, NH4OH) píše reakci vzniku hašeného a páleného vápna	**Hydroxidy** bezpečnost práce při používání hydroxidů významní zástupci a jejich využití	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; zásady bezpečného zacházení s hydroxidy, poskytnutí první pomoci* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování hydroxidů*
zapisuje a vysvětluje reakci neutralizace vyjmenovává jednotlivé typy roztoků podle hodnoty pH vysvětluje pojem pH jmenuje alespoň tři různé indikátory rozlišuje kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů měří pH roztoků s užitím univerzálního indikátorového papírku	**Neutralizace, pH roztoků** reakce neutralizace kyselý, zásaditý a neutrální roztok pH roztoků indikátory	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; nadměrné hnojení*

CHEMIE		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák vysvětluje pojem sůl ovládá pravidla pro tvorbu vzorců kyslíkatých solí zapisuje vzorce zadaných solí uvádí příklady použití solí v praxi	**Soli** vznik solí názvosloví solí odvozených od kyslíkatých kyselin zástupci solí	***EV*** *Vztah člověka k prostředí; používání průmyslových hnojiv*
určuje oxidační čísla atomů sloučenin definuje pojem oxidace a redukce rozhoduje, zda jde o redoxní reakci zapisuje poloreakce vysvětluje princip vytěsňování kovů kovem popisuje postup výroby železa a oceli	**Redoxní reakce** oxidace redukce redoxní vlastnosti kovů výroba železa a oceli	***EV*** *Vztah člověka k prostředí; význam sběru starého železa a ostatních kovů jako průmyslové suroviny, zkujňování železa - koroze železa*
objasňuje rozdíl mezi endotermickou a exotermickou reakcí zařazuje paliva do skupiny obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie uvádí využití uhlí, ropy a zemního plynu popisuje postup a produkty frakce ropy a karbonizace uhlí uvědomuje si vliv produktů spalování na životní prostředí vyjmenovává klady a zápory využívání jaderné energie předkládá správná řešení při různých životu nebezpečných situací	**Energie** exotermická a endotermická reakce obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - uhlí ropa zemní plyn obnovitelné zdroje energie jaderná energie mimořádné život ohrožující situace	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; vlastní zodpovědnost za bezpečnou práci s topnými plyny a palivy* ***EV*** *Ekosystémy; ekologická těžba, přeprava a spalování přírodních paliv, bezpečnost provozu jaderných elektráren, ukládání radioaktivního odpadu* ***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; těžba a zpracování ropy, uhlí, zemního plynu* ***MDV*** *Fungování a vliv médií ve společnosti; ropné havárie, havárie při těžbě uhlí*

jmenuje vlastnosti organických sloučenin vyjmenovává homologickou řadu aplikuje pravidla pro tvorbu názvosloví organických sloučenin píše vzorce jednoduchých org. sloučenin charakterizuje alkany, píše jednoduché vzorce, uvádí vlastnosti a využití methanu, ethanu a propan-butanu uvědomuje si nebezpečí methanu charakterizuje alkeny, píše jednoduché vzorce, uvádí vlastnosti a využití ethylénu a propenu charakterizuje alkyny, píše jednoduché vzorce, uvádí vlastnosti a využití acethylenu charakterizuje areny, píše jednoduché vzorce, uvádí vlastnosti a využití benzenu, naftalenu a toluenu uvědomuje si nebezpečnost některých arenů na naše zdraví	**Uhlovodíky** charakteristika organických sloučenin vlastnosti org. sloučenin vaznost prvků v org. sloučeninách typy vzorců organických sloučenin homologická řada alkany (názvosloví, zástupci) alkeny (názvosloví, zástupci) alkyny (názvosloví, zástupci) areny (názvosloví, zástupci)	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; osobní zodpovědnost při práci s některými uhlovodíky (zemní plyn, propan-butan, acetylén)*
tvoří a pojmenovává zadané uhlovodíkové zbytky píše obecné vzorce pro deriváty uhlovodíků zařazuje deriváty uhlovodíků podle jejich charakteristické skupiny aplikuje princip tvorby vzorců derivátů pro halogenderiváty uvádí vlastnosti a využití nejdůležitějších derivátů (methanolu, etanolu, formaldehydu, acetonu, kyseliny mravenčí, kyseliny octové) uvědomuje si nežádoucí účinky methanolu na naše zdraví používá ochranné prostředky při práci s formaldehydem a acetonem - karcinogenní látky zapisuje obecné schéma esterifikace rozlišuje sůl a ester	**Deriváty uhlovodíků** uhlovodíkový zbytek charakteristická skupina halogenderiváty (názvosloví, zástupci) alkoholy (obecný vzorec, zástupci) fenoly (obecný vzorec, zástupci) aldehydy (obecný vzorec, zástupci) ketony (obecný vzorec, zástupci) karboxylové kyseliny (obecný vzorec, zástupci) esterifikace	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; osobní zodpovědnost při práci s ředidly, barvy a rozpouštědly (např aceton - karcinogenní látka), poškozování zdraví užíváním alkoholu a vzniku závislosti na alkoholu, nebezpečí požití alkoholu obsahujícího methanol* ***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; zákony o výrobě, prodeji a užívání alkoholu* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; výsledky průzkumu o užívání alkoholických nápojů nezletilými* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; freony - ozonová vrstva*

popisuje vznik makromolekulárních látek zapisuje jeden příklad polymerace vyjmenovává syntetické a přírodní makromolekulární látky	**Makromolekulami chemie** makromolekulární látky polymerace syntetické a přírodní makromolekulární látky	
zapisuje a vysvětluje reakci fotosyntézy vyjmenovává několik příkladu významu cukrů uvádí zdroje, vlastnosti a popřípadě význam některých cukrů (glukosa, škrob, glykogen a celulosa)	**Sacharidy (cukry)** fotosyntéza dělení sacharidů význam sacharidů zástupci sacharidů	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; osobní zodpovědnost za svoji výživu - nadměrný příjem cukru* ***EV*** *Základní podmínky života;* *sluneční záření jako základ života na Zemi - fotosyntéza*
uvádí příklady rostlinných a živočišných tuků vyjmenovává několik příkladů významu a zdrojů tuků vysvětluje proč tuky žluknou uvádí výhody ztužených tuků popisuje postup při výrobě mýdla	**Lipidy (tuky)** dělení lipidů podle původu význam lipidů ztužování tuků, žluknutí tuků výroba mýdla	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; osobní zodpovědnost za svoji výživu -nadměrný příjem tuků, cholesterol*
uvědomuje si důležitost bílkovin pro veškerý život na Zemi uvádí funkce a zdroje bílkovin chápe princip vzniku bílkovin pomocí peptidické vazby	**Proteiny** aminokyseliny a jejich dělení peptidická vazba funkce bílkovin důkaz bílkovin	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; osobní zodpovědnost za svoji výživu* *MDV* *Fungování a vliv médií ve společnosti;* *informace o nových poznatcích a výzkumu dědičnosti*
popisuje slovně reakci enzymů rozumí pojmu metabolismus uvědomuje si význam vitamínů a hormonů pro funkci enzymů	**Biokatalyzátory** katalyzátory a jejich funkce enzymy metabolismus látky důležité pro správnou funkci enzymů	

popisuje rozdíl mezi vitamíny rozpustnými ve vodě a v tucích jmenuje některé vitamíny uvádí význam a zdroje vybraných vitamínů (A, B, C, D, E)	**Vitamíny** dělení vitamínů (rozpustné ve vodě a v tucích) význam a funkce a zdroje některých vybraných vitamínů	
zapisuje polymeraci polyethenu uvádí vlastnosti, zkratky a využití vybraných plastů (PE, PS, PVC, PTFE, PP) jmenuje klady a zápory syntetických vláken	**Plasty a umělá textilní vlákna** polymerace vlastnost a využití některých plastů (PE, PVC, PS, PTFE, PP) syntetická vlákna	***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; zákony a předpisy o odpadech, recyklaci plastů* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; problémy spojené s likvidací, nutnost recyklace a třídění odpadu*
využívá poznatků o chemii a výrobcích s ohledem na své zdraví a ochranu životního prostředí aplikuje školní poznatky v praktickém životě hodnotí složení potravy uvádí nebezpečí spojené s užíváním drog a jiných návykových látek	**Chemie v životě** člověka léčiva pesticidy drogy, doping výživa životní prostředí	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; nadměrné užívání alkoholu, nebezpečí neuváženého užívání léčiv, vliv kouření, drog a dopingu na naše zdraví* ***EV*** *Ekosystémy; používání nadměrného množství pesticidů, zneužití chemických poznatků k válečným účelům, složení potravy, ekologické potraviny*

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="8">Vzdělávací obsah</td><td>Obecná biologie a genetika</td><td rowspan="4">Ročník</td><td rowspan="4">6.</td><td rowspan="4">7.</td><td rowspan="4">8.</td><td rowspan="4">9.</td><td rowspan="4">Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Biologie hub</td></tr>
<tr><td>Biologie rostlin</td></tr>
<tr><td>Biologie živočichů</td></tr>
<tr><td>Biologie člověka
Neživá příroda</td><td rowspan="4">Počet hodin týdně</td><td rowspan="4">2</td><td rowspan="4">1</td><td rowspan="4">2</td><td rowspan="4">2</td><td rowspan="4">Přírodovědné vycházky</td></tr>
<tr><td>Základy ekologie</td></tr>
<tr><td>Praktické poznávání přírody</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení a osvojování základních přírodopisných pojmů a vztahů • vizualizaci učiva přírodopisu • výběr vhodných metod a plánování postupů při řešení přírodopisných úkolů • vyhledávání a třídění informací souvisejících • s biologickou tématikou z různých zdrojů: encyklopedie, • biologické atlasy, internet... • získání schopností si zadanou práci zorganizovat, časově rozvrhnout • propojování přírodopisu s ostatními vzdělávacími obory **Zařazujeme** • používání interaktivního programu „Škola za školou“ • přírodopisné výukové programy na počítači • používání moderních učebnic přírodopisu, které podporují vytváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • prezentaci nalezených informací formou referátů, projektů • využití audiovizuálních prostředků ve výuce

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozbor přírodopisného problému a plán řešení • schopnost problém pochopit • hledání různých metod řešení a volbu správného postupu řešení problému • snahu problém řešit a schopnost obhájit svá rozhodnutí • rozbor a opravu chybného řešení • samostatné uvažování při řešení zadaných úloh **Zařazujeme** • úkoly umožňující samostatné řešení • příklady vycházející z reálného života • přírodopisné testy **Umožňujeme** • využívání internetu při vyhledávání a třídění informací potřebných k řešení problémů
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • správné používání přírodopisné terminologie a symboliky • souvislé vyjadřování • kultivovaný písemný i ústní projev • zapojení do diskuse, schopnost argumentovat **Zařazujeme** • přírodopisné diskuse ve vyučovací hodině • práci ve skupinách, umožňující komunikaci mezi žáky **Umožňujeme** • používat komunikační prostředky při přípravě na výuku nebo při řešení domácích úkolů
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • slušné chování a dodržování stanovených pravidel při práci v hodině, v přírodopisné pracovně • a na přírodopisných vycházkách • účinnou spolupráci při týmovém řešení zadaného úkolu **Zařazujeme** • skupinové vyučování • úkoly, při kterých žáci spolupracují a respektují práci vlastní i druhých **Umožňujeme** • spolupráci při řešení zadaných úkolů a při kontrole výsledků

KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • zodpovědnost a spolehlivost při práci v hodině přírodopisu i při domácí přípravě na vyučování • pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví druhých • respektování názoru ostatních v diskusích **Zařazujeme** • úkoly s ekologickou tématikou **Umožňujeme** • pochopit a rozvíjet důležitost ekologického chování • hodnotit žákům na základě daných pravidel výsledky jejich práce - sebehodnocení při kontrole samostatných prací
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • kultivovaný písemný projev zápisů do sešitu přírodopisu • dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s preparáty a přírodninami • správnou manipulaci s učebními pomůckami • čistotu a hygienu při práci s pomůckami **Zařazujeme** • diskuse o požadavcích pro jednotlivá povolání přírodovědně zaměřená **Umožňujeme** • pracovat s přírodovědnými pomůckami • prezentovat vypracované projekty • používání školních matematických pomůcek: • modely geometrických těles, žákovské demonstrační soubory

PŘÍRODOPIS		Ročník: 6.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák hodnotí postavení Země ve vesmíru popisuje stavbu zemského tělesa hodnotí vliv jednotlivých sfér Země na vznik a vývoj života poznává problematiku záporných vlivů člověka na ovzduší (ozonová díra, skleníkový jev) porozumí potravním vztahům mezi organismy vysvětluje pojem ekosystém vysvětluje, co zkoumají jednotlivé biologické vědy rozlišuje základní projevy a podmínky života	**Planeta Země** vznik a vývoj života na Zemi vznik a vývoj atmosféry podmínky života, rozmanitost přírody ekosystémy vztahy mezi organismy projevy života	***EV*** *Základní podmínky života;* *vliv jednotlivých sfér Země na vznik a vývoj života, rozmanitost přírody, citový vztah*
popisuje buňku, vysvětluje funkci organel pracuje s mikroskopem porovnává buňku rostlin, živočichů, bakterií vysvětluje funkci základních organel vysvětluje podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování aplikuje praktické metody poznávání přírody	**Základní struktura života** stavba buňky rozdíly mezi buňkou rostlinnou a živočišnou pozorování mikroskopem výživa a rozmnožování buňky	***osv*** *Rozvoj schopností poznávání,* *Kreativita;* *práce s mikroskopem*
posuzuje význam virů a bakterií v přírodě a pro člověka charakterizuje významné zástupce jednotlivých skupin pozná a zařazuje běžné druhy řas	**Jednobuněčné organismy** viry bakterie kvasinky sinice bičíkovci jednobuněčné zelené řasy jednobuněční živočichové prvoci	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;* *virová onemocnění, problémy třetího světa, pandemie nemocí, očkovací průkaz - dětské choroby* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí; virová onemocnění, problémy třetího světa, pandemie nemocí, očkovací průkaz - dětské choroby*

třídí a zařazuje vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek porovnává různé způsoby výživy hub, jejich význam v ekosystémech a místo v potravním řetězci rozpoznává naše nejznámější jedlé i jedovaté houby vysvětluje první pomoc při otravě houbami objasňuje funkci a význam soužití dvou organismů ve stélce lišejníků Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	**Organismy** mnohobuněčné - řasy, houby, lišejníky hlavní význam a zásady třídění organismů řasy mnohobuněčné houby nižší houby vyšší lišejníky	***EV*** *Ekosystémy, základní podmínky života; psychotropní a jedovaté houby, potravní řetězec a zachování rovnováhy, symbióza -lišejníky - indikátory ovzduší význam lesa -emise, imise* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; TV zprávy o otravách jedovatými houbami*
rozpoznává, porovnává a objasňuje funkce základních orgánů, orgánových soustav živočichů rozlišuje a porovnává skupiny živočichů, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin vysvětluje podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování rozpoznává přenašeče nakažlivých chorob Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	**Mnohobuněční** živočichové - bezobratlí žahavci ploštěnci - hlísti měkkýši kroužkovci členovci klepítkatci korýši vzdušnicovci hmyz: bezkřídlý hmyz, křídlatý hmyz, hmyz s proměnou dokonalou a nedokonalou hospodářský význam hmyzu ostnokožci Vztahy mezi organismy	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; základní hygienické návyky* ***EV*** *Základní podmínky života; Insekticidy a narušení přírodní rovnováhy, přemnožení některých druhů hmyzu, nové funkce zemědělství v krajině*

PŘÍRODOPIS		Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák porovnává v a rozlišuje vnější a vnitřní stavbu živočišného těla za použití osvojené terminologie vysvětluje funkci jednotlivých orgánů objasňuje projevy živočichů v přírodě určuje vybrané skupiny živočichů a zařazuje je do hlavních taxonomických skupin rozlišuje hospodářsky významné druhy vysvětluje první pomoc při uštknutí hadem vysvětluje význam ochrany živočichů uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy aplikuje praktické metody poznávání přírody	**Vyšší živočichové** strunatci obratlovci ryby obojživelníci plazi ptáci	***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; odpovědnost za své jednání vůči živočichům •* ***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět; mezinárodní smlouvy - rybolov, znečištění moří, řek (ekologické havárie)* ***MDV*** *Fungování a vliv médií ve společnosti; TV, internet, rozhlas, tisk - utváření postojů (vztah k přírodě)* ***EV*** *Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí; klimatické změny, Den Země, ohrožené druhy živočichů (Červená kniha), migrace živočichů*
rozlišuje nižší a vyšší rostlinu porovnává vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku odvozuje uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva k orgánům poznává a zařazuje běžné druhy mechorostů a kapraďorostů	**Vyšší rostliny - mechy, kapradiny, plavuně** mechorosty plavuně a přesličky kapradiny	***EV*** *Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí; les - význam - jak člověk mění krajinu svou činností, vliv průmyslu - energetické zdroje - odpady*

uvádí funkce jednotlivých orgánů rostlinných těl a jejich vztahu v rostlině jako celku (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) vysvětluje fyziologické procesy rostlin (fotosyntéza, dýchání rostlin, růst rostlin, rozmnožování rostlin) poznává a zařazuje naše jehličnany dodržuje zásady chování v lesním ekosystému určuje a rozlišuje základní skupiny rostlin podle morfologických znaků vysvětluje význam ochrany rostlin odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	**Vyšší rostliny** nahosemenné a krytosemenné stavba rostlinného těla a funkce jeho orgánů kořen stonek listy květ květenství opylení a oplození semena a plody rozmnožování rostlin nahosemenné rostliny, jehličnany, les krytosemenné rostliny	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět; potravinové zdroje, bioprodukty, životní perspektivy v globálním prostoru, léčivé rostliny* ***EV*** *Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí; zásahy člověka do přírody - umělé ekosystémy, potravní řetězec -producenti, vliv hospodářství na udržitelný rozvoj*

PŘÍRODOPIS		Ročník: 8.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák rozlišuje a porovnává vnější a vnitřní stavbu savců za použití osvojované odborné terminologie uvádí příklady chovu domestikovaných savců určuje a zařazuje vybrané skupiny savců-poznává zvláště chráněné organismy ukazuje na mapě chráněná území a vysvětluje podmínky pohybu v těchto územích Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy Uvede příklady výskytu organismu v určitém prostředí a vztahy mezi nimi aplikuje praktické metody poznávání přírody	**Savci** původ a hlavní znaky savců savci vejcorodí a živorodí savci placentální - zjednodušený přehled třídění savců rozšíření zvířat, domestikace ekologie a ochrana přírody etologická pozorování	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *globální vlivy na životní prostředí* ***EV*** *Ekosystémy; živočichové různých zeměpisných pásem, druhová rozmanitost, ochrana krajiny, přírodní dědictví, estetika biosféry*
vysvětluje pojmy buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus určuje polohu a objasňuje vztah mezi stavbou a funkcí jednotlivých orgánových soustav posuzuje význam péče o jednotlivé orgánové soustavy, poznává příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	**Stavba a funkce lidského těla** buňky, tkáně soustava kosterní a pohybová soustava trávící soustava dýchací soustava oběhová soustava vylučovací soustava kožní soustava nervová soustava smyslová soustava žláz s vnitřním vyměšováním soustava rozmnožovací nemoci, úrazy a prevence příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	***OSV*** *Psychohygiena, Seberegulace a sebeorganizace; organizace volného času - sport, relaxace* *Mezilidské vztahy; tolerance vůči postiženým a slabým, předcházení úrazům* *Sebepoznání a sebepojetí; přijetí vlastního těla a zvláštností* ***EV*** *Základní podmínky života;* *voda (pitný režim), vzduch (UV záření)* ***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *problémy třetího světa - hladomor*

objasňuje vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří popisuje jednotlivé etapy života prokazuje základní znalosti v problematice lidské reprodukce a v potřebách dítěte po narození Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvádí příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismu	**Člověk** růst a vývoj jedince oplození a těhotenství první rok života dětství, dospívání, dospělost, stárnutí dědičnost a proměnlivost organismů	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět* *pandemie AIDS, přenosné choroby* ***MKV*** *Lidské vztahy, Etnický původ, Kulturní diference; rasy, menšiny, tolerance k odlišnostem, předsudky, solidarita a rovnost, jednota tělesné a duševní stránky, generační spolupráce, vývoj lidské populace*
vysvětluje přímé souvislosti mezi zdravou stravou, zdravým životním stylem a civilizačními chorobami uvádí zdravotní rizika spojená se zneužíváním návykových látek chápe vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka objasní význam zdravého způsobu života	**Člověk a zdraví** složky zdravého životního stylu návykové látky organismu škodlivé vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka nemoci, úrazy a prevence-příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie životní styl-pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; sebeovládání, návykové látky (stop drogám)* *Psychohygiena; řešení krizových a stresových situací* *Mezilidské vztahy; lidská práva, empatie* *Komunikace; řeč těla - neverbální komunikace* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí; rozdíly ve společenském vývoji na Zemi -zvýšení spotřeby*

PŘÍRODOPIS	**Ročník: 9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák vysvětluje teorii vzniku vesmíru, světa Země popisuje stavbu Země a vliv jednotlivých sfér na vznik a trvání života rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody vysvětluje děj vrásnění, zemětřesení, sopečná činnost posoudí nebezpečí těchto dějů pro člověka porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	**Země** jak vznikl svět stavba Země pohyb kontinentů tektonika vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky	***EV*** *Základní podmínky života;* *ochrana člověka za mimořádných situací (lavinová nebezpečí, zemětřesení, vichřice, povodně)* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; zpravodajství - (TV, internet, tisk) přírodní katastrofy* ***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (řešení problémů); schopnost řešení problémů - ochrana člověka za mimořádných situací (lavinová nebezpečí, zemětřesení, vichřice, povodně)* *Seberegulace a sebeorganizace; režim dne, studium*
rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popisuje způsob jejich vzniku rozpozná podle charakteristických vlastností s použitím určovacích pomůcek vybrané horniny poznává praktický význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice) vysvětluje horninový cyklus	**Horniny**: Vyvřelé zvětrávání, eroze usazené přeměněné vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků, principy krystalografie	***EV*** *Základní podmínky života,* *Lidské aktivity a problémy životního prostředí;* *těžba surovin a jejich vyčerpatelnost*

chápe rozdíl mezi horninou a minerálem poznává základní fyzikální a chemické vlastnosti minerálů rozpozná podle charakteristických vlastností s použitím určovacích pomůcek vybrané minerály orientuje se ve stupnici tvrdosti poznává význam některých důležitých minerálů (rudy) porovnává vznik černého a hnědého uhlí a ukazuje jejich naleziště poznává surovinové zdroje, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí	**Minerály a jejich vznik** ložiska surovin, jejich budoucnost a vliv na životní prostředí vlastnosti minerálů,kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců,určování jejich vzorků, principy krystalografie	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; využívání energie, rostoucí spotřeba surovin, vlivy těžby na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji - třídění odpadů, sběr druhotných surovin*
rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů zdůvodňuje význam adaptace ve vývoji života na planetě popisuje podobu ČR v hlavních geologických érách nachází společné a rozdílné znaky vývojových stupňů člověka	**Historie Země** prahory a starohory prvohory druhohory třetihory čtvrtohory geologický vývoj a stavba území ČR – Karpaty a Český masiv vývoj zemské kůry a organismů na Zemi-geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí vývoj člověka	***EV*** *Ekosystémy; zachování biologické rovnováhy, angažovaný přístup k životnímu prostředí* ***MKV*** *Kulturní diference, Etnický původ, Princip sociálního smíru a solidarity; minority, etnické skupiny, respektování zvláštností etnik v prostředí třídy, školy*
rozlišuje hlavní typy půd, porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy posuzuje význam půd pro výživu rostlin, pro člověka uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů charakterizuje mimořádné události způsobené a dalšími přechodnými jevy a výkyvy počasí a možné dopady a ochranu před nimi	**Půdy - složení** vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace	***EV*** *Ekosystémy, Základní podmínky života; ochrana půd, ubývaní zemědělské půdy, hospodaření - zásahy člověka do krajiny (pole, vodní zdroje), rekultivace* ***MDV*** *Fungování a vliv médií ve společnosti; interpretace změn klimatu*

popisuje koloběh vody v přírodě diskutuje o odpovědnosti lidstva za stav životního prostředí, za vznik a vývoj globálních problémů a o možnostech nápravy vysvětluje problematiku znečistění ovzduší a uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi rozlišuje a uvede příklady systému organismů a objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	**Člověk a životní prostředí** koloběh vody atmosféra a problémy s jejím znečisťováním krajina a její funkce a typy podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, ekosystémy význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy - příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR / povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí / a ochrana před nimi	**EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí; *vliv hospodářství* *na životní prostředí-* *příčiny vzniku* *způsobené přírodními* *vlivy* *(voda -odpadní voda,* *znečišťování vodních* *zdrojů, chemizace* *zemědělství, znečištění* *atmosféry - emise,* *imise)* Vztah člověka k prostředí*; globalizace -* *princip udržitelného* *rozvoje* ***EGS*** *Objevujeme Evropu a* *svět; poznáváme,* *cestujeme,* *srovnáváme,* *mezinárodní* *spolupráce, přírodní* *dědictví* *MDV* *Stavba mediálních* *sdělení,* *Tvorba mediálních* *sdělení,* *Práce v realizačním* *týmu;* *sestavování* *příspěvků k tématu* *- člověk a životní* *prostředí*

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vyučovací předmět: ZEMĚPIS 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="8">Vzdělávací obsah</td><td>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</td><td rowspan="3">Ročník</td><td rowspan="3">6.</td><td rowspan="3">7.</td><td rowspan="3">8.</td><td rowspan="3">9.</td><td rowspan="3">Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Přírodní obraz Země</td></tr>
<tr><td>Regiony světa</td></tr>
<tr><td>Společenské a hospodářské prostředí</td><td rowspan="5">Počet hodin týdně</td><td rowspan="5">2</td><td rowspan="5">2</td><td rowspan="5">1</td><td rowspan="5">2</td><td rowspan="2">Exkurze</td></tr>
<tr><td>Životní prostředí</td></tr>
<tr><td>Česká republika</td><td rowspan="3">Zeměpisné vycházky</td></tr>
<tr><td colspan="2">Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení a osvojování geografických pojmů a vztahů • vizualizaci učiva zeměpisu • výběr a využívání vhodných metod pro efektivní učení geografie • vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů: učebnice, zeměpisné slovníky, atlasy, mapy, internet • propojování geografie z ostatními vzdělávacími obory **Zařazujeme** • zeměpisné výukové programy na počítači • používání interaktivního a zábavného pomocníka „Škola za školou“ • používání moderních učebnic zeměpisu, které celkovou koncepcí odpovídají požadavkům RVP ZV a podporují vytváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • využití audiovizuálních prostředků ve výuce

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozbor geografického problému • schopnost problém pochopit • vyhledávání vhodných metod a volbu správného postupu řešení problému • snahu problém řešit a schopnost obhájit svá rozhodnutí • ověření správného postupu, vyřešení problému • rozbor a opravu chybného řešení **Zařazujeme** • zeměpisné úkoly umožňující samostatné řešení • zeměpisné testy • slepé mapy světadílů a jejich částí **Umožňujeme** • využívání internetu při vyhledávání a třídění informací potřebných k řešení zadaných úloh • používání různých informačních zdrojů k vyřešení problému: encyklopedie, geografické slovníky, tématické mapy
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • správné používání geografické terminologie a symboliky • souvislé vyjadřování • kultivovaný písemný i ústní projev • účinné zapojení do diskusí **Zařazujeme** • zeměpisné diskuse ve výuce • zeměpisná cvičení ve skupinách **Umožňujeme** • používat různé komunikační prostředky při přípravě na výuku nebo při řešení domácích úkolů
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • slušné chování a dodržování stanovených pravidel v hodině zeměpisu a na zeměpisných vycházkách • účinnou spolupráci ve skupinách na základě vytvořených pravidel • upevňování dobrých mezilidských vztahů **Zařazujeme** • skupinové vyučování v hodinách zeměpisu • zeměpisná cvičení v učebně i v terénu, při kterých žáci mohou spolupracovat **Umožňujeme** • spoluúčast žáků na vytváření kritérií hodnocení

KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • zodpovědnost a spolehlivost při práci v hodině zeměpisu i při domácí přípravě na vyučování • pochopení environmentální problematiky • vytváření představ o zdravém životním prostředí **Zařazujeme** • úkoly s ekologickou tématikou • diskuse o ochraně člověka při mimořádných situacích **Umožňujeme** • sebehodnocení práce žáků na základě daných pravidel
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • kultivovaný písemný projev zápisů v sešitech zeměpisu • zdokonalování grafického projevu • správnou a bezpečnou manipulaci s učebními pomůckami • čistotu a hygienu při práci s pomůckami • bezpečné chování v terénu **Zařazujeme** • zeměpisné diskuse a praktické exkurze zaměřené na profesní orientaci • vyplňování slepých map **Umožňujeme** • používání pracovních sešitů • vypracování vlastních geografických projektů • manipulaci s audiovizuální technikou

ZEMĚPIS		Ročník: 6.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák organizuje a hodnotí geografické informace z kartografických produktů používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii orientuje se v mapě používá legendu mapy a pojmenuje mapu a objekty na mapě rozlišuje různé druhy map podle měřítka a obsahu určuje vzdálenosti na mapách různých měřítek provádí měření na mapách provádí praktické činnosti: orientuje mapu, určí světové strany, azimut, stanoviště v mapě orientuje se v konkrétním regionu hodnotí geografické objekty v krajinné sféře rozeznává hranice mezi prostorovými složkami v krajině vytvoří jednoduchý plán trasy ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny charakterizuje glóbus jako zmenšený model Země rozlišuje, vyhledává a ukazuje na glóbu či mapě: světové strany, jednotlivé polokoule, rovnoběžky, poledníky, rovník, obratníky, polární kruhy a zemské póly určuje zeměpisnou polohu pomocí zeměpisných souřadnic uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	**Kartografie a topografie** základní informační geografická média a zdroje dat geografické informace geografické, topografické a kartografické pojmy základní topografické útvary kartografické produkty: plán, mapa **Mapa** části mapy vznik a druhy map práce s mapou **Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny** orientační body stanoviště určení světových stran pohyb podle mapy a azimutu odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu náčrtky krajiny plány pochodové osy uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině **Glóbus** zeměpisné souřadnice: zeměpisná délka a šířka určování zeměpisné polohy (na mapě i na glóbu)	***MDV*** *Stavba mediálních sdělení;* *mapa jako zdroj informací - části mapy, prvky na mapě, druhy map* *OSV* *Komunikace, kooperace a kom petice;* *spolupráce při práci s mapou - měření, výpočty* *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti;* *zájem o okolí, rozvoj kritického myšlení, řešení problémů, orientace na mapě* *EV* *Ekosystémy; tématické mapy*
vyjmenuje součásti vesmíru a sluneční soustavy (galaxie, hvězdy, planety, komety, meteorická tělesa, atd.) zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy určuje tvar a rozměry Země prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země charakterizuje polohu, povrch a pohyby Měsíce, vliv Měsíce na planetu Zemi, jednotlivé fáze Měsíce	**Vesmír** sluneční soustava **Země jako vesmírné těleso** tvar a rozměry Země **Měsíc** jediná přirozená družice Země	***MDV*** *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality;* *snímky z kosmu*

vysvětlí střídání dne a noci jako důsledek otáčení Země kolem zemské osy vyhledá a ukáže na mapě i na glóbu hlavní poledník a datovou hranici určí světový čas, časová pásma a čas jednotlivých míst na Zemi vysvětlí délku trvání dne a noci na Zemi a pravidelné střídání ročních období jako důsledek oběhu Země kolem Slunce zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	**Pohyby Země** otáčení Země kolem zemské osy časová pásma oběh Země kolem Slunce roční období jediná přirozená družice Země - Měsíc	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; režim dne - rozdělení činností v důsledku střídání dne a noci* *Psychohygiena; organizace času, relaxace, uvolnění* ***EV*** *Základní podmínky života;* *důsledky pohybů Země pro život lidí na světě, model Země, časová pásma* ***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *určování času v různých časových pásmech, v evropských i světových metropolích*
popíše složení Zemského tělesa porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost popíše složení Zemského tělesa vysvětluje pohyb zemských desek, vznik a zánik zemské kůry rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu charakterizuje vznik pohoří jako důsledek působení vnitřních geologických sil popisuje působení vnějších geologických sil na pohoří vysvětluje vznik i možný zánik ostrovů rozlišuje různé druhy ostrovů ukazuje na mapě světa významné ostrovy a souostroví používá s porozuměním základní pojmy z hydrologie používá s porozuměním pojmy: atmosféra - počasí, podnebí, pojmenuje meteorologické prvky charakterizuje stručně podnebné pásy a jejich činitele vysvětluje vznik půdy rozlišuje druhy, typy půd	**Přírodní složky Země** **Stavba Země** **Litosféra** pohyb zemských desek horotvorné pochody druhy a vznik ostrovů **Hydrosféra** voda na Zemi **Atmosféra** vzdušný obal planety meteorologické prvky a jevy počasí podnebí klimatické pásy **Pedosféra** vznik a druhy půd	***MDV*** *Kritické čtení a vnímaní mediálních sdělení; vyhledávání a vyhodnocování informací o přírodních složkách Země z médií: internet, časopisy, TV pořady, předpověď počasí* ***EV*** *Ekosystémy; propojení složek přírodní sféry, oteplování, klimatické změny ekosystému, význam vody, kvalita ovzduší*

rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost charakterizuje jednotlivé výškové a vegetační stupně objasní uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce	**Přírodní oblasti Země** **Geografická šířková pásma** polární kraje tundra tajga step Středomoří pouště a polopouště savany tropické deštné lesy **Výškové krajinné stupně** stupeň lesů horní hranice lesa alpínské louky sněžná čára stupeň sněhu a ledu	***EV*** *Ekosystémy; propojení složek přírodní sféry, oteplování, rozšiřování pouští, klimatické změny ekosystému*
zhodnotí strukturu, složky a funkce světového hospodářství hodnotí územní rozmístění hospodářských aktivit zaujme postoj k využívání přírodních zdrojů, prezentuje jejich využití lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje zakresluje oblasti největšího rozšíření lesů do obrysových map posuzuje význam lesů vysvětluje nezbytnost vody na zemi charakterizuje podmínky pro pěstování plodin v závislosti na podnebí a přírodních podmínkách charakterizuje a rozděluje zemědělství jako důležitý obor pro obživu obyvatelstva hodnotí vazbu mezi nerostným bohatstvím a průmyslem vysvětluje rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji v přírodě zařazuje správně pojmy - výrobek, průmyslová odvětví, surovina jmenuje jednotlivá odvětví dopravy (význam, jízdní řády) posuzuje propojení jednotlivých kontinentů z hlediska dopravy vysvětluje pojem služby - rozdělení, význam pro obyvatelstvo	**Světové hospodářství** **Přírodní zdroje** lesy - přírodní bohatství Země voda - nezbytná podmínka života na Zemi **Zemědělství** zemědělská výroba: živočišná a rostlinná výroba **Průmysl** nerostné suroviny těžký průmysl: energetický, těžební a chemický průmysl, hutnictví, strojírenství, výroba stavebních hmot spotřební průmysl: strojírenský, textilní, oděvní, potravinářský průmysl **Doprava** osobní, hromadná, nákladní dopravní cesty: silniční, železniční, vodní, námořní, letecká, potrubní doprava, přeprava elektrické energie a přenos zpráv a informací **Služby** služby, obchod, vzdělání, cestovní ruch	***EV*** *Základní podmínky života* *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* *Vztah člověka k prostředí; vztah k přírodě, vliv hospodářství na krajinu a životní prostředí, ochrana přírody, jednání v okolním prostředí, principy udržitelnosti rozvoje. ekologické chování - třídění odpadů, sběr druhotných surovin, úspora energie*

ZEMĚPIS		Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák posoudí, jak přírodní a společenské podmínky souvisí s funkcí lidského sídla pojmenuje základní geografické znaky sídel rozlišuje život na vesnici od života ve městě vysvětluje pojem město, jeho funkci popíše a charakterizuje domov, obec, hodnotí sídelní poměry současného světa	**Sídla** domov obec; město, vesnice sídelní systémy aglomerace urbanizace	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět; orientace v evropském a mezinárodním prostoru, naše vlast - můj domov*
posoudí rozložení a strukturu světové populace posuzuje vývoj v nárůstu počtu obyvatelstva na Zemi hodnotí čím se lidé od sebe liší na vybraných příkladech zhodnotí mozaiku multikulturního světa pracuje aktivně s tématickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech, hustotě zalidnění, náboženství atd. popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, lidských sídel uvede důvody migrace obyvatelstva	**Obyvatelstvo světa** počet obyvatel světa hustota zalidnění rozmístění obyvatelstva znaky biologické, kulturní a ekonomické kulturní rozmanitost lidstva migrace	***MKV*** *Kulturní diference; jedinečnost a individuální zvláštnosti každého člověka* *Lidské vztahy; politické a sociální konflikty, integrace jedince, odstranění diskriminace.* *náboženská příslušnost* *Etnický původ; rovnocennost etnických skupin, národnostní menšiny, odstraňování rasové nesnášenlivosti* *Multikulturalita; cizí jazyky a jejich využití* *Princip sociálního smíru a solidarity; nekonfliktní život v multikulturní společnosti*

lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa porovnává a hodnotí polohu, rozlohu a hranice světadílů rozlišuje pojmy kontinent a světadíl charakterizuje a dělí světový oceán rozpozná vnitřní a okrajové moře rozlišuje vnitrozemské a přímořské státy užívá s porozuměním pojmy: svrchovanost státu, státní hranice rozlišuje významné státy na základě odlišnosti územního uspořádání a státního zřízení chápe význam pojmu republika, monarchie, demokracie, diktatura	**Rozdělení světa** pevniny a oceány kontinent, světadíl světový oceán, moře státy a jejich hranice státy vnitrozemské a přímořské státní zřízení územní uspořádání státu části států správní oblasti	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; zážitky a zkušenosti z cestování po Evropě a po světě, zážitky z pobytu u moře*
hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry modelových regionů	**Modelový region světa** přírodní sféra: přírodní poměry socioekonomická sféra: společenské, politické, hospodářské poměry environmentální problémy	
určí polohu Afriky porovnává rozlohu Afriky s ostatními světadíly hodnotí členitost pobřeží orientuje se na mapě Afriky vyhledá na mapě hlavní horopisné celky odůvodňuje, proč z povrchových tvarů převažují v Africe plošiny, pánve orientuje se v tematických mapách (podnebí, vodstvo, přírodní krajiny) třídí a vyhledává informace a data pracuje s diagramy rozlišuje základní odlišnosti Africké přírody od přírody ostatních kontinentů vyhledává a třídí základní informace a údaje o obyvatelstvu světadílu interpretuje své osobní postřehy, informace a poznatky o Africe samostatně pracuje s různými druhy tématických map, grafů, diagramů	**Afrika** poloha, rozloha, členitost povrch podnebí vegetace vodstvo přírodní bohatství obyvatelstvo	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (dovednost pro učení a studium); orientace na mapě Afriky, vyhledávání informací o Africe*

vymezí a lokalizuje africké regiony zvládá základní orientaci na mapě daného regionu vyvozuje vzájemné souvislosti mezi přírodními poměry a způsobem hospodaření severní Afriky objasní pojem sahel vysvětlí příčiny šíření pouští využívá tematických map a internetu ke zjišťování informací k danému regionu uvědomuje si důsledky chudoby obyvatelstva charakterizuje přírodní krajinu savany chápe význam ochrany Africké přírody uvědomuje si rizika úbytku tropických deštných lesů, překotné těžby nerostného bohatství a drancování přírody hodnotí hlavní příčiny problematiky lidské populace v regionu uvědomuje si pozitiva i negativa vlivu cestovního ruchu na život obyvatelstva posoudí historický význam politických změn v jižní Africe rozeznává odlišnou hospodářskou vyspělost zemí regionu ve srovnání s hospodářstvím Jihoafrické republiky	**Africké regiony** severní Afrika sahel - nejchudší část Afriky země Guinejského zálivu východní Afrika jižní Afrika	***MKV*** *Lidské vztahy; tolerance, rasismus, xenofobie, diskriminace* *Etnický původ; rovnocennost všech etnických skupin*
lokalizuje Atlantský oceán na mapě porovnává rozlohu Atlantského oceánu s ostatními oceány vnímá velikost rozlohy oceánu vzhledem k rozlohám kontinentů posuzuje význam mořských proudů na podnebí popisuje základní tvary oceánského dna posuzuje význam Atlantského oceánu pro život obyvatelstva Evropy i dalších světadílů určuje hlavní možnosti hospodářského využití oceánu vysvětluje příčiny znečišťování oceánských vod	**Atlantský oceán** rozloha pobřeží podnebí mořské proudy mořské dno hospodářské využití znečištění oceánu a ochrana životního prostředí	***EV*** *Ekosystémy; ekologická problematika oceánu*

zhodnotí historický význam Kolumbova přistání pro vývoj celé Ameriky určí na mapách polohu kontinentu porovnává rozlohu Ameriky s ostatními světadíly, kontinenty hodnotí členitost pobřeží určuje na obecně zeměpisné mapě tvary horizontální a vertikální členitosti charakterizuje základní geomorfologické procesy na kontinentu objasňuje příčiny vulkanické a tektonické činnosti uvádí příklady důsledků ledovcové činnosti popisuje souvislosti mezi podnebím a přírodní krajinou charakterizuje přírodní krajiny na území Ameriky uvádí příklady typických zástupců fauny a flóry kontinentu odvozuje z obecně zeměpisné mapy hustotu říční sítě a rozmístění vod na kontinentě rozlišuje historické etapy osídlování Ameriky posuzuje složení a rozmístění obyvatelstva Ameriky	**Amerika** historie objevování Ameriky poloha, rozloha, členitost povrch a nerostné bohatství podnebí vegetace vodstvo obyvatelstvo	***MKV*** *Etnický původ; kultura a tradice, odlišnost lidí, postavení národnostních menšin* *Princip sociálního smíru a solidarity; nekonfliktní život v multikulturní společnosti*
vymezí a lokalizuje americké regiony zvládá základní orientaci na mapě daného regionu hodnotí význam světové velmoci USA pro celosvětové dění charakterizuje jednotlivé regiony USA na tematické mapě odůvodňuje nízkou hustotu zalidnění státu ve vztahu k přírodním poměrům vysvětluje současné složení kanadského obyvatelstva uvědomuje si postavení Kanady v současném světě a hospodářský potenciál země vymezuje středoamerický region a jeho základní rysy chápe základní historický vývoj regionu, způsob hospodaření v daných přírodních podmínkách charakterizuje jednotlivé regiony Jižní Ameriky podle přírodních poměrů a společných rysů hospodářství hodnotí současné složení obyvatelstva uvědomuje si základní problémy a rozdílnost života obyvatelstva Jižní Ameriky	**Americké regiony** USA - světová velmoc - USA - vznik a administrativní dělení Kanada středoamerické regiony jihoamerické regiony	***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; prvky demokracie, forma vlády, orientace ve světě* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; informace o Americe - TV pořady, internet*

lokalizuje na mapách polohu Antarktidy uvědomuje si zvláštní postavení Antarktidy mezi ostatními kontinenty charakterizuje základní rysy světadílu chápe význam mezinárodní spolupráce a význam mezinárodních úmluv ve vztahu k Antarktidě	**Antarktida** pevninský ledovec přírodní poměry podmínky pro život rostlinný a živočišný svět Antarktidy výzkum Antarktidy	***EV*** *Základní podmínky života;* *globální oteplování, vědecký výzkum Antarktidy*
vymezí hranice Arktidy na mapě popisuje rozdílnost Antarktidy od Arktidy objasní specifika života obyvatel, zejména Inuitů v náročných přírodních podmínkách	**Arktida** přírodní poměry rostlinný a živočišný svět Arktidy podmínky pro život	***EV*** *Ekosystémy; klimatické změny, podmínky života v náročných přírodních podmínkách*
lokalizuje Severní ledový oceán na mapě porovnává rozlohu Severního ledového oceánu s ostatními oceány vnímá velikost rozlohy oceánu vzhledem k rozlohám kontinentů charakterizuje vlastnosti mořské vody popisuje podnebné podmínky charakterizuje jednotlivé části oceánského dna	**Severní ledový oceán** poloha, rozloha podnebí, mořské proudy vlastnosti mořské vody, salinita oceánské dno	
lokalizuje Indický oceán na mapě porovnává rozlohu Indického oceánu s ostatními oceány vnímá velikost rozlohy oceánu vzhledem k rozlohám kontinentů popisuje podnebné podmínky charakterizuje podmořský živočišný svět uvádí příklady a příčiny přírodních katastrof v oceánu a na jeho pobřeží posiluje svůj postoj vůči ochraně přírodního bohatství oceánu	**Indický oceán** poloha, rozloha podnebí, mořské proudy oceánské dno život v Indickém oceánu přírodní bohatství oceánu přírodní katastrofy v oceánu ochrana a chování člověka při přírodních katastrofách	***EV*** *Základní podmínky života;* *ekologická problematika oceánu, hospodářské využití*
lokalizuje Tichý oceán na mapě porovnává rozlohu Tichého oceánu s ostatními oceány vnímá velikost rozlohy oceánu k rozlohám kontinentů objasní vznik oceánských proudů popisuje základní tvary oceánského dna uvědomuje si význam výzkumu oceánu pro budoucnost lidstva	**Tichý oceán** Pacifik - největší oceán poloha Tichého oceánu podnebí, mořské proudy oceánské dno život v Tichém oceánu hospodářské využití	

lokalizuje Oceánii na mapě charakterizuje přírodní poměry, podnebí a vegetaci Oceánie rozlišuje hlavní zaměření hospodářské činnosti obyvatel ostrovů uvede některé zvláštnosti kultury a života obyvatelstva regionu objasní příčiny rostoucího cestovního ruchu	**Oceánie** svět ostrovů a oceánu části Oceánie - skupiny ostrovů poloha přírodní poměry podnebí vegetace obyvatelstvo hospodářství politické uspořádání	***MKV*** *Etnický původ; rovnost všech etnických skupin, odlišnost lidí*
lokalizuje Austrálii na mapách porovnává rozlohu Austrálie s ostatními světadíly, kontinenty hodnotí členitost pobřeží sdělí vlastní představy o kontinentu uvědomuje si důležitost dodržování lidských práv charakterizuje přírodní poměry Austrálie odůvodní jedinečnost australské flóry a fauny uvede příklady endemických živočichů rozlišuje specifika života australské společnosti orientuje se v tematických mapách vyhledává důležité údaje a dokáže je využít objasní politické uspořádání charakterizuje základní zaměření hospodářství státu	**Austrálie** poloha, rozloha, členitost povrch podnebí vegetace a ochrana přírody šířková pásma historie a politické uspořádání hospodářství	***EV*** *Ekosystémy; pochopení ovlivňováni krajiny člověkem, jeho zásahem*

ZEMĚPIS		Ročník: 8.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák určí polohu a rozlohu Eurasie lokalizuje Asii na mapách porovnává rozlohu Asie s ostatními světadíly, kontinenty určuje hranice mezi Evropou a Asii podle mapy vyhodnocuje členitost pobřeží světadílu rozlišuje hlavní tvary povrchu světadílu objasňuje vznik nejvyššího pohoří světa rozlišuje základní podnebné pásy charakterizuje atmosférické děje popisuje vnik a výskyt monzunů vytipuje na mapě oblasti ohrožené tajfuny hodnotí a posuzuje opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom čte z mapy hustotu říční sítě, bezodtoké oblasti rozlišuje největší jezera podle vzniku uvede typické zástupce flóry a fauny vyhledává na mapě jednotlivé přírodní krajiny vysvětluje současné rozmístění obyvatelstva, národnostní složení rozlišuje jednotlivá náboženství vnímá rozdílnou vyspělost jednotlivých zemí	**Asie** poloha, rozloha, členitost povrch podnebí vodstvo vegetace vegetační pásy přírodní katastrofy ochrana člověka při přírodních katastrofách obyvatelstvo hospodářství, doprava	***EV*** *Základní podmínky života;* *stav životního prostředí, další vývoj, ochrana životního prostředí, ochrana a chování člověka při mimořádných situacích* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; informace o přírodních katastrofách-- TV pořady, internet*
orientuje se na politické mapě vyhledává země náležející do jednotlivých regionů a určuje jejich polohu na mapě rozpoznává základní společné rysy daného regionu určí nejrozšířenější náboženství v oblasti uvědomuje si vliv víry a politiky na složitost problematiky života rozlišuje hospodářskou úroveň jednotlivých států charakterizuje přírodní krajinu v závislosti na vodních zdrojích a na srážkách určí země prosperující na základě obchodu s ropou vnímá vliv islámu na život v regionu zdůvodní rozpory mezi některými islámskými státy uvede příklady propojení regionů s ruskou federací vysvětlí příčiny složitého politického vývoje odůvodní příčiny rostoucího počtu obyvatel Indie využívá tematických map objasní příčiny různé hustoty zalidnění ve vztahu k přírodním podmínkám zdůvodní příčiny řídkého osídlení v oblasti Sibiře	**Asijské regiony** rozdělení Asie blízký východ střední východ Zakavkazsko střední Asie jižní Asie jihovýchodní Asie východní Asie Sibiř a Dálný východ	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání (dovednost pro učení a studium); orientace na mapě Asie, vyhledávání informací o Asii* ***MKV*** *Multikulturalita; kultura a tradice, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin*

lokalizuje Evropu na mapách porovnává rozlohu Evropy s ostatními světadíly, kontinenty hodnotí členitost pobřeží vymezí hranice mezi Evropou a Asii podle mapy vyhodnocuje členitost pobřeží světadílu rozlišuje hlavní tvary povrchu světadílu objasňuje vznik nejvyššího pohoří Evropy vyhledává na mapě hlavní horopisné celky orientuje se v tematických mapách (podnebí, vodstvo, přírodní krajiny) třídí a vyhledává data a informace pracuje s diagramy čte z mapy hustotu říční sítě rozlišuje největší jezera podle vzniku vyhledává na mapě jednotlivé přírodní krajiny řeší problematiku přírodních zdrojů a nerostného bohatství Evropy vysvětluje současné rozmístění obyvatelstva, hustotu zalidnění vnímá rozdílnost vyspělosti jednotlivých zemí (východ x západ) posuzuje stěhování obyvatelstva zvažuje příčiny stěhování obyvatelstva	**Evropa** Evropa se představuje historický vývoj evropské civilizace poloha, rozloha, členitost povrch podnebí vodstvo vegetace přírodní krajiny přírodními zdroje obyvatelstvo vývoj rozmístění evropského obyvatelstva přirozený pohyb obyvatelstva struktura evropského obyvatelstva migrace v Evropě města - sídla s výhodami i problémy hospodářství proměny evropského hospodářství	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;* *zážitky a zkušenosti z cest po Evropě, život dětí v jiných zemích Evropy, evropská integrace*
vymezí a lokalizuje na mapě evropské regiony orientuje se na politické mapě vyhledává země náležející do jednotlivých regionů a určuje jejich polohu na mapě rozpoznává základní společné rysy daného regionu charakterizuje přírodní podmínky daných oblastí a jejich odlišnosti rozlišuje hospodářskou úroveň jednotlivých států vysvětli pojem EU a jeho význam pro jednotlivé země	**Evropské regiony** střední Evropa severní Evropa západní Evropa jižní Evropa jihovýchodní Evropa východní Evropa Evropané hledají cestu k sobě opakování	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *Evropa a svět, mezinárodní setkání, státní a evropské symboly*

ZEMĚPIS		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák lokalizuje ČR na mapách porovnává rozlohu ČR s ostatními státy Evropy určí absolutní geografickou polohu České republiky vyhodnotí geografickou polohu ČR podle různých kritérií popíše historický vývoj státní hranice	**Česká republika** poloha, rozloha Česko v Evropě vývoj státního území	***EGS*** *Jsme Evropané; poloha státu na mapě světa, kořeny a zdroje evropské civilizace* *Objevujeme Evropu a svět; naše vlast a Evropa*
popíše s pomocí obecně zeměpisných a tématických map vznik a vývoj reliéfu určuje a vyhledá geomorfologické jednotky České vysočiny a Západních Karpat charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo ČR lokalizuje na mapách oblasti výskytu nerostného bohatství ČR charakterizuje stav životního prostředí vymezí NP a CHKO a zhodnotí jejich důležitost	**Přírodní poměry ČR** povrch geomorfologické jednotky podnebí vodstvo - půdy ČR vegetace nerostné bohatství ochrana krajiny a přírody	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; stav přírody, ochrana, předpoklad vývoje*
posuzuje prostorovou organizaci obyvatelstva ČR a vyhledá rozmístění obyvatelstva na mapách hodnotí lidský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu odůvodní příčiny klesajícího počtu obyvatelstva srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva ČR se sousedními státy vyhledává a hodnotí aktuální demografické údaje lokalizuje na mapách ČR hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení	**Obyvatelstvo a sídelní poměry ČR** počet obyvatel rozmístění migrace struktura demografické údaje sídelní systémy	***MKV*** *Kulturní diference; respektování cizinců ve škole* *Etnický původ; etnické skupiny žijící v ČR* *Princip sociálního smíru a solidarity; minoritní skupiny*
porovnává předpoklady pro územní rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v ČR lokalizuje na mapách ČR hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska hospodářských aktivit hodnotí hospodářské poměry ČR a charakterizuje jednotlivá odvětví hospodářství ČR (průmysl, zemědělství, doprava, spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod) zhodnotí postavení ČR v EU uvádí příklady účasti a působnosti ČR v mezinárodních a nadnárodních hospodářských institucích	**Hospodářství ČR** rozmístění hospodářských aktivit sektorová a odvětvová struktura hospodářství zemědělství: rostlinná a živočišná výroba průmysl: těžký a spotřební služby doprava, spoje, cestovní ruch mezinárodní hospodářská spolupráce	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; vliv zemědělství, průmyslu a dopravy na životní prostředí*

vymezí a lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v ČR charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti a kulturní zajímavosti jednotlivých regionů porovnává hospodářskou funkci a vyspělost jednotlivých regionů ČR lokalizuje na mapách hlavní jádrové a periferní oblasti jednotlivých regionů ČR	**Regiony České republiky** hlavní město Praha Středočeský kraj Jihočeský kraj Plzeňský kraj Karlovarský kraj Ústecký kraj Liberecký kraj Královéhradecký kraj Pardubický kraj kraj Vysočina Jihomoravský kraj Olomoucký kraj Zlínský kraj Moravskoslezský kraj	
vymezí a lokalizuje místní region na mapách vymezí a lokalizuje místní region podle bydliště, školy hodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu charakterizuje zvláštnosti a kulturní zajímavosti místního regionu analyzuje vazby k vyšším územním celkům porovnává hospodářskou funkci a vyspělost regionu hodnotí možnosti dalšího rozvoje místního regionu aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení místního regionu uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	**Místní region** Brno a okolí Brno jako politické, hospodářské a kulturní centrum Moravy poloha rozloha obyvatelstvo hospodářství kultura okolí školy místo bydliště **Cvičení a pozorování v terénu místního regionu** **geografické exkurze zeměpisné vycházky**	***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení* *Práce v realizačním týmu;* *příspěvky do školního rozhlasu, místních novin, na internetové stránky školy o dění v místě bydliště a ve škole*
hodnotí významné postavení ČR v Evropě díky své zeměpisné poloze uvádí příklady účasti a působnosti ČR v mezinárodních organizacích	**Česká republika v Evropě** zapojení do evropských struktur zahraniční spolupráce přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euregionech ČR součástí evropského i světového dění	***EGS*** *Jsme Evropané; evropská integrace, instituce EU* *Objevujeme Evropu a svět;* *životní styl a vzdělání mladých Evropanů*
lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů aktuální geopolitické změny a politické problémy hledá a uvádí příklady a možnosti komunikace se světem charakterizuje mezinárodní organizace OSN, EU, NATO	**Globalizace a integrace** svět se propojuje mezinárodní spolupráce mezinárodní organizace bezpečnostní a hospodářská seskupení	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *formy zahraniční spolupráce*

porovnává státy světa na základě podobných a odlišných znaků porovnává vyspělost států světa rozlišuje země vyspělé a rozvojové	**Regionální rozdíly ve vyspělosti zemí** rozdíly ve vyspělosti zemí rozdělení zemí podle vyspělosti život v rozvojových zemích život ve velmi vyspělých zemích	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *styl života v různých zemích světa*
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry rozlišuje specifické znaky a funkce jednotlivých typů krajin uvádí příklady přírodních a kulturních krajin uvádí prostorové rozmístění hlavních ekosystémů	**Životní prostředí** krajina typy krajin přírodní a společenské prostředí ekosystémy	
uvádí závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí vymezuje globální problémy a hledá jejich příčiny vysvětluje narušování flóry, fauny, oceánů a souší, atmosféry s nárůstem světové populace, průmyslových odvětví a dopravy charakterizuje stav životního prostředí vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost	**Příroda a společnost** trvale udržitelný život a rozvoj ochrana přírody a životního prostředí globální ekologické a environmentální problémy lidstva chráněná území ochrana přírodního a kulturního dědictví lidstva	***EV*** *Základní podmínky života;* *globální úroveň životního prostředí, vztah člověka k prostředí*
uvádí příklady přírodních katastrof a možností ochrany lidí v těchto případech dodržuje zásady bezpečného pobytu a pohybu v přírodě uvádí příklady opatření při ochraně člověka v mimořádných situacích	**Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** přírodní katastrofy živelné pohromy opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom ochrana člověka v mimořádných situacích a při ohrožení zdraví a života	***EV*** *Základní podmínky života;* *ochrana člověka za mimořádných situací*

5.7 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="6">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Vzdělávací obsah</td><td>Vokální činnosti</td><td rowspan="2">Ročník</td><td rowspan="2">1.</td><td rowspan="2">2.</td><td rowspan="2">3.</td><td rowspan="2">4.</td><td rowspan="2">5.</td><td>Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Instrumentální činnosti</td><td>Výchovné koncerty</td></tr>
<tr><td>Hudebně pohybové činnosti</td><td rowspan="2">Počet hodin týdně</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">1</td><td>Divadelní představení</td></tr>
<tr><td>Poslechové činnosti</td><td>Pěvecké a taneční soutěže</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • uvědomělý zpěv a poslech • získávání kladného vztahu k hudbě • vnímavé vyjádření hudby pohybem • rytmické cítění **Zařazujeme** • činnosti poslechové, vokální, instrumentální, hudebně-pohybové • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast v hudebních soutěžích
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • předkládání problému souvisejícího s hudbou • samostatnost při řešení problému • ověření správnosti řešení **Zařazujeme** • činnosti spojené s improvizací **Umožňujeme** • vyhledávání informací v encyklopediích s hudební tématikou

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • správné používání hudebních pojmů • kultivovaný projev • rozvoj komunikace pomocí hudebních nástrojů **Zařazujeme** • hudebně-pohybové a poslechové úkoly, které žáci řeší ve skupinách **Umožňujeme** • používání různých hudebních nástrojů
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • účinnost práce ve skupině při hudebně-pohybových činnostech • vzájemnou pomoc při učení se hudební nauky a instrumentálním činnostem **Zařazujeme** • výchovné koncerty • hudební hry a soutěže **Umožňujeme** • střídání rolí ve skupině • žákům předvést ukázku svých hudebních a pohybových dovedností před kolektivem
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • rozvoj kulturního myšlení **Zařazujeme** • diskuse o různých hudebních žánrech **Umožňujeme** • žákům zpracovat referáty s hudební tématikou (přiměřeně k věku)
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • zodpovědné zacházení s hudebními nástroji • sebehodnocení hudebních schopností a dovedností s možností jejich uplatnění v praxi **Zařazujeme** • hudební soutěže • výchovné koncerty **Umožňujeme** • organizovat hudební soutěže • pořádat koncert pro třídu, 1. stupeň

HUDEBNÍ VÝCHOVA		Ročník: 1. - 3.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák dbá na správné dýchání a držení těla provádí hlasová a dechová cvičení zřetelně vyslovuje zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase vytleskává rytmus podle vzoru, podle říkadel a písní rozpozná výrazné tempové změny v proudu znějící hudby zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně ve dvoj hlase rytmizuje a melodizuje jednoduché texty píše notu celou, půlovou, čtvrťovou rozlišuje noty, pomlky, takty zná pojmy - notová osnova, noty, houslový klíč	*VOKÁLNÍ ČINNOSTI* **Pěvecký a mluvní projev** pěvecké dovednosti hlasová hygiena rozšiřování hlasového projevu **Hudební rytmus** realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu **Dvoj hlas a vícehlas** kánon, lidový dvojhlas **Intonace a vokální improvizace** hudební hry (ozvěna, otázka a odpověď..) **Grafický záznam vokální hudby** čtení a zápis rytmického schématu písně	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;* *evropské koledy a lidové písně* ***OSV*** *Komunikace; hra na ozvěnu*
využívá hudební nástroje z Orffova instrumentáře k jednoduchým rytmickým cvičením doprovází písně rytmickými nástroji rytmizuje a melodizuje texty říkadel a písní	*INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI* **Hra na hudební nástroje** seznámení s Orffovým instrumentářem práce s motivem **Rytmizace, melodizace, improvizace** předehra, mezihra, doprovod	***OSV*** *Kreativita; tvorba doprovodu k písním, hra na tělo*

reaguje pohybem na znějící hudbu rozliší rytmus valčíku a polky pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie	*HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI* **Taktování, pohybový doprovod znějící hudby** jednoduché lidové tance, pohybová improvizace s použitím základních tanečních kroků - 2/4, 3/4, 4/4 takt **Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu** znějící hudby pantomima, pohybová improvizace, tanec	***OSV*** *Kreativita; pohybová improvizace Sebepoznání a sebepojetí; dramatizace písní* ***MDV*** *Vnímání autora mediálních sdělení; výběr kvalitní hudby provázející vyučování*
rozlišuje tón, zvuk, mluvené slovo a zpěv rozlišuje jednotlivé vlastnosti tónů rozpozná v proudu znějící hudby vybrané hudební nástroje rozpozná rytmické a dynamické změny v proudu znějící hudby odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální rozlišuje píseň umělou a lidovou (tanec, pochod, ukolébavka...)	*POSLECHOVÉ ČINNOSTI* **Vlastnosti tónů** délka, barva, výška, síla **Hudebně výrazové prostředky** rytmus, dynamika, pohyb melodie **Hudba vokální,** instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj **Hudební styly a žánry** hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; poslech a poznávání vybraných skladeb z celého světa* ***MDV*** *Vnímání autora mediálních sdělení; výběr kvalitní hudby provázející vyučování*

HUDEBNÍ VÝCHOVA		Ročník: 4. - 5.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák dbá na správné dýchání a držení těla provádí hlasová a dechová cvičení zřetelně vyslovuje zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových a mollových tóninách vytleskává rytmus podle vzoru, podle říkadel a písní rozpozná výrazné tempové změny v proudu znějící hudby zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně ve dvoj hlase v durových a mollových tóninách rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, jednoduchou melodii či píseň podle svých individuálních schopností a dovedností napíše houslový klíč rozlišuje délky not a zapisuje je zná pojmy - notová osnova, noty, houslový klíč, stupnice C dur, repetice, zesilování, zeslabování pozná dynamická znaménka p, mf, f a používá je v písních čte noty v houslovém klíči v rozsahu stupnice C dur (c1 - c2)	*VOKÁLNÍ ČINNOSTI* **Pěvecký a mluvní projev** pěvecké dovednosti hlasová hygiena rozšiřování hlasového projevu **Hudební rytmus** realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu **Dvoj hlas a vícehlas** kánon, lidový dvojhlas **Intonace a vokální improvizace** hudební hry (ozvěna, otázka a odpověď..) **Grafický záznam vokální hudby** čtení a zápis rytmického schématu písně orientace v notovém záznamu	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;* *koledy a písně Evropy (Jingle Bells, Happy Birthday…)* ***MKV*** *Lidské vztahy,* *Etnický původ;* *hudba etnických skupin* ***EV*** *Základní podmínky života;* *písně o Zemi, vodě, lese*
využívá hudební nástroje z Orffova instrumentáře k jednoduchým rytmickým cvičením doprovází písně na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduchými případně složitějšími hudebními nástroji rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, strunné a bicí	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI **Hra na hudební nástroje** seznámení s Orffovým instrumentářem práce s motivem	***OSV*** *Kreativita;* *tvorba doprovodu k písním,* *hra na tělo*

rytmizuje a melodizuje texty říkadel a písní tvoří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	**Rytmizace, melodizace, improvizace** tvorba hudebního a rytmického doprovodu, hudební hry	
reaguje pohybem na znějící hudbu s využitím tanečních kroků rozliší rytmus valčíku a polky vytváří pohybové improvizace na základě individuálních schopností a dovedností relaxuje s hudbou	*HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI* **Taktování, pohybový doprovod znějící hudby** jednoduché lidové tance, pohybová improvizace s použitím základních tanečních kroků - 2/4, 3/4, 4/4 takt **Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** pantomima, pohybová improvizace, tanec	**OSV** Psychohygiena; uvolnění improvizovaným pohybem na hudbu, tancem, relaxací **MDV** Vnímání autora mediálních sdělení; výběr kvalitní hudby provázející vyučování
rozlišuje tón, zvuk, mluvené slovo a zpěv rozlišuje jednotlivé vlastnosti tónů rozpozná v proudu znějící hudby vybrané hudební nástroje rozlišuje hudební nástroje v symfonickém orchestru rozpozná rytmické a dynamické změny v proudu znějící hudby odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální poslouchá vybrané skladby rozlišuje píseň umělou a lidovou rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	*POSLECHOVÉ ČINNOSTI* **Vlastnosti tónů** délka, barva, výška, síla **Hudebně výrazové prostředky** rytmus, dynamika, pohyb melodie **Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj** **Hudební styly a žánry** hudba taneční, pochodová, ukolébavka, slavnostní apod... folk, populární píseň **Hudební formy** rondo, jednoduchá písňová forma	**MKV** Kulturní diference; poslech a poznávání hudby etnických skupin **EV** Základní podmínky života; poslech skladeb inspirovaných přírodou (Vltava, Čtvero ročních období, Má vlast..) **MDV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; pěstování hodnotících prvků ve sdělení (koncert, videoklip)

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Vzdělávací obsah</td><td>Vokální činnosti</td><td rowspan="2">Ročník</td><td rowspan="2">6.</td><td rowspan="2">7.</td><td rowspan="2">8.</td><td rowspan="2">9.</td><td>Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Instrumentální činnosti</td><td>Výchovné koncerty</td></tr>
<tr><td>Hudebně pohybové činnosti</td><td rowspan="2">Počet hodin týdně</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">1</td><td>Divadelní představení</td></tr>
<tr><td>Poslechové činnosti</td><td>Pěvecké a taneční soutěže</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • porozumění a používání obecně užívaných termínů v hudbě • uplatnění fantazie a rytmického cítění • orientaci v oblasti umění a kultury • vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací v oblasti hudby • využití znalostí z hudební výchovy v jiných předmětech **Zařazujeme** • návštěvu výchovných koncertů • filmy a pořady související s hudbou • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast v hudebních soutěžích • účast na přípravě hodin HV
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • vnímání problému v orientaci hudebních žánrů • samostatné a kritické přemýšlení na úrovni individuální hudební vyspělosti • srovnávání a hledání spojitostí mezi vlastními zkušenostmi a zkušenostmi učitele a autory hudby **Zařazujeme** • úkoly, které umožňují lepší orientaci v hudebních žánrech • poslechové skladby současných autorů vážné i populární hudby **Umožňujeme** • používání moderní audiovizuální techniky • účast žáků v porotách, kde hodnotí hudební a taneční soutěže

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • výstižné a souvislé vyjadřování a kultivovaný zpěv • naslouchání, reakci a zapojení se do diskuse zejména v oblasti nonartificiální hudby • vyjádření vlastního názoru, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých • správné používání hudební terminologie při komunikaci mezi žákem a učitelem **Zařazujeme** • úkoly, při kterých žáci správným vyjadřováním obhajují svůj postoj k danému hudebnímu žánru • práci ve skupinách, ve dvojicích **Umožňujeme** • vyjadřovat se k různým hudebním tématům a prožitkům v hudbě • využívat informačních a komunikačních prostředků z oblasti umění a kultury • používání moderní ozvučovaní techniky, mikrofonů
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • ovládání svého chování v hodinách HV a na kulturních akcích pořádaných školou • ohleduplnost a úctu při jednání se spolužáky i dospělými • upevňování dobrých mezilidských vztahů • respektování a dodržování pravidel při hudebně pohybových činnostech **Zařazujeme** • rytmické a pohybové aktivity ve skupinách • úkoly, které podporují rozvoj kulturní osobnosti **Umožňujeme** • každému žákovi zažít úspěch při pěveckém projevu • podílet se na vytváření pravidel hudebních soutěží

KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • zodpovědné chování v hodinách hudební výchovy • respektování názoru druhých při diskusích o hudbě • rozvoj zájmu žáků o naše kulturní tradice • toleranci k hudbě cizích kultur **Zařazujeme** • besedy s tematikou kulturního a historického dědictví • písně s ekologickou tematikou, lidové a vlastenecké písně • návštěvu koncertů, představení a různých kulturních akcí **Umožňujeme** • aktivně se zapojovat do kulturního dění ve škole, v obci, ve městě
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • správnou manipulaci s hudebními nástroji a s technikou • vytváření pozitivního vztahu k hudebním činnostem • orientaci v různých hudebních aktivitách • dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel v hodinách HV • ochranu zdraví při používání audiovizuální a ozvučné techniky **Zařazujeme** • využívání jednoduchých hudebních nástrojů k doprovodné • hře, hudebně pohybové hry a soutěže **Umožňujeme** • užívat různé hudební nástroje, přehrávače a nosiče • podílet se na organizaci kulturních akcí ve škole

HUDEBNÍ VÝCHOVA		Ročník: 6. - 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák využívá své individuální schopnosti, zpívá pokud možno čistě a rytmicky správně v jednohlase a vícehlase při zpěvu využívá správné pěvecké návyky uvědomuje si, jak zacházet s hlasivkami napodobuje polyfonní hudbu, kánon dodržuje hlasovou hygienu ve zpěvu napodobuje různé interprety české i světové populární hudby upevňuje pěvecké a hlasové dovednosti	**Pěvecký a mluvní projev** zpěv lidových písní výběr písní různých slohových období hlasová hygiena hudba a drogy polyfonie neboli vícehlas, kánony USA jako kolébka jazzu a moderní populární hudby zpěv spirituálů, blues zpěv písní z oblasti české i světové populární hudby trampská píseň, country	***OSV*** *Psychohygiena; hlasová hygiena* *Poznávání lidí; napodobování zpěvu profesionálních umělců, zpěv na karaoke* ***MKV*** *Etnický původ; zpěv písní různých etnických skupin* ***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení; vystoupení nadaných žáků na soutěžích a na akcích školy* ***VDO*** *Formy participace občanů v politickém životě; zpěv lidových i umělých písní, naše hymna*
uvědomuje si tóniny, ve kterých zpíváme rozlišuje vzdálenosti mezi tóny dle svých schopností provádí jednoduché hudební improvizace	**Intonace a vokální** improvizace intonační cvičení intervaly improvizace jednoduchých písní	

uvědomuje si, co je rytmus vyhledává určené takty a rytmy procvičuje si rytmickou paměť chápe některé z pojmů jako harmonie, rytmus, gradace, kontrast, hudební barva tvoří vlastní rytmické motivy, předehry, mezihry a dohry dokáže využít dosavadních znalostí a dovedností k vytvoření jednoduchého doprovodu zpívá dle svých dispozic rytmicky co nejpřesněji popisuje lidovou hudbu černochů, jejich výrazný rytmus, vytváří polyrytmus poznává rytmy různých etnických skupin a národů	**Hudební rytmus** říkadlo, píseň - rytmické vyjádření textu písně vyhledávání určitého rytmu v zápisu písně reprodukce známých písní s důrazem na první a druhou dobu taktu rytmické hádanky, ozvěny, hra na tělo rytmické hudební formy - polka, valčík, pochod tvoření jednoduchého rytmického doprovodu tvoření rytmických doprovodů na základě poslechu hudby různého etnika rytmus, tempo, melodie, harmonie, kontrast, gradace polyrytmus neboli rytmický kánon zpěv spirituálů, blues a dalších písní s výrazným rytmickým doprovodem	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *rytmické doprovody k písním z Evropy a světa, hádanky, soutěže, hry*
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, části skladeb, písně	**Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** reprodukce tónů zachycování rytmu písně pomocí notového záznamu	
dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého uvědomuje si svůj hlas, svůj vokální a mluvní projev	**Reflexe vokálního projevu** sólový zpěv, zpěv ve skupinkách poslech zpěvu spolužáků a jejich hodnocení	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; hodnocení výkonu svého i spolužáků, práce ve skupinách.*
správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje dokáže využít získaných znalostí a dovedností ve hře na rytmické nástroje realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností jednoduché rytmické a melodické doprovody k písním a skladbám různých stylů a žánrů napodobuje rytmus různých etnických skupin rozpoznává hudební nástroje, dokáže využívat jejich výrazové možnosti	**Hra na hudební nástroje** hra a tvorba doprovodů k lidovým folk, country i moderním písním s využitím nástrojů Orffova instrumentáře reprodukce jednoduché melodie - vyťukávání 2/4, 3/4 a 4/4 taktu improvizace jednoduché hudební formy hudební hástroje historické a současné využívání dalších různých rytmických nástrojů při vytváření rytmů různých národů partitura	***OSV*** *Mezilidské vztahy; hra na rytmické nástroje ve skupině, pomoc slabším* ***MKV*** *Multikulturalita; diskuse, referáty, práce ve skupinách*

vyjadřuje pomocí nástroje hudební i nehudební myšlenky provádí jednoduché hudební improvizace	**Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** rytmus, melodie, tempo, dynamika vyjádření pomocí hudby - radost, smutek, láska, nenávist, atd. hádanky, soutěže na téma: Moje představy	
rozpozná některé z tanců různých stylových období volí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě podle své pohybové vyspělosti a individuálních hudebních schopností předvede jednoduchou pohybovou vazbu taktuje dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt	**Pohybový doprovod znějící hudby** společenské a lidové tance polka, valčík, pochod moderní tance vlastní pohybové ztvárnění hudby hra na dirigenta, taktování	
pohybem vyjadřuje obsah písně, skladby využívá jednoduchých gest a tanečních kroků k vyjádření hudebního děje	**Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** dramatizace písní pantomima soutěže	**MDV** Práce v realizačním týmu; příprava na soutěže, vystoupení
pohybem reaguje na změny rytmu, tempa a dynamiky dokáže se pomocí hudby uvolnit	**Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** pohybové hry na střídání rytmicko-metrických celků, střídání tempa v hudbě dynamika-pohybem vyjadřují změny v dynamice hudby relaxační hudba hry na rozvoj pohybové paměti	**OSV** Psychohygiena; uvolnění, relaxace, hry Kooperace a kompetice; práce ve dvojicích, ve skupinách
rozlišuje skladbu vokální a instrumentální orientuje se v proudu znějící hudby vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudby a na základě toho přistupuje k dílu jako k logicky utvářenému celku při poslechu využívá získané zkušenosti postihuje rytmické a výrazové změny v hudebním proudu poznává hudební formy	**Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** vokální a instrumentální skladby hudebně výrazové prostředky rozbor jednodušších skladeb z oblasti vážné hudby poslech skladeb různých žánrů, srovnávání a postihování rozdílů hudební formy-koncert, sonáta symfonie, rondo, fuga, kantáta, oratorium, serenáda, rekviem	**OSV** Komunikace; diskuse nad uměleckým dílem, besedy - vyjádření vlastních názorů na poslouchané dílo **EGS** Objevujeme Evropu a svět; referáty z oblasti české, evropské a světové populární hudby

poslouchá vybrané skladby hudebních skladatelů vážné hudby porovnává hudební skladbu s jinými hudebními i nehudebními díly dokáže stručně popsat život autora poznává skladby nonartificiální hudby a její autory rozlišuje co je kýč, módnost a modernost v hudbě	**Hudební dílo a její autor** Hudební skladatelé jednotlivých slohových období, jejich život a dílo hudba a výtvarné umění skladatelé a interpreti nonartificiální hudby, seznámení s jejich životem a hudební tvorbou poslech ukázek moderní populární hudby pojmy - kýč, módnost a modernost	***OSV*** *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; na příkladech historických událostí a osobností hudebních skladatelů ukázat složitost řešení, diskuse* ***EGS*** *Jsme Evropané; čeští skladatelé a umělci působící v jiných zemích-referáty, využití internetu*
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období porovnává slyšenou hudbu z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami orientuje se ve vývoji nahrávání a vzniku různých přehrávačů a nosičů poznává naše hudební památky a snaží se je zařadit do historických souvislostí prokazuje orientaci ve vývoji hudby	**Hudební styly a žánry** lidová a umělá píseň melodram, muzikál, opera, opereta poslech ukázek různých hudebních stylů a žánrů nejstarší hudební památky středověk, gotika baroko, klasicismus, romantismus, impresionismus, hudba 20.století nonartificiální hudba-blues, ragtime, jazz, swing, country, folk, rokenrol, rock, pop, metal, disco, punk, rap, hip-hop, house music, techno vývoj nahrávací techniky, fonograf gramofon, magnetofon, digitální záznam, nahrávací studio	***OSV*** *Mezilidské vztahy; poslech, referáty, soutěže* *EGS* *Evropa a svět nás zajímá; porovnávání české, evropské a světové hudby - referáty, diskuse* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí; poslech a rozbor písní s danou tématikou* *MDV* *Fungování a vliv médií ve společnosti; práce s hudebními nahrávkami, zařazování do systému* ***VDO*** *Formy participace občanů v politickém životě; práce s písněmi z doby národního obrození, husitské, Osvobozeného divadla, totalitního režimu*

sluchem rozlišuje hudební nástroje dovede je pojmenovat spojuje poslech s instrumentální a pohybovou činností slovně charakterizuje hudební dílo zdůvodňuje zařazení skladby do jednotlivých slohových a stylových období na základě svých zkušeností a znalostí vyjadřuje a obhajuje svůj názor na interpreta, hudební žánr a na hudbu jako celek vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	**Interpretace znějící hudby** hudební nástroje dechové, smyčcové, drnkací bicí, rytmické, melodické, jejich poznávání podle poslechu a popis druhy tanců, stručná charakteristika pohybové hry, soutěže ukázky z oblasti vážné a populární hudby, slovní charakteristika besedy o oblíbených interpretech a skladatelích	***OSV*** *Psychohygiena; střídání různých forem práce, střídání vokální, instrumentální a pohybové činnosti* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; diskuse a besedy o spotřební zábavě*

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení						Formy realizace
Vzdělávací obsah	Rozvíjení smyslové dovednosti	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Vyučovací hodina
	Uplatňování subjektivity							Výtvarné soutěže
	Ověřování komunikačních účinků	Počet hodin týdně	1	1	1	2	2	Výstavy a návštěvy uměleckých dílen

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • samostatné pozorování a vnímání reality • podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění • porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově • posilování sebevědomí žáků • rozvoj dětské fantazie a osobnosti dítěte **Zařazujeme** • kombinované projekty • pozorování přírody a chápání jejích zákonitostí • návštěvu výstav, památek, muzeí • pochvalu jako motivační prostředek **Umožňujeme** • využívání moderní techniky - internet, počítačová grafika - přiměřeně věku žáků • účast ve výtvarných soutěžích
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • tvořivý přístup žáků při řešení výtvarných prací • postupnou schopnost volby výtvarné techniky • rozvoj fantazie žáků **Zařazujeme** • netradiční výtvarné postupy a techniky • experimentování s běžnými i netradičními nástroji a materiály **Umožňujeme** • alternativní přístup ke zpracování tématu

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • chápání umění jako způsobu komunikace • užívání jazyka umění a výstižné vyjadřování • vyjadřování vlastního názoru při tvorbě výtvarných prací • respektování názoru druhých **Zařazujeme** • práci ve skupinách **Umožňujeme** • žákům se vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům • prezentaci vlastních prací
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • vstřícnou atmosféru a účinnou spolupráci ve skupině • střídání rolí ve skupině • vzájemnou pomoc při plnění výtvarných činností • vzájemný respekt **Zařazujeme** • skupinovou práci žáků **Umožňujeme** • žákům podílet se na formulaci pravidel práce ve skupině
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • estetiku životního prostředí • vytváření postoje k výtvarným dílům • toleranci k jiným kulturním hodnotám současnosti • i minulosti • ochranu životního prostředí - boj proti vandalismu, sprejerství, ničení památek **Zařazujeme** • náměty s ekologickou tématikou • návštěvu výstav, památek, muzeí • náměty z žákova okolí, dětského života, prostředí obce i školy **Umožňujeme** • sebehodnocení žáků na základě daných pravidel • účast na utváření životního prostředí při péči • o třídu i školu a okolí školy
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • vytváření základních pracovních návyků při výtvarné činnosti žáků • bezpečnou manipulaci s pomůckami, nástroji • a vybavením • ochranu zdraví a životního prostředí • dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel • využívání návyků a znalostí v další praxi **Zařazujeme** • praktické exkurze **Umožňujeme** • pracovat v zájmových útvarech

VÝTVARNÁ VÝCHOVA	**Ročník: 1. - 3.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák projevuje při tvorbě vlastní životní zkušenosti komunikuje o obsahu vytvořeného díla pojmenovává a uplatňuje uspořádání linie, tvary, objemy a objekty	**Kresba** rozvijí smyslové citlivosti komunikace o obsahu uspořádání objektů do celků vnímání velikosti	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání;* *puzzle* *Kreativita; volné téma libovolnou technikou* *Sebepojetí a sebepoznání,* *Řešení problémů a rozhodování dovednosti; vlastní tvořivost*
zdokonaluje techniku kresby při kresbě tuší používá redispero a jiné materiály	**Techniky kresby** tužka tuš a redispero tuš a jiné materiály	***OSV*** *Komunikace;* *prosazování svých nápadů* *Psychohygiena; forma relaxace*
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazového vyjádření(barvy, tvary, objekty) rozlišuje teplé a studené barvy zapojuje fantazii interpretuje podle svých schopností	**Malba** rozvijí smyslové citlivosti hra s barvou komunikace o obsahu uplatňování subjektivity teorie barvy barvy: základní doplňkové teplé x studené kombinace barev	***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; poznávání evropských kultur - totemy, vlajky* *Jsme Evropané; evropská architektura* *Objevujeme Evropu a svět; stavby ve světových metropolích* ***MKV*** *Multikulturalita; ukázky tvorby jiných národů*
zvládne techniku malby - vodovými barvami -temperovými barvami používá různé druhy štětců využívá techniku zapouštění barev a rozfoukávání barev	**Techniky malby** vodové barvy temperové barvy zapouštění barev rozfoukávání barev	***EV*** *Ekosystémy; kresba a malba na téma les, rybník atd.* *Vztah člověka k prostředí; využití odpadového materiálu*

modeluje z plastelíny s papírem a jiných materiálů rozvijí cit pro prostorové vnímání ztvárňuje skutečnost pomocí pozorování i působením ostatních smyslů zapojuje fantazii využívá životní zkušenost	**Techniky plastického vyjádření** reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (hmatové a pohybové podněty)	***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; kritický přístup k výtvarnému umění a vedení k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění* *Vnímání autora mediálních sdělení; estetické vnímání ilustrace dětské knihy*
seznamuje se s dalšími technikami	**Další techniky** koláž frotáž práce s přírodninami kašírování kombinované techniky	***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení;* *pozvánky na oslavu Dne dětí, dětskou diskotéku, na hudební soutěž, tvorba vánočního přání* *Práce v realizačním týmu;* *výzdoba nástěnky ve třídě* *Fungování a vliv médií na společnost;vliv reklam a bilboardu na společnost*
vnímá svět umění kolem sebe komunikuje o něm zaujímá vlastní postoj k interpretacím uměleckých děl aktivně se podílí na tvorbě životního prostředí	**Svět výtvarného umění** Ilustrátoři dětské knihy média móda sochařství architektura dějiny	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		Ročník: 4. - 5.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák užívá a kombinuje výrazové vlastnosti linie, tvaru a barevné plochy zvládá základy kompozice při tvorbě projevuje vlastní životní zkušenosti a názory komunikuje o obsahu vytvořeného díla	**Kresba** rozvíjení smyslové citlivosti výrazové vlastnosti linie a tvaru kombinace linie a tvaru v ploše uspořádání objektu do celků, kompozice v ploše uplatňování subjektivity komunikace o obsahu	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; 4. r: Poznej a chraň - kresba, diskuse, výstavka*
zdokonaluje techniku kresby zvládá kresbu měkkým materiálem (tužka, uhel, rudka) při kresbě tuší používá redispero i jiné materiály zvládá základy kresby suchým pastelem	**Techniky kresby** tužka tuš, redispero tuš, jiné materiály (špejle, dřívko) uhel/ rudka suchý pastel	***MKV*** *Etnický původ (základní informace o etnických skupinách); 4.r: Mezi námi domorodci (africká maska, indiánský totem, týpí apod.)*
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary) rozlišuje teplé a studené barvy vhodně kombinuje barvy využívá barvy pro vyjádření subjektivních pocitů, emocí a nálad zapojuje fantazii, nebojí se experimentu komunikuje o obsahu i výsledném působení vytvořeného díla	**Malba** rozvíjení smyslové citlivosti teorie barvy barvy základní a doplňkové barvy neutrální, teplé a studené kombinace barev, harmonie a kontrast hra s barvou, emocionální malba uplatňování subjektivity komunikace o obsahu	***EV*** *Ekosystémy;* *4.r: Moře a oceány* *5.r: Les* *OSV* *Kreativita (rozvoj tvořivosti); průběžně v obou ročnících*
zvládá techniku malby vodovými barvami i temperami, dle potřeby používá různé druhy štětců využívá techniku kolorování, rozfoukávání, zapouštění barev	**Techniky malby** vodové barvy temperové barvy kolorování, rozfoukávání, zapouštění barev	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; 5.r: Poznej a přemýšlej - malba, diskuse, výstavka*

zobrazuje skutečnost modelováním z papíru, hlíny, sádry i jiných materiálů rozvíjí cit pro prostorové ztvárnění skutečnosti pomocí pozorování i působením ostatních smyslů (hmat, pohyb aj.) zapojuje fantazii, prožitek i životní zkušenost	**Techniky plastického vyjádření** reflexe a vztahy zrakového vnímání a vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové a další podněty modelování z papíru, hlíny, sádry, jiných materiálů	***MKV*** *Lidské vztahy (spolupráce, tolerance, empatie); skupinová práce, diskuse o vytvořených dílech, právo na individuální zpracování - průběžně v obou ročnících*
seznamuje se s dalšími výtvarnými technikami volí a kombinuje prostředky a techniky pro zvýšení osobitosti vlastního vyjádření	**Další techniky** koláž, frotáž práce s přírodninami kombinované techniky	***MKV*** *Kulturní diference; 5.r: Jak se lidé oblékají - koláž z různých míst světa*
vnímá svět umění kolem sebe, komunikuje o něm a inspiruje se jím při vlastní tvorbě porovnává různé interpretace uměleckých děl, zaujímá k nim osobní postoje aktivně se podílí na tvorbě životního prostředí	**Svět výtvarného umění** ilustrátoři dětské knihy sochařství a architektura móda, oděvní a bytová tvorba média - film, fotografie, komiks, reklama životní prostředí - svět kolem nás	***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; 5.r: Mám svůj názor - působení reklamy a médií: diskuse, ukázky* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí; životní prostředí - diskuse o světě kolem nás, péče o životní prostředí - úprava školy, nástěnky a výstavy, příprava výtvarné soutěže -průběžně v obou ročnících*

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení					Formy realizace
Vzdělávací obsah	Rozvíjení smyslové citlivosti	Ročník	6.	7.	8.	9.	Vyučovací hodina
	Uplatňování subjektivity						Výstavy, soutěže
	Ověřování komunikačních účinků	Počet hodin týdně	2	2	1	1	Plenér

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • porozumění základním pojmům v hodinách VV • orientaci našich žáků v oblasti umění a kultury • uplatnění fantazie, představivosti, intuice a invence v hodinách VV • rozvoj tvůrčích činností žáků - tvorby, vnímání a interpretace • celkový harmonický rozvoj osobnosti našich žáků • seberealizaci, sebehodnocení a sebevyjádření žáků • mezipředmětové vztahy **Zařazujeme** • do hodin VV návštěvu galerií a památek • kombinované projekty • televizní pořady o umělcích, uměleckých směrem a dějinách umění • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • našim žákům účast v soutěžích • využívání moderní techniky
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • tvořivé a iniciativní řešení výtvarných úkolů v hodinách VV • rozpoznávání výtvarného problému a nalezení jeho nejvhodnějšího způsobu řešení • samostatný výběr výtvarné techniky, materiálu a pomůcek **Zařazujeme** • do hodin VV netradiční výtvarné postupy a techniky • experimenty s běžnými i netradičními materiály • seznámení se současnými trendy v umění **Umožňujeme** • alternativní přístup k řešení úkolů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • vyjádření vlastního názoru našich žáků • rozvoj schopností vhodnou formou obhájit a prezentovat svůj názor • respektování názoru druhých • dodržování etiky komunikace • asertivní způsoby komunikace **Zařazujeme** • práci ve skupinách při výuce VV • prezentace a interpretace výtvarných prací **Umožňujeme** • žákům možnost vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • účinnou spolupráci ve skupině při hodinách VV • střídání rolí ve skupině • vzájemnou pomoc při plnění úkolů • respektování a dodržování pravidel při práci ve skupině **Zařazujeme** • skupinovou práci • práci na projektech **Umožňujeme** • každému žákovi zažít úspěch, zohledňujeme rozdíly • v pracovním tempu a podle potřeby žákům pomáháme • žákům podílet se na formulaci pravidel skupinové práce
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • podporu občanského cítění žáků při vytváření propagačních materiálů, např. pro školu • estetiku životního prostředí • respektování názoru druhých • rozvoj zájmu žáků o kulturní dění, nejen ve svém městě **Zařazujeme** • náměty se společenskou a ekologickou tematikou • náměty z žákova blízkého okolí, města i školy • návštěvu památek a galerií **Umožňujeme** • sebehodnocení žáků na základě daných pravidel • účastnit se výtvarných soutěží a prezentovat výsledky své práce • podílet se na výzdobě školy a utváření životního prostředí

KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • vytváření základních pracovních návyků při výtvarné činnosti • bezpečnou manipulaci s pomůckami, nástroji a vybavením • ochranu zdraví a životního prostředí • dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel • využití nabytých návyků, znalostí a dovedností v další praxi • vytvoření pozitivního vztahu k manuálním činnostem **Zařazujeme** • manuálně zaměřené úkoly, práci s netradičními materiály **Umožňujeme** • pracovat v zájmových útvarech • vést žáky ke správnému užití materiálu, nástrojů a vybavení

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		Ročník: 6. - 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák Používá, vybírá a kombinuje různé kreslířské techniky experimentuje se stopou nástroje a porovnává různě vedené linie uplatňuje výrazový jazyk linií v kreslířském přepisu předmětného světa zvládá základy kompozice a modelace objemů přepisuje tvar a jeho stavbu a charakteristické povrchy sleduje proporční vztahy a uvědomuje si vztah výtvarného motivu a formátu ve vlastní tvorbě odráží své představy, dojmy, pocity, fantazii a životní zkušenosti a názory uplatňuje osobitý přístup k realitě komunikuje o vlastní tvorbě a porovnává s tvorbou ostatních spolužáků	**Kresba** šrafura a stínování, kontrast a rytmus, linie, tvar, objem (rozvržení v obrazové ploše) kresba z představy studijní kresba (zátiší, portrét, figura, krajina) návrhová kresba (logo, obal na CD, DVD, knihu) techniky kresby - tužka, uhel, rudka, perokresba, kresba fixy	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; můj osobní erb; ex-libris* ***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá;* *Vánoce a Velikonoce* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Den stromů; zdravá a zničená krajina Vztah člověka k prostředí; zdravý a nezdravý životní styl; brněnské pověsti (ilustrace)*
používá a kombinuje různé malířské a jiné materiály rozlišuje teplé a studené barvy a kombinuje je využívá vlastností barev ve volné nebo dekorativní malbě zvládá barevnou kompozici - řešení formátu, vztah motivů a pozadí, barevné vyvážení celku zvládá základní modelaci ploch a objemů zvládá všechny techniky malby pomocí barev vyjadřuje své pocity, emoce, nálady a dojmy experimentuje s barvami - zapouští, rozmývá, lije a stříká zachycuje hudbu (vůni) pomocí barev hovoří o vlastní tvorbě a vytváří si názor na díla ostatních	**Malba** teorie barev - barvy základní, doplňkové, neutrální, teplé a studené kombinace barev, harmonie a kontrast uplatňování subjektivity a rozvíjení smyslové citlivosti malba podle hudby (vůně) malba z představy malba podle skutečnosti (zátiší, krajina) návrhová malba (plakát, známka, design) techniky malby - malba temperou, malba akvarelem, malba suchými a voskovými pastely	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; moje kladná a záporná tvář* ***OSV*** *Komunikace; varianty rozhovorů* ***VDO*** *Občanská společnost a škola; škola budoucnosti* ***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět;* *země světa* ***EV*** *Ekosystémy; vodní svět; co se děje v trávě Vztah člověka k prostředí; zdravý a nezdravý životní styl*

převádí své představy do objemových rozměrů poznává základní kompoziční vztahy - hledání tvarových, proporčních nebo barevných kontrastů, kontrast neporušeného a destruovaného tvaru uplatňuje tvarování a konstruování pracuje s papírem - mačkání, trhání, vrstvení spojuje více plastických prvků, kombinuje různé materiály rozvíjí cit pro prostorové ztvárnění skutečnosti pomocí pozorování i působením ostatních smyslů (hmat, pohyb aj.) vyjadřuje pocity a zkušenosti z tvorby	**Plastická a prostorová tvorba** reflexe a vztahy zrakového vnímání a vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové a další podněty modelování z papíru, sádry a jiných materiálů (přírodniny, plasty...) modelování a tvarování z představy modelování podle skutečnosti výtvarné hry a prostorové etudy	***OSV*** *Kooperace a kompetice; vesmírná plavidla; můj mimozemšťan* ***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; Vánoce a Velikonoce* ***MKV*** *Multi kultura lita; origami*
seznamuje se s dalšími výtvarnými technikami volí a kombinuje prostředky a techniky pro zvýšení osobitosti vlastního vyjádření proměňuje vlastní identitu - líčení, masky, převleky uvědomuje si prostor a pohyb experimentuje s klasickými i neobvyklými materiály a nástroji respektuje povahu materiálů a uplatňuje subjektivitu	**Další techniky** koláž, roláž, muchláž, frotáž kombinované techniky akční tvorba (netradiční výtvarné postupy)	***OSV*** *Kooperace a kompetice; módní přehlídka; interpretace obrazů* ***MKV*** *Lidské vztahy; interpretace obrazů* ***MDV*** *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Den Země - plakát* ***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení; plakáty, loga, návrhy na CD, DVD, obal knihy* ***MDV*** *Práce v realizačním týmu; kalendář, kniha*

na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledává a srovnává různé způsoby uměleckého vyjadřování experimentuje s reprodukcemi uměleckých děl interpretuje vybrané výtvarné dílo vnímá svět umění kolem sebe, komunikuje o něm a inspiruje se jím při vlastní tvorbě prostřednictvím umění získává vlastní estetické cítění aktivně se podílí na tvorbě životního prostředí k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích	**Svět výtvarného umění** malířství, sochařství a architektura podrobnější seznámení s uměním 20. století (dadaismus, surrealismus, kubismus, abstrakce, op-art, pop-art) současné trendy v moderním umění (land-art, akční umění, instalace...) ilustrace móda, oděvní a bytová tvorba média - film, fotografie, komiks, reklama, užitá grafika životní prostředí - svět kolem nás	***EGS*** *Jsme Evropané; průběžné seznamování s výtvarným uměním (obrazové publikace, výstavy, video)* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí; Brno (pověsti a památky)* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; reklama a komiks* ***MDV*** *Vnímání autora mediálních sdělení; vnímání a pochopení obrazů, vlastní názor na ně - orientace ve výtvarném umění*

5.8 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávali potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA 1.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení						Formy realizace
Vzdělávací obsah	Činnosti ovlivňující zdraví	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Hodina TV
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností							Výuka ve školním plaveckém bazénu
	Činnosti podporující pohybové učení	Počet hodin týdně	2	2	2	2	2/4	Sportovní soutěže

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • poznávání smyslu a cíle svých pohybových aktivit • spojování každodenní pohybové činnosti se zdravím, tělesnou zdatností, duševní a sociální pohodou • osvojování základních pohybových dovedností • a osvojování základního tělocvičného názvosloví • hodnocení, sebehodnocení, nápravu chyb • učení se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení • orientaci v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích **Zařazujeme** • zábavné sportovní aktivity • pohybové hry • soutěže vedoucí k samostatným aktivitám • skupinovou práci • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast ve sportovních soutěžích a sportovních akcích
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • dodržování zásad bezpečného chování a adekvátní reakci v situaci úrazu spolužáka • řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím **Zařazujeme** • pohybové aktivity řešené na podkladě modelové situace • pohybové činnosti vycházející z reálného života **Umožňujeme** • účast ve sportovních soutěžích v pozici soutěžícího, ale i pomoc a spolupráci při organizaci školního sportovního turnaje

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • spolupráci při jednoduchých týmových pohybových • činnostech a soutěžích • porozumění užívaným povelům, pokynům a zvukům • organizaci jednoduchých pohybových soutěží • vedení od spontánního pohybu k řízené pohybové • činnosti • vysvětlování chyb a jejich odstraňování **Zařazujeme** • cvičení v družstvech, ve skupinách **Umožňujeme** • aktivní přístup při organizaci sportovních soutěží • účinné zapojení do diskuse, vzájemné naslouchání • a ocenění přínosu druhých při hodnocení dosažených sportovních výkonů
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • jednání v duchu fair-play, dodržování pravidel, označení přestupků, respektování opačného pohlaví • utváření přátelských vztahů • vedení ke spolupráci a vzájemné podpoře při sportovních aktivitách • vytváření pozitivní představy žáka o sobě samém • podporování žákovy sebedůvěry **Zařazujeme** • sportovní soutěže • cvičení v týmech **Umožňujeme** • střídání rolí ve sportovních soutěžích (soutěžící, divák, rozhodčí) • žákům podílet se na stanovení pravidel sportovní soutěže • spolupracovat při organizaci pohybových aktivit a svého pohybového režimu

KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • realizaci pravidelného pohybového režimu • přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení vlastní zdatnosti • toleranci a takt ve sportu a pohybových aktivitách • spojování pohybových činností se zdravím • vedení ke kritickému myšlení, hodnocení cvičení • rozlišení a uplatnění práv a povinností vyplývajících z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák) **Zařazujeme** • cvičení v přírodě (dbáme na ochranu životního prostředí) **Umožňujeme** • utváření kritérií hodnocení pohybových činností a jejich výsledků ve spolupráci s učitelem
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • bezpečné používání sportovních pomůcek, tělocvičného náčiní a nářadí • ochranu životního prostředí při pohybových aktivitách v přírodě a na hřišti **Zařazujeme** • prvky samostatnosti při pohybových aktivitách • efektivitu při organizování tělovýchovných akcí • manipulaci se sportovním nářadím a náčiním přiměřeně věku pod vedením a dohledem učitele **Umožňujeme** • návštěvy sportovních akcí v rámci obvodu i města • mediální prezentaci dosažených výsledků (nástěnka, školní rozhlas)

TĚLESNÁ VÝCHOVA		Ročník: 1. - 3.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák spojuje pravidelnou každodenní činnost se zdravím a využívá nabízené možnosti uplatňuje správné držení těla v různých polohách zaujímá správné cvičební polohy cvičí na hudební doprovod	**Význam pohybu pro zdraví** cvičení během dne - tělovýchovné chvilky **Příprava organismu** příprava před pohybovou činností - honičky uklidnění po zátěži napínací a protahovací cvičení posilovací cviky **Zdravotně zaměřené činnosti** správné držení těla při různých činnostech **Rozvoj rychlosti, vytrvalosti a koordinace pohybu** **Rytmické a kondiční formy cvičení** pro děti jednoduché tanečky základy estetického pohybu pohybové vyjádření hudby cvičení s hudebním doprovodem: krok posuvný, přísunný, valčíkový, polkový	**OSV** Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času); *režim dne - pohybová aktivita* MKV Multikulturalita (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování); *cvičení s hudbou - zahraniční nahrávky*
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení uplatňuje pohybové dovednosti ve hře a v soutěži snaží se o fair play jednání v pohybových hrách dle svých individuálních předpokladů provádí akrobatické prvky dodržuje zásady bezpečnosti při úpolech a úpolových hrách	**Atleticko - herní činnosti** hry a soutěže na rozvoj rychlosti, obratnosti, postřehu a síly, honičky průpravné úpoly, přetahy a přetlaky **Základy atletiky** běh, běžecké hry vysoký a polovysoký start sprint na 60 m vytrvalostní běh do 3 min skok daleký z místa spojení rozběhu s odrazem skok daleký **Základy gymnastiky** průpravná cvičení, zpevnění těla, nácvik rovnováhy cvičení s využitím švédské bedny - rozběh, odraz z můstku, výskoky a seskoky leh vznesmo - svíčka kotoul vpřed a vzad cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti přeskoky přes švihadlo střídmonož, snožmo přeskoky přes lano cvičení na žebřinách šplh na tyči cvičení na lavičkách - chůze, klus, obraty kruhová posilování cvičení s plnými míči	***OSV*** *Mezilidské vztahy (respektování se, podpora, pomoc); různé pohybové činnosti, hry, soutěže, cvičení ve skupinách* ***OSV*** *Komunikace (řeč těla, řeč zvuků) (komunikace v různých situacích); různé pohybové činnosti, cvičení ve skupinách* ***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět (mezinárodní setkávání); evropské kořeny olympijských ideí : příklady olympijských disciplín*

spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích zapojuje se do pohybových her s různým náčiním	**Pohybové hry - rozvoj síly, obratnosti, postřehu a rychlosti** **Základy sportovních her - míčové hry** technika míče - přihrávky jednoruč, obouruč, přihrávky obloukem po zemi, chytání míče, dribling, střelba na určený cíl vybíjená házená „4+1“ štafetové hry s míčem soutěživé hry družstev s využitím nářadí a náčiní pravidla pohybových her a soutěží **Turistika a pohyb v přírodě** přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu chůze v terénu ochrana přírody	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí (zdravé a vyrovnané sebepojetí); pohybové a sportovní hry* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví); vliv sportu a prostředí na zdraví člověka, cvičení v přírodě*
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy adekvátně reaguje při úrazu spolužáka předchází možným úrazům a poraněním vhodným oblečením a obuví	**Hygiena při TV** bezpečnost při pohybových činnostech bezpečnostní pravidla při sportování a při používání různých druhů náčiní vhodná obuv a sportovní oblečení organizace a bezpečnost prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečnost při ukládání nářadí, náčiní a pomůcek první pomoc v TV jednání v duchu fair - play	***OSV*** *Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci); pohybové činnosti a sportovní soutěže*
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci uplatňuje základní pravidla při sportovních hrách	**Komunikace v TV** základní tělocvičné názvosloví povely, gesta, signály pro organizaci činnosti povely pořadových cvičení názvy pohybových činností **Pojmy z pravidel sportů** **Zdroje informací o pohybových činnostech** **Pravidla osvojovaných pohybových činností** - hry, soutěže, závody **Měření a posuzování pohybových dovedností** - měření výkonů, testy	***OSV*** *Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže); zásady fair - play jednání*

zná zásady bezpečného chování u bazénu a v něm hraje si ve vodě používá plavecké pomůcky vydechuje do vody splývá skáče z okraje bazénu plave nohy, paže, souhru znak, kraul loví předměty ze dna bazénu	**Plavání** chůze ve vodě a hry pro seznámení se s vodou hry s cílem položit se uvolněně na vodu a opakovaně vydechovat do vody hry pro orientaci ve vodě nácvik nohou na suchu, ve vodě u stěny úchop desky, splývání s obličejem ve vodě nohy kraul s deskou s výdechy do vody seskoky z okraje bazénu v různých obměnách nohy znak s deskou pod hlavou, s deskou v natažení, bez desky pohyby paží ve stoji v mělké vodě plavání paží znak a kraul s deskou lovení předmětů ze dna	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání prožívání a vůle);* *technika plavání v jednotlivých disciplínách, hry ve vodě, plavecké soutěže, závody*

TĚLESNÁ VÝCHOVA		Ročník: 4. - 5.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti cvičí na hudební doprovod	**Význam pohybu pro zdraví tělovýchovné chvilky** **Rytmické a kondiční formy cvičení** jednoduché tanečky, základy estetického pohybu pohybové vyjádření hudby základní kroky lidových tanců	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času); režim dne - pohybová aktivita* *MKV Multikulturalita (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování); cvičení s hudbou - zahraniční nahrávky*
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zaujímá správné cvičební polohy uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování ve sportovním prostředí	**Kompenzační a relaxační cviky** **Zásady pohybové hygieny** **Správné dýchání při fyzické zátěži** **Správné držení těla**	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly); kompenzační a relaxační cviky*
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her zapojuje se do sportovních her s různým náčiním snaží se fair play jednání při pohybové činnosti	**Protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění** **Příprava ke sportovnímu výkonu** **Kondiční cvičení se švihadlem, s využitím laviček, plných míčů průpravné úpoly, přetahy a přetlaky** **Atletika** nízký start, běh na 60m hod kriketovým míčkem na výkon skok do dálky z místa skok daleký s rozběhem **Gymnastika** kotoul vpřed s modifikacemi (do dřepu, do stoje) kotoul vzad stoj na rukou přeskok přes kozu výskok na bednu šplh - technika, měření na čas kruhy - houpání	***OSV*** *Mezilidské vztahy (respektování se, podpora a pomoc); pohybové činnosti ve dvojicích, družstvech* *MKV Lidské vztahy (udržování tolerantních vztahů bez ohledu na příslušnost); olympijská myšlenka a význam olympijských her*

uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka předchází možným zraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví adekvátně reaguje při úrazu spolužáka jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	**Hygiena a bezpečnost při TV** zásady bezpečného chování a jednání bezpečnostní pravidla při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě a při využívání různých druhů náčiní vhodná obuv a sportovní oblečení správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek první pomoc v podmínkách TV **Hodnocení výkonu** **Znalost smluvených povelů, gest, signálů pro organizaci činnosti**	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání); individuální pohybové a sportovní činnosti, rozcvičky vedené žákem* ***OSV*** *Poznávání lidí (vzájemné poznávání lidí* *ve skupině, třídě); kolektivní hry*
jedná v duch fair-play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví odmítá drogy, doping a jiné škodlivé látky jako látky neslučitelné se zdravím a sportem	**Pohybové hry na hřišti a v tělocvičně** vybíjená, malá kopaná, házená - „4+1“ přihrávky jednoruč- , obouruč z místa i v pohybu vedení míče driblingem, střelba na koš **Hra podle herních pravidel** **Znalost následků pro sebe** **i družstvo v případě porušení pravidel**	***OSV*** *Kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci); hra - řešení konfliktů, spolupráce při organizaci práce ve skupině*
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	**Znalost základních tělocvičných pojmů, názvů pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní** **Znalost základních povelů pořadových cvičení** **Cvičení na stanovištích**	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání, prožívání a vůle); cvičení na stanovištích*
zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy uplatňuje pohybové dovednosti ve hře a soutěži	**Jednoduché pohybové hry a soutěže na hřišti** **a v tělocvičně** **Organizace činnosti včetně seznámení účastníků hry** **s pravidly**	***OSV*** *Kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci); hra - řešení konfliktů, organizace práce ve skupině* ***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; hry se společným tvořením pravidel, hodnocení*

změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti	**Měření pohybových výkonů a jejich srovnání s předchozími výsledky**	***OSV*** *Poznávání lidí (poznávání se ve třídě, skupině, vzájemná tolerance); měření a porovnávání výkonů*
se orientuje v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace podílí se na organizaci sportovního turnaje	**Sportovní akce v rámci školy a obvodu** vyhledávání informací práce s tiskem, PC	***VDO*** *Občanská společnost a škola (aktivní účast žáků, samostatnost, angažovanost); sportovní soutěže, zapojení se do organizace sportovní soutěže* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; informace ze sportovní oblasti Tvorba mediálního sdělení; relace do školního rozhlasu - sdělení výsledků sportovních soutěží*
plave znak a kraul, nacvičuje plavecký způsob prsa, plave a orientuje se pod vodou nacvičuje skoky, zdokonaluje dýchání při plaveckých způsobech	**Plavání** rozložený kraul s dobíháním paží pokusy o souhru znak a kraul a jejich zdokonalení nácvik dýchání kraul nohy prsa na suchu a nácvik s deskou ve vodě pohyb paže prsa ve stoji a nácvik ve vodě s deskou plavání pod vodou souhra prsa s výdechy do vody skoky po nohou i po hlavě s obměnami a doplaváním prodlužování plaveckých úseků	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání, prožívání a vůle); technika a výkony v jednotlivých disciplínách*

Pro třídu nebo skupinu žáků s rozšířenou výukou tělesné výchovy (plavání) v 5. ročníku

TĚLESNÁ VÝCHOVA		Ročník: 4. - 5.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti cvičí na hudební doprovod	**Význam pohybu pro zdraví tělovýchovné chvilky** **Rytmické a kondiční formy cvičení** jednoduché tanečky, základy estetického pohybu pohybové vyjádření hudby základní kroky lidových tanců	**OSV** Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času); *režim dne - pohybová aktivita* **MKV** Multikulturalita (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování); *cvičení s hudbou - zahraniční nahrávky*
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zaujímá správné cvičební polohy uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování ve sportovním prostředí	**Kompenzační a relaxační cviky** **Zásady pohybové hygieny** **Správné dýchání při fyzické zátěži** **Správné držení těla**	**OSV** Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly); *kompenzační a relaxační cviky*
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her zapojuje se do sportovních her s různým náčiním snaží se fair play jednání při pohybové činnosti	**Protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění** **Příprava ke sportovnímu výkonu** **Kondiční cvičení se švihadlem, s využitím laviček, plných míčů průpravné úpoly, přetahy a přetlaky** **Atletika** nízký start, běh na 60m hod kriketovým míčkem na výkon skok do dálky z místa skok daleký s rozběhem **Gymnastika** kotoul vpřed s modifikacemi (do dřepu, do stoje) kotoul vzad stoj na rukou přeskok přes kozu výskok na bednu šplh - technika, měření na čas kruhy - houpání	**OSV** Mezilidské vztahy (respektování se, podpora a pomoc); *pohybové činnosti ve dvojicích, družstvech* **MKV** Lidské vztahy (udržování tolerantních vztahů bez ohledu na příslušnost); *olympijská myšlenka a význam olympijských her*

uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka předchází možným zraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví adekvátně reaguje při úrazu spolužáka jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	**Hygiena a bezpečnost při TV** zásady bezpečného chování a jednání bezpečnostní pravidla při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě a při využívání různých druhů náčiní vhodná obuv a sportovní oblečení správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek první pomoc v podmínkách TV **Hodnocení výkonu** **Znalost smluvených povelů, gest, signálů pro organizaci činnosti**	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání); individuální pohybové a sportovní činnosti, rozcvičky vedené žákem* ***OSV*** *Poznávání lidí (vzájemné poznávání lidí ve skupině, třídě); kolektivní hry*
jedná v duch fair-play :dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví odmítá drogy, doping a jiné škodlivé látky jako látky neslučitelné se zdravím a sportem	**Pohybové hry na hřišti a v tělocvičně** vybíjená, malá kopaná, házená - „4+1“ přihrávky jednoruč- , obouruč z místa i v pohybu vedení míče driblingem, střelba na koš **Hra podle herních pravidel** **Znalost následků pro sebe** **i družstvo v případě porušení pravidel**	***OSV*** *Kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci); hra - řešení konfliktů, spolupráce při organizaci práce ve skupině*
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	**Znalost základních tělocvičných pojmů, názvů pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní** **Znalost základních povelů pořadových cvičení** **Cvičení na stanovištích**	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání, prožívání a vůle); cvičení na stanovištích*
zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy uplatňuje pohybové dovednosti ve hře a soutěži	**Jednoduché pohybové hry a soutěže na hřišti** **a v tělocvičně** **Organizace činnosti včetně seznámení účastníků hry** **s pravidly**	***OSV*** *Kooperace a kompetice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci); hra - řešení konfliktů, organizace práce ve skupině* ***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; hry se společným tvořením pravidel, hodnocení*

změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti	**Měření pohybových výkonů a jejich srovnání s předchozími výsledky**	***OSV*** *Poznávání lidí (poznávání se ve třídě, skupině, vzájemná tolerance); měření a porovnávání výkonů*
se orientuje v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace podílí se na organizaci sportovního turnaje	**Sportovní akce v rámci školy a obvodu** vyhledávání informací práce s tiskem, PC	***VDO*** *Občanská společnost a škola (aktivní účast žáků, samostatnost, angažovanost) ; sportovní soutěže, zapojení se do organizace sportovní soutěže* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; informace ze sportovní oblasti Tvorba mediálního sdělení; relace do školního rozhlasu - sdělení výsledků sportovních soutěží*
plave znak a kraul, nacvičuje plavecký způsob prsa, splývá, plave a orientuje se pod vodou nacvičuje skoky, zdokonaluje dýchání při plaveckých způsobech ovládá delfínové vlnění zvládá obrátky hraje některé vodní hry	**Plavání** rozložený kraul s dobíháním paží pokusy o souhru znak a kraul a jejich zdokonalení nácvik dýchání kraul nohy prsa na suchu a nácvik s deskou ve vodě pohyb paže prsa ve stoji a nácvik ve vodě s deskou plavání pod vodou souhra prsa s výdechy do vody skoky po nohou i po hlavě s obměnami a doplaváním prodlužování plaveckých úseků měření výkonu procvičování splývání nácvik delfínového vlnění základní obrátky vodní hry	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání, prožívání a vůle); technika a výkony v jednotlivých disciplínách*

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Vzdělávací obsah</td><td>Činnosti ovlivňující zdraví</td><td rowspan="2">Ročník</td><td rowspan="2">6.</td><td rowspan="2">7.</td><td rowspan="2">8.</td><td rowspan="2">9.</td><td>Hodina TV</td></tr>
<tr><td>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</td><td>Výuka ve školním plaveckém bazénu</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Činnosti podporující pohybové učení</td><td rowspan="2">Počet hodin týdně</td><td rowspan="2">2</td><td rowspan="2">2</td><td rowspan="2">2</td><td rowspan="2">2</td><td>Lyžařský kurz</td></tr>
<tr><td>Sportovní soutěže</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • poznávání smyslu a cíle svých pohybových aktivit • osvojení nových pohybových dovedností • kultivování pohybového projevu • vysvětlování a nápravu chyb • hodnocení a sebehodnocení • efektivitu při organizování vlastní práce **Zařazujeme** • práci ve skupinách, cvičení na stanovištích • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast na sportovních soutěžích
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozbor a pochopení problémové situace související s novou pohybovou dovedností • řešení a vyhledávání vhodných metod a volbu správného postupu k řešení problémů • schopnost problém řešit • hodnocení svých výsledků a pokroků v rozvoji pohybových dovedností **Zařazujeme** • pohybové úkoly vycházející z reálného života • pohybové aktivity řešené na podkladě modelové situace **Umožňujeme** • účast na soutěžích v pozici soutěžícího, ale i pomoc při organizaci

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • porozumění běžně používaným povelům, názvosloví, gestům a zvukům, reakci na ně, schopnost je samostatně používat • vysvětlení provedených chyb a jejich odstraňování • komunikaci na odpovídající úrovni **Zařazujeme** • úkoly vedoucí od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti • tělesná cvičení ve skupinách **Umožňujeme** • účinné zapojení žáka do diskuse při rozhodování pohybových a herních situací
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • slušné chování a dodržování stanovených pravidel v hodině TV • uvědomění si významu sociálních vztahů a rolí ve sportu • vedení žáků k přátelským meziosobním vztahům, schopnosti pomoci spolužákovi • sebehodnocení, přijímání pochvaly i kritiky **Zařazujeme** • skupinovou práci, při které žáci účinně spolupracují • soutěže, cvičení v týmech **Umožňujeme** • vytvořit v žákovi pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • vedení žáků k odpovědnosti, pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví a zdraví druhých • zodpovědnost za svá rozhodnutí • vytváření trvalého vztahu k pohybovým aktivitám • provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní • činnosti • orientaci ve vlivech pohybových aktivit na zdraví • člověka • toleranci a fair- play chování ve sportu a pohybových aktivitách • rozlišení a uplatnění práv a povinností vyplývajících z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák…) **Zařazujeme** • diskuse o ochraně zdraví člověka při pohybových aktivitách **Umožňujeme** • hodnocení své činnosti (výsledků) na základě jasných kritérií

KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • bezpečné používání pomůcek, tělocvičného nářadí a náčiní **Zařazujeme** • diskuse o požadavcích pro jednotlivá povolání tělovýchovně zaměřená **Umožňujeme** • spoluorganizovat svůj pohybový režim • mediální prezentaci dosažených výsledků (rozhlasová relace, novinový článek, nástěnka)

TĚLESNÁ VÝCHOVA		Ročník: 6. - 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách zaujímá správné cvičební polohy užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně as konkrétním účelem usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti samostatně se připravuje před pohybovou činností odmítá drogy, doping a jiné škodlivé látky jako látky neslučitelné se zdravím a sportem předvídá možné nebezpečí úrazu uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování ve sportovním prostředí respektuje opačné pohlaví vysvětluje význam přípravy organismu před cvičením adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka připravuje a uklízí nářadí a náčiní předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví	**Činnosti ovlivňující zdraví** kondiční cvičení průpravná, kompenzační a vyrovnávací cvičení rozcvičení a protahovací cvičení relaxační cvičení	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času); režim dne - pohybová aktivita* ***OSV*** *Mezilidské vztahy (respektování se, podpora a pomoc); různé pohybové činností* ***OSV*** *Komunikace (komunikuje v různých situacích); pohybové činností - komunikace* ***MKV*** *Lidské vztahy (udržovat tolerantní vztahy bez ohledu na příslušnost); olympijská myšlenka a význam olympijských her*
v souladu s individuálními předpoklady provádí osvojené pohybové dovednosti posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny uplatňuje pohybové dovednosti ve hře, soutěži a rekreačních sportech získané pohybové dovednosti uplatňuje jako reprezentant školy přesunuje se v terénu uplatňuje pravidla bezpečnosti v silničního provozu v roli chodce a cyklisty	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovednosti	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí (zdravé a vyrovnané sebepojetí); pohybové činnosti a sport* ***OSV*** *Komunikace (komunikace v různých situacích); komunikace - sportovní soutěže* ***OSV*** *Hodnoty, postoje a praktická etika (vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost); sportovní soutěže*

zapojuje se do pohybových her s různým náčiním snaží se o fair play jednání v pohybových hrách vysvětluje význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů připravuje a organizuje pro spolužáky pohybovou hru užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	**Pohybové hry** hry s různým zaměřením netradiční pohybové hry	***OSV*** *Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, pružnosti nápadů, originality); jednoduché hry* ***OSV*** *Poznávání lidí (vzájemné poznávání lidí ve třídě/skupině); pohybové hry* ***VDO*** *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů) pohybové hry*
cvičí na hudební doprovod při cvičení používá určené náčiní ke kondičnímu cvičení využívá určené nářadí, pokouší se o šplh na tyči	**Estetické a kondiční formy cvičení** cvičení cvičení s náčiním a s využitím nářadí, základy rytmické gymnastiky kondiční cvičení na stanovištích šplh	***MKV*** *Multikulturalita (multikulturalita současného světa); cvičení s hudbou - různé nahrávky*
plave třemi plaveckými způsoby (VZ, P, Z), čtvrtý (M) nacvičuje plave rozloženě prvky jednotlivých způsobů zdokonaluje souhru jednotlivých způsobů reaguje na startovní povely nacvičuje startovní skok a plavecké obrátky třemi způsoby plave na čas 25m a 50m plave pod vodou, loví předměty pomáhá unavenému plavci, učí se zachraňovat tonoucího hraje vodní polo a jiné hry ve vodě prodlužuje uplavanou vzdálenost plave 12 minut, 300m (6. a 7.roč.) a 400m (8. a 9.roč)na čas pomáhá při organizaci plaveckých závodů,zpracovává naměřená data	**Plavání** zdokonalovací plavání prvky sportovního plavání branné plavání rozvoj plavecké vytrvalosti hry ve vodě	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání, prožívání a vůle); technika a výkony v jednotlivých disciplínách*
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí zorganizuje jednoduché turnaj, závody na úrovni školy, spolurozhoduje hry a soutěže zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	**Atletika** speciální běžecká cvičení (atletická abeceda) rychlý(60m) a vytrvalý běh (600m, 800m D,1000m, 1500m CH) štafetový běh skok daleký skok vysoký hod míčkem, granátem vrh koulí	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání, prožívání a vůle) technika a výkony v jednotlivých disciplínách* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví); vliv sportu*

		a prostředí na zdraví člověka
dle svých individuálních předpokladů provádí akrobatické prvky cvičí vlastní krátkou akrobatickou sestavu nacvičuje správný odraz a přeskok cvičí s nářadím a na nářadí	**Gymnastika** Akrobacie Přeskoky Cvičení s nářadím Cvičení na nářadí	***OSV*** *Mezilidské vztahy (podpora a pomoc); dopomoc při jednotlivých prvcích*
vysvětluje význam sportovních her naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví a ochranu přírody při sportu Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	**Sportovní hry** basketbal -herní činnosti jednotlivce základy herních systémů a kombinací fotbal (CH) - herní činnosti jednotlivce základy herních systémů a kombinací volejbal - herní činnosti jednotlivce	***OSV*** *Kooperace a kom petice (rozvoj individuálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže); pravidla a zásady fair play jednání* ***OSV*** *Kooperace a kom petice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci); hra - řešení konfliktů, organizace práce ve skupině*
vysvětluje a dodržuje zásady bezpečnosti při úpolech a úpolových hrách	**Úpoly** základy bezpečnosti při úpolových cvičeních a hrách úpolové hry	***OSV*** *Mezilidské vztahy (respektování, podpora a pomoc); úpolové hry - respekt druhého*

lyžování nacvičuje na lyžařských kurzech, kterých se účastní dle svých možností provádí všeobecnou lyžařskou průpravu provádí specializovanou lyžařskou průpravu nacvičuje základní prvky běžeckého lyžování popisuje lyžařskou výzbroj a výstroj, vysvětluje význam mazání lyží a snaží se je provádět poznává nebezpečí pohybu na horách, dodržuje pravidla bezpečnosti na sjezdovkách vysvětluje zásady první pomoci při úrazech na horách	**Lyžování** všeobecná lyžařská průprava jízda na vleku bezpečnost pohybu v zimní horské krajině pravidla bezpečnosti na sjezdových tratích první pomoc při úrazech na horách	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody, význam ochrany přírody při masových sportovních akcích); problematika navštívené oblasti*
uplatňuje základní pravidla při netradičních sportovních hrách na úrovni hráče i rozhodčího snaží se o fair play jednání při hře používá útočné i obranné činnosti při hře organizuje jednoduchý turnaj, spolurozhoduje osvojované hry	**Další pohybové činnosti** vybíjená přehazovaná - florbal softbal	***OSV*** *Kooperace a kom petice (rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci); hry - práce ve skupině, řešení konfliktů*
užívá názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře sportovních článků snaží se o fair play jednání: čestné soupeření, pomoc slabším, respekt druhého pohlaví vysvětluje olympijskou myšlenkou a význam olympijských her účastní se organizace pohybové hry, zápasu, turnaje, sportovní soutěže	**Činnosti podporující pohybové učení** tělocvičné názvosloví osvojovaných činností pravidla pohybových činností měření a posuzování pohybových dovedností význam, historie a současnost sportu sportovní soutěže a turnaje	***OSV*** *Kooperace a kom petice (rozvoj individuálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže); pravidla her a zásady fair play*
přesunuje se v terénu uplatňuje pravidla bezpečnosti v silničního provozu v roli chodce a cyklisty procvičuje chůzi se zátěží i v mírně náročném terénu chrání přírodu učí se základy orientačního běhu učí se dovednostem, jak přežít v přírodě poznává, jak se dá využít přírody k orentaci v terénu poznává, jak si vybudovat jednoduchý nouzový přístřešek seznamuje se jak zajístit vodu v přírodě, potravu a jak se postarat o teplo	**Turistika a pobyt v přírodě** příprava turistické akce - Zotavovací pobyt (škola v přírodě, školní výlety) přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla	***OSV*** *Mezilidské vztahy (respektová ní se, podpora a pomoc) spolupráce při organizaci práce, práce ve skupině, komunikace*

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ 2. stupeň

Obsahové vymezení		Časové vymezení					Formy realizace
Vzdělávací obsah	Vztahy mezi lidmi a formy soužití	Ročník	6.	7.	8.	9.	Vyučovací hodina
	Změny v životě člověka a jejich reflexe						
	Zdravý způsob života a péče o zdraví						
	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Počet hodin týdně			1	1	Exkurze
	Hodnota a podpora zdraví						
	Osobnostní a sociální rozvoj						

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení pojmů souvisejících s fyzickým a duševním zdravím • vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů: učebnice, časopisy, odb. literatura • komplexní pohled na přírodní a společenské jevy **Zařazujeme** • zajímavé úkoly • ankety, zábavné testy, dotazníky související se zdravým životním stylem • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • využití internetu pro vyhledávání informací souvisejících s výchovou ke zdraví

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • vnímání problémových situací (mimořádné a krizové) • objektivní hodnocení dané situace • hledání vhodné metody a postupu k vyřešení reálného problému (krizové situace) • samostatné uvažování při řešení reálného problému • ověření správnosti řešení, oprav chybného řešení • informovanost o ochraně člověka za mimořádných situací **Zařazujeme** • diskuse ve skupinách • modelové situace (problémy ze života) **Umožňujeme** • vytváření vlastních modelových situací • vyhledávání informací na internetu pro vyřešení reálného problému • tvorbu vlastních anket
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • jasné a srozumitelné vyjadřování • účinné zapojení všech žáků do diskuse • vyjádření vlastních názorů • závěrečné zhodnocení modelových situací a anket • komunikaci na odpovídající úrovni • kultivovaný slovní i písemný projev (diskuse v hodině, zápisy v sešitech) **Zařazujeme** • úkoly, které mohou žáci řešit ve skupině, ve dvojicích, v týmech Umožňujeme • účast na školním parlamentu • vytváření relací do školního rozhlasu na daná témata
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • respektování názoru druhých • účinnou spolupráci ve skupině • střídání rolí ve skupině (dotazovaný, tazatel, vedoucí skupiny) • porozumění sobě samému a druhým **Zařazujeme** • úkoly, při kterých mohou žáci střídat své role ve skupině • spolupráci s CVČ Lány, s PPP Brno, s SVČ Lužánky Brno **Umožňujeme** • podílet se na práci školního parlamentu, obhajovat zde návrhy třídního kolektivu

KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • dodržování pravidel společenského chování • ochranu zdraví • ochranu životního prostředí • životní hodnoty, aktivní přístup k životu • na pocit odpovědnosti ve vztahu mezi přáteli, kamarády **Zařazujeme** • texty a videofilmy s ekologickou tématikou • práci s denním tiskem • náměty zdravého způsobu života **Umožňujeme** • využití internetu pro vyhledávání informací o zákonech, vyhláškách, pravidlech (pravidla silničního provozu)
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • bezpečnost chování a schopnost poskytnout první pomoc • zdokonalování grafického projevu (psaný text, tabulky, grafy, nákresy, schémata) • efektivní organizaci své práce ve výuce i mimo ni **Zařazujeme**: • výukové filmy • exkurze • besedy **Umožňujeme** • volbu vhodného PVP • vyhledávání informací na internetu • vyhledat radu u výchovného poradce

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ		Ročník: 8.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů (v komunitě)	**Vztahy mezi lidmi a formy soužití** vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity (škola, rodina, vrstevníci, obec)	***OSV*** *Mezilidské vztahy; uplatňování principů slušného chování, navození různých situací , jejich řešení, respektujeme rodiče, nadřízené..* ***VDO*** *Občanská společnost a škola; význam funkce žákovské samosprávya školního parlamentu*
vysvětlí na příkladech souvislosti mezi tělesným a duševním zdravím; respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	**Změny v životě člověka a jejich reflexe** dětství, puberta, dospívání; tělesné, duševní a společenské změny	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; vlastní postoj k opačnému pohlaví, rozdíl mezi přátelstvím aláskou*
vyjadřuje v rámci svých možností a zkušeností vlastní názor k problematice zdraví dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování svěřuje se se zdravotními problémy v rámci svých možností usiluje o aktivní odpočinek chápe vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví posuzuje různé přístupy k odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých	**Zdravý způsob života a péče o zdraví** výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví duševní hygiena zdravotní preventivní lékařskápéče,odpovědné chování při úrazech ochrana před přenosnými i chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty tělesná a intimní hygiena, otužování, pohybový režim	***OSV*** *Psychohygiena; zdravý jídelníček, způsoby stravování, jak ovlivňuje způsob stravování naše zdraví*

samostatně využívá osvojené relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu předchází stresovým situacím dává do souvislostí rizika spojená se zneužíváním návykových látek je schopen v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc ošetří drobná zranění odhaduje nástrahy v životě vyhodnocuje vliv vrstevníků, sekt a medií **chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování**	**Rizika ohrožující zdraví a jejichprevence** rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita / šikana v rodině, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, odborná pomoc /bezpečné chování a komunikace / bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení /dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity	***OSV*** *vliv kouření na naše zdraví*
vyvodí obecné závěry jak strava a životní prostředí ovlivňuje naše zdraví sestaví zdravý jídelníček na jeden den ví, jak předcházet anorexii a bulimii uvědomuje si vliv duševní pohody na naše zdraví	**Hodnota a podpora zdraví** celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu,	***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; soutěže krásy, péče o postavu* ***OSV*** *Psychohygiena; vyvážený jídelníček*

naslouchá názoru druhých prosazuje svoje názory rozlišuje podstatné od nepodstatného rozlišuje problémovousituaci a v rámci svých schopností pozitivně zasahuje vyjednává uznává svůj omyl	**Osobnostní a sociální rozvoj** utváření vědomí vlastní identity seberegulace a sebeorganizace činností a chování; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování, hledání pomoci při problémech mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	***OSV*** *Komunikace; problémová témata, správné formulace vlastního názoru, zdůvodněníuzavření kompromisu*

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů (v komunitě)	**Vztahy mezi lidmi a formy soužití** vztahy ve dvojici; kamarádství, přátelství, láska, výběr partnera	***OSV*** *Mezilidské vztahy; uplatňování principů slušného chování, navození různých situací, jejich řešení respektování odlišné sexuální orientace*
respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	**Změny v životě člověka a jejich reflexe** sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; hodnocení sebe sama aostatních; sekundární znaky dospívání přátelství, láska partnerská a rodičovská*
vyjadřuje v rámci svých možností a zkušeností vlastní názor k problematice zdraví dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování dokáže se svěřit se zdravotními problémy zná a respektuje základní pravidla hygieny pro každý den zná pravidla hygieny pohlavního styku uvědomuje si potřebu preventivních lékařských prohlídek vyjadřuje vlastní názory k problematice zdraví a diskutuje o nich mezi vrstevníky vyhledá první pomoc, zavolá lékařskou pohotovost	**Zdravý způsob života apéče ozdraví** výživa a zdraví, zásady zdravého stravování, zásady osobní, intimní a duševní hygieny, duševní hygiena, zásady duševní hygieny, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; vliv výživy na náš zdravotní stav hodnocení různých jídelníčků Psychohygiena způsoby relaxování, PC jako relaxace,*

samostatně využívá osvojené relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu předchází stresovým situacím dává do souvislostí rizika spojená s se zneužíváním návykových látek je schopen v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc dokáže ošetřit drobná zranění odhaduje nástrahy v životě vyhodnocuje vliv vrstevníků, sekt a medií chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování vysvětlí rizika nechráněného pohlavníhostykuainterrupce zdůvodní preventivníopatření boje proti šířeníHIV orientuje se v právní problematice, která se týká zneužívání dítěte	**Rizika ohrožující zdraví a jejichprevence** stres a jeho vztah ke zdraví auto-destruktivní závislosti, psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (virus HIV, zbraně, nebezpečné látky / skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita / šikana mezi vrstevníky, sexuální násilí mezi partnery, kriminalita mládeže, odborná pomoc /bezpečné chování a komunikace / bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení /dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) manipulativní reklama a informace ochrana člověka za mimořádných událostí, klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	***MDV*** *Stavba mediálních sdělení; kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, kritický přístup k informacím -mám svůj názor, reklamní plakát proti návykovým látkám, boj proti HIV* ***OSV*** *Mezilidské vztahy; formy pomoci postiženému, řešeníkonfliktních situací* ***OSV*** *Psychohygiena; hledání pomoci v krizovýchsituacích, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, domácí lékárnička, vybavení, použití nácvik první pomoci při úrazu Mezilidské vztahy; příklady skryté šikany, formy pomoci ;*

projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu svých vrstevníků	**Hodnota a podpora zdraví** celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	***OSV*** *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; nácvik první pomoci při úrazu, čím mohu přispět ke zlepšení svého zdraví*
aktivně naslouchá druhým, přijímá názory druhých komunikuje bez zbytečných emocí posuzuje různé způsoby chování druhých a reaguje s ohledem na vzniklou situaci projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	**Osobnostní a sociálnírozvoj** sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	***OSV*** *Komunikace; asertivita, prezentace vlastního názoru, jeho obhajoba, modelové situace uzavření kompromisu*

5.9 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů,* které jsou pro školu povinné.

Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce.* Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů, kromě povinného tematického okruhu *Svět práce,* minimálně další dva tematické okruhy. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh *Svět práce* je určen pro 8. a 9. ročník. Je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a lze jej zařadit již od 7. ročníku.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení						Formy realizace
Vzdělávací obsah	Práce s drobným materiálem	Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Vyučovací hodina
	Konstrukční činnosti							
	Pěstitelské práce	Počet hodin týdně	1	1	1	1	1	Vycházky a exkurze
	Příprava pokrmů							

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • osvojení základních pracovních dovedností • seznámení žáků s různými typy textů a obrazových materiálů z různých pracovních oblastí • samostatné pozorování a porovnávání získaných výsledků • práci podle slovního návodu a předlohy • vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů (kroniky, encyklopedie, učebnice, návody…), jejich propojování • a systematizace - lidové tradice • výběr přiměřených pracovních postupů a operací pro práci s drobným materiálem **Zařazujeme** • návštěvy knihoven, muzeí, výstav • exkurze • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast v soutěžích v rámci školy (vazby květin, vaření…) • účast v soutěžích dle nabídky mimoškolních výchovně vzdělávacích institucí (DDM, CVC aj.) • používání různých materiálů, vhodných nástrojů a nářadí • ve vhodných případech realizaci nápadů žáků

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • zadávání úkolů, které mohou žáci vyřešit různými metodami • hledání nejvhodnější metody řešení • samostatné promýšlení pracovních postupů • volby vhodných pracovních pomůcek, nástrojů a náčiní vzhledem k používaným materiálům **Zařazujeme** • jednoduché pracovní operace a postupy • praktické činnosti s různými materiály (tvarování, spojování, montáž, demontáž atd.) • různé problémové situace a úkoly, ve kterých žáci musí zvolit správný postup při odstraňování důsledků nastalé situace (úraz při práci a jeho ošetření, odstranění závady na náčiní či nářadí apod.) • didaktické a námětové hry **Umožňujeme** • účast žáků na soutěžích • návštěvy výukových programů dle nabídky mimoškolních výchovně vzdělávacích institucí (vánoční a velikonoční dílny, pečení chleba…) • návštěvy výukových programů Ped. fakulty MU v Brně (Kejbaly - barevný podzim apod.)
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • rozšíření znalostí pojmů v oblasti prac. nářadí, náčiní, pomůcek a nástrojů • popis postupu práce • používání správné terminologie • účinnou komunikaci mezi žákem a učitelem při pracovních činnostech **Zařazujeme** • pracovní činnosti ve skupinách • vyhledávání informací na dané téma z různých zdrojů (kroniky, encyklopedie, učebnice a návody…) • vyhledávání informací na internetu - přiměřeně věku **Umožňujeme** • využívání různých informačních a komunikačních prostředků • účinnou komunikaci mezi žáky při pracovních činnostech ve skupině

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • rozvíjení schopnosti spolupracovat ve dvojici a v menší skupině při vyhledávání informací i zpracování témat vlastivědného, přírodovědného, estetického i etického charakteru • vedení žáků k respektování přesvědčení druhých lidí na základě příkladů z historie **Zařazujeme** • práci ve skupinách zaměřenou na tvorbu společného výrobku, při které žáci spolupracují a respektují nápady druhých ve snaze o dosažení kvalitního výsledku **Umožňujeme** • individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj • žákům ve vhodných příkladech stanovit vlastní pravidla pro činnost skupiny
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • pozitivní vztah k práci • odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce • dodržování stanovených pravidel při pracovních • činnostech • zodpovědné chování při práci • poskytnutí vhodné první pomoci při úrazu • chápání základních vztahů v různých ekosystémech • a souvisejících environmentálních problémů **Zařazujeme** • péči o životní prostředí v okolí školy a bydliště **Umožňujeme** • tvořivými činnostmi s různým materiálem využít prvky • lidových tradic • sebehodnocení žáků na základě daných pravidel
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • bezpečnou manipulaci s pracovními pomůckami, nářadím • a nástroji • seznámení žáků s vlastnostmi některých materiálů • poukázání možných zdravotních a hygienických rizik při • práci a vedení žáků k jejich eliminaci **Zařazujeme** • práci podle návodu a předem stanoveného postupu **Umožňujeme** • hledání vlastního postupu při práci

PRACOVNÍ ČINNOSTI		Ročník: 1. - 3.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic vytváří různé výrobky z přírodních materiálů jednoduchými pracovními postupy a operacemi, vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu a předlohy	**Práce s drobným materiálem** jednoduché pracovní operace a postupy (stříhání, spojování, navlékání) organizace práce určování vlastností materiálu (barva, povrch, tvar, tvrdost…) vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, dřívka, fólie aj) lidové zvyky, tradice, řemesla rozlišení živé a neživé přírody práce s různými materiály, jejich využití v praxi	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; hry na cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění* *Mezilidské vztahy: diskuse o zvycích, o práci lidí a lidových tradicích a o soužití v rodině*
pracuje podle slovního návodu a předlohy provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle jednoduchého náčrtku zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	**Konstrukční činnosti** seznámení se symboly, značkami a zápisy na návodech při práci se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) sestavování jednoduchých modelů jednoduchá montáž a demontáž jednoduché pracovní operace a postupy vystřihování a lepení jednoduché pracovní postupy organizace práce	***OSV*** *Kreativita; modelové situace-maketa města* *Kooperace a kompetice; odstoupení od vlastního nápadu a názoru -maketa města* ***MDV*** *Práce v realizačním týmu;* *maketa města a plán města*

ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny, pečuje o nenáročné rostliny provádí jednoduchá pozorování přírody zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování přírody	**Pěstitelské práce** práce s informací, její vyhledávání základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo rostliny jedovaté, alergie práce s kalendářem přírody péče o nenáročné rostliny pěstování pokojových rostlin	***OSV*** *Hodnoty, postoje, praktická etika; modelové situace - setkání s jedovatými rostlinami, alergie* ***EV*** *Vztah člověka k prostředí; koutek přírody, třídění odpadu, pořádek v okolí školy*
připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování. orientace ve vybavení kuchyně, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	**Příprava pokrmů** příprava jednoduché tabule pravidla stolování, vhodné a nevhodné chování při jídle pravidla chování v odborných učebnách dodržování základů hygieny a bezpečnosti práce výběr nákup a skladování potravin pořádek a čistota pracovních ploch, první pomoc základní vybavení kuchyně technika v kuchyni - historie a význam	***OSV*** *Hodnoty, postoje, praktická etika; diskuse o vlastních postojích k pravidlům chování*

PRACOVNÍ ČINNOSTI		Ročník: 4. - 5.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu pracuje podle jednoduchého náčrtu provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu	**Konstrukční činnosti** práce s daty a návodem využití návodu při postupech práce konstrukční činnosti se stavebnicemi práce se stavebnicí, použití logiky ošetření drobných poranění	***OSV*** *Kooperace a kompetice; makety budov a měst* ***MDV*** *Tvorba mediálního sdělení; příspěvek do besedy, časopisu - tvorba maket* *Práce v realizačním týmu; námětové hry -využití kladkostroje*
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu volí vhodné pomůcky k modelování daných situací využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	**Práce s drobným materiálem** bezpečnost a uspořádání práce seznámení s lidovými tradicemi jednoduché pracovní operace a postupy s různými materiály organizace práce funkce a využití pomůcek i nástrojů vzhledem k použitému materiálu práce s daným materiálem, vlastnosti materiálu druhy pomůcek, nástrojů, náčiní ke zpracování různých materiálů vlastnosti materiálu volba vhodných pracovních pomůcek, nástrojů a náčiní vzhledem k použitému materiálu ošetření drobných poranění zásady hygieny a bezpečnosti práce	***MKV*** *Kulturní diference; osobní zkušenosti z cest do zahraničí - lidové zvyky* ***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; úkolové a námětové hry pro rozvoj smyslového vnímání, soustředění, zapamatování* *Kreativita, kooperace a kompetice; skupinové modelování*

dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu provádí jednoduché pěstitelské činnosti ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	**Pěstitelské práce** dodržování základů hygieny a bezpečnosti práce pracovní hygiena, první pomoc při zranění práce s rostlinami - pokusy, pozorování péče o rostliny využití nářadí při práci s rostlinami pěstování ze semen v místnosti i na pozemku pěstování pokojových rostlin. manipulace s přírodními materiály člověk a příroda - ekologie pokusy- postup práce, výstupy	***OSV*** *Hodnoty, postoje,* *praktická etika;* *modelové situace-* *ošetření úrazu* ***EV*** *Ekosystémy; vztah* *člověka k prostředí -* *exkurze* ***OSV*** *Seberegulace a* *sebeorganizace;* *modelové situace* *simulující* *mimořádné události -* *setkání s drogou, úrazy* *při práci s nářadím a* *náčiním*
dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc připraví samostatně jednoduchý pokrm	**Příprava pokrmů** bezpečnost práce pracovní hygiena v prostorách kuchyně vybavení kuchyně, el. spotřebiče, kuchyňské náčiní příprava jednoduchých pokrmů dle možností základy společenského chování, pravidla stolování jednoduchá úprava slavnostního stolu pravidla správného stolování chování v krizových situacích (úraz v kuchyni a jeho ošetření, poruchy el. spotřebičů apod.) výběr nákup a skladování potravin poskytnutí první pomoci, prevence úrazů technika v kuchyni, její historie a význam	***OSV*** *Poznávání lidí;* *modelové situace -* *stolování v rodině a ve* *společnosti* *Komunikace; ukázky,* *výstavy, řeč předmětů* *a prostředí stolování,* *Psychohygiena;* *modelové situace -úraz* *v kuchyni* *Mezilidské vztahy;* *stolování -modelové* *situace*

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení					Formy realizace
Vzdělávací obsah	Práce s technickými materiály	Ročník	6.	7.	8.	9.	Vyučovací hodina
	Pěstitelské práce, chovatelství	Počet hodin týdně	1	1		1	Exkurze
	Svět práce						

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení a osvojování technických pojmů • vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů: učebnice, internet • samostatnou práci a sebehodnocení žáků • časové rozvržení práce **Zařazujeme** • zajímavé úkoly z oblasti techniky a pěstitelství • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • ve vhodných případech realizaci nápadů žáků • využití prostředků výpočetní techniky
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozbor technického a pěstitelského problému a plán jejich řešení • volbu správného postupu při řešení technického nebo pěstitelského problému • samostatnost při řešení reálného technického nebo pěstitelského problému • opravu chybného řešení **Zařazujeme** • úkoly z reálného života, které umožňují samostatné řešení **Umožňujeme** • používání internetu při vyhledávání a třídění informací potřebných k řešení problému

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • správnou formulaci a vyjadřování vlastního názoru • naslouchání názoru druhých • zapojení do diskuse při návrhu řešení technického problému • správné používání technické terminologie **Zařazujeme** • úkoly, které mohou žáci řešit společně **Umožňujeme** • používání různých komunikačních prostředků
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • slušné chování a dodržování stanovených pravidel při práci ve školní dílně nebo na školním pozemku • dodržování hygienických zásad • účinnou spolupráci při skupinové práci • střídání rolí při skupinové práci **Zařazujeme** • úkoly, které mohou žáci řešit ve skupinách **Umožňujeme** • práci ve skupině při kontrole a ověřování výsledků práce
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • zodpovědnost a spolehlivost při práci v hodině technických a pěstitelských prací • respektování názoru ostatních v diskusích v hodině • ekologické myšlení **Zařazujeme** • ekologickou tématiku v rámci probíraného učiva **Umožňujeme** • hodnotit žákům na základě daných pravidel výsledky jejich práce • sebehodnocení při kontrole samostatné práce na výrobcích a na školním pozemku
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • bezpečnou manipulaci s nástroji a vybavením školní dílny • bezpečnou manipulaci s nářadím při práci na pozemku • ochranu zdraví při práci • sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci • čistotu a hygienu při práci ve školní dílně a na pozemku **Zařazujeme** • tématiku profesní orientace • praktické exkurze **Umožňujeme** • výrobu výrobků dle vlastního námětu • používání internetu při vyhledávání materiálů k volbě povolání

PRACOVNÍ ČINNOSTI		Ročník: 6.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny práce poskytuje první pomoc při úrazu	**<u>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</u>** **Řád školní dílny** **Zásady bezpečnosti a hygieny práce ve školní dílně** **Poskytnutí první pomoci při úrazu**	***OSV*** *Mezilidské vztahy; modelová situace - ošetření fingovaného zranění, obsah lékárničky*
užívá technickou dokumentaci výrobku čte jednoduché technické výkresy načrtne jednoduchou součástku zobrazí součástku v pravoúhlém promítání	**Zásady zobrazování** technický výkres náčrt pravoúhlé promítání kótování měřítko na technickém výkresu	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; čtení technických výkresů, sestavení technického náčrtu jednoduché součástky*
popisuje možnosti využití dřeva v minulosti i současné společnosti hodnotí význam zpracování méně kvalitního dřeva a dřevního odpadu ovládá základní technologické postupy při zpracovávání dřeva	**Dřevo** vlastnosti materiálu užití v praxi zpracování dřeva měření a orýsování upínání	
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost dodržuje technologickou kázeň vybere vhodný materiál volí vhodné pracovní pomůcky, nářadí a nástroje ruční zpracování dřeva ovládá jednoduché pracovní postupy při výrobě výrobku ze dřeva provádí jednoduché pracovní operace při vyrábění výrobku ze dřeva	**Jednoduché pracovní operace** řezání pilování broušení vrtání dlabání hoblování výrobek ze dřeva pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční zpracování jednoduché pracovní postupy a operace při výrobě výrobku	***OSV*** *Kooperace a kompetice; dovednost odstoupit od vlastního nápadu při zpracování pracovního postupu výrobku, práce na výrobku, možnost porovnání vlastního s ostatními* *Seberegulace a sebeorganizace; organizace vlastního času, časový plán prací na výrobku, hodnocení vlastního výrobku*

ovládá základní technologické postupy a návody při spojování dřeva hodnotí význam sběru papíru a hospodaření s odpady	**Spojování dřeva** hřebíky vruty lepením povrchová úprava dřeva význam sběru papíru	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; odpad a hospodaření s odpady - sběrové akce na škole*
dodržuje obecné zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu	**<u>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</u>** **Zásady bezpečnosti a hygieny práce na školním pozemku a v učebně** **Poskytnutí první pomoci při úrazu**	***OSV*** *Mezilidské vztahy; modelová situace: ošetření fingovaného zranění, transport raněného, obsah lékárničky*
popisuje vlastnosti a zpracovávání půdy z hlediska její úrodnosti a vhodnosti pro pěstování zemědělských plodin rozlišuje a hodnotí různé druhy výživy a ochrany rostlin, půdy	**Základní podmínky pro pěstování** půda a její zpracování výživa rostlin ochrana rostlin a půdy	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; rozdíly mezi biologickou a chemickou ochranou rostlin a její dopad na životní prostředí*
volí vhodné pracovní postupy při pěstování zeleniny a dodržuje technologickou kázeň používá vhodné pracovní pomůcky a nářadí a provádí jejich údržbu posoudí a zhodnotí význam zeleniny ve zdravé výživě	**Zelenina** osivo sadba výpěstky podmínky a zásady pěstování vybraných druhů zeleniny na pozemku význam zeleniny pro zdraví člověka	***EV*** *Základní podmínky života; pěstování zeleniny na pozemku dle osevního plánu* ***OSV*** *Kreativita; příprava zeleninového salátu Komunikace; hodnocení salátů*
rozlišuje a charakterizuje jednotlivé druhy ovocných rostlin při pěstování ovocných rostlin volí vhodné pracovní postupy a dodržuje technologickou kázeň popíše způsob uskladnění a zpracování ovoce posuzuje a hodnotí význam ovoce pro zdravý vývoj člověka	**Ovocné rostliny** druhy ovocných rostlin způsob pěstování uskladnění zpracování	***EGS*** *Objevujeme Evropu a svět; cizokrajné rostliny* ***OSV*** *Kreativita; příprava ovocného salátu Komunikace; hodnocení a názory na vyrobené saláty*

PRACOVNÍ ČINNOSTI		Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny práce	**<u>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</u>** **Řád školní dílny, zásady bezpečnosti a hygieny práce ve školní dílně**	
užívá technickou dokumentaci provede náčrt výrobku ovládá základy konstrukcí v pravoúhlém promítání	**Zásady zobrazování** technický výkres náčrt pravoúhlé promítání	***OSV*** *Rozvoj schopností poznávání; čtení technické dokumentace*
poznává možnosti využití kovů v minulosti i současnosti a jejich význam provádí měření posuvným měřidlem s noniem řeší jednoduché tématické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí	**Práce s kovem** neželezné kovy slitiny kovů vlastnosti kovů měření a orýsování kovů rovnání a ohýbání kovů stříhání kovů sekání kovů řezání a pilování vrtání pájení nýtování závity a závitová spojení lepení	***OSV*** *Seberegulace a sebeorganizace; práce na výrobku, časové rozvržení práce na výrobku, hodnocení vlastního výrobku*
uvádí vlastnosti a rozdělení plastů ovládá jednoduché pracovní postupy a provádí jednoduché pracovní operace při práci s plastem popíše význam recyklace plastů	**Plasty** rozdělení plastů vlastnosti plastů základní tvary a formy upínání, měření a orýsování řezání, pilování, vrtání, tvarování teplem recyklace plastů	***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí; řešení odpadního hospodářství, význam sběrových kontejnerů na plasty, sběrné místo ve škole*

dodržuje obecné zásady hygieny a bezpečnosti práce na školním pozemku poskytne první pomoc při úrazu	**<u>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</u>** **Zásady bezpečnosti a hygieny práce na školním pozemku a v učebně** **První pomoci při úrazu**	***OSV*** *Mezilidské vztahy; ošetření fingovaného zranění, obsah lékárničky*
při ošetřování pokojových květin volí vhodné pracovní postupy a pomůcky pěstuje a využívá květiny pro výzdobu interiéru a exteriéru provede jednoduchou úpravu květin popíše způsob pěstování okrasných dřevin a květinu	**Okrasné květiny** zásady ošetřování pokojových rostlin květina v interiéru a exteriéru (hydroponie a bonsaje) řez jednoduchá vazba úprava květin pěstování vybraných okrasných dřevin a květin	***OSV*** *M ezilidské vztahy; práce na školním pozemku* *Kreativita; vazba kytice, vánoční a velikonoční výzdoba* *Kooperace a kompetice; spolupráce při pěstování pokojových květin ve třídě a ve škole*
hodnotí význam léčivých rostlin v alternativní medicíně uvede příklady zneužití rostlin jako drog popíše využití méně známých druhů koření k přípravě jídel popíše způsob pěstování, sběru a zpracování léčivých rostlin	**Léčivé rostliny** rostliny a zdraví člověka léčivé účinky rostlin rostliny jedovaté rostliny jako drogy a jejich zneužívání koření - druhy koření pěstování vybrané rostliny	***EV*** *Vztah člověka k prostředí; drogy, léčivé rostliny* ***EGS*** *Evropa a svět nás zajímá; léčivé rostliny v zahraničí* ***EV*** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí;*
uvede podmínky pro chov zvířat v domácnosti prokáže základní znalost chovu drobných zvířat popíše hygienické a bezpečnostní zásady chovu domácích zvířat dodržuje zásady bezpečného chování při kontaktu s neznámým, ale i se známým zvířetem poskytne první pomoc při úrazu způsobeného zvířetem při napadení člověka zvířetem ihned vyhledá lékařskou pomoc a uvědomí příslušné orgány	*CHOVATELSTVÍ* **Chov zvířat** chov zvířat v domácnosti podmínky chovu hygiena a bezpečnost chovu kontakt se známými a neznámými zvířaty první pomoc při úrazu způsobeného zvířetem	***MKV*** *Kulturní diference; postavení zvířat v různých kulturách* ***MDV*** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; napadení člověka zvířetem*

PRACOVNÍ ČINNOSTI		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák hodnotí a posuzuje různé vlivy na volbu profesní orientace, orientuje se v informačních materiálech zaměřených na volbu povolání, zdůvodní volbu vybraného povolání, využívá profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného povolání	**Volba profesní orientace** vlivy na volbu profesní orientace informační základna pro volbu povolání práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb rovnost příležitostí na trhu práce	***MKV*** *Lidské vztahy; diskriminace žen při volbě povolání nebo jejím finančním ohodnocení* ***OSV*** *Sebepoznání a sebepojetí; budoucí povolání*
napíše životopis dle daných pravidel a požadavků prokáže schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce uvede příklady pracovních příležitostí v místě bydliště, v regionu posuzuje způsoby hledání zaměstnání objasní příčiny nezaměstnanosti v některých regionech vysvětlí význam úřadu práce jmenuje základní práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	**Zaměstnání** psaní životopisu pohovor u zaměstnavatele sebeprezentace pracovní příležitosti v regionu způsoby hledání zaměstnání problémy nezaměstnanosti úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	***OSV*** *Komunikace; modelové situace pohovor u zaměstnavatele, sebeprezentace* ***VDO*** *Občan, občanská společnost a stát; modelová situace moje postoje a činy - přijímám si za ně odpovědnost, Zákoník práce-práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů* ***MKV*** *Multikulturalita; studium a trh práce v zahraničí-využití znalostí žáků*
charakterizuje podnikání orientuje se ve formách podnikání a jejich struktuře uvede příklady drobného a soukromého podnikání	**Podnikání** druhy a struktura organizací nejčastější formy podnikání drobné a soukromé podnikání	***OSV*** *Poznávání lidí; práce ve skupinách-vyhledávání na PC-formy podnikání*

5.10 VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Volitelné předměty jsou určeny pro žáky druhého stupně základního vzdělávání. K jejich realizaci využíváme část disponibilní časové dotace. Bližší informace o formách realizace, o časovém a organizačním vymezení volitelného předmětu jsou uvedeny v učebních osnovách volitelných předmětů

Z obsahu oblasti *Člověk a zdraví* a ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Tělesná výchova* jsou vytvořeny vzdělávací obsahy volitelných předmětů Plavání, Vodní sporty, Sportovní hry a Kolektivní sporty. Realizace těchto předmětů se uskutečňuje ve školním plaveckém bazénu, školní tělocvičně a na školním hřišti. Tyto volitelné předměty jsou nabízeny žákům se zájmem o další pohybové vzdělávání.

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Etická výchova vychází ze vzdělávacích obsahů vzdělávacích oborů *Výchova k občanství* a *Výchova ke zdraví.* Vzdělávací obsah volitelného předmětu Etická výchova souvisí s obsahem vzdělávacích oblastí *Člověk a společnost* a *Člověk a zdraví.*

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Estetická výchova vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Výtvarná výchova.* Vzdělávací obsah Etické výchovy úzce souvisí s obsahem vzdělávací oblasti *Umění a kultura.* Estetická výchova je určena žákům se zájmem o tvůrčí výtvarné činnosti.

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Informatika a výpočetní technika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Informační a komunikační technologie.* Volitelný předmět je určen především žákům, kteří mají zájem o rozvoj základních dovedností při práci s výpočetní technikou a o poznávání nových a vývojových trendů v oblasti informační a komunikační technologie.

Vzdělávací obsah volitelného předmětu *Cvičení z matematiky* úzce souvisí se vzdělávacím obsahem předmětu Matematika a její aplikace. Předmět se vyučuje jednu hodinu týdně a je zaměřen na procvičení a prohloubení učiva matematiky. Je úzce spjat s ostatními předměty, jako jsou fyzika, zeměpis i chemie. Rozvíjí důslednost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost a formuje volní a charakterové vlastnosti žáků. Žáci si prohlubují své znalosti matematických pojmů a vztahů. Při práci se učí využívat prostředky výpočetní techniky.

Vzdělávací obsah povinně volitelného předmětu *Vaření* vychází ze vzdělávacího obsahu *Člověk a svět práce*. Předmět se vyučuje s dvouhodinovou dotací jednou za dva týdny. Tento povinně volitelný předmět je určen žákům se zájmem o zdokonalování základních pracovních dovedností a návyků. Učí žáky připravovat pokrmy podle zásad správné životosprávy. Důraz je kladen na estetickou a společenskou stránku stolování.

5.10.1. Volitelný předmět: CVIČENÍ Z MATEMATIKY 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Vzdělávací obsah</td><td>Číslo a proměnná</td><td rowspan="2">Ročník</td><td rowspan="2">6.</td><td rowspan="2">7.</td><td rowspan="2">8.</td><td rowspan="2">9.</td><td rowspan="2">Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Závislosti, vztahy a práce s daty</td></tr>
<tr><td>Geometrie v rovině a v prostoru</td><td rowspan="2">Počet hodin týdně</td><td rowspan="2">0</td><td rowspan="2">0</td><td rowspan="2">0</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • motivaci žáků k učení • využívání při výuce názorných pomůcek • procvičení a opakování učiva **Zařazujeme** • zajímavé úkoly, matematické hádanky, rébusy • matematické výukové programy na počítači • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • využití prostředků ICT • střídání různých metod práce
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozbor matematického problému a plán řešení • hledání různých metod řešení a volbu správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů • odhad výsledků, vyřešení úlohy, ověření správného postupu a kontrolu výsledků • rozbor a opravu chybného řešení **Zařazujeme** • úkoly umožňující samostatné řešení • příklady vycházející z reálného života **Umožňujeme** • hodnocení společně s žáky

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** ● správné používání matematické terminologie a symboliky ● správnou formulaci hypotézy, otázky a odpovědi ● diskusi mezi žáky **Zařazujeme** ● vhodné slovní úlohy **Umožňujeme** ● vhodně vyjadřovat a obhajovat svůj názor
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** ● sebehodnocení a schopnost sebekontroly ● slušné chování a dodržování stanovených pravidel při práci ● vytváření příjemné atmosféry **Zařazujeme** ● do výuka skupinovou práci **Umožňujeme** ● práci ve skupině při kontrole a ověřování výsledků matematických příkladů
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** ● vzájemnou úctu a toleranci ● respektování názoru ostatních v diskusích k řešení matematických příkladů a úloh **Zařazujeme** ● příklady s ekologickou tématikou **Umožňujeme** ● hodnotit žákům na základě daných pravidel výsledky jejich práce - sebehodnocení při kontrole samostatných prací
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** ● motivaci k zodpovědnosti za svoji práci ● bezpečnost při práci s rýsovacími potřebami ● efektivitu při organizaci vlastní práce ● čistotu a hygienu při práci s pomůckami **Zařazujeme** ● úlohy vedoucí ke zdokonalování grafického projevu **Umožňujeme** ● používání kalkulátorů, rýsovacích pomůcek, tabulek ● používání školních matematických pomůcek: modely geometrických těles, matematické stavebnice, žákovské demonstrační soubory, …

CVIČENÍ Z MATEMATIKY		Ročník: 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák provádí početní operace v oboru reálných čísel	číselné výrazy přirozená čísla, celá čísla, zlomky, racionální čísla, početní operace v daných oborech mocniny a odmocniny, operace s nimi číselné výrazy s mocninami a odmocninami	
pracuje s algebraickými výrazy, vzorci	algebraické výrazy mnohočleny a operace s nimi algebraické vzorce rozklady na součin	
provádí operace s lomenými výrazy	lomené výrazy a početní operace s nimi	
řeší lineární rovnice s jednou neznámou	lineární rovnice s jednou neznámou zkouška lineární rovnice slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic	
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem sestrojí graf funkce	Funkce lineární, kvadratická, nepřímá úměrnost grafy funkcí	
užívá věty o podobnosti útvarů užívá věty o podobnosti trojúhelníků	podobnost geometrických útvarů poměr podobnosti podobnost trojúhelníků měřítko plánu a mapy	
vypočítá pomocí Pythagorovy věty velikosti délek stran v pravoúhlém trojúhelníku	Pythagorova věta	
převádí jednotky délky, obsahu, objemu, hmotnosti a času vypočítá obvod a obsah rovinných útvarů vypočítá povrch a objem těles	převody jednotek obvody a obsahy rovinných útvarů¨ povrchy a objemy těles	
si prohlubuje základní geometrické dovednosti	základní geometrické dovednosti	
užívá logickou úvahu při řešení úloh a problémů	hlavolamy, rébusy, číselné řady	

5.10.2 VOLITELNÝ PŘEDMĚT: PLAVÁNÍ 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení					Formy realizace
Vzdělávací obsah	Činnosti ovlivňující zdraví	Ročník	6.	7.	8.	9.	Vyučovací hodina
	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností						Výuka ve školním plaveckém bazénu
	Činnosti podporující pohybové učení	Počet hodin týdně	3	3			Sportovní soutěže

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • poznávání smyslu a cíle svých pohybových aktivit • osvojení nových pohybových dovedností • kultivování pohybového projevu • vysvětlování a nápravu chyb • hodnocení a sebehodnocení • efektivitu při organizování vlastní práce **Zařazujeme** • práci ve skupinách, cvičení na stanovištích • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast na sportovních soutěžích
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozbor a pochopení problémové situace související s novou pohybovou dovedností • řešení a vyhledávání vhodných metod a volbu správného postupu k řešení problémů • schopnost problém řešit • hodnocení svých výsledků a pokroků v rozvoji pohybových dovedností **Zařazujeme** • pohybové úkoly vycházející z reálného života • pohybové aktivity řešené na podkladě modelové situace **Umožňujeme** • účast na soutěžích v pozici soutěžícího, ale i pomoc při organizaci

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • porozumění běžně používaným povelům, názvosloví, gestům a zvukům, reakci na ně, schopnost je samostatně používat • vysvětlení provedených chyb a jejich odstraňování • komunikaci na odpovídající úrovni **Zařazujeme** • úkoly vedoucí od spontánního pohybu k řízené pohybové • činnosti • tělesná cvičení ve skupinách **Umožňujeme** • účinné zapojení žáka do diskuse při rozhodování pohybových a herních situací
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • slušné chování a dodržování stanovených pravidel v hodině TV • uvědomění si významu sociálních vztahů a rolí ve sportu • vedení žáků k přátelským meziosobním vztahům, schopnosti pomoci spolužákovi • sebehodnocení, přijímání pochvaly i kritiky **Zařazujeme** • skupinovou práci, při které žáci účinně spolupracují • soutěže, cvičení v týmech **Umožňujeme** • vytvořit v žákovi pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • vedení žáků k odpovědnosti, pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví a zdraví druhých • zodpovědnost za svá rozhodnutí • vytváření trvalého vztahu k pohybovým aktivitám • provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní • činnosti • orientaci ve vlivech pohybových aktivit na zdraví • člověka • toleranci a fair- play chování ve sportu a pohybových aktivitách • rozlišení a uplatnění práv a povinností vyplývajících z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák…) **Zařazujeme** • diskuse o ochraně zdraví člověka při pohybových aktivitách **Umožňujeme** • hodnocení své činnosti (výsledků) na základě jasných kritérií

KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • bezpečné používání pomůcek, tělocvičného nářadí a náčiní **Zařazujeme** • diskuse o požadavcích pro jednotlivá povolání tělovýchovně zaměřená **Umožňujeme** • spoluorganizovat svůj pohybový režim • mediální prezentaci dosažených výsledků (rozhlasová relace, novinový článek, nástěnka)

PLAVÁNÍ	Ročník: 6. – 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**
Žák uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách zaujímá správné cvičební polohy užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti samostatně se připravuje před pohybovou činností odmítá drogy, doping a jiné škodlivé látky jako látky neslučitelné se zdravím a sportem předvídá možné nebezpečí úrazu uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování ve sportovním prostředí respektuje opačné pohlaví vysvětluje význam přípravy organismu před cvičením adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka připravuje a uklízí nářadí a náčiní předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví	**Činnosti ovlivňující zdraví** kondiční cvičení průpravná, kompenzační a vyrovnávací cvičení rozcvičení a protahovací cvičení relaxační cvičení
v souladu s individuálními předpoklady provádí osvojené pohybové dovednosti posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti uplatňuje pohybové dovednosti ve hře, soutěži a rekreačních sportech získané pohybové dovednosti uplatňuje jako reprezentant školy	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovednosti**
zapojuje se do pohybových her s deskami, míčem, ploutvemi snaží se o fair play jednání v pohybových hrách hraje vodní pólo užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	**Pohybové hry ve vodě** hry s různým zaměřením netradiční pohybové hry vodní pólo

plave třemi plaveckými způsoby (VZ, P, Z), čtvrtý (M) nacvičuje plave rozloženě prvky jednotlivých způsobů zdokonaluje souhru jednotlivých způsobů plave technická cvičení všech způsobů (např. vlnění na boku a zádech, dobíhačky, záběry pouze jednou rukou, rozdílné záběry paží a nohou) školní rok rozděluje na přípravné období (vyšší kilometráž), závodní období (zaměření se na rychlost) a pozávodní období (hry) plave polohový závod reaguje na startovní povely nacvičuje startovní skok a plavecké obrátky i kotoulové dle pokynů vyučujícího se zúčastňuje závodů (městských, regionálních a republikových) třemi způsoby plave na čas 50m a 100m prodlužuje uplavanou vzdálenost plave pod vodou, loví předměty pomáhá unavenému plavci, učí se zachraňovat tonoucího pomáhá při organizaci plaveckých závodů, zpracovává naměřená data	**Plavání** zdokonalovací plavání sportovní plavání - přípravné, závodní a pozávodní období nácvik prvků, souhry plaveckých způsobů, technická cvičení jednotlivých způsobů nácvik startů a obrátek, i kotoulových branné plavání rozvoj plavecké vytrvalosti účast na plaveckých závodech jako závodník i pomoc při organizaci
užívá názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře sportovních článků snaží se o fair play jednání: čestné soupeření, pomoc slabším, respekt druhého pohlaví vysvětluje olympijskou myšlenku a význam olympijských her účastní se organizace pohybové hry, zápasu, turnaje, sportovní soutěže	**Činnosti podporující pohybové učení** tělocvičné názvosloví osvojovaných činností pravidla pohybových činností měření a posuzování pohybových dovedností význam, historie a současnost sportu sportovní soutěže

5.10.3 VOLITELNÝ PŘEDMĚT: KOLEKTIVNÍ A VODNÍ SPORTY 2. stupeň

Obsahové vymezení		Časové vymezení					Formy realizace
Vzdělávací obsah	Činnost ovlivňující zdraví	Ročník	6.	7.	8.	9.	Vyučovací hodina
	Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Počet hodin týdně	1	1			Sportovní turnaje

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • poznávání smyslu a cíle svých pohybových aktivit • osvojení nových pohybových dovedností • kultivování pohybového projevu • vysvětlování a nápravu chyb • hodnocení a sebehodnocení **Zařazujeme** • práci ve skupinách • samostatnou práci **Umožňujeme** • účast na soutěžích podle pravidel jednotlivých sportů
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • dodržování zásad a pravidel bezpečnosti • překonání aktuálních duševních a tělesných stavů • aplikaci osvědčených postupů **Zařazujeme** • úkoly vycházející z reálného života • úkoly řešené na podkladě modelové situace **Umožňujeme** • účast na soutěžích v pozici soutěžícího, ale i pomoc při organizaci

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • porozumění běžně používaným povelům, gestům a zvukům, reakci na ně, schopnost je samostatně používat • vedení od spontánního pohybu k řízené pohybové • činnosti • vysvětlení provedených chyb a jejich odstraňování • komunikaci na odpovídající úrovni **Zařazujeme** • úkoly vedoucí k samostatným aktivitám • skupinovou práci **Umožňujeme** • účinné zapojení žáka do diskuse
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • uvědomění si významu sociálních vztahů a rolí ve sportu • vedení žáků k přátelským meziosobním vztahům, schopnosti pomoci spolužákovy • sebehodnocení, přijímání pochvaly i kritiky **Zařazujeme** • skupinovou práci, kdy silnější pomáhají slabším **Umožňujeme** • vytvořit v žákovi pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • vytváření trvalého vztahu k pohybovým aktivitám • provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní • činnosti • orientaci ve vlivech pohybových aktivit na zdraví člověka • toleranci a fayr play chování ve sportu a pohybových aktivitách • dodržování pravidel slušného chování • rozlišení a uplatnění práv a povinností vyplývajících z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák…) **Umožňujeme** • hodnocení své činnosti (výsledků) na základě jasných kritérií
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • dodržování vymezených pravidel • bezpečné používání pomůcek a nářadí • ochranu svého zdraví a zdraví druhých • samostatnost při tělesných cvičeních • efektivitu při organizování vlastní práce **Umožňujeme** • spoluorganizovat svůj pohybový režim • mediální prezentaci dosažených výsledků (rozhlasová relace, novinový článek, nástěnka)

KOLEKTIVNÍ A VODNÍ SPORTY	Ročník: 6.
Očekávané výstupy	**Učivo**
Žák uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách zaujímá správné cvičební polohy aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti samostatně se připravuje před pohybovou činností odmítá drogy,doping a jiné škodlivé látky jako neslučitelné se zdravím a sportem předvídá možné nebezpečí úrazu uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování ve sportovním prostředí respektuje opačné pohlaví vysvětluje význam přípravy organismu před cvičením adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka připravuje a uklízí nářadí a náčiní předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuv	**Činnosti ovlivňující zdraví** kondiční cvičení průpravná, kompenzační a vyrovnávací cvičení rozcvičení a protahovací cvičení relaxační cvičení
v souladu s individuálními předpoklady provádí osvojené pohybové dovednosti posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti uplatňuje pohybové dovednosti ve hře, soutěži a rekreačních sportech získané pohybové dovednosti uplatňuje jako reprezentant školy	**Činnosti ovlivňující úroveň** pohybových dovednosti
zapojuje se do pohybových her s různým náčiním snaží se o fair play jednání v pohybových hrách vysvětluje význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů připravuje a organizuje pro spolužáky pohybovou hru užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	**Pohybové hry** hry s různým zaměřením netradiční pohybové hry
zapojuje se do pohybových her snaží se o fair play jednání v pohybových hrách vysvětluje význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů připravuje a organizuje pro spolužáky pohybovou hru užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	**Pohybové hry ve vodě** hry s různým zaměřením netradiční pohybové hry
při cvičení používá švihadlo, plný míč, malé činky, tyče ke kondičnímu cvičení využívá lavičky, žebřiny, žíněnky… při cvičení v bazénu používá plavací desky, míč, malé činky, obruče, ploutve nacvičuje základní prvky synchronizovaného plavání	**Kondiční a estetické formy cvičení** cvičení s náčiním a s využitím nářadí kondiční cvičení na stanovištích cvičení ve vodě s hudbou cvičení ve vodě s využitím náčiní kondiční cvičení ve vodě základní prvky synchronizovaného plavání

vysvětluje význam sportovních her uplatňuje základní pravidla sportovních her zvolí taktiku hry (za pomoci spoluhráčů, učitele) a dodržuje ji snaží se o fair play jednání při sportovní hře nacvičuje útočné a obranné činnosti jednotlivce v jednotlivých hrách hraje sportovní hry (některé se zjednodušenými pravidly) pomáhá při rozhodování a organizaci sportovních turnajů	**Sportovní hry** basketbal fotbal florbal volejbal házená softbal přehazovaná vybíjená sálová kopaná vodní pólo
plave třemi plaveckými způsoby (VZ, P, Z), čtvrtý (M) nacvičuje plave rozloženě prvky jednotlivých způsobů zdokonaluje souhru jednotlivých způsobů reaguje na startovní povely nacvičuje startovní skok a plavecké obrátky prodlužuje uplavanou vzdálenost plave pod vodou, loví ze dna předměty pomáhá unavenému plavci zachraňuje tonoucího pomáhá při organizaci plaveckých závodů, zpracovává naměřená data	**Plavání** zdokonalovací plavání prvky sportovního plavání branné plavání plavání pod vodou, lovení předmětů rozvoj plavecké vytrvalosti

KOLEKTIVNÍ A VODNÍ SPORTY	Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**
Žák uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách zaujímá správné cvičební polohy užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti samostatně se připravuje před pohybovou činností odmítá drogy,doping a jiné škodlivé látky jako neslučitelné se zdravím a sportem předvídá možné nebezpečí úrazu uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování ve sportovním prostředí respektuje opačné pohlaví vysvětluje význam přípravy organismu před cvičením adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka připravuje a uklízí nářadí a náčiní předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuv	**Činnosti ovlivňující zdraví** kondiční cvičení průpravná, kompenzační a vyrovnávací cvičení rozcvičení a protahovací cvičení relaxační cvičení
v souladu s individuálními předpoklady provádí osvojené pohybové dovednosti posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti uplatňuje pohybové dovednosti ve hře, soutěži a rekreačních sportech získané pohybové dovednosti uplatňuje jako reprezentant školy	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovednosti**
zapojuje se do pohybových her s různým náčiním snaží se o fair play jednání v pohybových hrách vysvětluje význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů připravuje a organizuje pro spolužáky pohybovou hru užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	**Pohybové hry** hry s různým zaměřením netradiční pohybové hry
zapojuje se do pohybových her snaží se o fair play jednání v pohybových hrách vysvětluje význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů připravuje a organizuje pro spolužáky pohybovou hru užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	**Pohybové hry ve vodě** hry s různým zaměřením netradiční pohybové hry
při cvičení používá švihadlo, plný míč, malé činky, tyče ke kondičnímu cvičení využívá lavičky, žebřiny, žíněnky… cvičí s hudebním doprovodem při cvičení v bazénu používá plavací desky, míč, malé činky, obruče, ploutve	**Kondiční a estetické formy cvičení** cvičení s náčiním a s využitím nářadí kondiční cvičení na stanovištích cvičení s hudebním doprovodem cvičení ve vodě s využitím náčiní kondiční cvičení ve vodě

vysvětluje význam sportovních her uplatňuje základní pravidla sportovních her zvolí taktiku hry (za pomoci spoluhráčů, učitele) a dodržuje ji snaží se o fair play jednání při sportovní hře nacvičuje útočné a obranné činnosti jednotlivce v jednotlivých hrách hraje sportovní hry (některé se zjednodušenými pravidly) pomáhá při rozhodování a organizaci sportovních turnajů	**Sportovní hry** basketbal florbal volejbal házená softbal přehazovaná vybíjená vodní pólo
plave třemi plaveckými způsoby (VZ, P, Z), čtvrtý (M) nacvičuje plave rozloženě prvky jednotlivých způsobů zdokonaluje souhru jednotlivých způsobů reaguje na startovní povely nacvičuje startovní skok a plavecké obrátky prodlužuje uplavanou vzdálenost plave pod vodou, loví ze dna předměty pomáhá unavenému plavci zachraňuje tonoucího pomáhá při organizaci plaveckých závodů, zpracovává naměřená data	**Plavání** zdokonalovací plavání prvky sportovního plavání branné plavání plavání pod vodou, lovení předmětů rozvoj plavecké vytrvalosti

5.10.4 VOLITELNÝ PŘEDMĚT: SPORTOVNÍ HRY 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Vzdělávací obsah</td><td>Činnost ovlivňující zdraví</td><td>Ročník</td><td>6.</td><td>7.</td><td>8.</td><td>9.</td><td>Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností</td><td rowspan="2">Počet hodin týdně</td><td></td><td></td><td>1</td><td>1</td><td>Výuka ve školním plaveckém bazénu</td></tr>
<tr><td colspan="4"></td><td>Sportovní soutěže</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • poznávání smyslu a cíle svých pohybových aktivit • osvojení nových pohybových dovedností • kultivování pohybového projevu • vysvětlování a nápravu chyb • hodnocení a sebehodnocení • efektivitu při organizování vlastní práce **Zařazujeme** • práci ve skupinách, cvičení na stanovištích • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • účast na sportovních soutěžích
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • rozbor a pochopení problémové situace související s novou pohybovou dovedností • řešení a vyhledávání vhodných metod a volbu správného postupu k řešení problémů • schopnost problém řešit • hodnocení svých výsledků a pokroků v rozvoji pohybových dovedností **Zařazujeme** • pohybové úkoly vycházející z reálného života • pohybové aktivity řešené na podkladě modelové situace **Umožňujeme** • účast na soutěžích v pozici soutěžícího, ale i pomoc při organizaci

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • porozumění běžně používaným povelům, názvosloví, gestům a zvukům, reakci na ně, schopnost je samostatně používat • vysvětlení provedených chyb a jejich odstraňování • komunikaci na odpovídající úrovni **Zařazujeme** • úkoly vedoucí od spontánního pohybu k řízené pohybové • činnosti • tělesná cvičení ve skupinách **Umožňujeme** • účinné zapojení žáka do diskuse při rozhodování pohybových a herních situací
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • slušné chování a dodržování stanovených pravidel v hodině TV • uvědomění si významu sociálních vztahů a rolí ve sportu • vedení žáků k přátelským meziosobním vztahům, schopnosti pomoci spolužákovi • sebehodnocení, přijímání pochvaly i kritiky **Zařazujeme** • skupinovou práci, při které žáci účinně spolupracují • soutěže, cvičení v týmech **Umožňujeme** • vytvořit v žákovi pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • vedení žáků k odpovědnosti, pochopení práv • a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví a zdraví druhých • zodpovědnost za svá rozhodnutí • vytváření trvalého vztahu k pohybovým aktivitám • provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní • činnosti • orientaci ve vlivech pohybových aktivit na zdraví • člověka • toleranci a fair- play chování ve sportu a pohybových aktivitách • rozlišení a uplatnění práv a povinností vyplývajících z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák…) **Zařazujeme** • diskuse o ochraně zdraví člověka při pohybových aktivitách **Umožňujeme** • hodnocení své činnosti (výsledků) na základě jasných kritérií

KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • bezpečné používání pomůcek, tělocvičného nářadí a náčiní **Zařazujeme** • diskuse o požadavcích pro jednotlivá povolání tělovýchovně zaměřená **Umožňujeme** • spoluorganizovat svůj pohybový režim • mediální prezentaci dosažených výsledků (rozhlasová relace, novinový článek, nástěnka)

SPORTOVNÍ HRY	Ročník: 8. - 9.
Očekávané výstupy	**Učivo**
Žák uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách zaujímá správné cvičební polohy aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti samostatně se připravuje před pohybovou činností odmítá drogy,doping a jiné škodlivé látky jako neslučitelné se zdravím a sportem předvídá možné nebezpečí úrazu uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování ve sportovním prostředí respektuje opačné pohlaví vysvětluje význam přípravy organismu před cvičením adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka připravuje a uklízí nářadí a náčiní předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuv	**Činnosti ovlivňující zdraví** kondiční cvičení průpravná, kompenzační a vyrovnávací cvičení rozcvičení a protahovací cvičení relaxační cvičení
v souladu s individuálními předpoklady provádí osvojené pohybové dovednosti posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti uplatňuje pohybové dovednosti ve hře, soutěži a rekreačních sportech získané pohybové dovednosti uplatňuje jako reprezentant školy	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovednosti**
zapojuje se do pohybových her s různým náčiním snaží se o fair play jednání v pohybových hrách vysvětluje význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů připravuje a organizuje pro spolužáky pohybovou hru užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	**Pohybové hry** hry s různým zaměřením netradiční pohybové hry
při cvičení používá švihadlo, plný míč, malé činky,tyče ke kondičnímu cvičení využívá lavičky, žebřiny, žíněnky…	**Kondiční formy cvičení** cvičení s náčiním a s využitím nářadí kondiční cvičení na stanovištích
plave třemi plaveckými způsoby (VZ, P, Z), čtvrtý (M) nacvičuje plave rozloženě prvky jednotlivých způsobů zdokonaluje souhru jednotlivých způsobů plave pod vodou,loví předměty hraje vodní polo a jiné hry ve vodě prodlužuje uplavanou vzdálenost	**Plavání** zdokonalovací plavání prvky sportovního plavání rozvoj plavecké vytrvalosti plavání pod vodou a lovení předmětů hry ve vodě

vysvětluje význam sportovních her uplatňuje základní pravidla sportovních her nacvičuje základní útočné a obranné činnosti jednotlivce při jednotlivých hrách při hře používá základní herní kombinace, útočný a obranný systém jednotlivých her zvolí taktiku hry (za pomoci spoluhráčů, učitele) a dodržuje ji snaží se o fair play jednání při sportovní hře pomáhá při rozhodování a organizaci sportovních turnajů	**Sportovní hry** basketbal fotbal florbal volejbal házená softbal přehazovaná sálová kopaná nohejbal
zdokonaluje se v technice flopu zdokonaluje se v technice skoku dalekého snaží se o co nejlepší techniku běhu a dýchání u vytrvalostních běhů nacvičuje techniku vrhu koulí	**Atletika** skok vysoký skok daleký techniku běhu techniku vrhů (koule)

5.10.5 VOLITELNÝ PŘEDMĚT: ETICKÁ VÝCHOVA 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Vzdělávací obsah</td><td>Osobností kompetence</td><td rowspan="2">Ročník</td><td rowspan="2">6.</td><td rowspan="2">7.</td><td rowspan="2">8</td><td rowspan="2">9.</td><td>Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Sociální kompetence</td><td>Zážitková pedagogika</td></tr>
<tr><td>Morální kompetence</td><td>Počet hodin týdně</td><td>1</td><td></td><td></td><td></td><td>Dramatická výchova</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

<table>
<tr><th>Klíčová kompetence</th><th>Výchovné a vzdělávací strategie</th></tr>
<tr><td>KOMPETENCE K UČENÍ
umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</td><td>Klademe důraz na
• orientaci našich žáků v oblasti osobnostní, sociální a morální
• uplatnění vlastní tvořivosti v hodinách EtV
• celkový harmonický rozvoj osobnosti našich žáků, zejména rozvoj prosociálnosti
• seberealizaci, sebehodnocení a sebevyjádření žáků
Zařazujeme
• do hodin EtV skupinovou práci, dramatizace, psychohry, práci s obrazem a hudbou
• doporučený průběh hodiny EtV (senzibilizace, hodnotová reflexe, nácvik ve třídě, transfer do života)
Umožňujeme
• využívání moderní techniky</td></tr>
<tr><td>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU
podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</td><td>Klademe důraz na
• rozpoznávání a pochopení problémů
• promýšlení a plánování způsobu řešení problémů
• samostatné využívání vlastního úsudku a zkušeností
• vyhledávání informací vhodných k řešení problémů
• tvořivé řešení nastalých problémů v hodinách EtV
Zařazujeme
• do hodin EtV prvky dramatické výchovy a zážitkové pedagogiky
Umožňujeme
• alternativní přístup k řešení úkolů</td></tr>
</table>

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • vyjádření vlastního názoru našich žáků • rozvoj schopností vhodnou formou obhájit a prezentovat svůj názor • respektování názoru druhých • dodržování etiky komunikace • asertivní způsoby komunikace • verbální a neverbální komunikaci **Zařazujeme** • práci ve skupinách, dramatizace, interview při výuce EtV **Umožňujeme** • žákům možnost vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • účinnou spolupráci ve skupině při hodinách EtV • střídání rolí ve skupině • vzájemnou pomoc při plnění úkolů • respektování a dodržování pravidel při práci ve skupině • rozvoj prosociálního a empatického chování • vytváření atmosféry pokoje a svornosti ve skupině • dosažení porozumění a dohody • pozitivní hodnocení sebesama a druhých • vytvoření pozitivního klimatu ve třídě, skupině **Zařazujeme** • skupinovou práci, metody obrazově projektivní, dramatizaci **Umožňujeme** • každému žákovi zažít úspěch, zohledňujeme rozdíly • v pracovním tempu a podle potřeby žákům pomáháme • žákům podílet se na formulaci pravidel skupinové práce
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • podporu občanského cítění žáků • etické otázky ekologie, vztah žáků k ekonomickým hodnotám, náboženství, k lidem odlišných názorů • rozvoj zájmu žáků o kulturní dění, nejen ve svém městě **Zařazujeme** • náměty se společenskou a ekologickou tematikou • náměty z žákova blízkého okolí, města i školy **Umožňujeme** • sebehodnocení žáků na základě daných pravidel
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • vytváření základních pracovních návyků • ochranu zdraví a životního prostředí • dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel **Umožňujeme** • vedení žáků ke správnému užití materiálu, nástrojů a vybavení

ETICKÁ VÝCHOVA	6. ročník
Očekávané výstupy	**Učivo**
Žák vnímá zrakový kontakt, mimické vyjadřování, posturologii, pokládá otázky si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení těší se z radosti a úspěchu jiných, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	**Základní komunikační dovednosti** přestavení se, otevřená komunikace, zdvořilost základy verbální komunikace - pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva základy neverbální komunikace – postoje, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky komunikace citů pozitivní hodnocení sebe i druhých sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, podpora sebeoceňování pozitivní hodnocení druhých akceptace druhého
jednoduchými skutky uplatňuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině	**Tvořivost a základy spolupráce** tvořivost v mezilidských vztazích schopnost spolupráce elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství
uznává velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu analyzuje a vyhodnocuje empatii v kolektivu, rozlišuje kognitivní a vytváří si zdravé sebevědomí i emocionální složku empatie	**Důstojnost a identita lidské osoby** úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, úvahy nad mravními zásadami
nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, snaží se neagresivním způsobem obhájit svá práva	**Asertivní chování** asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, zeptat se proč, realizace svých práv asertivní práva, asertivní techniky – ujasnit asertivní práva, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích

identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	**Reálné a zobrazené vzory** pozitivní vzory versus pochybné idoly podpora pozitivního působení televize a médií já – potenciální vzor pro druhé
spolupracuje i v obtížných sociálních situacích je vnímavý k celosvětovým sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností je řeší	**Iniciativa a komplexní prosociálnost** iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc anonymnímu člověku, veřejná osobní angažovanost bída světa – všeobecná informovanost
analyzuje etické aspekty různých životních situací	**Aplikovaná etická výchova** sexuální zdraví rodina duchovní rozměr člověka ekonomické hodnoty ochrana přírody a životního prostředí

5.10.6 VOLITELNÝ PŘEDMĚT: ESTETICKÁ VÝCHOVA 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení					Formy realizace
Vzdělávací obsah	Rozvíjení smyslové citlivosti	Ročník	6.	7.	8.	9.	Vyučovací hodina
	Uplatňování subjektivity						Výstavy, soutěže
	Ověřování komunikačních účinků	Počet hodin týdně		1			Plenér

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • orientaci našich žáků v oblasti umění a kultury • uplatnění fantazie, představivosti, intuice a invence v hodinách EV • rozvoj tvůrčích činností žáků - tvorby, vnímání a interpretace • celkový harmonický rozvoj osobnosti našich žáků • seberealizaci, sebehodnocení a sebevyjádření žáků **Zařazujeme** • do hodin EV návštěvu galerií a památek • kombinované projekty • televizní pořady o umělcích, uměleckých směrem a dějinách umění **Umožňujeme** • našim žákům účast v soutěžích • využívání moderní techniky
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • tvořivé a iniciativní řešení výtvarných úkolů v hodinách EV • rozpoznávání výtvarného problému a nalezení jeho nejvhodnějšího způsobu řešení • samostatný výběr výtvarné techniky, materiálu a pomůcek **Zařazujeme** • do hodin EV netradiční výtvarné postupy a techniky • experimenty s běžnými i netradičními materiály • seznámení se současnými trendy v umění **Umožňujeme** • alternativní přístup k řešení úkolů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • vyjádření vlastního názoru našich žáků • rozvoj schopností vhodnou formou obhájit a prezentovat svůj názor • respektování názoru druhých • dodržování etiky komunikace • asertivní způsoby komunikace **Zařazujeme** • práci ve skupinách při výuce EV • prezentace a interpretace výtvarných prací **Umožňujeme** • žákům možnost vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • účinnou spolupráci ve skupině při hodinách EV • střídání rolí ve skupině • vzájemnou pomoc při plnění úkolů • respektování a dodržování pravidel při práci ve skupině **Zařazujeme** • skupinovou práci • práci na projektech **Umožňujeme** • každému žákovi zažít úspěch, zohledňujeme rozdíly • v pracovním tempu a podle potřeby žákům pomáháme • žákům podílet se na formulaci pravidel skupinové práce
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • podporu občanského cítění žáků při vytváření propagačních materiálů, např. pro školu • estetiku životního prostředí • respektování názoru druhých • rozvoj zájmu žáků o kulturní dění, nejen ve svém městě **Zařazujeme** • náměty se společenskou a ekologickou tematikou • náměty z žákova blízkého okolí, města i školy • návštěvu památek a galerií **Umožňujeme** • sebehodnocení žáků na základě daných pravidel • účastnit se výtvarných soutěží a prezentovat výsledky své práce • podílet se na výzdobě školy a utváření životního prostředí

KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • vytváření základních pracovních návyků při výtvarné • činnosti • bezpečnou manipulaci s pomůckami, nástroji a vybavením • ochranu zdraví a životního prostředí • dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel **Zařazujeme** • manuálně zaměřené úkoly, práci s netradičními materiály **Umožňujeme** • pracovat v zájmových útvarech • vést žáky ke správnému užití materiálu, nástrojů a vybavení

ESTETICKÁ VÝCHOVA	Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**
Žák používá a kombinuje různé kreslířské techniky experimentuje se stopou nástroje a porovnává různě vedené linie zvládá základy kompozice a modelace objemů přepisuje tvar a jeho stavbu a charakteristické povrchy sleduje proporční vztahy a uvědomuje si vztah výtvarného motivu a formátu ve vlastní tvorbě odráží své představy, dojmy, pocity, fantazii a životní zkušenosti a názory uplatňuje osobitý přístup k realitě komunikuje o vlastní tvorbě a porovnává s tvorbou ostatních spolužáků	**Kresba** šrafura a stínování, kontrast a rytmus, linie, tvar, objem (rozvržení v obrazové ploše) kresba z představy studijní kresba (zátiší, portrét, figura, krajina) návrhová kresba (logo, obal na CD, DVD, knihu) techniky kresby – tužka, uhel, rudka, perokresba, kresba fixy
používá a kombinuje různé malířské a jiné materiály využívá vlastností barev ve volné nebo dekorativní malbě zvládá barevnou kompozici – řešení formátu, vztah motivů a pozadí, barevné vyvážení celku zvládá základní modelaci ploch a objemů pomocí barev vyjadřuje své pocity, emoce, nálady a dojmy experimentuje s barvami – zapouští, rozmývá, lije a stříká hovoří o vlastní tvorbě a vytváří si názor na díla ostatních	**Malba** kombinace barev, harmonie a kontrast uplatňování subjektivity a rozvíjení smyslové citlivosti malba podle hudby (vůně) malba z představy malba podle skutečnosti (zátiší, krajina) návrhová malba (plakát, známka, design) techniky malby – malba temperou, malba akvarelem, malba suchými a voskovými pastely
převádí své představy do objemových rozměrů poznává základní kompoziční vztahy – hledání tvarových, proporčních nebo barevných kontrastů, kontrast neporušeného a destruovaného tvaru spojuje více plastických prvků, kombinuje různé materiály rozvíjí cit pro prostorové ztvárnění skutečnosti pomocí pozorování i působením ostatních smyslů (hmat, pohyb aj.) vyjadřuje pocity a zkušenosti z tvorby	**Plastická a prostorová tvorba** reflexe a vztahy zrakového vnímání a vnímání ostatními smysly – hmatové, pohybové a další podněty modelování z papíru, sádry a jiných materiálů (přírodniny, plasty…) modelování a tvarování z představy modelování podle skutečnosti výtvarné hry a prostorové etudy
používá různé výtvarné techniky volí a kombinuje prostředky a techniky pro zvýšení osobitosti vlastního vyjádření proměňuje vlastní identitu – líčení, masky, převleky experimentuje s klasickými i neobvyklými materiály a nástroji respektuje povahu materiálů a uplatňuje subjektivitu	**Další techniky** koláž, roláž, muchláž, frotáž, papírmaš kombinované techniky akční tvorba (netradiční výtvarné postupy)

na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledává a srovnává různé způsoby uměleckého vyjadřování vnímá svět umění kolem sebe, komunikuje o něm a inspiruje se jím při vlastní tvorbě prostřednictvím umění získává vlastní estetické cítění aktivně se podílí na tvorbě životního prostředí	**Svět výtvarného umění** malířství, sochařství a architektura podrobnější seznámení s uměním 20. století (dadaismus, surrealismus, kubismus, abstrakce, op-art, pop-art) současné trendy v moderním umění (land-art, akční umění, instalace...) ilustrace móda, oděvní a bytová tvorba média – film, fotografie, komiks, reklama, užitá grafika životní prostředí – svět kolem nás

5.10.7 VOLITELNÝ PŘEDMĚT: INFORMATIKA A VÝP. TECHNIKA 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

<table>
<tr><th colspan="2">Obsahové vymezení</th><th colspan="5">Časové vymezení</th><th>Formy realizace</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Vzdělávací obsah</td><td>Technické a programové vybavení počítače</td><td>Ročník</td><td>6.</td><td>7.</td><td>8.</td><td>9.</td><td>Vyučovací hodina</td></tr>
<tr><td>Vyhledávání, zpracování, využití informací a komunikace</td><td rowspan="2">Počet hodin týdně</td><td rowspan="2"></td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2"></td><td>Výuka v odborné učebně VT</td></tr>
<tr><td>Vývojové trendy informačních a komunikačních technologií</td><td>Exkurze</td></tr>
</table>

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** • pochopení základních pojmů souvisejících s informační a komunikační technologií • ovládání osobního počítače • práci s vybranými programy **Zařazujeme** • praktické úkoly v jednotlivých programech • logické hry a výukové programy na počítači • pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** • využití počítače při přípravě na výuku • použití počítače při zpracování tabulek laboratorních prací, tvorbě a úpravě konkrétních textových dokumentů a prezentací
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** • pochopení funkce výpočetní techniky • používání jednoduchých a vhodných cest při vyhledávání na internetu • samostatné rozhodování při hledání optimálních řešení **Zařazujeme** • předkládání problémů souvisejících s výpočetní technikou • řešení možných problémů při práci s počítačem: základními funkcemi, softwarem, operačním systémem, počítačovými viry **Umožňujeme** • používání internetu při řešení problémů v běžném životě: vyhledávání v jízdním řádu, otevírací doba… • vyhledávání informací pro výuku - elektronické encyklopedie, slovník cizích slov, cizojazyčné slovníky, překladače

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** • správné používání pojmů souvisejících výpočetní technikou • vyjadřování a správnou formulaci vlastního názoru • vhodnou komunikaci mezi učitelem a žákem • využití elektronické komunikace **Zařazujeme** • úkoly vyžadující využití internetu a e-mailu • spolupráci dvojic a skupin • modelové situace elektronické komunikace **Umožňujeme** • využití elektronické pošty při komunikaci s vyučujícím a s vedením školy (akce třídy, školy, hodnocení akcí) • používání nových komunikačních technologií a zařízení
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** • dodržování základních pravidel při elektronické komunikaci • práce ve skupině, předávání zkušeností a dovedností spolužákům • vzájemnou pomoc při plnění úkolů **Zařazujeme** • práci ve skupinách **Umožňujeme** • zapojení žáků při hodnocení vlastní práce i práce ostatních spolužáků
KOMPETENCE OBČANSKÉ připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** • dodržování „Řádu učebny VT“, zejména co se týče chování a vztahu k vybavení učebny • ochranu zdraví a životního prostředí • spolehlivost a zodpovědnost při jednání i plnění povinností **Zařazujeme** • zpracování témat se společenskou a aktuální tématikou (prezentace, grafika) **Umožňujeme** • využití počítače při akcích souvisejících s činností školy (soutěže, oslavy výročí školy, prezentace na webu)
KOMPETENCE PRACOVNÍ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** • dodržování zásad bezpečnosti a hygieny • vytváření správných pracovních návyků • pochopení smyslu ovládání počítače pro životní uplatnění • šetrné zacházení se všemi zařízeními počítače **Zařazujeme** • praktické úkoly rozvíjející dovednosti žáků (při používání klávesnice „psaní všemi deseti“) **Umožňujeme** • vyhledávání témat souvisejících s profesní orientací

INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA	Ročník: 7.
Očekávané výstupy	**Učivo**
Žák • pracuje s různými internetovými zdroji	**Internetové portály a encyklopedie** Hledání a ověřování informací Uvádění zdrojů **Důvěryhodné zdroje**
Žák • *dokáže bezpečně nakládat s daty*	**Zálohování informací** **Přenosná média** Paměťové karty Flash disky **Externí pevné disky**
Žák: • V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	**Vytvoření programu** **Podprogramy**
Žák: • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	**Opakování s podmínkou** **Události, vstupy** **Objekty a komunikace mezi nimi**

INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA	Ročník: 8.
Očekávané výstupy	**Učivo**
Žák vytvoří pomoci šablony jednoduchou webovou stránku	**Tvorba interentových stránek/Blogu – online** Základní pravidla pro tvorbu web. Stránek Rozložení webových stránek Základy HTML Publikování webových stránek Nevhodný obsah
Žák zná základy práce s digitálním fotoaparátem	**Jednoduché nastavení digitálních fotoaparátů** Funkce digitálních fotoaparátů Formáty digitálních fotografií Vkládání digitálních fotografií do PC
Žák • správně volí typografická pravidla v textovém editoru, ovládá styly jejich úpravu a tvorbu	**Office 365 – MS WORD** Opakování základních ovládacích prvků Tvorba a úprava stylů Číslování stránek a tvorba obsahu
Žák • dokáže uspořádat data do tabulky, správně čte tabulku a dokáže pracovat s daty v tabulce. Vytvoří graf. Zná jedoduché vzorce pro práci s tabulkou.	**Office 365 – MS EXCEL** Tvorba tabulky – opakování Tvorba grafu Vzorce v tabulkovém editoru

5.10.8 VOLITELNÝ PŘEDMĚT: VAŘENÍ

Vyučovací předmět: VAŘENÍ 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení		Časové vymezení					Formy realizace
Vzdělávací obsah	**Zařízení kuchyně**	**Ročník**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**Vyučovací hodina**
	Nákup a skladování potravin						**Praktické činnosti**
	Příprava pokrmů, úprava stolu, stolování	**Počet hodin týdně**			**1**		**Soutěž mezi skupinami**

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
KOMPETENCE K UČENÍ - umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	**Klademe důraz na** ■ samostatnou práci a sebehodnocení žáků, časové rozvržení práce ■ úpravu stolu, jednoduché prostírání a chování u stolu **Zařazujeme** ■ zajímavé úkoly a informace o světových kuchyních ■ pochvalu jako motivační prvek **Umožňujeme** ■ ve vhodných případech realizaci nápadů žáků ■ používání internetu při vyhledávání materiálů o mezinárodních kuchyních
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	**Klademe důraz na** ■ volbu správného postupu při přípravě pokrmu ■ samostatnost a pečlivost při přípravě pokrmu a prostírání stolu **Zařazujeme** ■ úkoly, které umožňují samostatné řešení **Umožňujeme** ■ používání internetu při vyhledávání a třídění informací

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ - vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	**Klademe důraz na** ■ správnou formulaci a vyjádření vlastního názoru ■ naslouchání názoru druhých **Zařazujeme** ■ úkoly, které mohou žáci řešit společně **Umožňujeme** ■ používání různých komunikačních prostředků

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	**Klademe důraz na** ■ slušné chování a dodržování stanovených pravidel při práci ve školní kuchyňce ■ dodržování hygienických zásad ■ účinnou spolupráci při skupinové práci ■ střídání rolí ve skupinové práci **Zařazujeme** ■ úkoly, které mohou žáci plnit ve skupinách **Umožňujeme** ■ kontrolu a ověřování výsledků práce ve skupinách
KOMPETENCE OBČANSKÉ - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	**Klademe důraz na** ■ zodpovědnost a pečlivost při přípravě pokrmů ■ respektování názoru druhého nebo ostatních v hodinách vaření ■ zdravou výživu a její význam pro zdraví člověka **Zařazujeme** ■ používání ekologicky nezávadných potravin **Umožňujeme** ■ sebehodnocení a hodnocení výsledků práce na základě daných pravidel

KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	**Klademe důraz na** ■ dodržování bezpečnosti práce ve školní kuchyňce a bezpečnou obsluhu základních spotřebičů ■ dodržování zásad hygieny a čistoty při práci ■ dodržování základních principů stolování a společenského chování u stolu a ve společnosti **Zařazujeme** ■ praktické exkurze ■ úkoly, které rozvíjení praktické dovednosti žáků ■ diskuse o profesní orientaci související s potravinářskou tématikou **Umožňujeme** ■ samostatné nákupy potravin ■ přípravu pokrmů dle vlastního výběru

VAŘENÍ	
Očekávané výstupy	**Učivo**
Žák používá základní kuchyňský inventář a umí bezpečně obsluhovat základní spotřebiče v kuchyni	Příprava studených pokrmů (chlebíčky) Těstovinové saláty
hlásí každý úraz, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni připraví studené pokrmy dokáže připravit jednoduché teplé pokrmy dle zadaných témat v souladu se zásadami zdravé výživy	Příprava teplých pokrmů Těstoviny (saláty) Rýže Luštěniny
dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce seznamuje se se skladováním a tepelnou úpravou potravin si rozšiřuje své znalosti o zásadách zdravé výživy a je veden k uplatňování těchto zásad v praxi při přípravě nejen chutných, ale i zdravých jídel	Maso Pochutiny (pečení perníčků) Ovoce (pečení cukroví) Mléko a mléčné výrobky Brambory, bramborové těsto Příprava slavnostního oběda

se orientuje v receptech, v kuchařských příručkách a knihách, a je seznámen se způsoby vaření v jiných zemích se orientuje v etiketách o trvanlivosti a složení jednotlivých druhů potravin je seznámen s dodržováním pitného režimu a volbou různých nápojů a jejich využití k jednotlivým pokrmům	Příprava anglická snídaně Příprava dezertů a předkrmů Příprava polévky a hlavního jídla

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

Pravidla hodnocení žáků

V 1. pololetí se vydává žákovi I. ročníku vysvědčení, žákům ostatních ročníků se vydá výpis

z vysvědčení.

V 2. pololetí se vydá všem žákům vysvědčení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků v daném pololetí se uzavírá dnem konání řádné pedagogické rady.

K předávání informací zákonným zástupcům žáků o průběhu a výsledcích vzdělávání jsou využívány třídní schůzky, hovorové hodiny, žákovské knížky nebo Asynchronní E-learningový Systém, telefonáty, e-maily, individuální pohovory, dopisy atd. Zaznamenání známky do žákovské knížky je jeden ze způsobů informování, nikoliv však jediný.

V průběhu období školního vyučování oznamuje vyučující výsledek každé klasifikace, při ústním zkoušení okamžitě, při písemném zkoušení do 7 dnů, u slohové práce do čtyř týdnů.

Žák musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň 4x za pololetí, z toho nejméně jednou ústně. V předmětech výchovného charakteru musí být žák ohodnocen nejméně 3 x

za pololetí.

1. Zásady hodnocení

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu.

Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.

Hodnocení je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné a všestranné.

Při hodnocení jsou výsledky hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu:

- k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu.
- ke vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku
- Slovní hodnocení též zahrnuje:
- posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji
- naznačení dalšího rozvoje žáka
- zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat

Hodnocení zahrnuje přístup žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

2. Způsob hodnocení výsledků vzdělávání a chování

V průběhu období školního vyučování a je žák hodnocen klasifikačním stupněm za požití číslice.

Na konci každého pololetí je žák hodnocen klasifikačním stupněm nebo se použije slovní hodnocením (viz.odstavec Slovní hodnocení)

V případě použití klasifikačního stupně lze toto hodnocení doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Při hodnocení žáků prvního stupně se v případě použití klasifikace na vysvědčení použije pro zápis stupně hodnocení číslice, u žáků druhého stupně se použije slovní označení.

V případě slovního hodnocení na konci prvního pololetí lze žáka souhrnně hodnotit za všechny předměty.

Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

Hodnocení v jednotlivých předmětech

Hodnotí-li se vyučovací předmět známkou, hodnotí se stupni prospěchu:

1 – výborný

2 – chvalitebný

3 – dobrý

4 – dostatečný

5 – nedostatečný

Výslednou známku na vysvědčení určí vyučující daného předmětu, nikoli webový školní informační systém

Slovní hodnocení žáka vychází rovněž z této stupnice, a to zejména v případě převodu slovního hodnocení na známku.

Jedná se o jednotnou stupnici hodnocení pro všechny vyučovací předměty hodnocené v průběhu období školního vyučování i na vysvědčení. Váha jednotlivých známek při klasifikaci je stanovena v určeném rozpětí, které vychází ze zaměření jednotlivých předmětů.

Poř. číslo	Název typu	Váha známky	Poznámky
1	čtvrtletní písemné práce	1	
2	testy, ostatní písemné pr.	0,4 - 1	menší písemné práce, testy, diktáty, slohové práce
3	ústní zkoušení, čtení	0,4 - 1	
4	referáty, prezentace	0,4 - 1	
5	projekty	0,4 - 1	
6	samostatné práce	0,2 - 0,8	pro jednotlivce nebo v rámci skupiny, prac. listy
7	praktické úkoly a dovednosti	0,2 - 1	týká se především HV, Pč, VV, TV, Inf

8	aktivita v hodině	0,2 - 0,6	
9	práce v sešitě, čten. deníku	0,2 - 0,6	
10	domácí úkoly	0,2 - 0,6	
11	povinná četba	0,4 - 0,6	

Aby mohl být žák ohodnocen příslušným klasifikačním stupněm, musí splňovat níže uvedená kritéria (viz bod č. 5 - Kritéria hodnocení). Tato kritéria mohou být doplněna a upřesněna v jednotlivých vzdělávacích předmětech. Žák a jeho zákonní zástupci jsou s případnými úpravami seznámeni na začátku školního roku, případně na začátku pololetí, ke kterému se vztahují.

Je-li žák z výuky některého předmětu uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.

Nelze-li žáka z některého nebo za všech předmětů hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.

Celkové hodnocení žáka na vysvědčení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním
- prospěl(a)
- neprospěl(a)
- nehodnocen(a)

Hodnocení chování žáka na vysvědčení

Při použití klasifikace se chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnotí na vysvědčení stupni:

1 – velmi dobré

2 – uspokojivé

3 – neuspokojivé

Slovní hodnocení

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Smyslem slovního hodnocení je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu dítěte tak, aby nepřevládalo negativní hodnocení vyvolané poruchou.

Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky

vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

Zpravidla je žák slovně hodnocen pouze v těch vyučovacích předmětech, kde se jeho porucha může projevit nejvýrazněji. V ostatních předmětech je žák klasifikován podle odpovídající stupnice klasifikace.

V případě slovního hodnocení na konci prvního pololetí lze žáka souhrnně hodnotit za všechny předměty.

Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Při použití slovního hodnocení se uvádí charakteristiky nejméně pěti níže uvedených oblastí:

- Ovládnutí učiva
- Úroveň myšlení
- Úroveň vyjadřování
- Úroveň aplikace vědomostí a dovedností
- Píle a zájem o učení

V případě použití slovního hodnocení se postupuje dle Zásad pro převedení slovního hodnocení (viz. odstavec Zásady pro převedení slovního hodnocení)

V případě použití kombinace slovního hodnocení a klasifikace se při stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení postupuje dle Kritérií celkového hodnocení žáka na vysvědčení (viz. odstavec Kritéria celkového hodnocení žáka na vysvědčení) a v souladu se Zásadami pro převedení slovního hodnocení (viz. odstavec Zásady pro převedení slovního hodnocení)

Škola převede klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

3. Sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.

Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.

Chyba je chápána jako přirozená věc v procesu učení. O chybě se baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde
- jak bude pokračovat dál.

Při školní práci je žák veden, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

4. Získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků získává pedagog zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové),
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

Písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

Pedagog je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné). Ke klasifikaci lze využívat pouze známky stanovené tímto školním řádem, veškeré další poznámky ke klasifikaci, je nutné zaznamenávat odděleně (např. za lomítko atd.).

Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání také zákonným zástupcům.

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10.

Výchovný poradce (popř. třídní učitelé) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučeními psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení žáka a způsobu získávání podkladů; údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv výchovného poradce (popř. třídních učitelů) na pedagogické radě.

5. Kritéria hodnocení

Kritéria hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření a praktických činností

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice, zákonitosti uceleně, přesně a plně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů i zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a produktivně nebo s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a

praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů i zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně, nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a praktických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a praktických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele**.**

Kritéria hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného působení

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velice aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky. Má zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští s v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Kritéria celkového hodnocení žáka na vysvědčení

prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré nebo odpovídajícím slovní hodnocením

prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovní hodnocením

neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovní hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci II. pololetí

nehodnocen(a), není-li možné hodnotit z některého z povinných předmětů na konci I. pololetí

Kritéria hodnocení chování žáka na vysvědčení

2 – uspokojivé

Stupněm z chování 2 – uspokojivé hodnotí ředitel školy.

Chování žáka lze hodnotit stupněm 2 – uspokojivé po předchozím udělení důtky třídního učitele v případě, že žák dále pokračuje v porušování pravidel školního řádu.

Na základě podnětu kteréhokoliv pedagogického pracovníka školy, může být žákovi navržen stupeň z chování 2 – uspokojivé, který je projednáván v pedagogické radě.

Navržení stupně z chování 2 – uspokojivé a důvody navržení jsou projednány se zákonnými zástupci žáka před projednáváním v pedagogické radě. Výsledek jednání pedagogické rady je písemně sdělen třídním učitelem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Nedostaví-li se zákonný zástupce bez omluvy a bez pokusu o smluvení náhradního termínu k projednání, třídní učitel pouze prokazatelným způsobem oznámí žákovi a jeho zákonnému zástupci důvody navržení a navržení stupněm z chování 2 – uspokojivé (zejména v případech, kdy z časových důvodů nelze činit jinak).

Stupeň z chování 2 – uspokojivé lze žákovi uložit pouze na konci 1. nebo 2. školního pololetí.

Udělení stupně 2 – uspokojivé zaznamená třídní učitel do školní matriky a do zprávy o prospěchu a chování za dané čtvrtletí.

Udělení stupně z chování 2 – uspokojivé se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž byl udělen.

3 – neuspokojivé

Stupněm z chování 3 – neuspokojivé hodnotí ředitel školy.

Stupněm z chování 3 – neuspokojivé lze hodnotit bez předchozího hodnocení stupněm 2 – uspokojivé, a to v případě, kdy v průběhu jednoho pololetí nastanou podmínky pro udělení stupně 2 – uspokojivé a žák dále pokračuje v porušování pravidel školního řádu. V případě dosažení podmínek pro udělení stupně z chování 2 – uspokojivé je celá situace projednána se zákonným zástupcem žáka a ten je upozorněn na možnost získání stupně 3 – neuspokojivé v průběhu jednoho pololetí. Nedostaví-li se zákonný zástupce bez omluvy a bez pokusu o smluvení náhradního termínu k projednání, třídní učitel pouze prokazatelným způsobem oznámí tuto skutečnost a další možnosti žákovi a jeho zákonnému zástupci (zejména v případech, kdy z časových důvodů nelze činit jinak).

Na základě podnětu kteréhokoliv pedagogického pracovníka školy může být žákovi navržen stupeň z chování 3 – neuspokojivé, který je projednáván v pedagogické radě.

Navržení stupně z chování 3 – uspokojivé a důvody navržení jsou projednány se zákonnými zástupci žáka před projednáváním v pedagogické radě. Výsledek jednání pedagogické rady je písemně sdělen třídním učitelem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Nedostaví-li se zákonný zástupce bez omluvy a bez pokusu o smluvení náhradního termínu k projednání, třídní učitel pouze prokazatelným způsobem oznámí žákovi a jeho zákonnému zástupci důvody navržení a navržení stupně z chování 3 – neuspokojivé (zejména v případech, kdy z časových důvodů nelze činit jinak).

Stupeň z chování 3 – neuspokojivé lze žákovi uložit pouze na konci 1. nebo 2. školního pololetí.

Udělení stupně 3 – neuspokojivé zaznamená třídní učitel do školní matriky a do zprávy o prospěchu a chování za dané čtvrtletí.

Udělení stupně z chování 3 – neuspokojivé se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž byl udělen.

Zásady pro převedení slovního hodnocení

Zásady pro převod v jednotlivých předmětech

Ovládnutí učiva

ovládá bezpečněodpovídá	=	1 – výborný
ovládá – odpovídá	=	2 – chvalitebný
podstatné ovládá odpovídá	=	3 – dobrý
ovládá se značnými mezerami - odpovídá	=	4 – dostatečný
neovládá – odpovídá	=	5 – nedostatečný

Úroveň myšlení

pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti – odpovídá	=	1 – výborný
uvažuje celkem samostatně – odpovídá	=	2 – chvalitebný
menší samostatnost v myšlení – odpovídá	=	3 – dobrý
nesamostatné myšlení - odpovídá	=	4 – dostatečný
odpovídá nesprávně i na návodné otázky – odpovídá	=	5 – nedostatečný

Úroveň vyjadřování

výstižné, poměrně přesné - odpovídá	=	1 – výborný
celkem výstižné - odpovídá	=	2 – chvalitebný
nedostatečně přesné - odpovídá	=	3 – dobrý
vyjadřuje se s obtížemi - odpovídá	=	4 – dostatečný
nesprávné i na návodné otázky – odpovídá	=	5 – nedostatečný

Úroveň aplikace vědomostí a dovedností

spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí		
a dovedností - odpovídá	=	1 – výborný
dovede používat vědomosti a dovednosti		
dopouští se drobných chyb - odpovídá	=	2 – chvalitebný
s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže		
a odstraňuje chyby, jichž se dopouští – odpovídá	=	3 – dobrý
dělá podstatné chyby,		
nesnadno je překonává - odpovídá	=	4 – dostatečný
praktické úkoly nedokáže splnit		
ani s pomocí učitele – odpovídá	=	5 – nedostatečný

Píle a zájem o učení

aktivní, učí se svědomitě a se zájmem - odpovídá	=	1 – výborný

učí se svědomitě - odpovídá	=	2 – chvalitebný
k učení a práci nepotřebuje mnoho		
podnětů – odpovídá	=	3 – dobrý
malý zájem o učení,		
potřebuje stálé podněty - odpovídá	=	4 – dostatečný
pomoc a pobízení k učení		
jsou neúčinné - odpovídá	=	5 – nedostatečný

Zásady pro převod celkového hodnocení na vysvědčení

prospěl(a) s vyznamenáním – odpovídá prospěl(a) s vyznamenáním

ovládá nebo celkem samostatně nebo používá – odpovídá prospěl(a)

neovládá nebo nedostatečně – odpovídá neprospěl(a)

nehodnocen(a) – odpovídá nehodnocen(a)

Zásady pro převod hodnocení chování na vysvědčení

velmi dobré – odpovídá 1 – velmi dobré

uspokojivé – odpovídá 2 – uspokojivé

neuspokojivé – odpovídá 3 – neuspokojivé

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky.

Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k druhu a stupni postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení odborných vyšetření žáků a uplatňují je při hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Volí také vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

Při zjišťování úrovně vědomostí a dovedností žáků se speciálními vzdělávacími potřebami volí učitelé takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na které nemá postižení nebo znevýhodnění negativní vliv.

Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkon. Při hodnocení vyučující zvýrazňuje motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl.

Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky

Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon.

Postup žáka do vyššího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Nelze-li žáka hodnotit

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí z důvodu dlouhodobé nepřítomnosti nebo nedostatečného počtu známek, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí z důvodu dlouhodobé nepřítomnosti nebo nedostatečného počtu známek, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

Opakování ročníku

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval.

Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

Pokračování v základním vzdělávání

Ředitel školy může žákovi, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání, povolit po posouzení důvodů uvedených v žádosti jeho zákonného zástupce a na základě dosavadních výsledků vzdělávání žáka pokračování v základním vzdělávání, nejdéle však do konce školního roku, v němž žák dosáhne osmnáctého roku věku.

Opravné zkoušky

Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Pro opravnou zkoušku platí stejná pravidla jako pro komisionální přezkoušení (viz. odstavec Komisionální přezkoušení).

Přezkoumání výsledků hodnocení

chování a předměty výchovného zaměření

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy **o přezkoumání výsledků hodnocení** žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Ředitel školy nebo krajský úřad posoudí dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených školním řádem. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti.

ostatní předměty

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy **o přezkoumání výsledků hodnocení** žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Ředitel nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Komisionální přezkoušení

Komisi jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad**.**

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení.

Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním.

Výsledek zkoušky se vyjádří stupněm prospěchu nebo slovním hodnocením.

Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka.

V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu.

Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Neomluvené hodiny

O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti žáka informuje třídní učitel výchovného poradce, který tyto údaje vyhodnocuje. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost.

Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel.

Při počtu neomluvených hodin nad 10 hodin svolává ředitel školy školní výchovnou komisi.

V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o záškoláctví příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu.

V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci pravomocným rozhodnutím správního orgánu postiženi, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže.

Výchovná opatření

Pochvaly a jiná ocenění

Ředitel školy může v každém pololetí na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících udělit v každém pololetí žákovi po projednání s ředitelem školy pochvalu třídního učitele nebo jiné ocenění.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená do školní matriky a do zprávy o prospěchu a chování za dané čtvrtletí.

Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Pochvala ředitele školy nebo jiné ocenění

Pochvala ředitele školy nebo jiné ocenění může být žákovi uděleno za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

Pochvala třídního učitele nebo jiné ocenění

Pochvala třídního učitele nebo jiné ocenění může být žákovi uděleno za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Napomenutí a důtky

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit v každém pololetí:

- napomenutí třídního učitele
- důtku třídního učitele
- důtku ředitele školy

Napomenutí třídního učitele

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících udělit žákovi napomenutí třídního učitele.

Napomenutí třídního učitele lze žákovi uložit kdykoli v průběhu školního vyučování.

Napomenutí třídního učitele se uděluje za opakované porušování školního řádu.

Napomenutí třídního učitele lze udělit i v případě kdy žák vážnějším způsobem jednorázově poruší školní řád.

Udělení napomenutí třídního učitele se zaznamená do školní matriky.

Třídní učitel udělení napomenutí a jeho důvody oznámí neprodleně prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci a zapíše do zprávy o prospěchu a chování za dané čtvrtletí.

Důtka třídního učitele

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících udělit žákovi důtku třídního učitele.

Důtku třídního učitele lze žákovi udělit kdykoli v průběhu školního vyučování.

Důtka třídního učitele se uděluje po předchozím udělení napomenutí třídního učitele, v případě že žák dále pokračoval v porušování pravidel školního řádu.

Důtku třídního učitele lze udělit i bez předchozího udělení napomenutí v případě, kdy žák vážně jednorázově poruší školní řád.

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele.

Třídní učitel udělení důtky a jeho důvody oznámí neprodleně prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci

Udělení důtky zaznamená třídní učitel do školní matriky a do zprávy o prospěchu a chování za dané čtvrtletí.

Důtka ředitele školy

Na základě podnětu kteréhokoliv pedagogického pracovníka školy, může být žákovi navržena důtka ředitele školy, která je následně projednána v pedagogické radě.

Důtku ředitele školy lze žákovi udělit kdykoli v průběhu školního vyučování.

Navržení důtky ředitele školy a důvody navržení jsou projednány se zákonnými zástupci žáka před projednáváním v pedagogické radě.

Výsledek jednání pedagogické rady je prokazatelným způsobem neprodleně oznámen třídním učitelem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Nedostaví-li se zákonný zástupce bez omluvy a bez pokusu o smluvení náhradního termínu k projednání, třídní učitel pouze prokazatelným způsobem oznámí žákovi a jeho zákonnému zástupci důvody navržení a udělení důtky ředitele školy (zejména v případech kdy z časových důvodů nelze činit jinak).

Důtku ředitele školy lze udělit v případě, kdy žák hrubým způsobem jednorázově poruší školní řád.

Udělení důtky ředitele školy zaznamená třídní učitel do školní matriky a do zprávy o prospěchu a chování za dané čtvrtletí.

Autoevaluace školy

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a § 12 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

1. Zaměření autoevaluace

Cíle, které si škola stanovila zejména v koncepčním záměru rozvoje školy, jejich reálnost a stupeň důležitosti posouzení, jakým způsobem plní škola cíle stanovené v koncepčním záměru rozvoje školy s přihlédnutím k dalším cílům, které odpovídají právním předpisům týkajícím se školství oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření

2. Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace je kvalitní škola. Je to postupné zkvalitňování a zefektivňování procesů probíhajících ve škole, a to na základě aktuálních informací o stavu školy, které jsou podkladem pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Hlavními kritérii, která autoevaluace sleduje, je stav školy, kvalita a trendy výuky, názory veřejnosti na školu a spokojenost všech účastníků vzdělávání - žáků, rodičů i učitelů.

3. Oblasti autoevaluace

- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- vlastní průběh vzdělávání, efektivní využívání moderních vyučovacích metod, projektů, klima školy i jednotlivých tříd
- podpora žáků ze strany školy, volitelné a nepovinné předměty, kroužky, olympiády a literární soutěže, individuální přístup
- spolupráce s rodiči, třídní schůzky, akce pro rodiče, informační systém
- vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání, patologické jevy, šikana

- výsledky vzdělávání žáků
- řízení školy
- kvalita personální práce
- kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a konomickým zdrojům

4. Nástroje autoevaluace

Nástroje autoevaluace jsou metody, které škola používá k získávání informací jako podklad pro další plánování rozvoje školy. K těmto metodám patří především:

- rozbor dokumentace školy
- rozhovory s žáky, učiteli, rodiči
- dotazníky a ankety
- hospitace a náslechy
- pozorování chování žáků v hodinách, o přestávkách, na akcích mimo školu
- srovnávací prověrky, dovednostní testy
- porovnávání s předchozím stavem na škole a se stavem ideálním

Při autoevaluaci vycházíme z těchto zdrojů:

- vnitřní předpisy – školní řád
- zápisy z jednání vedení školy, pedagogické rady, Rady školy, předmětových komisí, zápisy z třídních schůzek, ze Žákovského parlamentu
- mediální obraz školy, články v médiích, internetové stránky školy
- práce žáků a práce učitelů, jejich odborné články, publikace, texty na internetu
- zájem o školu, účast veřejnosti na akcích školy, odchody žáků a učitelů, stížnosti
- inspekční zprávy
- školní matrika
- vzhled školy

5. Časové rozvržení autoevaluačních činností

Autoevaluační činnost, vlastní hodnocení školy, se provádí na škole cyklicky, a to ve třech etapách:

- analýza současné situace školy na základě podkladů a využívaných zdrojů informací (začátkem školního roku na pedagogické radě)
- stanovení si konkrétních cílů, kterých chceme v následujícím období dosáhnout, jakým způsobem toho dosáhneme
- analýza druhé etapy, příčiny případných neúspěchů, vymezení nových cílů

Dílčí autoevaluační činnosti se pak realizují tímto způsobem:

- hospitační činnost (v průběhu celého roku)
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za uplynulý školní rok (začátkem školního roku)
- projednání struktury vlastního hodnocení školy s pedagogickou radou (§ 9 vyhlášky č. 15/2005 Sb.) (září)
- dovednostní testy žáků (jednou za čtvrtletí)
- kontrola plánů výuky (jednou za čtvrtletí)
- srovnávací prověrky (v průběhu celého školního roku)
- dotazníky na klima školy (jednou za dva roky)
- výstupy z Rady školy (průběžně)
- rozhovory s učiteli, žáky a rodiči (průběžně)